

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁANOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

„WODOCIĄGI SŁUPSK” sp. z o.o.

ALINA ZIMNICKA

ANDRZEJ WÓJTOWICZ

SPIS TREŚCI

1.	Organizacja Spółki	4
1.2.	Podstawy działalności	4
1.3.	Misja wizja cele i wartości Spółki	5
1.4.	Zakres i przedmiot działalności	7
1.5.	Strategia i polityka Spółki	10
1.6.	Zintegrowany System Zarządzania	11
1.7.	Nadzór właścicielski i ład korporacyjny	14
1.8.	Organy spółki	14
1.9.	Struktura organizacyjna	15
2.	Działalność operacyjna spółki	17
2.1.	Produkcja wody	18
2.1.1.	Zestawienie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych	19
2.1.2.	Produkcja wody w roku 2019	20
2.1.3.	Energochłonność procesu produkcji wody	23
2.1.4.	Plan bezpieczeństwa wody	25
2.1.5.	Monitoring osłonowy ujęć wody	26
2.1.6.	Woda surowa	26
2.1.7.	Proces uzdatniania wody	27
2.1.8.	Jakość wody uzdatnionej	29
2.1.9.	Koszty produkcji wody	34
2.1.10.	Analiza pracy pogotowia wodociągowego w roku 2019	35
2.1.11.	Kontrole formalne	36
2.1.12.	Działania edukacyjne	36
2.2.	Eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	37
2.2.1.	Zestawienie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych	37
2.3.	Sieć wodociągowa	40
2.3.1.	Miasto Słupsk	40
2.3.2.	Straty wody Miasto Słupsk	43
2.3.3.	Gmina Kobylnica	48
2.3.4.	Straty wody Gmina Kobylnica	50
2.4.	Sieć kanalizacyjna	54
2.3.1	Miasto Słupsk	55
2.3.2	Gmina Kobylnica	56
2.3.3	Gmina Słupsk	58
2.3.4	Kontrola odorowa sieci kanalizacyjnej	59

2.5.	Oczyszczalnia ścieków w Słupsku	60
2.5.1	Wskaźniki techniczno-ekonomiczne oczyszczalni ścieków w Słupsku	61
2.5.2	Obciążenia hydrauliczne	62
2.5.3	Jakość oczyszczania ścieków	63
2.5.4	Działania inwestycyjne i remontowe	64
2.5.5	Kontrola odorowa na oczyszczalni	64
2.5.6	Produkcja biogazu	65
2.5.7	Gospodarka energetyczna na OS	66
2.5.8	Koszty oczyszczalni.....	68
2.6.	Lokalne oczyszczalnie ścieków w Gminie Kobylnica	70
2.7.	Edukacja Ekologiczna	72
2.8.	Gospodarka Obiegu Zamkniętego.....	74
2.9.	Gospodarka odpadowa i ściekowa w zlewni.....	77
2.7.1	Podstawy prawne gospodarowania odpadami.....	77
2.7.2	Miejsca i ilość wytwarzanych odpadów	78
2.7.3	Przetwarzanie odpadów w spółce „Wodociągi Słupsk”	79
2.7.4	Dystrybucja nawozu organicznego BIOTOP.	82
2.7.5	Nieczystości ciekłe.....	82
2.7.6	Kontrole wprowadzania ścieków przemysłowych	83
2.10.	Gospodarka energetyczna.....	84
2.7.1	Efektywność energetyczna i emisje	84
2.7.2	Energia elektryczna	86
2.7.3	Energia cieplna	91
2.11.	Pion serwisowy.....	92
2.6.1	Laboratorium badania wody i ścieków	92
2.6.2	Transport.....	93
2.6.3	Utrzymanie ruchu i zaplecza technicznego	96
3.	Sprzedaż usług.....	103
3.1.	Przychody z usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków	104
3.2.	Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę	105
3.2.1.	Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę - Miasto Słupsk.....	106
3.2.2.	Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę – Gmina Kobylnica	108
3.3.	Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków	110
3.3.1.	Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Miasto Słupsk.....	111
3.3.2.	Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Gmina Kobylnica	113
3.3.3.	Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Gmina Słupsk	115

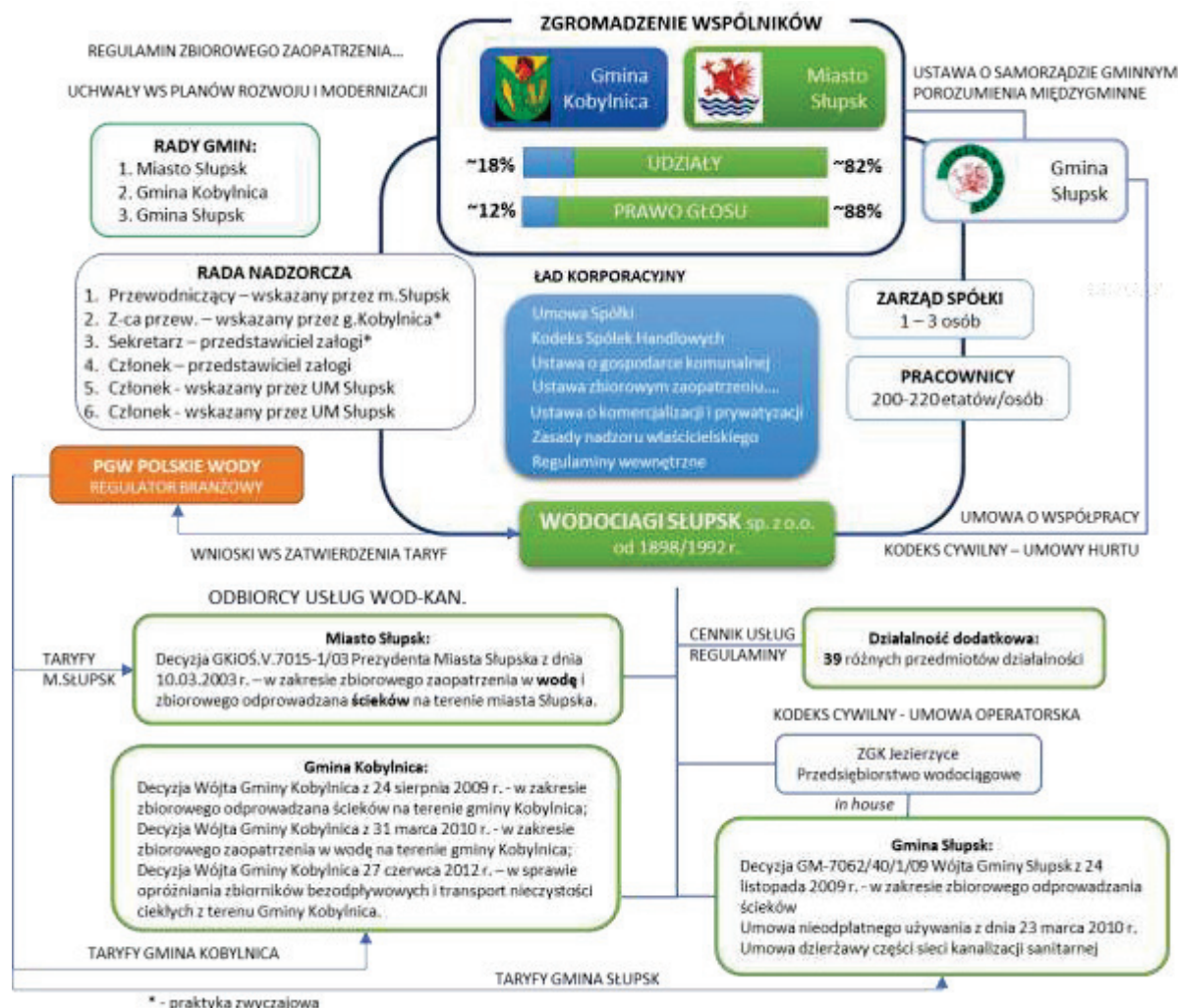
3.3.4.	Sprzedaż pozostała.....	116
3.4.	Odbiorcy usług i punkty rozliczeniowe	117
3.5.	Windykacja należności	118
4.	Sytuacja finansowa Spółki	120
4.1.	Działalność gospodarcza	120
4.2.	Koszty rodzajowe w latach 2018-2019.....	125
4.3.	Działalność finansowa	126
4.4.	Pozostała działalność operacyjna.....	126
4.5.	Wynik finansowy	128
4.6.	Ocena sytuacji finansowej.....	129
4.6.1.	Analiza wskaźników majątku i kapitałów	129
4.6.2.	Analiza wskaźników rentowności.....	129
4.6.3.	Analiza wskaźników płynności finansowej.....	129
4.6.4.	Analiza wskaźników obrotowości majątku	130
4.6.5.	Analiza wskaźników wydajności.....	130
5.	Kierunki rozwoju Spółki.....	131
5.1.	Kontekst przedsiębiorstwa - czynniki wpływające na cele Spółki.....	131
5.2.	Kierunki działań strategicznych.....	135
5.3.	Planowanie rozwoju i gospodarka majątkowa	140
5.4.	Realizacja planów inwestycyjnych	143
5.5.	Remonty	151
5.6.	Aktywność inwestycyjna na lokalnym rynku.....	153
5.7.	Wskaźniki rozwoju i wymiany sieci	154
6.	Sytuacja kadrowa Spółki	157
6.1.	Organizacja i efektywność pracy.....	158
6.2.	Wynagrodzenia	159
6.3.	Warunki pracy	162
7.	Wielkość i rodzaj kapitałów własnych i udziałów	163
8.	Propozycja podziału zysku za 2019 rok.....	164

1. Organizacja Spółki

1.2. Podstawy działalności

Spółka powstała z dniem 02.03.1992 r. w wyniku przekształcenia Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Słupsku na mocy Uchwały Rady Miejskiej z dnia 18.12.1991 r. nr 237/91 i aktu przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę z o.o. z dnia 25.02.1992 r. Zarejestrowana jest w KRS - VIII Wydział Gospodarczy Sąd Rejonowy w Gdańsku pod numerem 0000078635.

Miasto Słupsk posiada 147.157 udziałów o wartości 73.178.500,00 zł (81,43%), z tego udziałom w liczbie 86.175 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają trzy głosy. Gmina Kobylnica posiada 33.556 udziałów o wartości 16.778.000,00zł (18,57%). Udziałom w liczbie 10.900 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają dwa głosy. Struktura posiadanych uprawnień w zakresie prawa głosu przedstawia się następująco: Miasto Słupsk - 87,79%, Gmina Kobylnica - 12,21%.

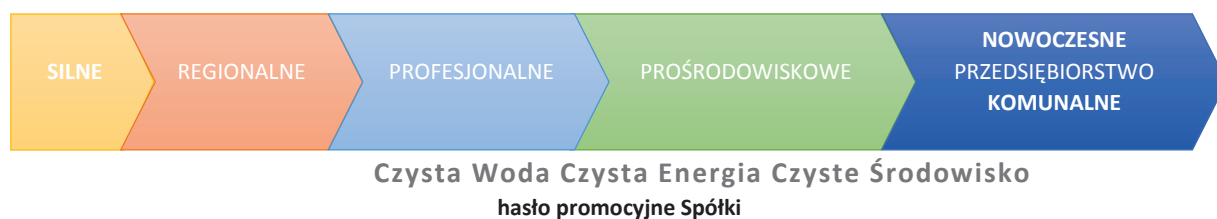
Rysunek 1 Podstawowe relacje gospodarcze i prawne w Spółce.

1.3. Misja wizja cele i wartości Spółki

Misją Spółki jest **długofalowe i trwałe zapewnienie dostępu do usług** w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, poprawiających jakość życia mieszkańców, stymulujących rozwój gospodarczy regionu oraz należytą ochronę środowiska naturalnego.

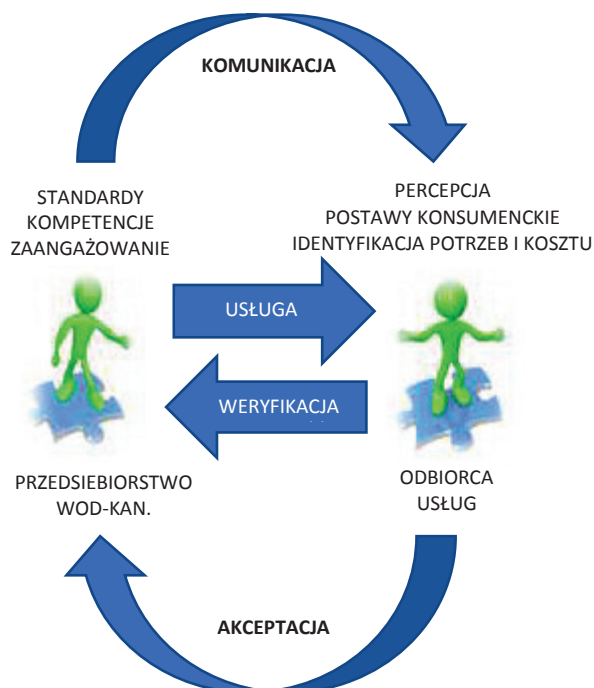
Wizją Spółki jest osiągnięcie statusu **nowoczesnego i profesjonalnego** przedsiębiorstwa **komunalnego, przyjaznego** odbiorcom usług i środowisku, rozumiane jako relacja jakości i niezawodności świadczonych usług przy zachowaniu dbałości o akceptowalne ceny i transparentne działania.

Celem działania Spółki jest prowadzenie działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej, w szczególności:

- zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny;
- zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków określonych w obowiązujących przepisach i pozwoleniach oraz odpowiedni sposób monitorowania jakości, zadowalający odbiorców usług;
- rozwój przedsiębiorstwa poprzez określenie i realizację polityki inwestycyjnej ustalonej w wieloletnich planach rozwoju i modernizacji;
- racjonalne gospodarowanie powierzonymi zasobami wodnymi;
- ochrona środowiska, szczególnie w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej;
- kształtowanie postaw konsumenckich, w szczególności racjonalizacji użytkowania wody i ograniczania zanieczyszczenia ścieków realizowane poprzez nowoczesne rozwiązania techniczne, skuteczną politykę informacyjną, konsultacje społeczne, edukację ekologiczną, itp. działania;

- działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, którego celem jest osiągnięcie niezbędnych przychodów, stanowiących podstawę kalkulacji taryf, gwarantujące zapewnienie odpowiedniej jakości usług, pokrycie uzasadnionych wydatków na eksploatację, utrzymanie i rozwój systemów wodociągowo-kanalizacyjnych;
- ochronę interesów odbiorców usług, m.in. poprzez odpowiednią systematykę kosztów, politykę taryfową oraz eliminację subsydiowania skrośnego;
- rozwój usług dodatkowych mających na celu wykorzystania potencjału technicznego i intelektualnego Spółki, których celem jest osiągnięcie odpowiednich zysków i zmniejszanie kosztów działalności podstawowej.

Rysunek 2 Budowanie relacji oparte na wartościach i zrozumieniu

standardyzacyjnych, co umożliwia nam dostęp do danych benchmarkingowych i kontaktu z najlepszymi pomysłami i rozwiązaniami z całego świata. To pobudza kreatywność i pozwala lepiej zidentyfikować i zrozumieć potrzeby naszych odbiorców usług, pracowników, a także realizować wizje i zadania lokalnych samorządów.

Spółka w swojej działalności kieruje się uniwersalnymi wartościami **szacunku, uczciwości, transparentności, empatii zaangażowania i profesjonalizmu.**

Wizerunek i prestiż Spółki budowany jest w oparciu o kompetencje pracowników, budowanie właściwych relacji ze wszystkimi interesariuszami oraz angażowanie w ważne społecznie projekty i przedsięwzięcia. Uczestniczymy w wielu organizacjach działających na rzecz społeczności lokalnej, w radach programowych, projektach badawczo-rozwojowych. Działamy zarówno w lokalnych przedsięwzięciach, jak również bierzemy udział w kreowaniu nowoczesnych i efektywnych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i prawnych na poziomie regionu, kraju, a także UE. Pracownicy Spółki są często ekspertami i uczestnikami grup

Woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzictwem, które musi być chronione, bronię i traktowane jako takie.

Preambuła Ramowej Dyrektywy Wodnej

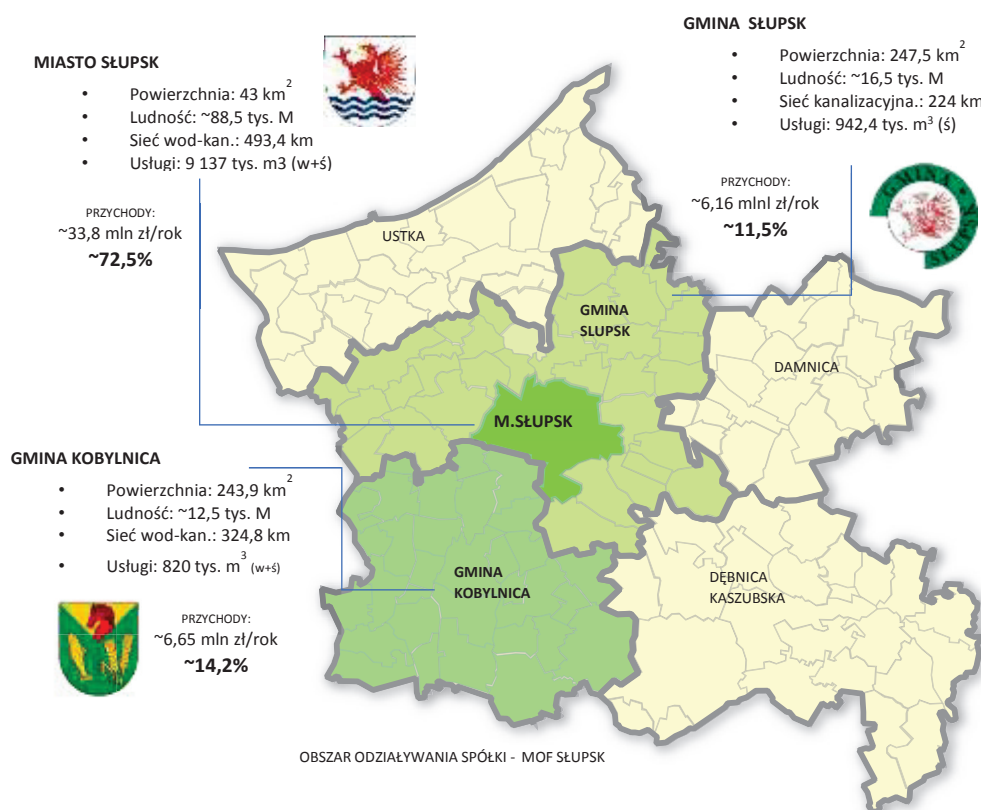
Podstawowym dobrem każdego człowieka jest dostęp do czystej wody po osiągalnych cenach.

Deklaracja Dublińska

Jako przedsiębiorstwo z obszaru monopolu naturalnego jesteśmy szczególnie zorientowani na prawidłowe relacje z naszymi odbiorcami. Poddajemy się dobrowolnej certyfikacji i weryfikacji za pośrednictwem różnych instytucji arbitrażowych, wdrażamy uznane standardy organizacyjne i techniczne, ale nader wszystko staramy się dbać o akceptację jakości i dostępności naszych usług.

Staramy się również kształtować prawidłowe postawy konsumenckie, bo woda to nie towar lecz dobro, które powinno być używane racjonalnie. Podobnie z korzystaniem z usług kanalizacyjnych, informowanie i edukacja ekologiczna jest ważnym aspektem naszych wzajemnych relacji z klientami.

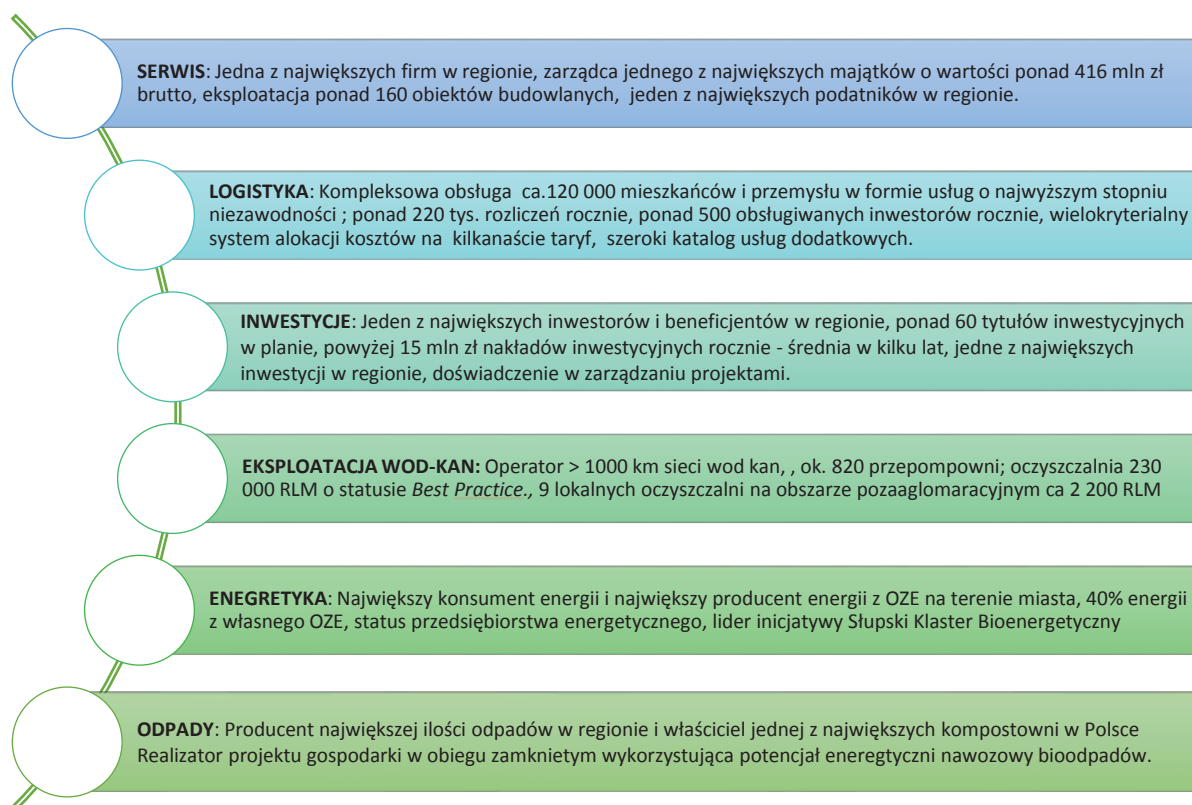
1.4. Zakres i przedmiot działalności

Rysunek 3 Obszar działalności podstawowej (zaznaczenie na zielono) oraz oddziaływania Spółki

Spółka jest jednym z największych przedsiębiorstw w regionie pracującym na majątku wartości ponad 416 mln zł. Poprzez naszą aktywność inwestycyjną i pozyskiwanie środków pomocowych jesteśmy jednym z największych inwestorów, a także inżynierów kontraktowych. Prowadzimy podstawową działalność na terenie 3 gmin, obsługując znaczną ilość odbiorców usług, co wymaga zastosowania odpowiednich instrumentów informatycznych, organizacyjnych i logistyki.

Posiadamy koncesje URE na wytwarzanie energii, do produkcji której wykorzystujemy źródła odnawialne. Jesteśmy również największym producentem odpadów regionie, powstających m.in. w procesach oczyszczania ścieków. Aby je odpowiednio zagospodarować, zajmujemy się również działalnością z zakresu przetwarzania bioodpadów, posiadając status Regionalnej Instalacji – w zakresie odpadów zielonych.

Rysunek 4 Rozpiętość i zakres działalności Spółki w kierunku efektywnego wykorzystanie potencjałów i kapitałów

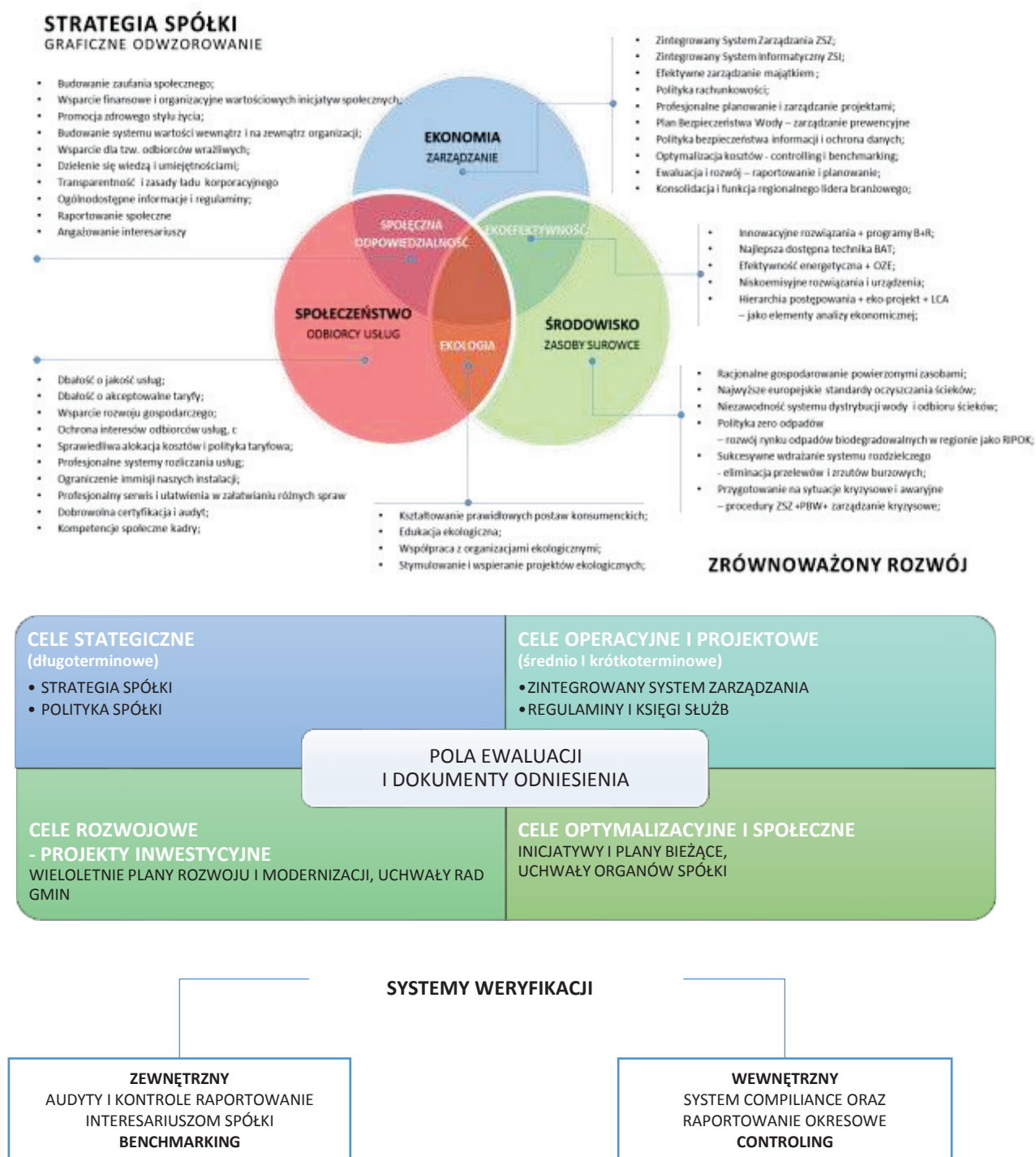
Tabela 1 Przedmiot działalności wg klasyfikacji PKD – na podstawie Umowy Spółki

Lp.	Kod	Przedmiot działalności
1	36.00.Z	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
2	37.00.Z	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
3	38.11.Z	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne
4	38.21.Z	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
5	39.00.Z	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
6	35.11.Z	Wytwarzanie energii elektrycznej
7	35.12.Z	Przesyłanie energii elektrycznej
8	35.12.Z	Dystrybucja energii elektrycznej
9	35.14.Z	Handel energią elektryczną
10	42.21.Z	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych
11	42.22.Z	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
12	46.90.Z	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
13	68.20.Z	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi

14	71.20.B	Pozostałe badania i analizy techniczne
15	71.12.Z	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
16	85.59.B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej nie sklasyfikowane
17	33.12.Z	Naprawa i konserwacja maszyn
18	35.30.Z	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
19	43.22.Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
20	68.10.Z	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
21	49.32.Z	Działalność taksówek osobowych
22	77.11.Z	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek
23	49.41.Z	Transport drogowy towarów
24	77.32.Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych
25	82.30.Z	Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów
26	43.99.Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
27	74.90.Z	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana
28	82.99.Z	Pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana
29	69.20.Z	Działalność rachunkowo - księgowa; doradztwo podatkowe -
30	70.22.Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
31	82.11.Z	Działalność usługowa związana z obsługą biura
32	41.10.Z	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
33	70.10.Z	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów z wyłączeniem holdingów finansowych
34	43.22.Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
35	43.99.Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
36	78.30.Z	Pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników
37	81.30.Z	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni
38	82.11.Z	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura
39	82.19.Z	Wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura

1.5. Strategia i polityka Spółki

Spółka buduje swoją strategię w oparciu o **zasady zrównoważonego rozwoju** jako najbardziej zbieżnej z celami i zadaniami przedsiębiorstwa i adekwatnej do nurtu rozwojowego wskazywanego w strategiach europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych. Jest to ważne z punktu widzenia priorytetów wielu krajowych i europejskich funduszy oraz programów pomocowych, do których Spółka składa aplikacje, gdzie kompatybilność zamierzeń inwestycyjnych jest niezwykle istotna.

Rysunek 5 Obszary strategicznego planowania i odpowiadające im dokumenty odniesienia

Strategia obejmuje cele strategiczne z różnego obszaru działalności Spółki, z których do najważniejszych zaliczyć można następujące:

- akceptowalne taryfy dla gospodarstw domowych;
- przewidywalność i sprawiedliwa alokacja kosztów na poszczególne grupy taryfowe;
- konsolidacja i rozwój usług na wielu płaszczyznach,
- zapewnienie potencjałów rozwojowych dla miejskiego obszaru funkcjonalnego [MOF]
- utrzymanie poziomu sprzedaży usług powyżej 10 mln m³ wodościeku i poszukiwanie nowych rynków na terenie gmin MOF
- budowanie zespołu - wzorowe standardy nadzoru i zarządzania;
- efektywne zarządzanie inwestycjami z wykorzystaniem funduszy;
- ograniczanie strat wody;
- wdrożenie rozwiązań podnoszących efektywność energetyczną;
- 50% niskoemisyjnej energii własnej z OZE i CHP do 2020;
- aktywna edukacja ekologiczna;
- wdrożenie zarządzania prewencyjnego;
- optymalizacja kosztów i przewidywalność systemu rozliczeniowego.

1.6. Zintegrowany System Zarządzania

W Spółce funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Zarządzania Środowiskowego oraz Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (ZSZ), zgodny z międzynarodowymi normami ISO 9001 (zarządzanie jakością), ISO 14001 (zarządzanie środowiskowe) oraz z polską normą PN-N-18001 (zarządzanie BHP).

Wdrożony i utrzymywany w Spółce „Wodociągi Słupsk” Zintegrowany System Zarządzania oparty jest na podejściu procesowym oraz zarządzaniu poprzez krótkookresowe cele i ich miary (efekty), spójne z przyjętymi, ramowymi deklaracjami Zarządu Spółki w obszarach jakości, środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, które wyrażone są w przyjętej Polityce ZSZ, publicznie dostępnej na www.wodociagi.slupsk.pl. Okresowej weryfikacji podlega kontekst Organizacji w zakresie otoczenia Spółki i stron zainteresowanych. Prowadzona jest udokumentowana, systemowa analiza ryzyka w odniesieniu do celów operacyjnych poszczególnych działów Spółki i procesów ZSZ.

Ustanowione w ZSZ procedury normalizują przebieg procesów obsługi klienta, prowadzenia ruchu, zakupów, zarządzania zasobami ludzkimi i dysponowanym majątkiem, gwarantując powtarzalność obsługi oraz świadczonych usług na oczekiwanym przez klientów wysokim poziomie jakościowym, zgodnym z obowiązującymi wymaganiami prawnymi, w dbałości o otaczające środowisko przyrodnicze, z zachowaniem obowiązujących zasad bezpieczeństwa pracowników i innych zainteresowanych stron. Przyjęte w ZSZ i okresowo testowane procedury gotowości oraz reagowania na potencjalne awarie środowiskowe, zagrożenia, czy sytuacje kryzysowe, to m.in. wyraz społecznej odpowiedzialności Spółki, prowadzącej działalność w obszarze zdrowia publicznego.

Utrzymywany ZSZ jest logicznym narzędziem menedżerskim w cyklu *Deminga* opartym na wymaganiach międzynarodowych norm systemowych oraz dobrych praktykach zarządzania. Traktowany jest w kontekście działania Organizacji nie jako wydatek, lecz jako inwestycja w chęć wspólnego, ciągłego doskonalenia się i konsekwentnego dążenia do osiągnięcia wyznaczonych celów i oczekiwanych efektów.

Funkcjonowanie ZSZ monitorowane jest na bieżąco w ramach ustanowionych procedur audytów wewnętrznych, nadzorowania niezgodności, analizy przyczynowo skutkowej oraz działań korygujących i zapobiegawczych, jak też okresowo, podczas systemowych przeglądów zarządzania. Zewnętrzna zaś ocena zgodności i skuteczności funkcjonowania ZSZ w Spółce dokonywana jest przez niezależną Jednostkę Certyfikującą (**Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie**) podczas corocznych audytów nadzoru. W czerwcu 2019 r. zespół auditorów Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie przeprowadził ponowną certyfikację i potwierdził zgodność funkcjonowania ZSZ z wymaganiami przedmiotowych norm: PN-EN ISO 9001:2015-10, PN-EN ISO 14001:2015-09, PN-N-18001:2004 i wewnętrznymi ustaleniami ZSZ przedsiębiorstwa. Auditorzy docenili m.in. ambitną i skutecznie realizowaną strategię rozwoju spółki, ukierunkowaną na wdrażanie nowatorskich rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności czystości wód oraz ukierunkowaną na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju i zarządzania akcjonariuszami. Posiadane certyfikaty ZSZ (PCBC S.A. i IQNet) obejmują wszystkie lokalizacje Spółki w zakresie:

produkcja, uzdatnianie i dystrybucja wody, odbiór i oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami, gospodarka energetyczna oraz obsługa klienta, produkcja i dystrybucja nawozu organicznego „BIOTOP”, edukacja ekologiczna

W raporcie z auditu z dnia 04.07.2019 r. auditorzy PCBC S.A. wskazali na pozytywne oraz potencjały dalszego doskonalenia Organizacji i ZSZ:

Pozytywy:

- Efektywne zarządzanie Spółką z wiodącym przywództwem Zarządu, pozytywny wynik finansowy o ok. 5% wyższy niż w roku poprzednim (wzrost ilości sprzedanych mediów);
- Bardzo ambitna i skutecznie realizowana strategia rozwoju spółki, ukierunkowana na wdrażanie nowatorskich rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności czystości wód oraz ukierunkowana na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju i zarządzanie akcjonariuszami;
- Bardzo dobre planowanie rozwoju infrastruktury w „Kartach projektu”, dbałość o szczegóły oraz konsekwencja w prowadzonych działaniach na każdym etapie projektowania i uwalniania wyrobu świadczące o systemowym podejściu do projektowania przedsięwzięć;
- Bardzo dobra organizacja pracy w Oczyszczalni Ścieków, widoczny porządek i ład oraz wysokie kompetencje personelu a szczególnie Kierownictwa Działu;
- Systemowo prowadzone badania ścieków przez Laboratorium, którego kompetencje badawcze są potwierdzone akredytacją PCA;
- Podnoszenie jakości wyrobu – uzyskanie Certyfikatu Jakości Q dla nawozu organicznego BIOTOP;
- Bardzo dobry nadzór nad działaniami środowiskowymi w Spółce oraz ocen zgodności ich stosowania – brak zaleceń pokontrolnych ze strony organów kontrolnych;
- Nowatorski i bardzo szeroki zakres ulepszeń i modernizacji procesu zarządzania wodą w ramach Planu Bezpieczeństwa Wody oraz modelowe wręcz utrzymywanie czystości na terenie SUW;
- Realizacja nowych i efektywnych inwestycji na terenie SUW – Farmy Fotowoltaicznej i pompy ciepła;
- Dobre utrzymanie zieleni na terenie wszystkich lokalizacji Spółki;

- Dobry nadzór nad aparaturą AKPIA oraz rozbudowa i modernizacja systemów informatycznych;
- Konsekwentny i systematyczny rozwój procesu IT poprzez ciągłe ulepszanie obejmujące wdrażanie nowych systemów informatycznych;
- Skuteczny, dobrze udokumentowany nadzór nad procesami zlecanymi na zewnątrz;
- Bardzo dobrze prowadzone planowanie przeglądów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz rozliczanie ich wykonywania, skuteczne reagowanie na zgłaszane awarie sieci kanalizacyjnej;
- Systematycznie prowadzone przeglądy stanowisk pracy z bardzo dobrym opisem stwierdzonych spostrzeżeń również w formie zdjęć, podaniem zagrożenia oraz zaleceń i wniosków do doskonalenia;
- Efektywne zarządzanie flotą – dogłębne analizy i sprawozdawczość w zakresie wykorzystania transportu (np. zużycie paliw, zakup samochodów funkcyjnych, elektrycznych, efektywność pracy sprzętu, ograniczenie emisji do powietrza);
- Pozyskanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na podnoszenie kwalifikacji pracowników Działu Transportu;
- Bardzo dobre zarządzanie dokumentacją projektową i wykonawczą prowadzone w całości zgodnie z wymaganiami prawnymi, w tym dbanie o kompletność dokumentacji powykonawczej;
- Dobre dokumentowanie zakupu towarów i usług, ewidencji towarów oraz oceny dostawców;
- Ład i porządek w magazynach;
- Skuteczny nadzór nad Zintegrowanym Systemem Zarządzania;

Potencjały:

- Przegląd kart charakterystyki pod kątem aktualności;
- Doskonalenie zakresu planowania i dokumentowania nadzoru nad zawiesiami;
- Rozważenie możliwości przypisania Działowi Ochrony Środowiska prowadzenia kompleksowej działalności w zakresie formalno-prawnym dot. ochrony środowiska, w tym gospodarki wodnej, ochrony powietrza, przy zapewnieniu odpowiednich zasobów kadrowych;
- Doskonalenie nadzoru nad Firmą zewnętrzną serwisującą klimatyzatory na terenie Spółki;
- Doskonalenie źródeł pozyskiwania informacji zwrotnej w zakresie zadowolenia klienta (mała ilość ankiet papierowych oraz brak informacji poprzez ankiety internetowe);
- Doskonalenie działań dotyczących procesu zarządzania zasobami ludzkimi, w tym m.in.: terminu oceny szkoleń przez bezpośredniego przełożonego.

W miesiącu listopadzie 2019 r. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie, Oddział Badań i Certyfikacji w Pile – Laboratorium Nawozów i Wyrobów Chemicznych dokonało weryfikacji zgodności stosowania przez „Wodociągi Słupsk” Sp. z o.o. Znaku Jakości Q dla nawozu organicznego BIOTOP. Znak Jakości Q przyznany został w grudniu 2018 r. w procesie certyfikacji wyrobu oraz w wyniku pozytywnej oceny systemu zarządzania kompostownią. Poniższy znak umieszczany jest m.in. na etykietach, wytwarzanego i dystrybuowanego nawozu:

1.7. Nadzór właścicielski i ład korporacyjny

W Spółce obowiązują zasady ładu korporacyjnego regulowane zasadami nadzoru właścicielskiego oraz regulaminami wewnętrznymi. Funkcjonują poszczególne regulaminy korporacyjne takie jak: **Regulamin Organizacyjny, Regulamin Rady Nadzorczej, Regulamin Zarządu oraz Regulamin Zgromadzenia Wspólników**. Funkcjonowanie Spółki określa łącznie kilkanaście dokumentów zewnętrznych, m.in.: **zezwolenia** na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, **regulaminy** dostarczania wody i odprowadzania ścieków czy **pozwolenia** wodnoprawne.

W Spółce obowiązuje łącznie ponad **200 zarejestrowanych regulacji wewnętrznych** – w znacznej części związanych z organizacją pracy oraz bezpieczeństwem i higieną pracy – zarówno w odniesieniu do całości organizacji lub jej części, jak i do poszczególnych stanowisk pracy. Do najważniejszych regulacji wewnętrznych w Spółce wdrożonych Uchwałami Zarządu należą m.in.:

- Przewodnik Zintegrowanego Systemu Zarządzania
- Regulamin pracy wraz z Wewnętrzną Polityką Antymobbingową i Antydyskryminacyjną oraz Kodeksem etycznym
- Karta różnorodności;
- Polityka bezpieczeństwa;
- Regulamin Udzielania Zamówień
- Księgi służb poszczególnych działów.

Dokumenty obowiązujące w Spółce są systematycznie aktualizowane, zgodnie z procedurą ZSZ, tak by zachowały pełną kompatybilność z aktualnym systemem prawnym (system *compliance*). Obecnie trwa ich weryfikacja w ramach audytu i zmian z Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy.

1.8. Organy spółki

Funkcję Zgromadzenia Wspólników pełnili Prezydent Miasta Słupska Krystyna Pani Danilecka-Wojewódzka oraz Wójt Gminy Kobylnica Pan Leszek Kuliński. Funkcję Pełnomocnika Spółki pełnił Zastępca Prezydenta Miasta Słupska Marek Goliński.

W skład Rady Nadzorczej „Wodociągi Słupsk” sp. z o.o. wchodził: Marek Rutka – przewodniczący do 7 sierpnia 2019 r., Izabela Hubert – zastępca przewodniczącego, Aleksandra Rejmer – członek (do 4 grudnia 2019 r., od 4 grudnia 2019 r. przewodnicząca Rady Nadzorczej), Leszek Harasim – członek (od 25 czerwca 2019 r.), Andrzej Głodowski – sekretarz, Jacek Kaźmierski – członek (do 25 czerwca 2019 r.), Czesław Elzanowski – członek.

Tabela 2 Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2019 r.

IMIĘ, NAZWISKO	FUNKCJA	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI
Aleksandra Rejmer	Przewodnicząca Rady	od 4 grudnia 2019 r.
Izabela Hubert	Członek Rady Z-ca Przewodniczącej	od 6 maja 2015 r.
Andrzej Głodowski	Członek Rady przedstawiciel pracowników	od 26 czerwca 2018 r.
Czesław Elzanowski	Członek Rady	od 9 marca 2017 r.
Leszek Harasim	Członek Rady - Sekretarz przedstawiciel pracowników	od 25 czerwca 2019 r.

Organem zarządzającym i wykonawczym Spółki jest Zarząd powołany Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 14.05.2009 r. W 2019 roku Zarząd funkcjonował w niezmienionym, dwuosobowym składzie.

Tabela 3 Skład Zarządu w 2019 r.

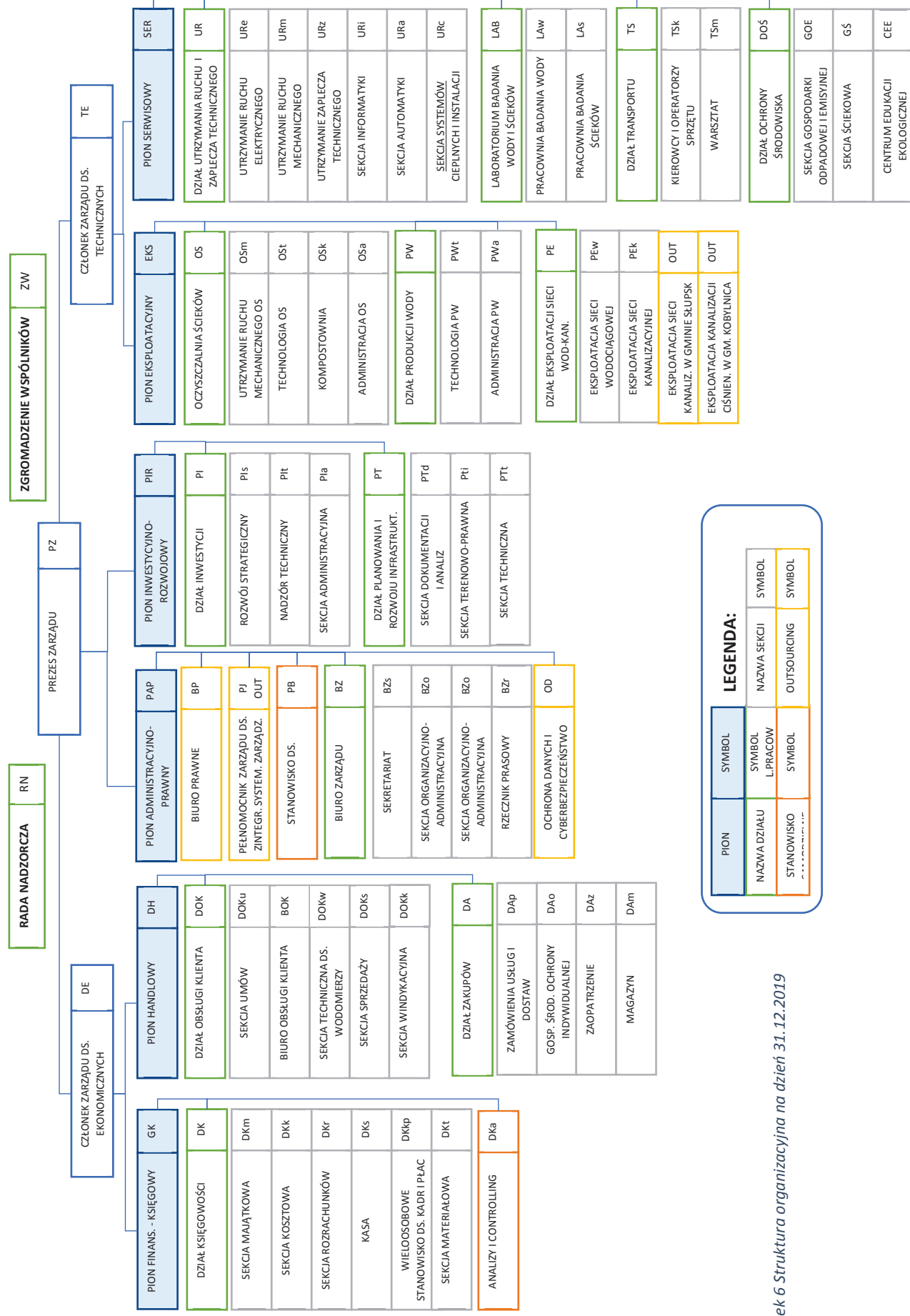
IMIĘ, NAZWISKO	FUNKCJA	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI
Andrzej Wójtowicz	Prezes Zarządu	od 14.05.2009 r.
Alina Zimnicka	Członek Zarządu ds. Ekonomicznych	od 01.05.2009 r.

1.9. Struktura organizacyjna

W Spółce funkcjonuje **struktura typu funkcjonalnego**, która sprawdziła się w ostatnich latach, lecz wymaga bardziej efektywnego wykorzystania kompetencji pracowników z poszczególnych działów do doskonalenia procesów produkcyjnych przygotowania i wdrożenia nowych projektów.

W 2019 roku przeprowadzono zmianę struktury i powołano Dział Ochrony Środowiska. Skoncentrowano w nim specjalistyczne kompetencje zapewniające zgodność działalności poszczególnych działów produkcyjnych z regulacjami prawnymi, normami i strategią Spółki w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska i sprawozdawczości z tym związanej. Działy operacyjne będą mogły w większym stopniu skupić się na rozwoju kompetencji organizacyjnych i operacyjnych, a nowy Dział Ochrony Środowiska ma zapewnić wsparcie merytoryczne, pomoc w obsłudze klientów zewnętrznych i wewnętrznych, lepszą komunikację oraz podnieść wiarygodność i spójność danych do sprawozdań.

W odniesieniu do uwarunkowań strategicznych ewentualny dalszy rozwój Spółki w nowych obszarach będzie wymagał zwiększenia zatrudnienia i reorganizacji z uwzględnieniem możliwości zlecania prac do podmiotów zewnętrznych i wyznaczeniem miejsca powstawania kosztów w celu odpowiedniej ich alokacji do prowadzonej działalności. W 2019 roku rozpoczęto pracę nad dalszymi **zmianami strukturalnymi** związanymi z planowanym na rok 2020 wartościowaniem stanowisk pracy oraz zmianą Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy.

LEGENDA:

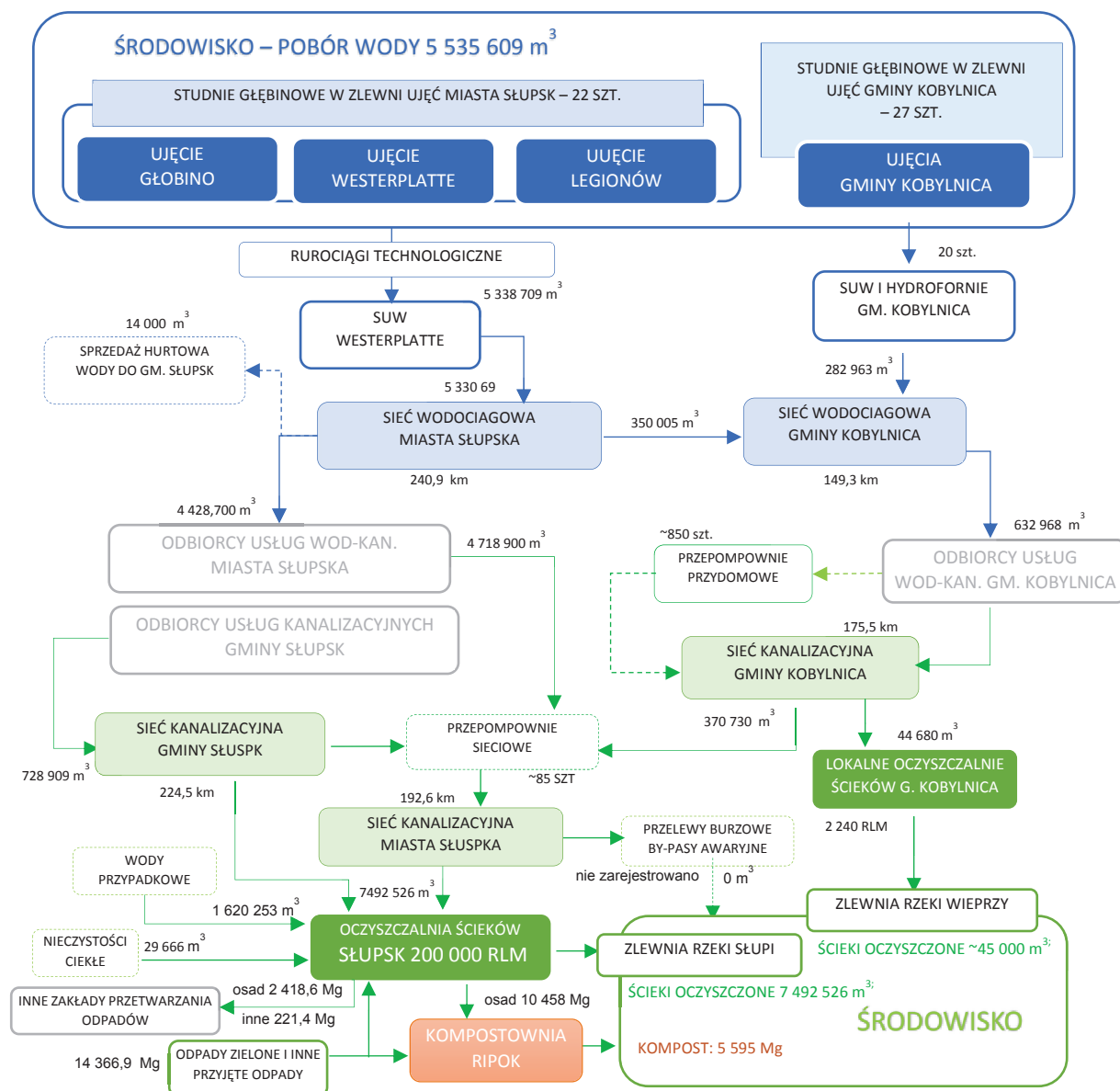
PION	SYMBOL	NAZWA SEKCJI	SYMBOL
NAZWA DZIAŁU	SYMBOL	SYMBOL	SYMBOL
STANOWISKO	SYMBOL	OUTSOURCING	SYMBOL

Rysunek 6 Struktura organizacyjna na dzień 31.12.2019

2. Działalność operacyjna spółki

Podstawowa działalność operacyjna Spółki sprowadza się do eksploatacji i rozwoju obiektów produkcji i uzdatniania wody, sieci wodociągowej wraz z urządzeniami wodociągowymi i pomiarowymi, sieci kanalizacyjnej wraz z przepompowniami i innymi urządzeniami kanalizacyjnymi oraz oczyszczalni ścieków.

Pomagamy ludziom i gospodarce korzystać z naturalnych zasobów środowiskowych w sposób zrównoważony i odpowiedzialny - łańcuch wartości usług

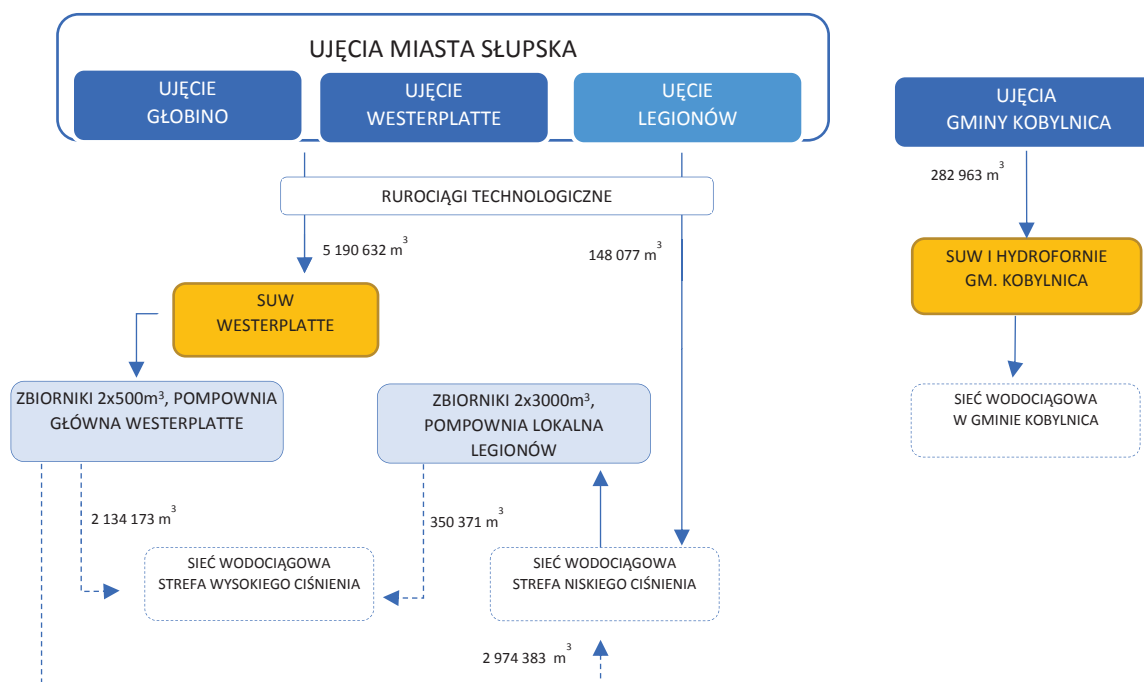

Rysunek 7 Łańcuch usług – infrastruktura i przepływy masowe ze środowiska do środowiska w 2019 roku

Główny zakres działalności wspomagany jest działami pomocniczymi (tzw. serwis) świadczącymi usługi na rzecz podstawowych działów eksploatacyjnych. Są to działy: utrzymania ruchu mechanicznego i energetycznego, informatyki i automatyki, transportu i zaplecza technicznego, nadzoru laboratoryjnego nad jakością świadczonych usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz zarządzania emisjami.

2.1. Produkcja wody

Celem działalności działu Produkcji Wody jest wydobywanie, uzdatnianie i wtłoczenie do sieci wodociągowej bezpiecznej wody, spełniającej kryteria jakościowe wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ilości odpowiadającej zapotrzebowaniu w normalnych warunkach eksploatacji systemu.

Rysunek 8 Schemat systemu zaopatrzenia w wodę

Obszarem działań operacyjnych jest obszar zlewni wodnej, eksploatacja 20 wiejskich ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy Kobylnica, 3 ujęć wody zaopatrujących w wodę aglomerację Słupsk („Głębino”, „Westerplatte” i „Legionów”). Łącznie na wszystkich ujęciach wody eksploatowanych jest 49 studni głębinowych, 16 stacji uzdatniania wody, 4 hydrofornie oraz dwie stacje pomp wraz ze zbiornikami magazynującymi wodę.

2.1.1. Zestawienie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych

Tabela 4 Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne w dziale produkcji wody w 2019 roku

Wskaźnik kosztowy	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Odchyl. 19/18
Całkowite koszty produkcji wody	6 684 580	6 346 437	5 891 686	6 387 658	6 903 301	7 194 450,82	104,2%
Wielkość produkcji wody [SŁUPSK]	5 038 414	5 079 195	4 886 254	5 144 001	5 535 609	5 338 709	96%
Wielkość produkcji wody [GM. KOBYLNICA]	321 441	327 526	336 583	339 286	385 370	282 963	73%
Energochłonność procesu produkcji wody (kWh/m³) [SŁUPSK]	0,44	0,43	0,40	0,42	0,41	0,39	95%
Energochłonność procesu produkcji wody (kWh/m³) [GM. KOBYLNICA]	0,65	0,70	0,70	0,66	0,66	0,49	74%
Udział ujęć jednootworowych (%) [GM. KOBYLNICA]	35%	35%	35%	35%	35%	40%	114%
Łączna ilość osadów żelaza wytrąconych z wody [kg]	1 694	1 397	1 278	1 603	1 426	2 391	168%
Łączna ilość osadów manganu wytrąconych z wody [kg]	259	168	193	285	260	289	111%
Ilość badanych próbek pobranych na wyjściu do sieci wodociągowej, w których stwierdzono przekroczenia mikrobiologiczne	0	0	0	0	0	0	100%
Współczynnik zużycia wody na cele technologiczne [SŁUPSK]	1,65%	1,58%	1,84%	1,56%	1,44%	1,48%	103%
Współczynnik zużycia wody na cele technologiczne [GMINA KOBYLNICA]	-	-	1,95	1,81	2,33	1,94	83%
Ilość pozwoleń PSSE na warunkową przydatność wody do spożycia	0	0	0	0	1	1	100%
Ilość przeprowadzonych kontroli przez PSSE	5	12	12	5	6	5	80%
Wskaźnik zatrudnienia [osoby]	17	16	16	16	16	16	100%
Wskaźnik zachorowalności [%]	5,19%	1,56%	3,75%	1,83%	2,78%	7,20%	259%
GOSPODARKA ENERGETYCZNA							
Zakup GZ50 [m³]	38 281	42 985	41 524	36 660	17 202	9 280	54%
Energia elektryczna wyprodukowana z farmy fotowoltaicznej [kWh] [SŁUPSK]	-	-	-	-	2 642	194 466	-
Stopień pokrycia ogólnego zapotrzebowania na energię z energii odnawialnej [%]	-	-	-	-	0,09%	9,41%	-
Stopień pokrycia zapotrzebowania na energię SUW i ujęcia Westerplatte z energii odnawialnej [%]					0,14%	15,08%	-
Redukcja emisji CO ₂ [kg]	-	-	-	-	2 109	155 225	-
Zakup od ZE [kWh] [SŁUPSK]	2 191 297	2 166 642	1 939 661	2 145 053	2 258 808	2 065 839	91%
Zakup od ZE [kWh] [GMINA KOBYLNICA]	208 352	230 482	236 711	223 416	270 545	143 056	53%
ZUŻYCIE ŚRODKÓW CHEMICZNYCH							
Zużycie środków do dezynfekcji – podchloryn sodu [kg]	490	525	500	500	420	525	125%
Zużycie środków do czyszczenia i dezynfekcji – Carela [kg]	60	60	60	60	60	60	100%

2.1.2. Produkcja wody w roku 2019

Sumaryczna produkcja wody w roku 2019 z wszystkich eksploatowanych ujęć wody (miasto Słupsk + gmina Kobylnica) wyniosła **5 621 672 m³**. W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek o około **3,56%** dla ujęć wody miasta Słupska i aż **26,57%** dla ujęć zlokalizowanych w gminie Kobylnica.

Tabela 5 Wskaźniki produkcji wody na mieszkańca w latach 2016-2019

PRODUKCJA WODY NA MIESZKAŃCA						
Ilość wyprodukowanej wody do liczby mieszkańców* korzystających z wodociągu						
L.p.	Wyszczególnienie	j.m.	2016	2017	2018	2019
1	Miasto Słupsk	m ³ /os./rok	47,6	50,5	54,3	51,5
2	Gmina Kobylnica		50,0	50,2	57,0	50,3

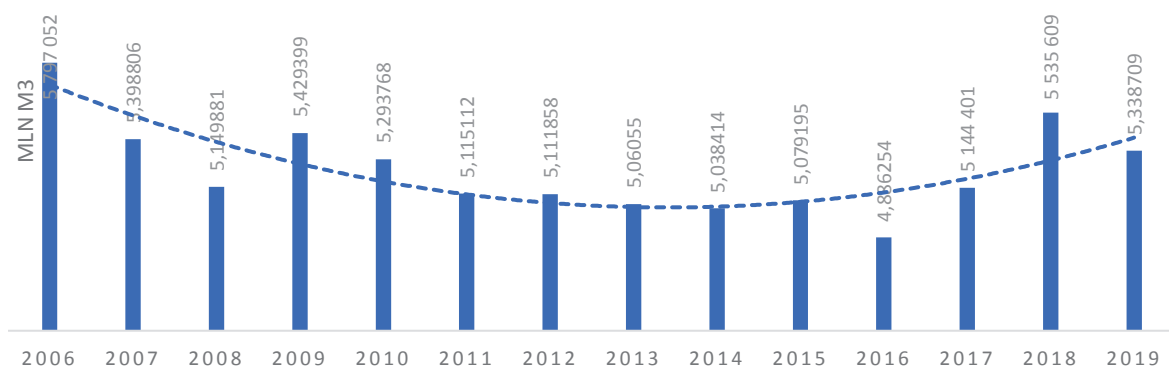
*Liczba mieszkańców w gminie Kobylnica bez Kobylnicy, Łosina, Zajączkowa, Reblina i Bolesławic (5 620), a do liczby mieszkańców Słupska dodano mieszkańców Zajączkowa, Kobylnicy, Łosina, Siemianic, Reblina i Bolesławic (103 670)

Tabela 6 Ilość wody pobranej z ujęć wody eksploatowanych przez "Wodociągi Słupsk" w latach 2015-2019.

Ujęcie wody	2016	2017	2018	2019	18/19
SŁUPSK	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	dynamika
Ujęcie Głobino	2 253 871	2 558 347	2 405 166	2 392 683	-0,5%
Ujęcie Westerplatte	2 548 306	2 441 254	2 937 669	2 797 949	-4,8%
Ujęcie Legionów	84 077	144 400	192 774	148 077	+23,2%
SŁUPSK OGÓŁEM	4 886 254	5 144 001	5 535 609	5 338 709	-3,6%
GINA KOBYLNICA					
Ujęcie Bzowo	*11 651	5 793	6 707	5 811	-13,4%
Ujęcie Dobrzęcino	6 162	6 644	6 898	5 229	-24,2%
Ujęcie Kczewo	3 573	3 526	3 509	3 579	+2,0%
Ujęcie Komiłowo	9 519	9 096	9 885	7 691	-22,2%
Ujęcie Komorczyn	3 162	2 750	4 214	3 194	-24,2%
Ujęcie Kończewo	41 112	40 953	41 740	43 015	+3,1%
Ujęcie Kwakowo	25 939	26 237	28 871	28 373	-1,7%
Ujęcie Lubuń	11 451	10 321	17 138	10 742	-37,3%
Ujęcie Lulemino	7 447	4 539	4 641	5 568	+20,0%
Ujęcie Płaszewo	10 224	8 122	13 019	8 199	-37,0%
Ujęcie Runowo	4 286	4 279	5 048	4 561	-9,6%
Ujęcie Słonowice	4 057	4 576	4 127	3 706	-10,2%
Ujęcie Sycewice	36 965	31 169	37 985	33 545	-11,7%
Ujęcie Ściegnica	3 067	3 108	3 461	3 340	-3,5%
Ujęcie Widzino	78 235	89 257	103 029	74 848	-27,4%
Ujęcie Wrząca	61 082	66 882	70 255	23 734	-66,2%
Ujęcie Zagórki	6 872	6 741	6 454	6 444	-0,2%
Ujęcie Zębowo	6 722	10 421	11 825	6 217	-47,4%
Ujęcie Żelki	1 479	1 643	2 788	1 595	-42,8%
Ujęcie Żelkówko	3 578	3 229	3 776	3 572	-5,4%
GM. KOB. OGÓŁEM	336 583	339 286	385 370	282 963	-26,6%
RAZEM	5 222 837	5 483 287	5 920 979	5 621 672	-5,1%

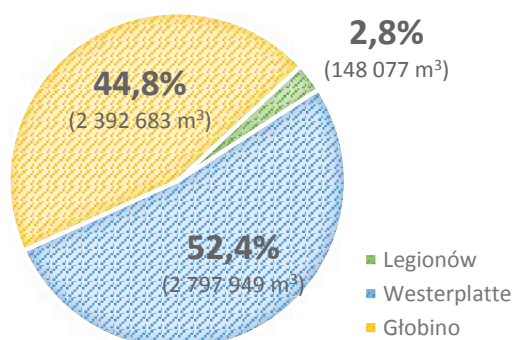
*w Bzowie w roku 2016 produkcja była zwiększona z powodu awarii sieci wodociągowej

Produkcja wody w roku 2019 w Słupsku wyniosła **5 338 709 m³** i jest nieco niższa od produkcji zanotowanej w ubiegłym roku. Generalnie utrzymanie produkcji wody na tym poziomie jest związane z przyłączeniem do systemu zaopatrzenia w wodę miasta Słupska niektórych miejscowości z gminy Kobylnica tj. Łosina, Zajączkowa, Kobylnicy (2017), Reblina, Bolesławic, części Widzina (2019) oraz sprzedaż wody w systemie hurtowym dla gminy Słupsk (w tym: do Siemianic).

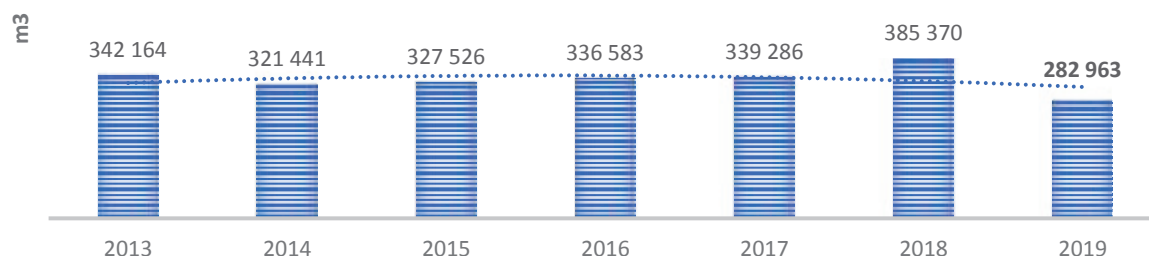

Rysunek 9 Pobór wody z komunalnych ujęć wody dla miasta Słupsk w latach 2006-2019

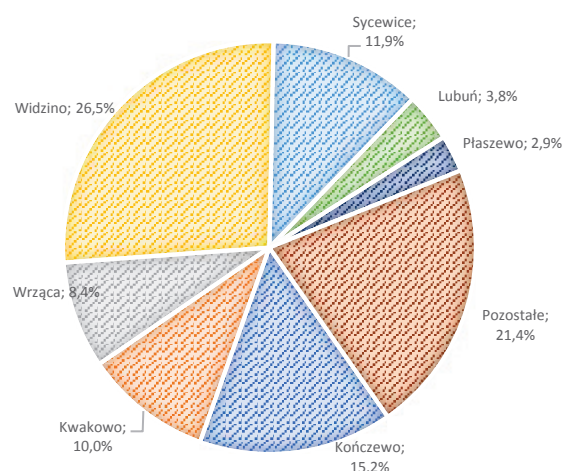
Na terenie aglomeracji miejskiej Słupsk eksploatowane są trzy ujęcia wody: „Westerplatte“, „Głobino“ i „Legionów“. Woda surowa z ujęć „Westerplatte“ i „Głobino“ tłoczona jest do Stacji Uzdatniania Wody (SUW), gdzie poddawana jest procesom uzdatniania. Natomiast woda surowa pobrana z ujęcia „Legionów“ ze względu na dobre parametry jakościowe wtłaczana jest bezpośrednio do sieci wodociągowej.

Rysunek 10 Procentowy udział komunalnych ujęć wody aglomeracji Słupsk w roku 2019

Rysunek 11 Pobór wody na wiejskich ujęciach wody w gminie Kobylnica w latach 2013-2019

Rysunek 12 Udział poszczególnych wiejskich ujęć w ogólnej produkcji wody w roku 2019 w gminie Kobylnica

Na terenie gminy Kobylnica łącznie ze wszystkich ujęć wody (20) wyprodukowano **282 963 m³** wody, czyli o blisko 26,57% mniej niż w roku poprzednim. Wpływ na to miały przede wszystkim uruchomienie nowego odcinka sieci wodociągowej, łączącego miejscowości Reblino, Bolesławice i część Widzina ze słupskim systemem zaopatrzenia oraz ograniczenie strat wody poprzez kompleksową modernizację sieci wodociągowych w niektórych miejscowościach. Największy udział w ogólnej produkcji wody mają ujęcia wody w Widzinie, Wrzącej, Kończewie, Sycewicach i Kwakowie (ponad 20 000 m³/rok). Miejscowości Kobylnica, Łosino, Zajączkowo,

Bolesławice, Reblino i część Widzina zasilane są ze SUW w Słupsku.

Na cele technologiczne na stacjach uzdatniania wody (płukanie filtrów + płukanie rurociągów technologicznych) w roku 2019 zużyto łącznie **84 719 m³** wody. Najgorsze wskaźniki ilości wody zużytej na cele technologiczne występują na stacjach uzdatniania gdzie są zainstalowane filtry kompozytowe z automatycznymi głowicami, które wymagają częstszego płukania w porównaniu z tradycyjnymi stalowymi zbiornikami filtracyjnymi (urządzenia tego typu występują w stacjach wodociągowych w Dobrzęcinie, Komiłowie, ŻelkóWKu i Komorczynie).

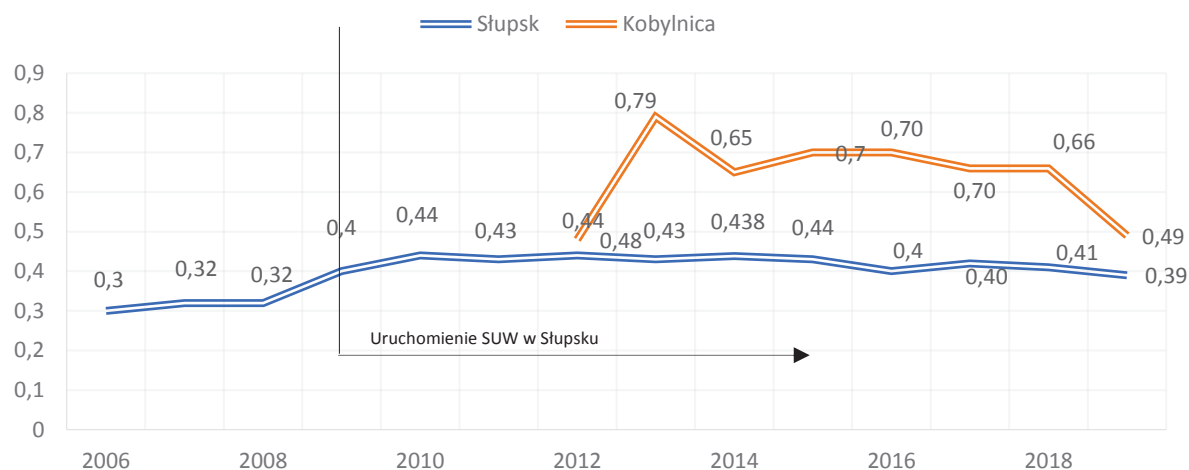
Tabela 7 Woda zużyta na cele technologiczne na poszczególnych SUW

Współczynnik strat wody						
Woda zużyta na cele technologiczne (płukanie filtrów + płukanie na rurociągu technologicznym) w stosunku do ogólnej objętości wyprodukowanej wody x100						
L.p.	Wyszczególnienie	j.m.	2016	2017	2018	2019
1.	Słupsk	%	1,84	1,56	1,44	1,48
2.	Bzowo		1,37	2,49	2,15	2,48
3.	Dobrzęcino		9,73	21,05	19,30	11,47
4.	Komorczyn		20,80	9,23	12,95	15,03
5.	Komiłowo		16,97	17,45	11,39	7,80
6.	Kończewo		0,61	0,70	0,69	0,74
7.	Kwakowo		0,97	0,55	0,50	1,41
8.	Lubuń		0,91	1,16	0,70	1,12
9.	Płaszewo		2,22	2,22	1,38	2,20
10.	Runowo		0,95	3,37	1,43	1,58
11.	Sycewice		0,99	1,57	1,74	2,02
12.	Słonowice		1,90	2,42	2,08	6,07
13.	Ściegnica		2,13	3,57	3,47	3,59
14.	Wrząca		1,11	0,92	0,74	2,02
15.	Zagórki		0,76	1,42	1,49	1,49
16.	Zębowo		1,68	0,92	0,81	1,54
17.	ŻelkóWko		14,48	19,98	15,89	16,80

Straty wody na przesyle (różnica między wodą wydobytą z studni głębinowych, a wodą dopływającą na SUW w Słupsku) wyniosły w 2019 roku 8 860 m³ dla ujęcia Głobino, co stanowi 0,32% rocznej produkcji wody oraz -14 604 m³ dla ujęcia Westerplatte, co stanowi -0,52% rocznej produkcji wody. W przypadku obu ujęć wody można przyjąć, że oba rurociągi są szczelne i nie ma strat wody na przesyle. Główną przyczyną różnic jest „plusowanie/minusowanie” niektórych wodomierzy zainstalowanych wewnątrz studni głębinowych w porównaniu z przepływomierzem zamontowanym na SUW (dopuszczalny błąd wskazań wodomierzy wynosi 5,0%). Zmniejszenie wysokości strat pozornych w stosunku do lat poprzednich uzyskano dzięki zamontowaniu w studni o niekorzystnych parametrach fizykochemicznych przepływomierzy ultradźwiękowych – tj. urządzeń o większej dokładności pomiarowej.

2.1.3. Energochłonność procesu produkcji wody

Ilość zużytej energii elektrycznej na wyprodukowanie, uzdatnianie i wtłoczenie do słupskiej sieci wodociągowej 1m³ wody w roku 2019 wyniosła niecałe 0,39 kWh/m³, a w gminie Kobylnica średnio 0,49 kWh/m³.

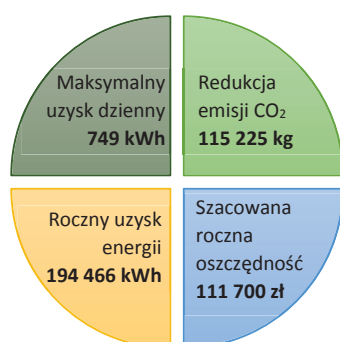

Rysunek 13 Zużycie energii elektrycznej na wyprodukowanie 1m³ wody dla miasta Słupsk (lata 2006-2019) i w gminie Kobylnica (lata 2012-2019).

Tabela 8 Energochłonność poszczególnych ujęć wody w latach

Energochłonność procesu produkcji wody						
Zużycie energii elektrycznej w procesie produkcji wody w stosunku do ilości wyprodukowanej wody						
L.p.	Wyszczególnienie	j.m.	2016	2017	2018	2019
1.	Słupsk	kWh/m ³	0,40	0,42	0,41	0,39
2.	Gmina Kobylnica		0,70	0,66	0,66	0,49
3.	Bzowo		1,02	1,15	1,04	0,75
4.	Dobrzęcino		0,81	1,17	1,48	1,09
5.	Kczewo		1,81	1,13	0,96	0,40
6.	Komiłowo		1,02	1,18	1,15	0,73
7.	Komorczyn		2,31	3,59	1,61	0,49
8.	Kończewo		0,69	0,60	0,73	0,56
9.	Kwakowo		0,48	0,44	0,51	0,44
10.	Lubuń		0,52	0,50	0,42	0,36
11.	Lulemino		1,31	0,35	1,11	0,52
12.	Płaszewo		0,93	0,81	0,72	0,65
13.	Runowo		0,96	0,87	0,93	0,50
14.	Słonowice		1,54	1,00	1,91	0,82
15.	Sycewice		0,91	1,33	0,98	0,47
16.	Ściegnica		1,82	1,58	2,10	0,60
17.	Widzino		0,32	0,32	0,34	0,32
18.	Wrząca		0,53	0,48	0,50	0,44
19.	Zagórki		0,92	1,22	1,23	0,65
20.	Zębowo		1,68	0,77	0,70	0,93
21.	Żelki		2,33	0,86	0,97	0,47
22.	Żelkówko		0,70	0,71	0,88	0,56

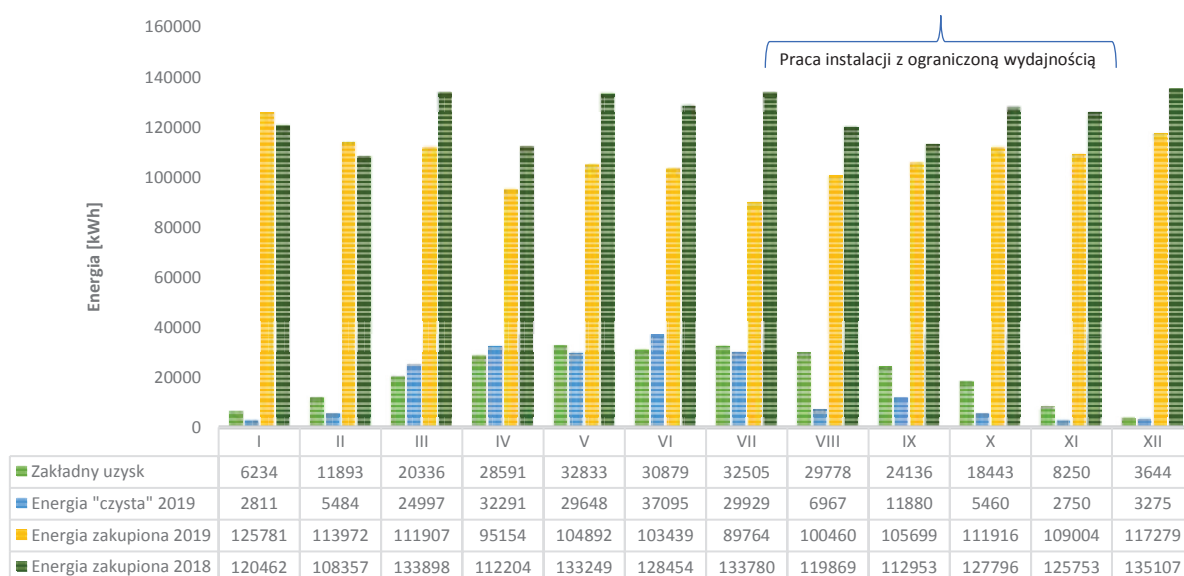
Największa energochłonność procesu produkcji wody jest na ujęciu wody w Dobrzęcinie i wynosi 1,09 kWh/m³ wyprodukowanej wody. Powodem większej energochłonności na tym ujęciu wody było wyeksploatowanie agregatu pompowego w studni głębinowej (słaba wydajność agregatu ze względu na uszkodzone łopatki wirnika), który został już wymieniony na nowy. Zdecydowanie najbardziej energochłonnymi urządzeniami na w stacjach wodociągowych są grzejniki olejowe służące do ogrzewania pomieszczeń w okresie zimowym. W przypadku niskich temperatur zewnętrznych grzejniki włączane są w sposób ręczny przez operatora stacji wodociągowej. W 2019 roku ze względu na brak mrozów praktycznie nie było potrzeby włączania ogrzewania w pomieszczeniach (jedynie kilkanaście dni w lutym), co pozwoliło średnio obniżyć współczynniki energochłonności aż o 30%. W celu zwiększenia efektywności energetycznej obiektów planuje się montaż prostego układu sterującego systemem ogrzewania w zależności od rzeczywistej temperatury wewnątrz pomieszczeń.

Jednym z elementów zmniejszenia kosztów energetycznych było uruchomienie w grudniu 2018 roku instalacji fotowoltaicznej PV o łącznej mocy 250 kW_p, zlokalizowanej na SUW Westerplatte. Analiza na etapie powstawania koncepcji zakładała roczny uzysk energii słonecznej w wysokości 247,5 MWh.

W miesiącach od sierpnia do początku grudnia 2019, ze względów na braki formalne instalacja pracowała z ograniczoną wydajnością. Sumaryczny uzysk energii wyniósł 194 466 kWh, co stanowi średnio 15% ogólnego

zapotrzebowania na energię elektryczną stacji uzdatniania wody w Słupsku oraz ujęcia Westerplatte.

Najwyższy uzysk energii elektrycznej odnotowano w miesiącu czerwcu. Wyniósł on **37 095 kWh**, co stanowiło średnio **36%** zapotrzebowania na energię elektryczną w tym miesiącu. Natomiast najwyższy odnotowany uzysk dzienny wyniósł **749 kWh** (19.06.2020r.).

Szacuje się, że dzięki produkcji własnej energii elektrycznej z paneli słonecznych ograniczono emisję CO₂ do atmosfery o 155 225 kg.

Analiza uzyskanych efektów energetycznych z zainstalowanej w 2018 roku pompy ciepła wskazuje na wysoką sprawność układu grzewczego. Całkowita ilość energii elektrycznej niezbędnej do napędu sprężarki pompy ciepła wynosi **53 999 kWh**, zaś ciepło wytworzone przez pompę ciepła wynosi **236 760 kWh**. Stosunek wyprodukowanej energii cieplnej do pobranej energii elektrycznej wynosi 0,23. Szacuje się, że oszczędności energetyczne wynikające z eksploatacji pompy ciepła wyniosły ok. 28 000 zł.

2.1.4. Plan bezpieczeństwa wody

W Spółce wdrożono Plan Bezpieczeństwa Wody (PBW), zgodny z wytycznymi światowej organizacji zdrowia WHO. Podejście to jest powszechnie uznawane za najbardziej niezawodny i skuteczny sposób ciągłego zarządzania dostawą wody do picia w sposób bezpieczny dla zdrowia publicznego.

Wdrożony i utrzymywany w Spółce „Wodociągi Słupsk” Plan Bezpieczeństwa Dostaw Wody oparty jest na podejściu kładącym nacisk na działania prewencyjne w oparciu o wykonaną analizę ryzyka.

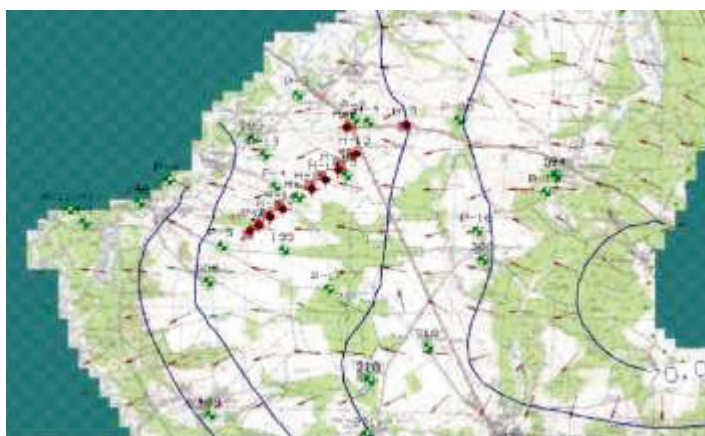
W styczniu 2019 roku, uchwałą Zarządu (Uchwała nr 1/2019 z dnia 7 stycznia 2019r.) został formalnie powołany w Spółce zespół ds. Zarządzania Bezpieczeństwem Dostaw Wody. Podstawowymi zadaniami powołanego zespołu są m.in.:

- planowanie i organizacja pracy zespołu,
- nadzorowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi uczestniczącymi w procesie zarządzania bezpieczeństwem dostaw wody,
- nadzorowanie prowadzonych działań naprawczych i korygujących,
- opracowanie lub opiniowanie procedur operacyjnych oraz instrukcji z nim związanych ,
- analizowanie przyczyn powstałych niezgodności,
- rozpatrywanie skarg dotyczących jakości dostaw wody
- gromadzenie i przetwarzanie danych niezbędnych do aktualizacji planu bezpieczeństwa dostaw wody
- zarządzenie programem audytów wewnętrznych ZBDW i organizowanie szkoleń dla audytorów,

Ciągła aktualizacja PBW w oparciu o okresową weryfikację skuteczności działania jest kluczowym elementem funkcjonowania tego systemu zarządzania. W 2019 roku zaplanowano i zrealizowano 4 wewnętrzne audyty, w wyniku których znaleziono 4 nowe zagrożenia oraz 14 potencjałów, które zostały wpisane do *‘Planu ulepszeń i modernizacji’*.

W ubiegłym roku zespół ds. PBW zorganizował kilka warsztatów technicznych. Jedno z nich związane było z planowanym przełączeniem magistrali DN600 przy ulicy Legionów Polskich. W trakcie warsztatów omówiono zakres prac, ryzyka oraz określono plan działań. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele spółdzielni mieszkaniowych, Sanepidu, wykonawca inwestycji, Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Wszystkie działania mają bardzo korzystny wpływ nie tylko z punktu widzenia ograniczenia występujących ryzyk, ale także zdecydowanie poprawiają komunikację, pogłębiają świadomość oraz zwiększają zaufanie interesariuszy zewnętrznych do przedsiębiorstwa.

2.1.5. Monitoring osłony ujęć wody

Rysunek 14 Zaktualizowane kierunki spływów wód w warstwie wodonośnej uzyskane w oparciu o modelowanie matematyczne dla ujęcia wody w Głobinie

Spółka kontynuowała prowadzenie monitoringu osłonowego ujęć wody i badała jakość wody w otworach obserwacyjno-badawczych rozmieszczonych w rejonie ujęć Westerplatte i Głobino. Badania jakości wody pobranej z piezometrów ma kluczowe znaczenia z punktu widzenia wdrożenia planu bezpieczeństwa wody, który zgodnie z swoim założeniem powinien obejmować cały system zaopatrzenia w wodę, począwszy od obszaru zlewni. Celem wykonanych prac była analiza jakości wód podziemnych.

W 2019 roku wykonano dwie serie badań wody z 19 otworów piezometrycznych. Analiza wyników badań laboratoryjnych dla wszystkich piezometrów w latach 2012-2019 wykazała, że większość piezometrów posiada wartości składników zawierającą się w wartości tła hydrogeochemicznego i nie wykazują wyraźnych trendów. Piezometry, które odbiegają od normy zostały opisane poniżej w tabeli.

Parametr	Opis
AZOTYNY	W przypadku piezometru P-8a widoczny jest trend wzrostowy wartości azotynów, mimo to wartości mieszczą się w normie i nie przekraczają nawet 1/10 normy.
AZOTYNY	W przypadku piezometru P-8a przez większość okresu badawczego wartości azotanów przekraczały normę, pomiar z października 2019 r. może być błędem. Należy to zweryfikować w kolejnej dokumentacji. Dla piezometru P-17 zauważalny jest dalszy trend spadkowy wartości azotanów. Chmura zanieczyszczeń minęła piezometr.
AMONIAK	Dla pięciu piezometrów wartości amoniaku są ponadnormatywne tj. P-3, P-VI/2, P-11a, P/15/I i P-16. Wartości te utrzymują się na podobnych poziomach, z chwilowymi wahaniami (możliwe błędy pomiarowe) i są pochodzenia geogenicznego.
CHLORKI	Dla 2 piezometrów wartości chlorków przekraczają normę, tj. P-3, P-11a. Przekroczenia te związane są z budową geologiczną – doliną kopalną Słupi – i są pochodzenia geogenicznego. Część wyników zawiera się >400 mgCl/l czyli przekraczają wartości mierzalne w metodzie badawczej

W ramach prowadzonego monitoringu przeprowadzono analizę wyników badań laboratoryjnych. W oparciu o wyniki pomiarów wykonanych w przeciągu ponad 10 lat zbudowano model numeryczny dopływu wód podziemnych do ujęć wody, który pozwala zrozumieć warunki hydrogeologiczne w rejonie ujęcia i będzie pomocnym narzędziem przy analizie ryzyka dla tego ujęcia. W zakresie badań monitoringowych uwzględniono parametry fizykochemiczne tj.: zapach, barwę, mętność, odczyn, przewodność, azotyny, azotany, amoniak, twardość, chlorki, utlenialność, żelazo, mangan, siarczany. Prowadzenie corocznego monitoringu osłonowego ujęć wód podziemnych ma charakter prewencyjny i jest kluczowe z punktu widzenia ochrony zasobów wody głębinowej, stanowiącej źródło zaopatrzenia miasta Słupska w wodę do picia. Przeprowadzając wieloletnią analizę jakości badanych wód możliwe jest prognozowanie zmian zachodzących w składzie fizykochemicznym oraz zapobieganiu tym zmianom.

2.1.6. Woda surowa

Woda surowa za wyjątkiem kilku parametrów, tj. zawartości związków żelaza i manganu, mętności oraz rozpuszczonych gazów tj. siarkowodoru czy dwutlenku węgla spełnia wymagania wyszczególnione w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017r. Na ujęciu „Westerplatte”, biorąc pod uwagę ostatnie osiem lat, można stwierdzić, że

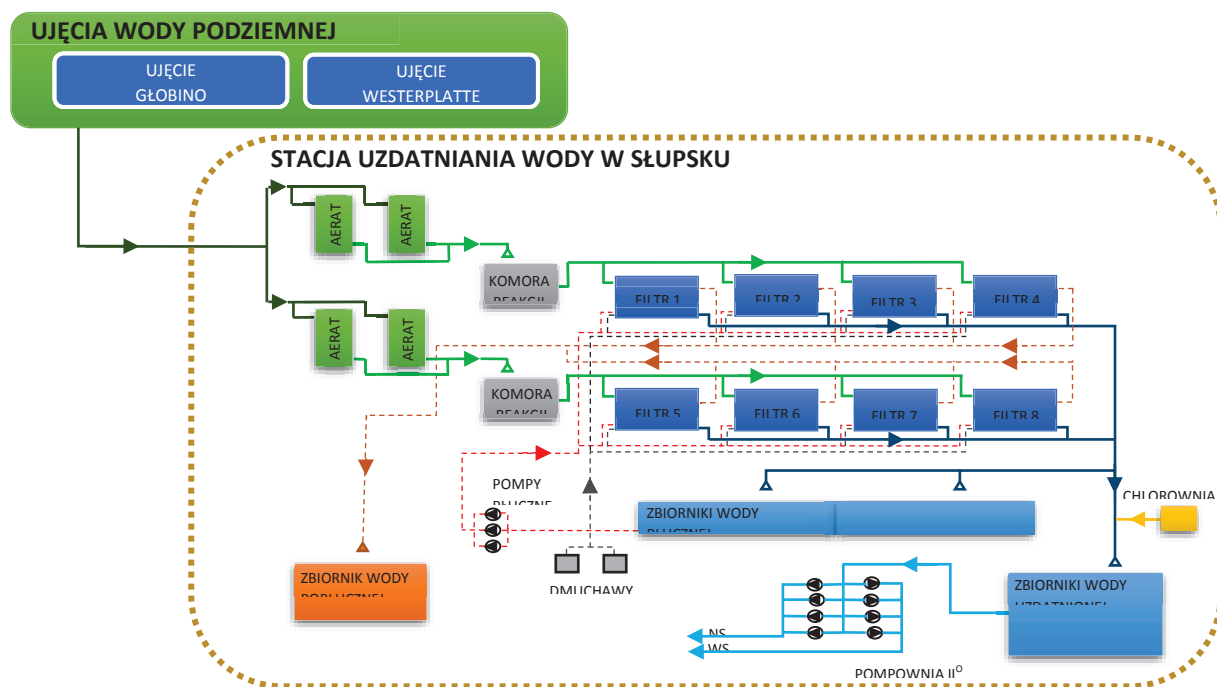
parametry jakości wody utrzymują się praktycznie na stałym poziomie. Charakterystyczną cechą wody z tego ujęcia są występujące w ilościach ponadnormatywnych związki żelaza i manganu, a także związana z tym podwyższona mętność wody. Na ujęciu wody „Głobino” woda surowa z większości studni głębinowych (7/11) w całym zakresie (łącznie z zawartością Fe i Mn) spełnia wymagania stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia. Natomiast charakterystyczną cechą wody z tego ujęcia są podwyższone zawartości azotanów, co świadczy o wpływie działalności rolniczej na skład wód podziemnych. Niemniej są to wartości znacznie mniejsze od wartości normatywnej. Skład wody od kilku lat jest ustabilizowany, a różnice w wynikach badań wody surowej z Głobina są rezultatem różnej konfiguracji pracy studni w momencie poboru próbek wody do badania. Największe stężenie azotanów w wodzie surowej odnotowuje się na sześciu studniach, tj. H2A, H17, H16, H14, H7a i H6.

Na terenie gminy Kobylnica aktualnie eksploatowanych jest 20 lokalnych ujęć wody. Skład fizykochemiczny wody na poszczególnych ujęciach jest zbliżony. W 16 z nich stwierdza się w wodzie ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu oraz związaną z nimi mętność. Stacje wodociągowe, w których woda zawiera podwyższone ilości związków żelaza i manganu wyposażone są w urządzenia do uzdatniania wody. Na pozostałych 4 ujęciach wody jakość wody surowej pozwala na wtłaczanie jej bezpośrednio do sieci wodociągowej. Jakość wody surowej na ujęciu wody w Luleminie od kilku lat wykazuje przekroczenia pod względem zawartości manganu ($53 \mu\text{gFe/dm}^3$). Mimo, że u odbiorców nie zanotowano dotychczas przekroczeń tego parametru to w najbliższej przyszłości może zaistnieć konieczność zmodernizowania stacji w Luleminie o część uzdatniającą.

Od 2013 na ujęciu wody w Kczewie zaobserwowano wzrost zawartości azotanów, którego najwyższy poziom odnotowano w miesiącu marcu 2016 – 36,90 mg/l. W przeciągu ostatnich dwóch lata stężenie azotanów uległo znacznemu zmniejszeniu – obecnie wynosi 28,18 mg/l.

2.1.7. Proces uzdatniania wody

Na stacjach uzdatniania woda poddawana jest procesom fizycznym natlenieniu, odgazowaniu oraz filtracji.

Rysunek 15 Schemat stacji uzdatniania wody w Słupsku

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Ocenę jakości wody pod względem higienicznym określa się za pomocą badania obecności tzw. organizmów wskaźnikowych, do których zaliczamy *Escherichia Coli*, paciorkowce kałowe, bakterie grupy coli, czy bakterie *Clostridium perfringens*. Monitoring kontrolny jakości wody prowadzony na stacji uzdatniania wody potwierdził, że woda wtłoczona do sieci jest wolna od zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Nie było ani jednego przypadku wystąpienia przekroczeń mikrobiologicznych w wodzie.

Według zaleceń technologicznych zawartość tlenu w wodzie po filtracji nie powinna być mniejsza niż 2,5 mg O₂/l. Na stacji uzdatniania wody w Słupsku proces natleniania wody realizowany jest na aeratorach kaskadowych, gdzie przepływająca woda natlenia się do około 8 mgO₂/l co stanowi ok. 70% nasycenia wody tlenem. W wiejskich stacjach uzdatniania (gmina Kobylnica) proces natleniania wody nie jest tak efektywny jak na SUW w Słupsku. Dzieje się tak dlatego, że proces natleniania realizowany jest w układzie ciśnieniowym (zamkniętym). Natomiast można uznać, iż podany warunek minimalnego natlenienia wody na wyjściu 2,5 mgO₂/l został spełniony.

Siarkowodor jest gazem często występującym w wodach podziemnych. Obowiązujące przepisy nie normują bezpośrednio zawartości siarkowodoru w wodzie. Jest on normowany jako zapach wody, który powinien być akceptowalny przez odbiorców. W większości ujęć wody, zarówno w Słupsku jak i w gminie Kobylnica, wyczuwalny jest w wodzie surowej nieakceptowalny zapach. W trakcie natleniania wody następuje jej odgazowanie, w tym m.in. siarkowodoru odpowiedzialnego za zapach w wodzie.

Na wszystkich stacjach wodociągowych woda wtłoczona do sieci wodociągowej pozbawiona zostaje przykrego zapachu, co potwierdzają przeprowadzone wyniki badań organoleptycznych.

Woda osiąga stabilność chemiczną, gdyż z jednej strony nie powoduje korozji rurociągów, a z drugiej strony nie wytrącają się z niej żadne związki (nie występuje zjawisko wytrącania „kamienia”). Inaczej mówiąc taka woda posiada stabilność kwasowęglanową. W oparciu o wyniki badania jakości wody oraz na podstawie oceny stabilności kwasowęglanowej wody można stwierdzić, że agresywny CO₂ został skutecznie odgazowany z wody w procesie napowietrzania wody. Woda po napowietrzaniu, zarówno w Słupsku, jak i w gminie Kobylnica, osiąga stan równowagi węglanowo - wapniowej, z nieznaczną tendencją do wytrącania osadów węglanu wapnia i magnezu. W sieci wodociągowej może minimalnie występować zjawisko wytrącania węglanów wapnia i magnezu, co przyczynia się do powstania w niej korzystnej powłoki ochronnej.

Proces filtracji polega na przepuszczeniu wody przez warstwę złoża filtracyjnego, najczęściej piasku kwarcowego (w niektórych stacjach stosuje się dodatkowo warstwę złoża katalitycznego wspomagającego proces usuwania związków manganu), w którym zatrzymywane są wytrącone z wody związki żelaza i manganu. W ubiegłym roku w trakcie eksploatacji SUW w Słupsku usunięto z wody ok. **2 391 kg związków żelaza** oraz ok. **289 kg związków manganu**. Łącznie **2 681 kg** wytrąconych osadów, stanowiących **5 094 kg zawiesiny żelazowej i manganowej** zostało skierowanych, poprzez system kanalizacji sanitarnej na miejską oczyszczalnię ścieków.

2.1.8. Jakość wody uzdatnionej

Tabela 9 Jakość wody uzdatnionej wtłoczonej do systemu wodociągowego w 2019 roku

Parametr	Norma	System zaopatrzenia w wodę						
		Aglomeracja Ślupsk	Bzowo	Dobrzęcino	Kczewo	Komiłowo	Komorczyn	Kończewo
PARAMETRY FIZYKOCHIMICZNE (PODSTAWOWE)								
Zapach	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
Mętność	≤ 1 NTU	0,32	0,94	0,50	0,55	0,41	0,63	0,33
Barwa	≤ 15 mgPt/l	0,74	3,25	2,07	0,38	1,56	1,63	1,57
Smak	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
pH	6,5-9,5	7,86	7,49	7,80	7,71	7,78	7,88	7,8
Fluorki	≤ 1,5 mg/l	0,11	0,19	0,10	0,08	0,12	0,20	0,127
Przewodność	≤ 2500 µS/cm	454	385	472	519	335	364	431
Azotyny	≤ 0,50 mg/l	0,0025	0,002	0,002	0,024	0,002	0,005	0,002
Azotany	≤ 50 mg/l	9,945	0,13	0,13	28,18	1,02	0,13	0,12
Amon jonowy	≤ 0,50 mg/l	0,016	0,008	0,12	0,015	0,022	0,018	0,011
Twardość ogólna	60-500 mgCaCO ₃ /l	203,75	179,01	325,60	241,18	151,17	172,82	202,36
Chlorki	≤ 250 mg/l	17,14	17,7	41,89	20,23	8,10	14,51	21,19
Indeks nadmanganowy	≤ 5 mg/l	0,76	0,72	0,35	0,34	0,38	0,61	1,05
Żelazo	≤ 200 µg/l	5,4	120	38	7	7	79	9
Mangan	≤ 50 µg/l	19,1	11	46	26	9	20	11
Siarczany	≤ 250 mg/l	51,7	56,7	117	73,6	49	62	78,5
Chlor ogólny	≤ 0,3 mg/l	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak
PARAMETRY CHEMICZNE (DODATKOWE)								
Chrom	≤ 50 µg/l	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
Ołów	≤ 10 µg/l	<1,0	<1,0	<4,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Kadm	≤ 5 µg/l	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30
Miedź	≤ 2 mg/l	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	0,0020	0,0022	<0,0020
Rtęć	≤ 1 µg/l	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
Sód	≤ 200 mg/l	8,80	6,63	12,5	8,70	6,25	-	7,88
Magnez	30-125 mg/l	7,62	5,03	9,85	8,16	3,29	-	6,84
Glin	≤ 200 µg/l	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	11,7
Wapń	- mg/l	73,5	58,2	125	76,8	44,4	-	64,7
Nikiel	≤ 20 µg/l	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Arsen	≤ 10 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Selen	≤ 10 µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0

Antymon	≤ 5 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Bor	≤ 1 mg/l	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
OWO	Bez nieprawidłowych zmiany	<1,0	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	<1,0
Bromiany	≤ 10 µg/l	<5,0	<0,006	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Cyjanki	≤ 50 µg/l	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15
Benzo(a)piren	≤ 0,010 µg/l	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006
WWA	≤ 0,10 µg/l	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024
Benzen	≤ 1,0 µg/l	<0,4	<0,30	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<0,30
THM	≤ 100 µg/l	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
1,2-Dichloroetan	≤ 3,0 µg/l	<1,0	<0,8	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Pestycydy	≤ 0,50 µg/l	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,44
PARAMETRY MIKROBIOLOGICZNE												
Bakterie grupy Coli	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Escherichia coli	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterokoki kałowe	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogólna liczba mikroorganizmów	Bez nieprawidłowych zmiany	8	0	5	7	3	63	2				
PARAMETRY PROMIENIOWORCZE												
Tryt ³ H	100 Bq/l	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5
Radon ²²² Rn	100 Bq/l	6,5	12,4	8,2	8,7	5,6	26,8	8,9				
Rad ²²⁶ Ra	0,5 Bq/l	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
Rad ²²⁸ Ra	0,2 Bq/l	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02

Parametr	Norma	System zaopatrzenia w wodę						
		Kwakowo	Lubuń	Lulemino	Plaszewo	Runowo Śl.	Słonowice	Sycewice
PARAMETRY FIZYKOCHIMICZNE (PODSTAWOWE)								
Zapach	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
Mętność	≤ 1 NTU	0,42	0,45	0,80	0,51	0,40	0,87	0,33
Barwa	≤ 15 mgPt/l	1,96	1,56	1,98	2,42	2,30	2,04	5,26
Zapach	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
pH	6,5-9,5	7,67	7,9	7,92	7,24	7,58	7,79	7,5
Fluorki	≤ 1,5 mg/l	0,16	0,13	0,09	0,14	0,21	0,22	0,12
Przewodność	≤ 2500 µS/cm	467	454	398	645	547	395	380
Azotyny	≤ 0,50 mg/l	0,006	0,001	0,19	0,002	0,001	0,003	0,012

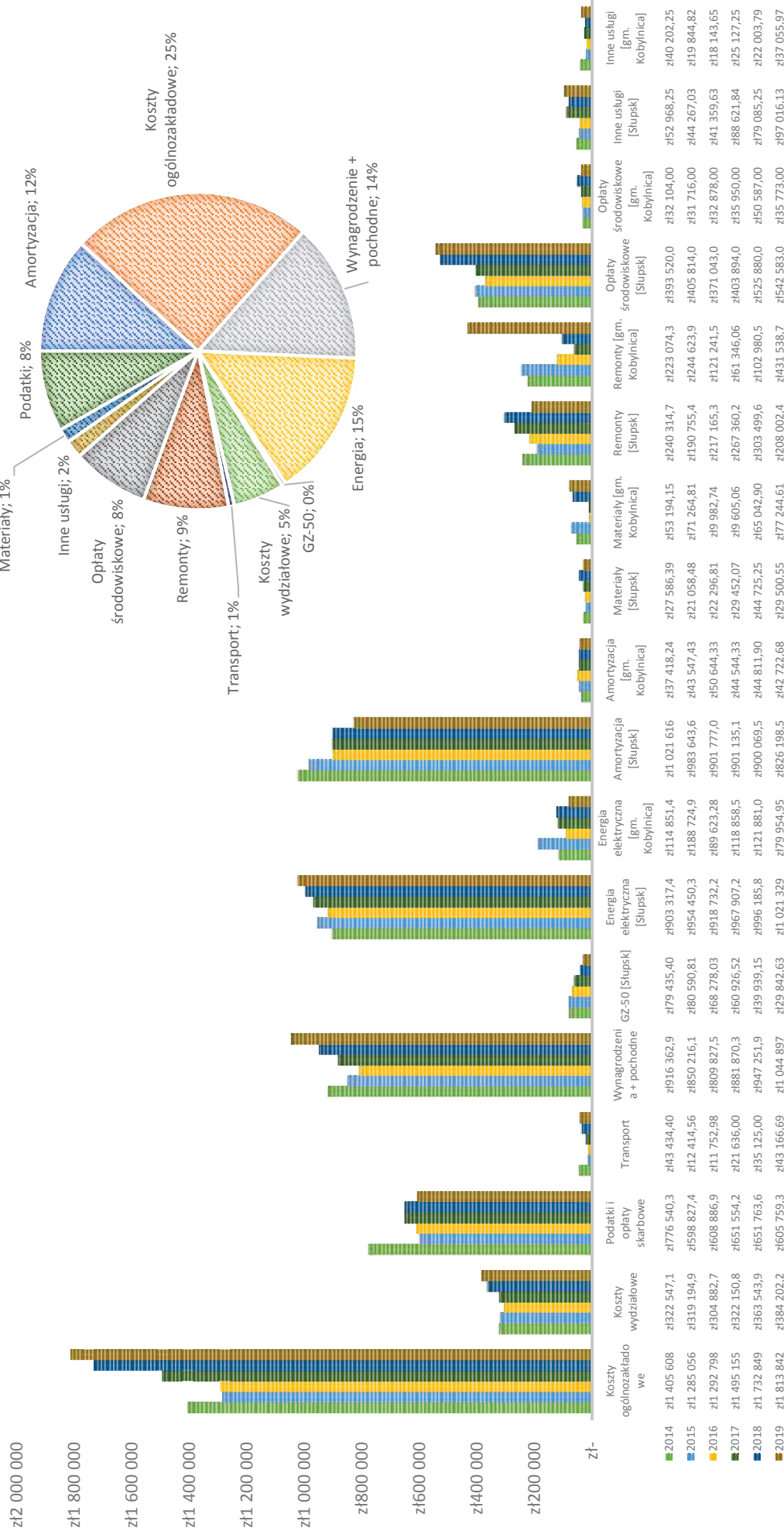
Azotany	≤ 50 mg/l	0,12	0,11	15,36	0,42	0,13	0,65	0,23
Amon jonowy	≤ 0,50 mg/l	0,269	0,012	0,039	0,007	0,023	0,081	0,467
Twardość ogólna	60-500 mgCaCO ₃ /l	138,45	190,51	176,79	311,13	168,08	173,75	155,4
Chlorki	≤ 250 mg/l	40,66	19,96	15,82	25,56	31,09	20,01	11,21
Indeks nadmanganowy	≤ 5 mg/l	1,27	0,42	1,31	0,42	0,28	0,49	0,89
Żelazo	≤ 200 µg/l	12	8	52	50	38	83	21
Mangan	≤ 50 µg/l	40	14	53	41	16	33	13
Siarczany	≤ 250 mg/l	8,49	107	66	93	89,8	65	9
Chlor ogólny	≤ 0,3 mg/l	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak
PARAMETRY CHEMICZNE (DODATKOWE)								
Chrom	≤ 50 µg/l	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
Ołów	≤ 10 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<4,0	<1,0
Kadm	≤ 5 µg/l	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30
Miedź	≤ 2 mg/l	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020
Rtęć	≤ 1 µg/l	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
Sód	≤ 200 mg/l	40,4	8,09	5,90	12,3	9,20	6,11	14,0
Magnez	30-125 mg/l	7,81	6,10	5,79	10,7	9,97	5,45	10,1
Glin	≤ 200 µg/l	12,8	<10,0	14,1	<10,0	<10,0	<10,0	<10
Wapń	- mg/l	42,7	63,6	56,8	104	82,5	63,3	50,0
Nikiel	≤ 20 µg/l	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Arsen	≤ 10 µg/l	<1,0	1,5	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Selen	≤ 10 µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0
Antymon	≤ 5 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Bor	≤ 1 mg/l	0,10	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	0,11
OWO	Bez nieprawidłowych zmian	<1,0	<1,0	<1,0	1,6	2,3	1,2	3,0
Bromiany	≤ 10 µg/l	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Cyjanki	≤ 50 µg/l	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15
Benzo(a)piren	≤ 0,010 µg/l	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006
WWA	≤ 0,10 µg/l	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024
Benzen	≤ 1,0 µg/l	<0,30	<0,4	<0,30	<0,4	<0,3	<0,4	<0,3
THM	≤ 100 µg/l	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
1,2-Dichloroeten	≤ 3,0 µg/l	<0,8	<1,0	<0,8	<1,0	<0,8	<1,0	<0,8
Pestycydy	≤ 0,50 µg/l	<0,44	<0,40	<0,44	<0,40	<0,44	<0,40	<0,44
PARAMETRY MIKROBIOLOGICZNE								
Bakterie grupy Coli	0 [itk]	0	0	0	0	0	0	0

Escherichia coli	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterokoki kałowe	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogólna liczba mikroorganizmów	Bez nieprawidłowyc h zmian	5	8	2,5	3	1,5	1	1	1	1	1	1
PARAMETRY PROMIENIOTWÓRCZE												
Tryt ³ H	100 Bq/l	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5
Radon ²²² Rn	100 Bq/l	5,4	5,2	6,3	3,4	4,9	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	2,8
Rad ²²⁶ Ra	0,5 Bq/l	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
Rad ²²⁸ Ra	0,2 Bq/l	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02

Parametr	Norma	System zaopatrzenia w wodę						
		Ściegnica	Widzino	Wrząca	Zagórki	Zębowo	Żelki	Żółkówko
PARAMETRY FIZYKOCHIMICZNE (PODSTAWOWE)								
Zapach	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
Mętność	≤ 1 NTU	0,69	0,38	0,59	0,28	0,43	0,72	0,71
Barwa	≤ 15 mgPt/l	1,61	1,42	1,78	1,12	4,5	0,40	1,99
Zapach	-	Akceptowalny i bez nieprawidłowych zmian						
pH	6,5-9,5	7,40	7,56	7,58	7,72	7,6	7,6	7,75
Fluorki	≤ 1,5 mg/l	0,16	0,10	0,13	0,09	0,14	0,01	0,14
Przewodność	≤ 2500 µS/cm	329	471	620	500	279	349	281
Azotyny	≤ 0,50 mg/l	0,003	0,003	0,002	0,003	0,003	0,08	0,002
Azotany	≤ 50 mg/l	0,17	12,74	0,13	20,47	0,09	0,16	0,09
Amon jonowy	≤ 0,50 mg/l	0,01	0,024	0,028	0,012	0,019	0,015	0,027
Twardość ogólna	60-500 mgCaCO ₃ /l	139,39	235,99	113,51	229,41	126,43	161,68	133,73
Chlorki	≤ 250 mg/l	13,93	14,49	36,43	10,06	13,38	11,36	10,9
Indeks nadmanganowy	≤ 5 mg/l	0,45	0,73	0,53	0,64	0,65	0,48	0,89
Żelazo	≤ 200 µg/l	54	61	27	9	94	75	34
Mangan	≤ 50 µg/l	12	30	22	15	18	28	7
Siarczany	≤ 250 mg/l	77	43	104	62	34	57	32
Chlor ogólny	≤ 0,3 mg/l	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak
PARAMETRY CHEMICZNE (DODATKOWE)								
Chrom	≤ 50 µg/l	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
Ołów	≤ 10 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<4,0	<1,0	<1,0
Kadm	≤ 5 µg/l	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30

Miedź	≤ 2 mg/l	<0,0020	<0,0020	0,0022	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020	<0,0020
Rtęć	≤ 1 µg/l	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
Sód	≤ 200 mg/l	5,33	7,75	8,82	7,17	7,17	7,17	7,17	7,17	6,18	3,95
Magnez	30-125 mg/l	4,93	7,17	12,7	8,62	8,62	2,27	2,27	5,90	3,79	13,7
Glin	≤ 200 µg/l	<10,0	14,0	<10,0	16,1	16,1	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	42,5
Wapń	- mg/l	50,3	78,7	91,6	74,6	74,6	45,8	45,8	53,7	53,7	<5,0
Nikiel	≤ 20 µg/l	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<1,0
Arsen	≤ 10 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	1,8	<2,0	<2,0
Selen	≤ 10 µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<2,0	<1,0
Antymon	≤ 5 µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<0,050
Bor	≤ 1 mg/l	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<1,0
OWO	Bez nieprawidłowych zmiany	<1,0	<1,0	2,3	<1,0	<1,0	1,3	1,3	1,2	<1,0	<0,050
Bromiany	≤ 10 µg/l	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	<15
Cyjanki	≤ 50 µg/l	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<15	<0,006
Benzo(a)piren	≤ 0,010 µg/l	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,006	<0,024
WWA	≤ 0,10 µg/l	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,024	<0,3
Benzen	≤ 1,0 µg/l	<0,50	<0,3	<0,3	<0,3	<0,3	<0,4	<0,4	<0,4	<0,4	<4,0
THM	≤ 100 µg/l	<16	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<0,8
1,2-Dichloroetan	≤ 3,0 µg/l	<1,0	<0,8	<1,0	<0,8	<0,8	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,44
Pestycydy	≤ 0,50 µg/l	<0,40	<0,44	<0,44	<0,44	<0,44	<0,40	<0,40	<0,40	<0,40	<0,44
PARAMETRY MIKROBIOLOGICZNE											
Bakterie grupy Coli	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Escherichia coli	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterokoki kałowe	0 [jtk]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogólna liczba mikroorganizmów	Bez nieprawidłowych zmiany	0	7	6	38	38	14	14	0	7	7
PARAMETRY PROMIENIOTWÓRCZE											
Tryt ³ H	100 Bq/l	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5	<3,5
Radon ²²² Rn	100 Bq/l	3,7	8,7	4,4	6,8	6,8	<2,0	<2,0	6,4	<0,01	<0,01
Rad ²²⁶ Ra	0,5 Bq/l	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
Rad ²²⁸ Ra	0,2 Bq/l	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02

2.1.9. Koszty produkcji wody

Rysunek 16 Koszty produkcji wody w Slupsku (lata 2014-2019) i ich struktura w 2019 r.

W 2019 roku łączne koszty produkcji wody wszystkich ujęć wody (Słupsk + gmina Kobylnica) wyniosły **7 350 631,55 zł** i w odniesieniu do roku 2018 wzrosły o ok. 2,2%. Amortyzacja wynosi na poziomie 826 198,56 zł i stanowi około 12% całkowitych kosztów działu Produkcji Wody.

Koszty poniesione na remonty ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody w Słupsku, utrzymują się od lat na mniej więcej tym samym poziomie. W gminie Kobylnica koszty poniesione na remonty wzrosły o około 63% (tj. wzrost o około 166 tys. zł). Duża część tych kosztów była związana z koniecznością wykonania remontu budynku stacji uzdatniania wody w Zębowie, przeróbką systemu odprowadzania popłuczyny SUW w Bzowie, montażem drabin umożliwiających wejście na dach na wszystkich stacjach wodociągowych.

W roku sprawozdawczym zanotowano znaczny spadek zakupu gazu ziemnego na ogrzanie obiektu SUW w Słupsku. Poniesione koszty związane z zakupem spadły o około 25% w porównaniu z rokiem 2018 i aż o 51% w porównaniu z rokiem 2017. Spadek zużycia gazu jest związany z uruchomieniem do eksploatacji pompy ciepła, która w okresie przejściowym ogrzewa pomieszczenia biurowe i część pomieszczeń technologicznych. Sukcesem jest także ograniczenie zużycia energii elektrycznej na wiejskich stacjach wodociągowych. Spadek zużycia energii elektrycznej wyniósł przeszło 34% w porównaniu z poprzednim rokiem. Spadek jest związany z występującymi warunkami pogodowymi. Ze względu na brak mrozów nie było konieczności włączania energochłonnych urządzeń grzewczych. W przyszłych latach, przy mniej sprzyjających warunkach pogodowych, należy liczyć się ze wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną. Natomiast planowane są prace związane z montażem prostej instalacji sterującej systemem grzewczym od rzeczywistej temperatury wewnątrz budynku.

2.1.10. Analiza pracy pogotowia wodociągowego w roku 2019

W roku 2019 odnotowano 211 zgłoszeń na telefoniczne pogotowie wodociągowe 994 w sprawach dotyczących miasta Słupska. Było to o około 12% mniej zgłoszeń niż w roku 2018. Przeważająca część zgłoszeń dotyczyła zgłoszeń o awarii sieci wodociągowej (45%), awarii zestawów wodomierzowych (25%) oraz przyłączy (16%). Pozostałe zgłoszenia (14%) dotyczyły zgłoszenia o brudnej wodzie, słabym ciśnieniu i braku wody.

Tabela 10 Liczba zgłoszonych spraw na telefoniczne pogotowie wodociągowe w 2019 roku [miasto Słupsk]

Rok	Awaria sieci	Awaria przyłącza	Awaria podejścia wodomierzowego	Brudna wody	Słabe ciśnienie	Brak wody	RAZEM
2017	74	45	50	9	10	3	191
2018	86	50	56	8	22	18	240
2019	96	33	52	11	13	7	211

Zgłoszenia o brudnej wodzie czy słabym ciśnieniu były często związane z wykonywanymi pracami na sieci wodociągowej (np. po usunięciu awarii może przez krótki czas nastąpić zmętnienie wody związkami żelaza i manganu). Natomiast większość zgłoszeń dotyczących braku wody związana jest z pracami wykonywanymi przez zarządców nieruchomości na instalacjach wewnętrznych. Mieszkańcy w przypadku braku wody w pierwszej kolejności zgłaszają tę informację na pogotowie wodociągowe 994.

Tabela 11 Liczba zgłoszonych spraw na telefoniczne pogotowie wodociągowe w 2019 roku [gmina Kobylnica]

Rok	Awaria sieci	Awaria przyłącza	Awaria podejścia wodomierzowego	Brudna wody	Słabe ciśnienie	Brak wody	RAZEM
2017	33	46	-	7	4	12	102
2018	42	59	-	15	11	25	152
2019	37	20	19	5	8	13	102

W ubiegłym roku odnotowano 102 zgłoszenia telefoniczne dotyczące obszaru gminy Kobylnica. Jest to mniej o blisko 32 % w porównaniu z rokiem 2018. Spadek ten wynika z zakończenia wielu inwestycji w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną oraz drogową na terenie całej gminy. Najwięcej zgłoszeń od mieszkańców gminy Kobylnica dotyczyło awarii sieci wodociągowej (37), awarii przyłączy (20) i podejść wodomierzowych (19). Procentowo najwięcej zgłoszeń było z Kobylnicy (19) natomiast z pięciu miejscowości nie było żadnych.

W ubiegłym roku wymieniona została centrala telefoniczną, która daje możliwość przyjęcia więcej połączeń przychodzących jednocześnie. Dzięki temu kolejna osoba próbującą dozwonić się na pogotowie alarmowe w czasie oczekiwania na rozmowę będzie mogła wysłuchać nagrania z informacją o bieżących wyłączeniach wody.

Dodatkowym unowocześnieniem pracy pogotowia było wdrożenie aplikacji BLISKO, którą można pobrać na telefon typu smartfon. Aplikacja po wprowadzeniu swoich danych adresowych informuje mieszkańców o wszystkich ważnych dla danej lokalizacji wydarzeniach m.in. awariach wodociągowych, informacji o jakości wody, czy cenie za wodę itp.

2.1.11. Kontrole formalne

W roku 2019 w dziale Produkcji Wody odbyło się 5 kontroli Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Słupsku, w trakcie których skontrolowanych zostało 9 ujęć wody w gminie Kobylnica zlokalizowanych w miejscowościach: Runowo Sławieńskie, Ściegnica, Żelki, Zębowo, Wrząca, Płaszewo, Słonowice, Żelkówko, Komorczyn oraz 3 ujęcia komunalne miasta Słupska. Wszystkie kontrole wypadły pozytywnie.

2.1.12. Działania edukacyjne

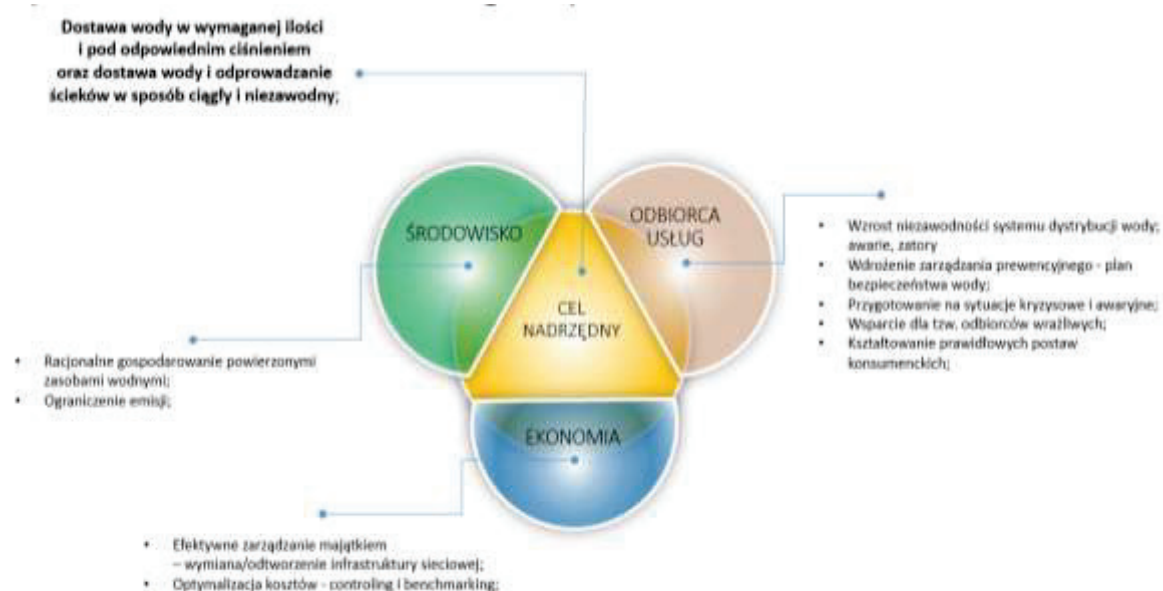
Stację uzdatniania wody w Słupsku każdego roku odwiedza bardzo dużo szkół i przedszkoli. W trakcie wizyt gościom wyświetlana jest także kilkuminutowa prezentacja, podczas której w prosty i przystępny sposób omawiany jest proces poboru i uzdatniania wody podziemnej.

Rysunek 17 Wycieczka grupy przedszkolaków oraz uczniów technikum na SUW w Słupsku

2.2. Eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Celem działalności działu eksploatacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jest zapewnienie dostawy wody i odprowadzenie ścieków poprzez utrzymanie w ruchu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Rysunek 18 Wyznaczenie obszarów strategicznych w zakresie eksploatacji sieci

2.2.1. Zestawienie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych

Tabela 12 Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne w dziale eksploatacji sieci wodociągowej w 2019 roku

SIEĆ WODOCIĄGOWA							
	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	Polska 2018 IGWP
Długość sieci wodociągowej	[km]	355,1	359,6	368,5	379,3	390,18	-
Długość sieci wodociągowej_ miasto Słupsk	[km]	223,3	225,8	228,9	235,2	240,93	-
Długość sieci wodociągowej_ gmina Kobylnica	[km]	131,8	133,8	139,6	144,1	149,25	-
Awarie na sieci ogółem	[szt./rok]	76	79	82	103	65	-
Awarie na sieci miasto Słupsk	[szt./rok]	52	58	55	73	47	-
Awarie na sieci gmina Kobylnica	[szt./rok]	24	21	27	30	18	-
Awaryjność sieci wodociągowej	[szt./km/rok]	0,21	0,22	0,22	0,27	0,17	0,28
Awaryjność sieci wodociągowej miasto Słupsk	[szt./km/rok]	0,23	0,26	0,24	0,31	0,20	0,28
Awaryjność sieci wodociągowej gmina Kobylnica	[szt./km/rok]	0,18	0,16	0,19	0,21	0,12	0,28
Woda wtłoczona do sieci	[m3/rok]	5658323	5478008	5746907	6214458	5971647	-
Woda wtłoczona do sieci miasto Słupsk	[m3/rok]	5079195	4886254	5144001	5535609	5338709	-
Woda wtłoczona do sieci gmina Kobylnica	[m3/rok]	579128	591754	602906	678849	632938	-

Woda sprzedana	[m3/rok]	4898601	4666747	4851776	5153796	5296758	-
Woda sprzedana miasto Słupsk	[m3/rok]	4482611	4222656	4390382	4640920	4778723	-
Woda sprzedana gmina Kobylnica	[m3/rok]	415990	444091	461394	512876	518035	-
Woda zużyta na cele technologiczne	[m3/rok]	133653	145115	150707	143157	161067	-
Woda zużyta na cele technologiczne miasto Słupsk	[m3/rok]	126748	135824	133629	135143	152621	-
Woda zużyta na cele technologiczne gmina Kobylnica	[m3/rok]	6905	9291	17078	8014	8446	-
Straty wody	[%]	11,06%	12,16%	12,95%	14,76%	8,60%	17,44%
Straty wody miasto Słupsk	[%]	9,25%	10,80%	12,05%	13,72%	7,63%	17,44%
Straty wody gmina Kobylnica	[%]	26,98%	23,38%	20,64%	23,27%	16,82%	17,44%
Straty wody	[tys. m3./km/rok]	1,76	1,85	2,02	2,42	1,32	3,23
Straty wody miasto Słupsk	[tys. m3./km/rok]	2,10	2,34	2,71	3,23	1,69	3,23
Straty wody gmina Kobylnica	[tys. m3./km/rok]	1,19	1,03	0,89	1,10	0,71	1,61
Sprawność sieci	[%]	86,57%	85,19%	84,42%	82,93%	88,70%	80,68%
Sprawność sieci miasto Słupsk	[%]	88,25%	86,42%	85,35%	83,84%	89,51%	80,68%
Sprawność sieci gmina Kobylnica	[%]	71,83%	75,05%	76,53%	75,55%	81,85%	78,48%
Godziny nadliczbowe monterów sieci wodociągowej	[r-godz/rok]	-	2237	2208	2580	1809	-

Tabela 13 Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne w dziale eksploatacji sieci kanalizacyjnej w 2019 roku

SIĘĆ KANALIZACYJNA							
	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	Polska 2018 IGWP
Długość sieci kanalizacyjnej	[km]	312,04	317,3	348,08	356,4	368,06	-
Długość sieci kanalizacyjnej_ miasto Słupsk	[km]	157,2	160,5	184,66	187,6	192,56	-
Długość sieci kanalizacyjnej_ gmina Kobylnica	[km]	154,84	156,8	163,42	168,8	175,5	-
Awarie i zatory na sieci	[szt./rok]	292	218	374	371	193	-
Awarie i zatory na sieci miasto Słupsk	[szt./rok]	283	203	341	347	170	-
Awarie i zatory na sieci gmina Kobylnica	[szt./rok]	9	15	33	24	23	-
Awaryjność sieci kanalizacyjnej z zatorami	[szt./km/rok]	0,94	0,69	1,07	1,04	0,52	1,1
Awaryjność sieci kanalizacyjnej z zatorami miasto Słupsk	[szt./km/rok]	1,80	1,26	1,85	1,85	0,88	1,1
Awaryjność sieci kanalizacyjnej z zatorami gmina Kobylnica	[szt./km/rok]	0,06	0,10	0,20	0,14	0,13	1,53
Godziny nadliczbowe monterów sieci kanalizacyjnej	[r-godz/rok]	-	1295	1514	1113	647	-

Tabela 14 Wskaźniki energochłonności procesu odbioru ścieków w 2019 roku

OBIEKT		ROK				
		2015	2016	2017	2018	2019
PRZEPOMPOWNIĄ GŁÓWNA BAZA - SŁUPSK UL. ORZESZKOWEJ	Ilość ścieków [m3/rok]	-	-	-	6122930	6828944
	Zużycie energii [kWh/rok]	-	-	-	1225978	1073820
	Wskaźnik [kWh/m3]	-	-	-	0,20	0,16
PRZEPOWNIA SŁUPSK ul. BORCHARDTA	Ilość ścieków [m3/rok]				844249	921936
	Zużycie energii [kWh/rok]				31231	34172
	Wskaźnik [kWh/m3]				0,04	0,04
RING KANALIZACYJNY PG -Głobino	Ilość ścieków [m3/rok]				191247	195414
	Zużycie energii [kWh/rok]				61520	66811
	Wskaźnik [kWh/m3]				0,32	0,34
RING KANALIZACYJNY PR - Redzikowo	Ilość ścieków [m3/rok]				265351	262028
	Zużycie energii [kWh/rok]				14670	11793
	Wskaźnik [kWh/m3]				0,06	0,05
RING KANALIZACYJNY POS - przy oczyszczalni	Ilość ścieków [m3/rok]				270802	280268
	Zużycie energii [kWh/rok]				21724	39212
	Wskaźnik [kWh/m3]				0,08	0,14
ENERGOCHŁONNOŚĆ PROCESU ODBIORU ŚCIEKÓW GMINA KOBYLNICA ¹	Ilość ścieków [m3/rok]	300940	329440	358880	390510	421410
	Zużycie energii [kWh/rok]				158739	182958
	Wskaźnik [kWh/m3]				0,41	0,43
ENERGOCHŁONNOŚĆ PROCESU ODBIORU ŚCIEKÓW GMINA SŁUPSK ¹	Ilość ścieków [m3/rok]	606230	637270	671510	685970	728990
	Zużycie energii [kWh/rok]				684820	686846
	Wskaźnik [kWh/m3]				1,00	0,94

¹ Do wyznaczenia energochłonności procesu przyjęto zafakturowaną ilość ścieków.

2.3. Sieć wodociągowa

Łączna długość przewodów wodociągowych będących w eksploatacji Spółki wynosi: 526,01 km, z czego 390,18 km stanowią sieci wodociągowe i 135,83 km przyłącza.

Jednym z kluczowych wskaźników pomiaru jakościowego obsługi sieci jest czas usuwania awarii, który określa czas wyłączenia przewodu wodociągowego z eksploatacji. Każda usuwana awaria jest raportowana i analizowana pod kątem zagrożeń oraz konieczności wymiany najbardziej newralgicznych i awaryjnych odcinków sieci.

Tabela 15 Czas usuwania awarii przewodów sieci wodociągowej (sieci i przyłącza łącznie) w latach 2014-2019

Obszar	Czas trwania	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto Słupsk	do 4 godz.	9	4	3	6	3	1
	od 4 -8 godz.	69	55	75	78	103	82
	od 8 - 12 godz.	6	6	6	2	4	3
	od 12 -24 godz.	10	6	6	7	3	2
	pow. 24 godz.	5	3	3	3	3	3
Gmina Kobylnica	do 4 godz.	3	3	3	2	5	1
	od 4 -8 godz.	33	32	32	54	51	36
	od 8 - 12 godz.	2	1	1	2	2	0
	od 12 -24 godz.	5	2	2	2	1	0
	pow. 24 godz.	3	1	1	0	0	0

Przeważająca większość awarii została usunięta w czasie od 4 do 8 godz. Potwierdza to zapewnienie gotowości na odpowiednim poziomie. Wyłączenia na okres powyżej 24 godz. dotyczą przewodów, których wyłączenia nie powodowało przerw w dostawie wody dla odbiorców. Zasadne było wówczas wyłączenie odcinka, a prace związane z usunięciem awarii wykonywane były w czasie pełnej dyspozycyjności. W przypadkach, gdy czas przerwy w dostawie wody przekraczał 4 godz., woda dostarczana była z zastępczego źródła – specjalnego zbiornika do wody pitnej.

2.3.1. Miasto Słupsk

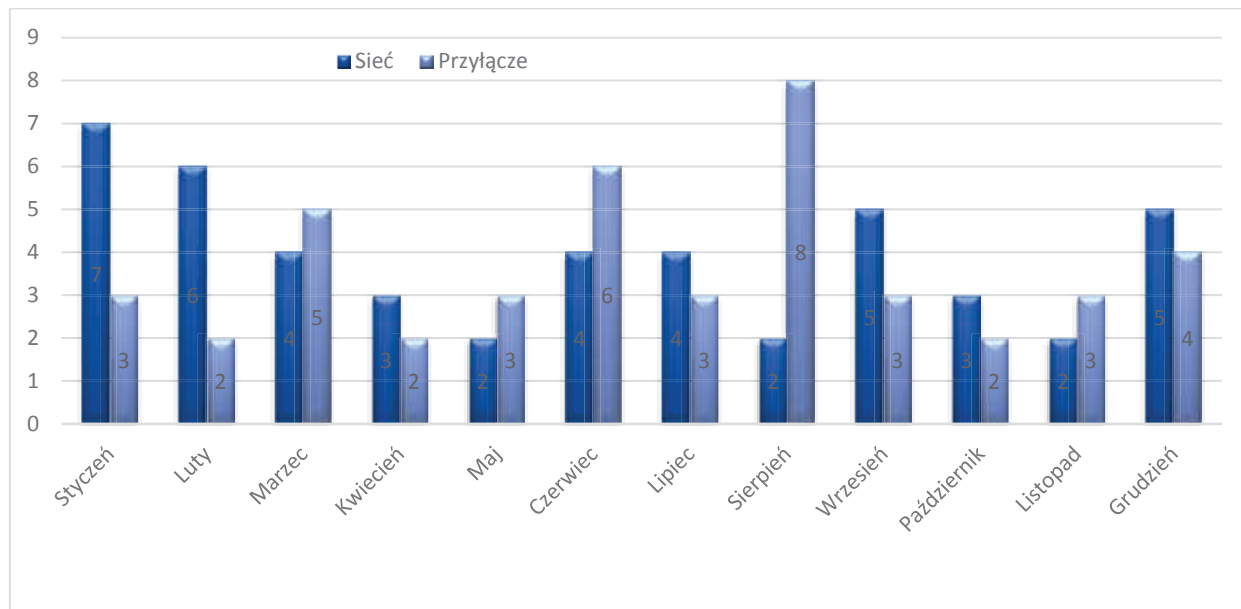
Stopień „zwodociągowania” miasta Słupska jest na poziomie bliskim 100%. Zagęszczenie sieci na terenie miasta Słupska wynosi 5,4 km sieci rozdzielczej na 1 km² powierzchni miasta (43 km²).

Tabela 16 Wskaźniki rozbudowy systemu wodociągowego miasta Słupska.

Rodzaj przewodu	Długość przewodów wybudowanych w 2017	Długość przewodów wybudowanych w 2018	Długość przewodów wybudowanych w 2019	Długość stan na koniec 2019 roku
	[km]	[km]	[km]	[km]
Sieć wodociągowa	3,2	6,21	5,73	240,93
Przyłącza	2,4	3,2	2,69	85,79
łącznie przewody	5,6	9,41	8,42	326,72

W 2019 roku wybudowano 5,73 km sieci wodociągowej oraz 2,69 km przyłączy wodociągowych. Inwestycje te głównie związane są z odtworzeniem sieci (wymiana części przewodów), wskutek czego z eksploatacji wyłączone zostały odcinki starej, awaryjnej sieci.

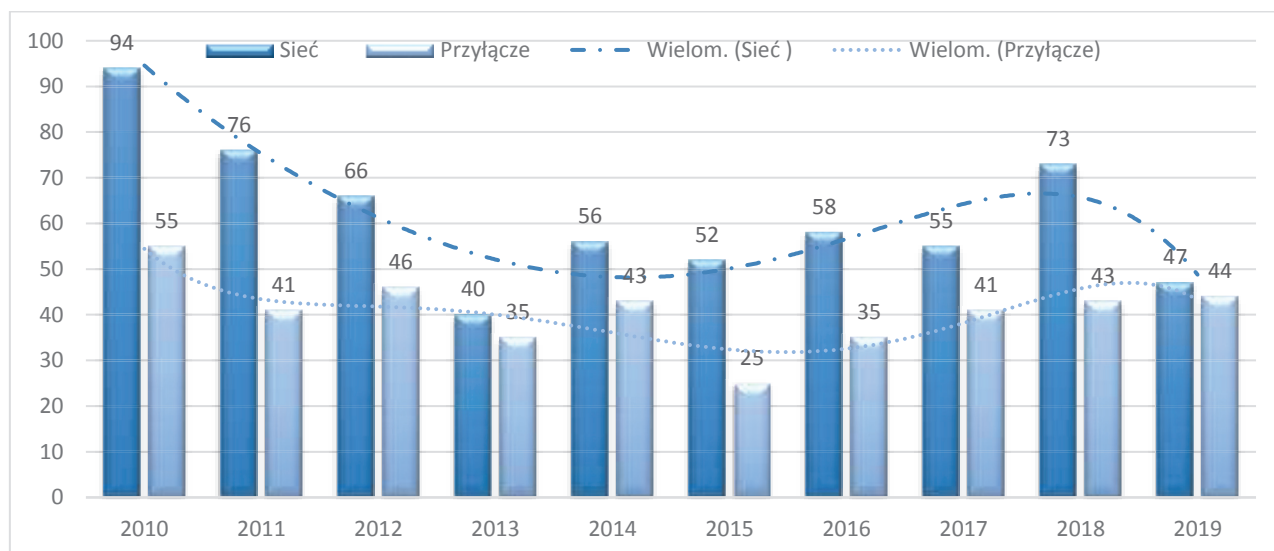
W 2019 roku wystąpiło łącznie 91 awarii przewodów wodociągowych, z czego 47 awarie wystąpiły na sieci wodociągowej, 44 na przyłączach wodociągowych.

Rysunek 19 Rozkład awarii przewodów wodociągowych na terenie miasta Słupska w 2019 r

Awaryjność sieci wodociągowej miasta Słupska na tle doświadczeń branżowych w Polsce wykazuje na dobry wynik, co świadczy o prawidłowym zarządzaniu pracą sieci i stosowanej polityce materiałowej.

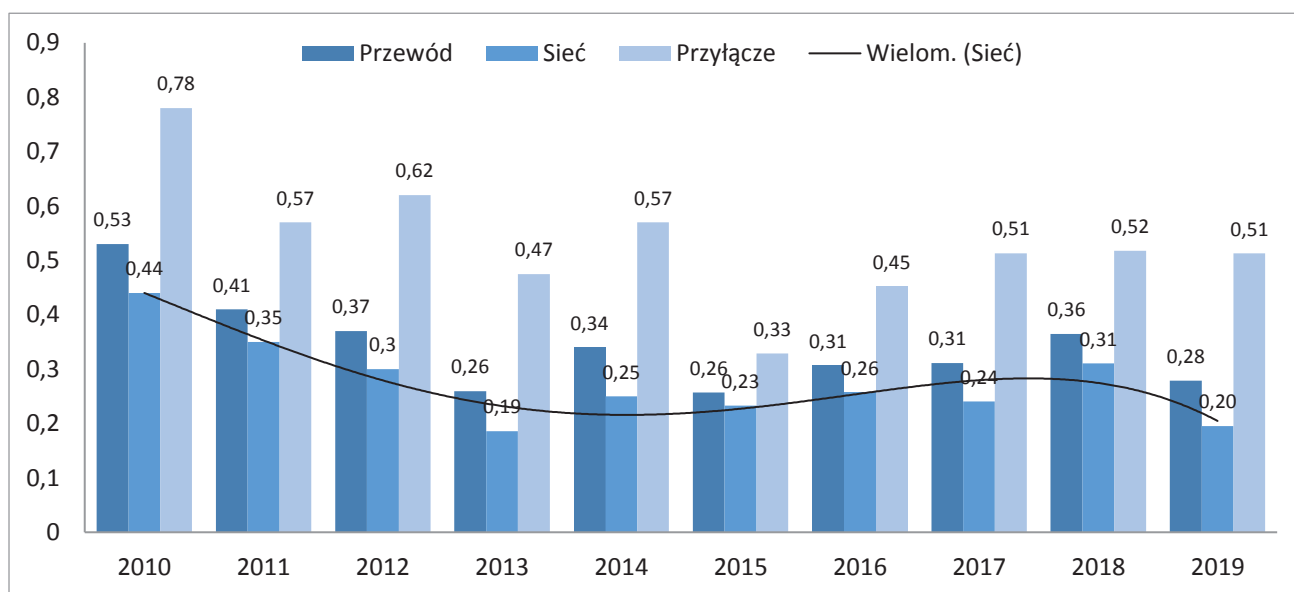
W eksploatacji systemu wodociągowego nie zaistniała w 2019 roku ani jedna sytuacja wymagająca wprowadzania procedury zarządzania kryzysowego.

Rysunek 20 Rozkład awarii przewodów wodociągowych na terenie miasta Słupska w latach 2010 - 2019 r.

Tabela 17 Wskaźniki awaryjności przewodów wodociągowych na terenie miasta Słupska.

Wskaźniki awaryjności Liczba awarii/1 km	Słupsk 2011	Słupsk 2012	Słupsk 2013	Słupsk 2014	Słupsk 2015	Słupsk 2016	Słupsk 2017	Słupsk 2018	Słupsk 2019	Polska ² 2018
Sieć wodociągowa	0,35	0,3	0,19	0,25	0,23	0,26	0,24	0,31	0,20	0,25
Przyłącza	0,57	0,62	0,47	0,57	0,33	0,45	0,51	0,52	0,51	b.d.
Łącznie przewody	0,41	0,38	0,26	0,34	0,26	0,31	0,31	0,36	0,28	b.d.

Rysunek 21 Wskaźniki awaryjności przewodów wodociągowych na terenie miasta Słupska w latach 2010-2019

² Benchmarking - IGWP Bydgoszcz 2018

2.3.2. Straty wody Miasto Słupsk

Działania związane z prawidłowym opomiarowaniem wody są jednym z priorytetów przedsiębiorstwa i znajdują odzwierciedlenie w bilansie strat wody. Bilans wody sporządzony wg IWA identyfikuje wodę nie przynoszącą dochodu. W ostatnich latach stał się wytyczną do stosowania przez przedsiębiorstwa wodociągowe jednolitych zasad określenia strat i oceny systemów wodociągowych.

WODA UJĘTA	Autoryzowana konsumpcja	Zafakturowana autoryzowana konsumpcja	Przemysł 705 108 13,21%	Woda przynosząca dochód
		4 778 723	Gospodarstwa domowe 3 041 003 56,96%	
			Pozostali odbiorcy 542 603 10,16%	
			Sprzedaż hurtowa 490 009 9,18%	
	4 931 344	Niezafakturowana autoryzowana konsumpcja	Plukanie sieci tech. 0 0,00%	Woda nie przynosząca dochodu
			Technologia SUW 79 232 1,48%	
			Plukanie sieci 27 124 0,51%	
			Zużycie na oczyszczalni 30 706 0,58%	
			Zużycie na bazie 1 252 0,02%	
			Czyszczenie kanalizacji 14 307 0,27%	
	Straty wody	Straty pozorne	Błąd pomiaru 118 185 2,21%	559 986
		118 185	Kradzież 0 0,00%	
			Straty na przesyle 8 860 0,16%	
			Straty na sieci i przył. 280 320 5,26%	
	407 365	Straty rzeczywiste		10,49%
		289 180		
5 338 709	92,37%	152 621		
100,00%		2,86%		

Rysunek 22 Bilans wody dla miasta Słupska wg IWA (International Water Association) w roku 2019

W roku 2019 różnica między ilością wody pobranej na ujęciach, a ilością wody sprzedanej wyniosła 559,9 tys. m³. W tak wyliczonej różnicy zawarta jest woda zużyta w obiektach spółki oraz do płukania sieci wodociągowej i czyszczenia kanalizacji sanitarnej. Około 152,6 tys. m³ wody zużyto do celów technologicznych. Straty pozorne i rzeczywiste wody w sieci wodociągowej wyniosły 407,3 tys. m³, tj. około 7,63 %. W 2019 doszło do gwałtownego spadku strat wody w stosunku do lat poprzednich. Jest to wynikiem modernizacji opomiarowania studni głębinowych oraz uruchomienia systemu monitoringu zużycia wody w poszczególnych strefach.

Tabela 18 Straty wody w latach 2011- 2019 wg bilansu IWA

Rok	Woda nie przynosząca dochodu		Niezafakturowana autoryzowana konsumpcja – potrzeby własne		Straty wody	
	tys. m ³	%	tys. m ³	%	tys. m ³	%
2011	688,9	13,5	187,4	3,7	501,5	9,8
2012	662,7	13,0	164,7	3,2	497,9	9,7
2013	515,5	10,2	126,8	2,5	388,7	7,7
2014	569,2	11,3	113,8	2,3	455,4	9,0
2015	596,6	11,8	126,7	2,5	469,8	9,2
2016	663,5	13,6	135,8	2,9	527,8	10,8
2017	753,6	14,6	133,6	2,6	619,9	12,0
2018	894,6	16,16	135,1	2,44	759,5	13,7
2019	559,9	10,49	152,6	2,86	407,3	7,63

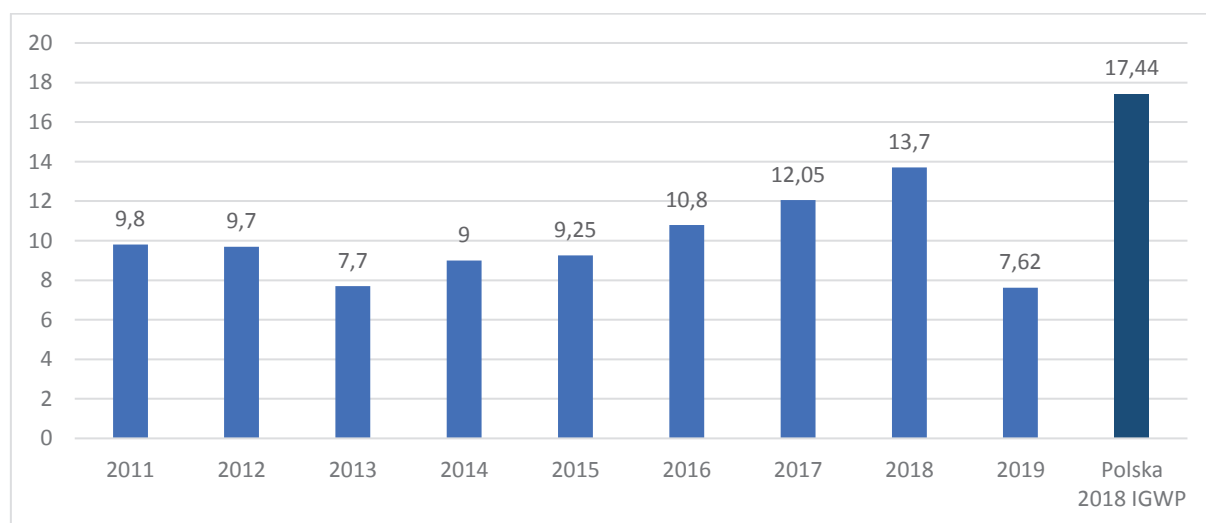
„Straty wody” wskaźnik ten pełni ważną rolę w procesie oceny sposobu eksploatacji sieci, ponieważ wskazuje na istotne elementy zarządzania dystrybucją mającą wpływ na koszty i stan techniczny sieci. Przyjęto we wskaźniku najbardziej tradycyjny i rozpowszechniony w Polsce sposób wyliczeń wymagający wielu danych określanych przez eksploataatorów. Odnosi się on do wody wtłoczonej do sieci oraz pomija zakup i sprzedaż hurtową, ponieważ wartości te były zawarte w punktach dotyczących wody wtłoczonej i sprzedanej ogółem.

$$\frac{A - B - C}{A} \times 100; \text{ gdzie:}$$

A - woda wtłoczona do sieci (tys. m³); B - woda sprzedana (tys. m³); C - woda zużyta na własne cele technologiczne (tys. m³)

Tabela 20 Procentowe straty wody w latach 2013- 2019

Woda	ROK							Polska IGWP 2018 (średnie)
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
wtłoczona do sieci (m ³)	5 060 550	5 038 414	5 079 195	4 886 254	5 144 001	5 535 609	5 338 709	17,44
sprzedana (m ³)	4 545 026	4 469 178	4 482 611	4 222 656	4 390 382	4 640 920	4 778 723	
zużyta na własne cele technologiczne (m ³)	126 839	113 791	126 748	135 824	133 629	135 143	152 621	
Straty wody (%)	7,68	9,03	9,25	10,80	12,05	13,7	7,63	

Rysunek 24 Procentowe straty wody w latach 2011- 2019

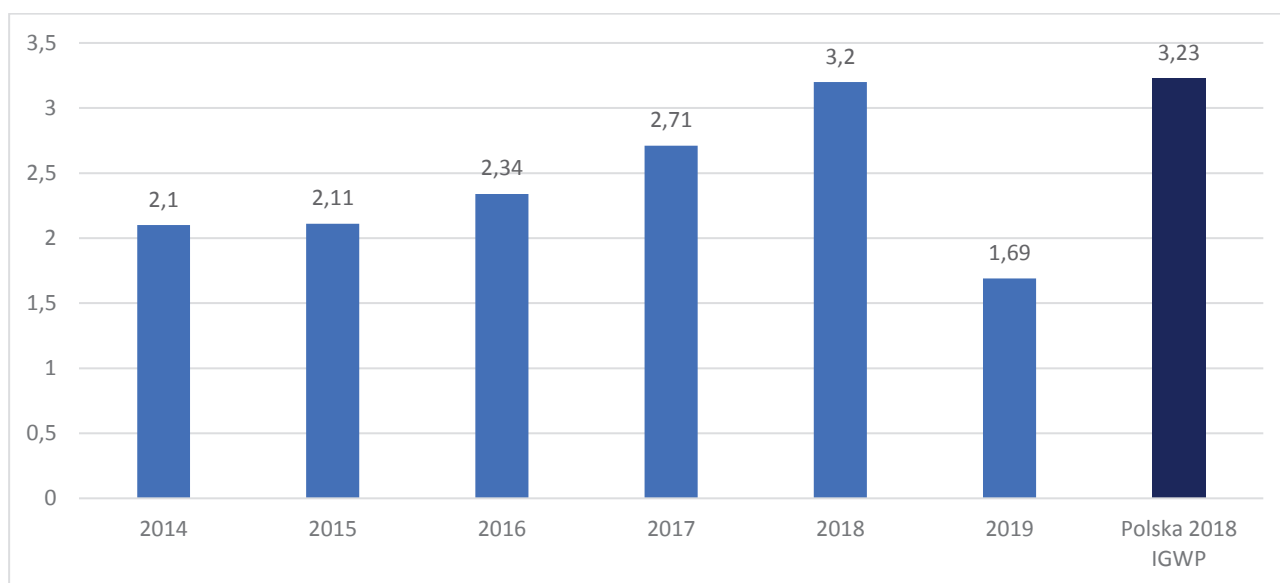
„Straty wody w tys. m³ na km sieci” wskaźnik ten informuje przede wszystkim o stanie technicznym eksploatowanej sieci wodociągowej. Straty wody w sieci powstają na skutek występowania strat rzeczywistych i pozornych. Odnosi się on do wody wtłoczonej do sieci oraz pomija zakup i sprzedaż hurtową, ponieważ wartości te były zawarte w punktach dotyczących wody wtłoczonej i sprzedanej ogółem.

$$\frac{A - B - C}{D}; \text{ gdzie:}$$

A - woda wtłoczona do sieci (tys. m³); B - woda sprzedana (tys. m³); C - woda zużyta na własne cele technologiczne (tys. m³); D - długość eksploatowanej sieci wodociągowej (bez przyłączy w km)

Tabela 21 Straty wody w tys. m³/km sieci w latach 2014- 2018

	ROK						Polska 2018
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Woda wtłoczona do sieci (m ³)	5 038 414	5 079 195	4 886 254	5 144 001	5 535 609	5 338 709	
Woda sprzedana (m ³)	4 469 178	4 482 611	4 222 656	4 390 382	4 640 920	4 778 723	
Woda zużyta na własne cele technologiczne (m ³)	113 791	126 748	135 824	133 629	135 143	152 621	
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (km)	217	223	226	228	235	240,93	
Straty wody [tys. m ³ /km/rok]	2,10	2,11	2,34	2,71	3,2	1,69	3,23

Rysunek 25 Straty wody w tys. m³/km/rok w latach 2011- 2019

Sprawność sieci wskaźnik ten jest ciekawy z punktu widzenia oceny sytuacji zaopatrzenia w Polsce w wodę i oceny sposobu zarządzania dystrybucją oraz utrzymaniem sieci wodociągowych. Nie powinien być analizowany generalnie bez uwzględnienia lokalnych uwarunkowań (np. specyfika Śląska lub obszarów wiejskich). Ze względu na porównywalność ze wskaźnikami stosowanymi w innych krajach europejskich można go w pełni zakwalifikować jako wskaźnik benchmarkingu.

$$\frac{B}{A} \times 100, \text{ gdzie:}$$

A - woda wtłoczona do sieci (tys. m³);

B - woda sprzedana (tys. m³)

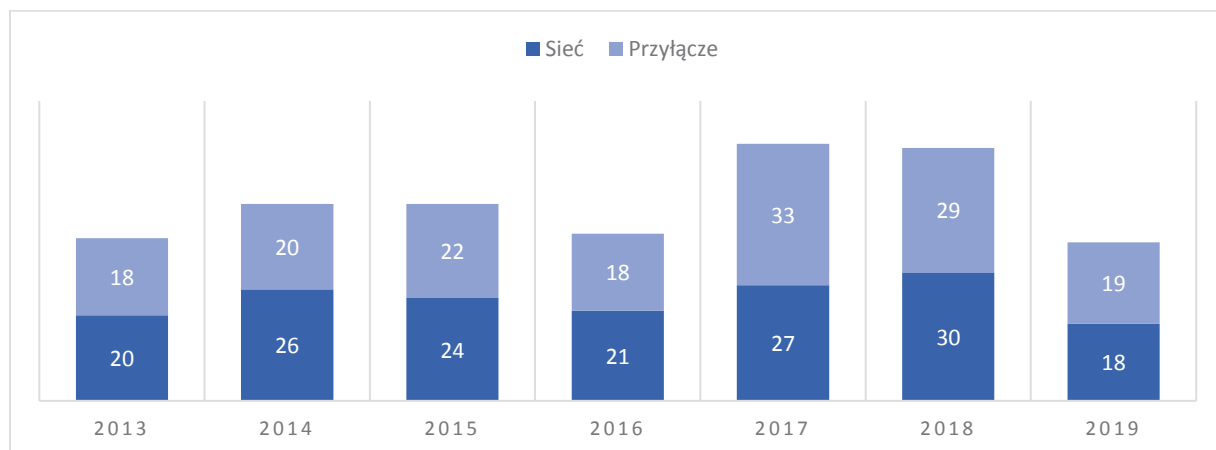
Spółka prowadzi eksploatację sieci wodociągowej na terenie Gminy Kobylnica od 1 stycznia 2013 r.

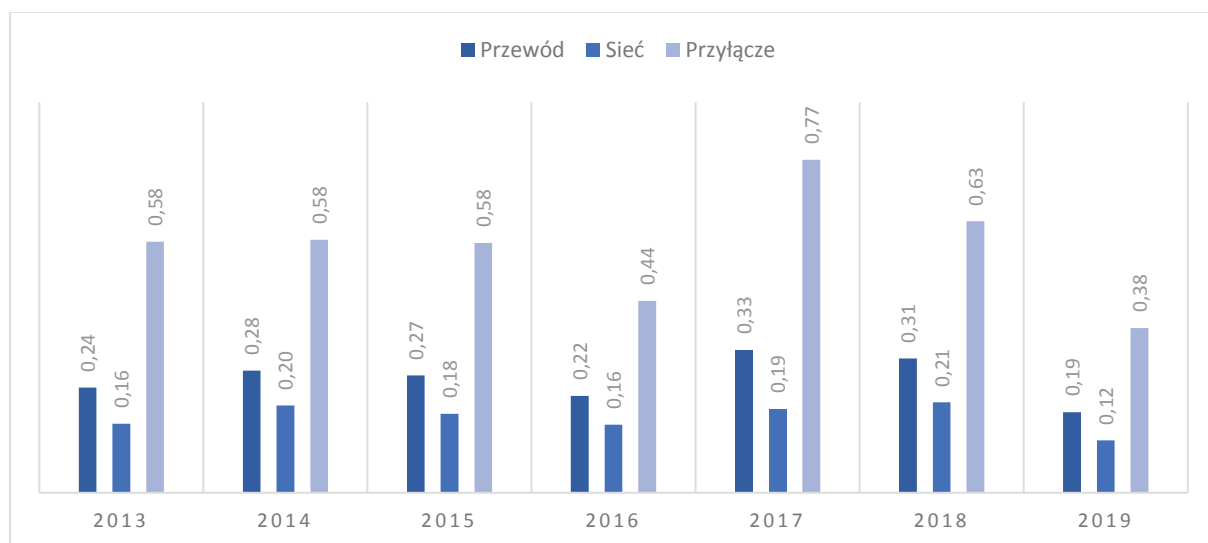
Tabela 20 Wskaźniki rozbudowy systemu wodociągowego Gminy Kobylnica

W roku 2019 wystąpiło łącznie 37 awarii przewodów, 18 miały miejsce na sieciach. Awarie przyłączy wodociągowych wystąpiły 19 razy.

Wskaźniki awaryjności Liczba awarii/1 km	2015	2016	2017	2018	2019	Polska 2018
Sieć wodociągowa	0,18	0,16	0,19	0,21	0,12	0,28
Przyłącza	0,58	0,44	0,77	0,63	0,38	b.d.
Łącznie przewody	0,27	0,22	0,33	0,31	0,19	b.d.

Rysunek 29 Rozkład awarii przewodów wodociągowych na terenie Gminy Kobylnica w latach 2013 - 2019 r.

Rysunek 30 Wskaźniki awaryjności przewodów wodociągowych na terenie Gminy Kobylnica w latach 2013-2019

2.3.4. Straty wody Gmina Kobylnica

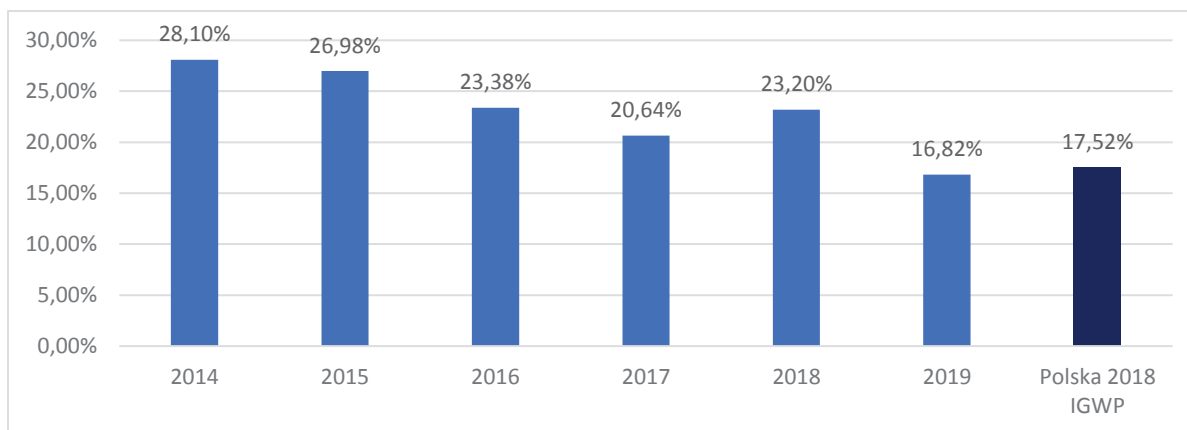
W roku 2019 różnica między ilością wody pobranej na ujęciach a ilością wody sprzedanej wyniosła 114,9 tys. m³. W tak wyliczonej różnicy zawarta jest woda zużyta do celów technologicznych na ujęciach wody oraz do płukania sieci wodociągowej. Straty pozorne i rzeczywiste wody w sieci wodociągowej wyniosły 106,4 tys. m³ tj. około 16,82 %. W stosunku do roku 2018 straty wody spadły o 6,45 % tj. - 51,2 tys. m³.

PRODUKCJA WODY 632 938 100,00%	Autoryzowana konsumpcja 526481 83,18%	Zafakturowana autoryzowana konsumpcja 518 035 81,84%	Przemysł 61 370 9,69%	Woda przynosząca dochód 518 035 81,84%
			Gospodarstwa domowe 373 898 59,07%	
			Pozostali odbiorcy 82 767 13,08%	
			Sprzedaż hurtowa 0 0,00%	
	Niezafakturowana autoryzowana konsumpcja 8 446 1,34%		Płukanie sieci tech. 0 0,00%	Woda nie przynosząca dochodu 114 903 18,16%
			Technologia SUW 5 487 0,87%	
			Płukanie sieci 2 959 0,47%	
	Straty wody 106 457 16,82%	Straty pozorne 15 504 2,45%	Błąd pomiaru 15 504 2,45%	
			Kradzież 0 0,00%	
		Straty rzeczywiste 90 953 14,37%	Straty na przesyle 0 0,00%	
			Straty na sieci i przył. 90 953 14,37%	

Rysunek 31 Bilans wody wg IWA w Gminie Kobylnica 2019

Tabela 22 Procentowe straty wody w latach 2014- 2019

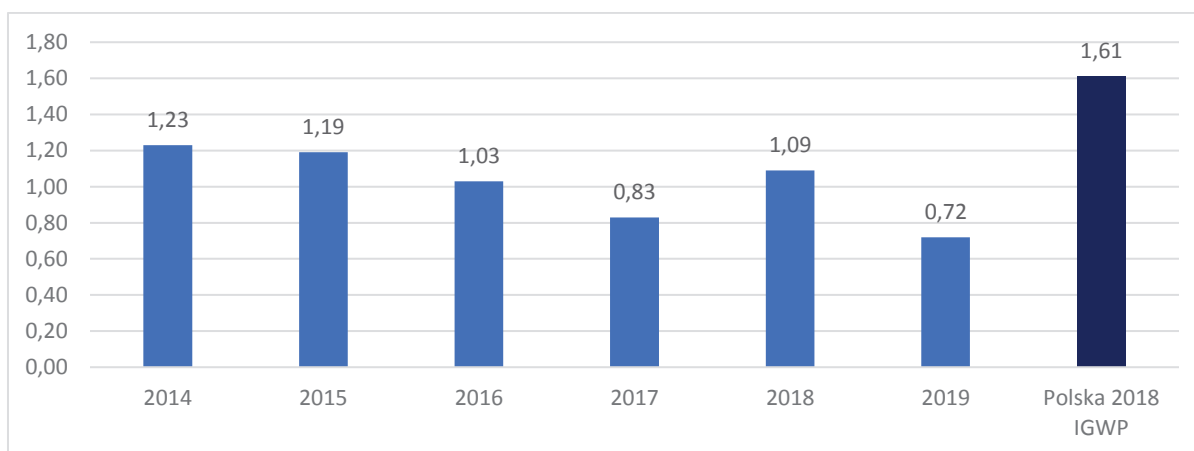
WSKAŹNIK	ROK						Polska 2018
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Woda wtłoczona do sieci (m ³)	564 696	579 128	591 754	602 906	678 849	632 938	Polska 2018
Woda sprzedana (m ³)	400 223	415 990	444 091	461 394	512 876	518 035	
Woda zużyta na własne cele technologiczne (m ³)	5 799	6 905	9 291	17 078	8 014	8 446	
Straty wody (%)	28,10	26,98	23,38	20,64	23,2	16,82	17,52

Rysunek 32 Procentowe straty wody w Gminie Kobylnica w latach 2014- 2019

Tabela 23 Straty wody w tys. m³/km sieci w latach 2014- 2019

WSKAŹNIK	ROK						Polska 2018
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Woda wtłoczona (m ³)	564 696	579 128	591 754	602 906	678 849	632 938	Polska 2018
Woda sprzedana (m ³)	400 223	415 990	444 091	461 394	512 876	518 035	
Na cele technologiczne (m ³)	5 799	6 905	9 291	17 078	8 014	8 446	
Długość sieci wodociągowej (km)	129	131,8	133,8	139,6	144,1	147,16	
Straty wody tys. m³/km	1,23	1,19	1,03	0,83	1,09	0,71	1,61

Rysunek 33 Straty wody w tys. m³/km/rok w Gminie Kobylnica w latach 2011- 2019

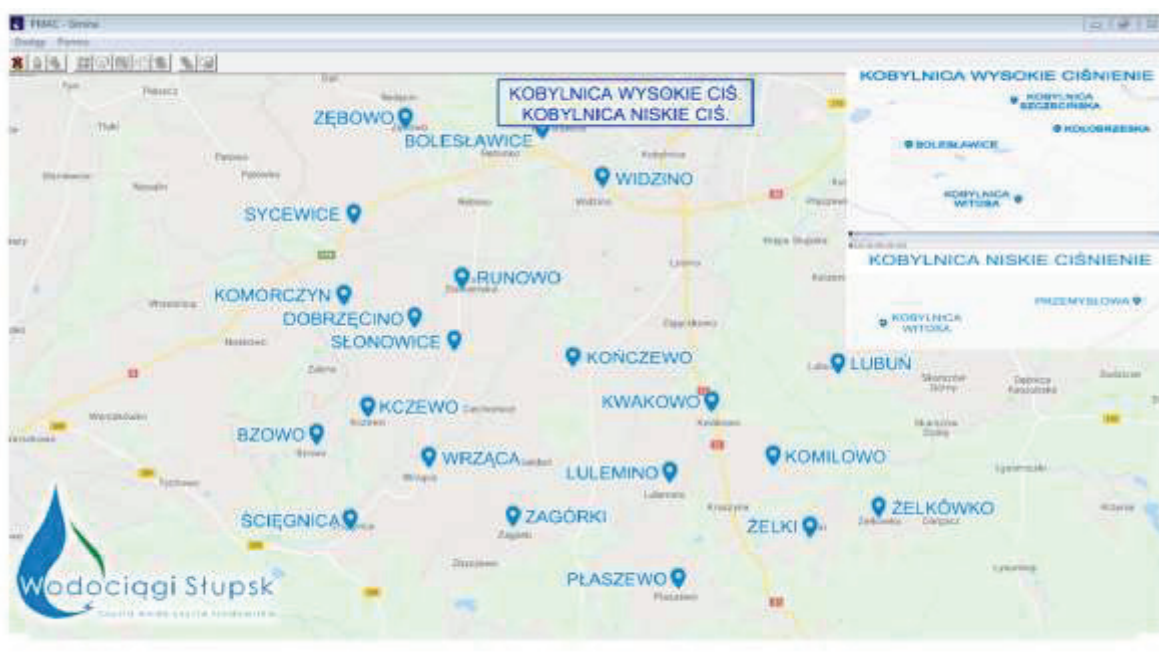
Tabela 24 Sprawność sieci wodociągowej w Gminie Kobylnica w latach 2014- 2019

WSKAŹNIK	ROK						Polska 2018
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Woda wtłoczona do sieci (m ³)	564 696	579 128	591 754	602 906	678 849	632 938	Polska 2018
Woda sprzedana (m ³)	400 223	415 990	444 091	461 394	512 876	518 035	
Sprawność sieci (%)	70,9	71,83	75,05	76,53	75,5	81,8	78,48

Znaczny spadek strat wody uzyskano dzięki wymianie najbardziej awaryjnych sieci wodociągowych oraz wdrożeniu systemu monitoringu zużycia wody w poszczególnych strefach i miejscowościach Gminy Kobylnica.

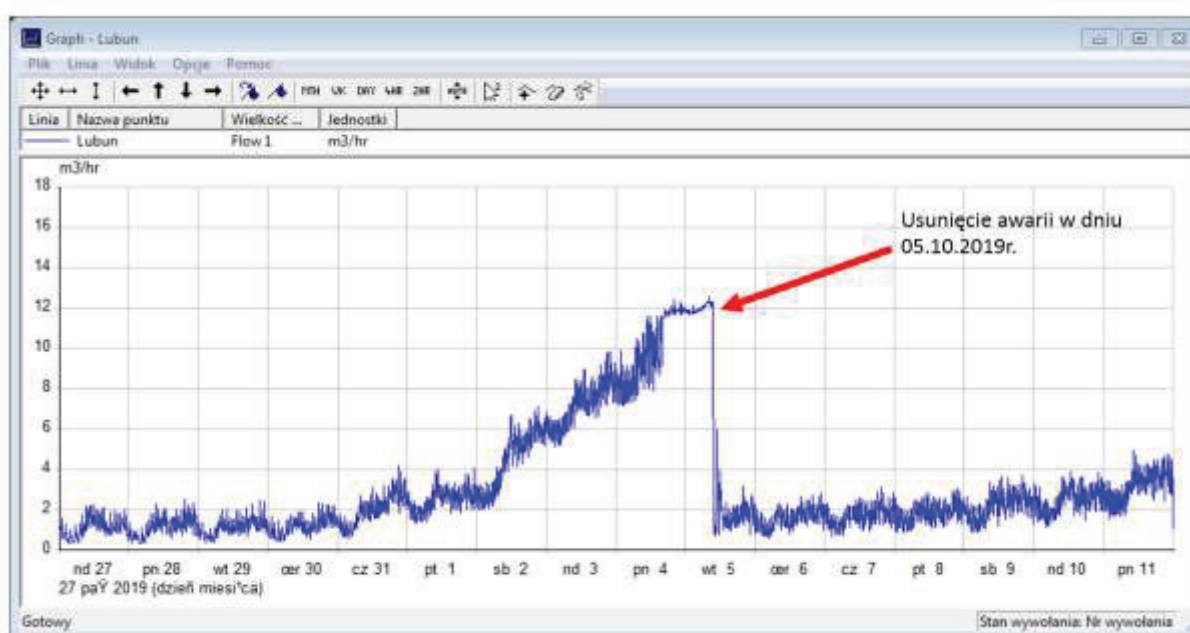
Tabela 25 Zbiorcze zestawienie strat wody dla poszczególnych miejscowości Gminy Kobylnica w 2019 r.

L.p.	Ujęcie wody	Zasilane miejscowości		Rok 2019							
				Produkcja	Sprzedaż	Woda tech.	Płukanie sieci	Strata	Strata	Strata w tys. m ³ /km sieci	Sprawność sieci
		Miejscowości	Dł. Sieci	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[%]	[m ³]		
1	Bzowo	Bzowo	1,67	5 811	4 842	144	0	14,2	825	0,49	83,32
2	Dobrzęcino	Dobrzęcino	0,96	5 229	4 621	600	0	0,2	8	0,01	88,37
3	Kczewo	Kczewo	0,78	3 579	3 308	0	0	7,6	271	0,35	92,43
4	Kobylnica	Kobylnica	47,94	204 779	176 266	0	218	13,8	28 295	0,59	86,08
		Łosino									
		Zajączkowo									
5	Kobylnica	Kobylnica	13,89	117 280	88 827	0	1 420	23,0	27 033	1,95	75,74
6	Komiłowo	Komiłowo	5,72	7 691	6 055	600	0	13,5	1 036	0,18	78,73
		Kruszyna									
7	Komorczyn	Komorczyn	1,15	3 194	2 317	480	18	11,9	379	0,33	72,54
8	Kończewo	Giełdoń	14,55	43 015	34 917	318	20	18,0	7 760	0,53	81,17
		Kończewo									
		Kuleszewo									
		Sierakowo St.									
9	Kwakowo	Kwakowo	6,07	28 373	23 550	399	0	15,6	4 424	0,73	83,00
		Maszkowo									
10	Lubuń	Lubuń	3,28	10 742	5 247	120	375	46,5	5 000	1,52	48,85
11	Lulemino	Lulemino	1,52	5 568	3 902	0	118	27,8	1 548	1,02	70,08
12	Płaszewo	Płaszewo	2,31	8 199	5 264	180	100	32,4	2 655	1,15	64,20
13	Runowo St.	Runowo St.	1,40	4 561	3 643	72	0	18,5	846	0,60	79,87
14	Słonowice	Słonowice	0,84	3 706	3 191	225	0	7,8	290	0,35	86,10
15	Sycewice	Sycewice	7,49	33 535	27 604	677	20	15,6	5 234	0,70	82,31
16	Ściegnica	Ściegnica	0,89	3 340	2 727	120	20	14,2	473	0,53	81,65
17	Widzino	Bolesławice	23,87	102 774	86 374	280	386	15,3	15 734	0,66	84,04
		Reblino									
		Reblinko									
		Widzino									
18	Wrząca	Słonowiczki	4,92	23 734	21 087	480	0	9,1	2 167	0,44	88,85
		Wrząca									
19	Zagórki	Zagórki	2,39	6 444	4 834	96	246	19,7	1 268	0,53	75,02
		Zbyszewo									
20	Zębowo	Zębowo	3,45	6 217	5 422	96	18	11,0	681	0,20	87,21
21	Żelki	Żelki	0,89	1 595	1 281	0	0	19,7	314	0,35	80,31
22	Żelkówko	Żelkówko	1,18	3 572	2 755	600	0	6,1	217	0,18	77,13
RAZEM			147,16	632 938	518 034	5 487	2 959	16,82	106 458	0,72	81,8

Rysunek 34 Wizualizacja punktów pomiarowych na sieci wodociągowej na terenie Gminy Kobylnica

Obecnie straty wody są na bardzo niskim poziomie, którego utrzymanie w kolejnych latach będzie wymagało stałej analizy danych uzyskanych z systemu monitoringu zużycia wody w poszczególnych miejscowościach.

Rysunek 35 Przykładowy profil przepływu wody podczas powstania awarii oraz po jej usunięciu w miejscowości Lubun

Dzięki systemowi monitoringu działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości mogą rozpocząć się przed ujawnieniem się wycieku oraz przyjęciem zgłoszenia od mieszkańców o awarii. Szybka reakcja wpływa na ograniczenie czasu wycieku i tym samym znaczne ograniczenie strat wody.

2.4. Sieć kanalizacyjna

Łączna długość przewodów kanalizacji sanitarnej będącej w posiadaniu Spółki na koniec 2019 r. wyniosła 763,8 km, w tym 171,2km przyłączy i 592,6 km sieci.

Spółka działa na terenie aglomeracji słupskiej ustanowionej Uchwałą Nr 560/XXVII/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej i wyznaczeniu **aglomeracji Słupsk**. Na wspólny wniosek miasta Słupska, gminy Kobylnica i gminy Słupsk wyznaczona została nowa aglomeracja o wielkości odpowiadającej 200 000 RLM. Obecnie stopień skanalizowania aglomeracji Słupsk wynosi blisko 100% i **spełnia wymogi Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych dla aglomeracji powyżej 100 tys. równoważnej liczby mieszkańców [RLM]**.

Rysunek 36 Zakres aglomeracji słupskiej, załącznik do Uchwały Nr 560/XXVII/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013 r

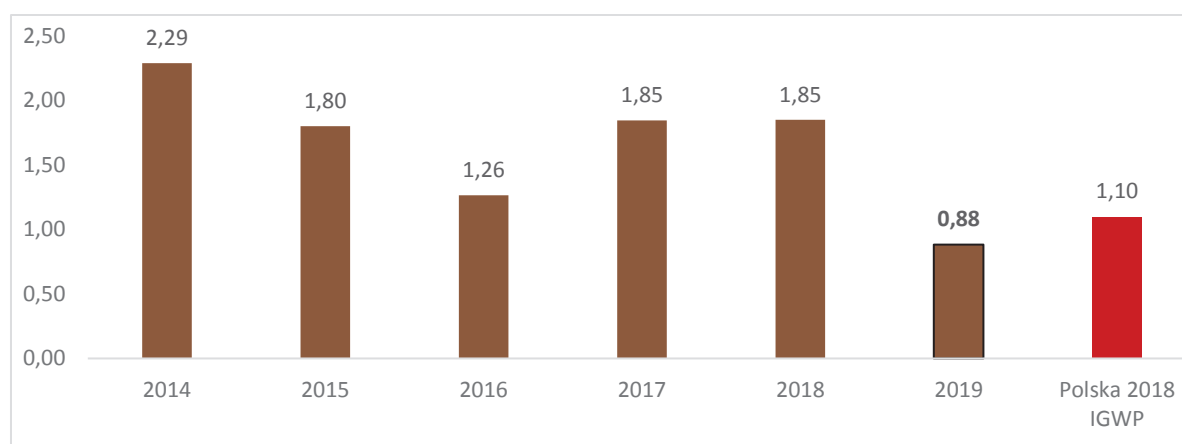
2.3.1 Miasto Słupsk

Łączna długość kanalizacji sanitarnej będącej w eksploatacji Spółki na terenie Miasta Słupska wynosi **252,46 km**, w tym 192,56 km sieci oraz 59,9 km przyłączy.

Tabela 26 Wskaźniki rozbudowy systemu kanalizacyjnego miasta Słupska

Rodzaj przewodu	2015		2016	2017	2018	2019	Długość[km] stan na koniec 2019 roku	
Kanalizacja ogólnospławna [km]	0		0	0	0	0	25,5	192,56
Kanalizacja sanitarna [km]	3,43		3,2	24,1	2,94	4,96	167,06	
Przyłącza [km]	0,78		2,1	1,6	1,1	2,1	59,9	
Łącznie przewody [km]	4,21		5,3	25,7	4,5	7,06	245,4	

W 2019 roku wystąpiło 6 awarii przewodów kanalizacyjnych (4 na sieci, 2 na przyłączach kanalizacyjnych) oraz 393 zatorów w przewodach kanalizacyjnych, z tego 166 było w sieci kanalizacyjnej oraz 227 w przyłączach kanalizacyjnych. Średni wskaźnik awaryjności sieci kanalizacyjnych za 2018 r. w Polsce wynosił od 0,63 (duże przedsiębiorstwa) do 1,10 (dla średnich przedsiębiorstw), przy średnim w Słupsku (uwzględniając awarie i zatory) na poziomie 0,88. W 2019r. nastąpił znaczny spadek wskaźnika awaryjności w stosunku do lat poprzednich. Wynika to z przeprowadzonych zmian organizacyjnych oraz wdrożeniu systemu prewencyjnego.

Rysunek 37 Wskaźniki awaryjności sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Słupska w latach 2015-2019 [szt./km/rok]

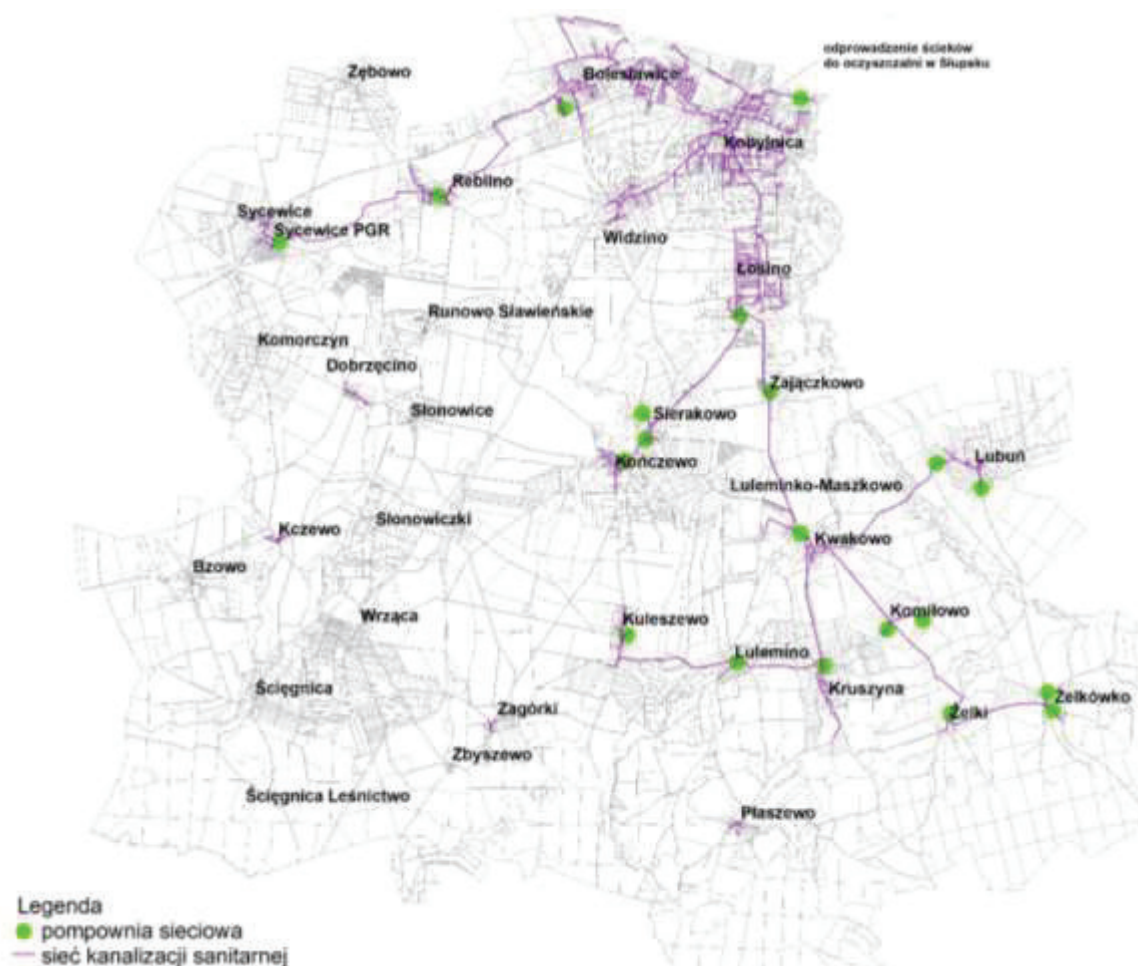
Największy wpływ na wskaźnik awaryjności sieci kanalizacyjnej ma ilość zatorów. Jednym z głównych powodów ich powstawania jest duża ilość tłuszczu odprowadzanego do urządzeń kanalizacyjnych. Spółka egzekwuje w zakładach przemysłowych i gastronomii wymóg wyposażenia instalacji w urządzenia podczyszczające oraz zorganizowała system odbioru odpadów tłuszczowych zatrzymywanych na separatorach na oczyszczalni ścieków w Słupsku.

Tabela 27 Zestawienie awarii, zatorów oraz wskaźniki awaryjności sieci kanalizacyjnej miasta Słupska

WSKAŹNIK	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Polska 2018
Awaryjność sieci [szt./km/rok]	2,2	1,8	1,26	1,85	1,85	0,88	1,10
Awarie na sieci [szt./rok]	7	6	9	7	6	4	-
Awarie na przyłączach [szt./rok]	2	3	1	4	3	2	-
Zatory na sieci [szt./rok]	345	277	194	334	341	166	-
Zatory na przyłączach [szt./rok]	385	446	379	441	316	227	-

2.3.2 Gmina Kobylnica

Łączna długość kanalizacji sanitarnej będącej w eksploatacji Spółki na terenie Gminy Kobylnica wynosi 232,89 km, w tym 175,5 km sieci oraz 57,39 km przyłączy.

Rysunek 38 Schemat sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Kobylnica

Tabela 28 Wskaźniki rozbudowy systemu kanalizacyjnego gminy Kobylnica w 2019 r.

Rodzaj przewodu	Przyrost w 2015 [km]	Przyrost w 2016 [km]	Przyrost w 2017 [km]	Przyrost w 2018 [km]	Przyrost w 2019 [km]	Długość [km] stan na koniec 2019 roku
Kanalizacja sanitarna	2,06	1,96	6,6	5,38	6,7	175,5
Przyłącza	2,26	1,98	1,8	3,91	4,36	57,39
łącznie przewody	4,32	3,94	8,4	9,29	11,06	232,89

Na obsługiwanym obszarze gminy Spółka eksploatowała w 2019 roku sieci kanalizacyjne zrealizowane w ramach „Programu gospodarki wodno-ściekowej w rejonie Słupska” oraz sieci przekazane Spółce przez Gminę Kobylnica. Ścieki z miejscowości: Kobylnica, Łosino, Widzino i Bolestawice odprowadzane są kanalizacją ciśnieniową poprzez przydomowe przepompownie ścieków; z miejscowości: Kruszyna, Zajączkowo, Sierakowo Słupskie, Kończewo, Żelki, Żelkówko, Kwakowo, Komiłowo, Sycewice i Lubuń

ścieki odprowadzane są systemem mieszanym – grawitacyjno-ciśnieniowym z sieciowymi przepompowniami ścieków. W miejscowościach Zagórki, Wrząca, Runowo Sławieńskie Ściegnica, Zębowo, Bzowo i Dobrzęcino wykonane zostały nowe sieci kanalizacyjne i lokalne oczyszczalnie ścieków (z m. Zagórki, Wrząca, Runowo Sławieńskie i Dobrzęcino ścieki odprowadzane były za pomocą sieci kanalizacyjnej zakończonej zbiorczym zbiornikiem bezodpływowym i dowożone do punktu zlewnych). W Płaszewie wykonano oczyszczalnię ścieków a obecnie trwa budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Ścieki z miejscowości Kczewo od 2017r odprowadzane są do lokalnej oczyszczalni ścieków.

W związku z wykonaniem sieci kanalizacyjnych i lokalnych oczyszczalni ścieków w w.w. miejscowościach zlikwidowany został punkt zlewny w miejscowości Kończewo oraz zlikwidowano zbiornik bezodpływowy w Dobrzęcinie.

W ramach bieżącej eksploatacji sieci, systematycznie raz na miesiąc dokonywany jest gruntowny przegląd i czyszczenie wszystkich przepompowni sieciowych oraz na bieżąco uzupełniany jest środek antyodorowy do ścieków.

Wykonano również renowację 9 studni w betonowych w Luleminie. Renowację przeprowadzono przez nałożenie warstwy z żywic epoksydowych (laminat) na ścianach, spocznikach i stropach studni

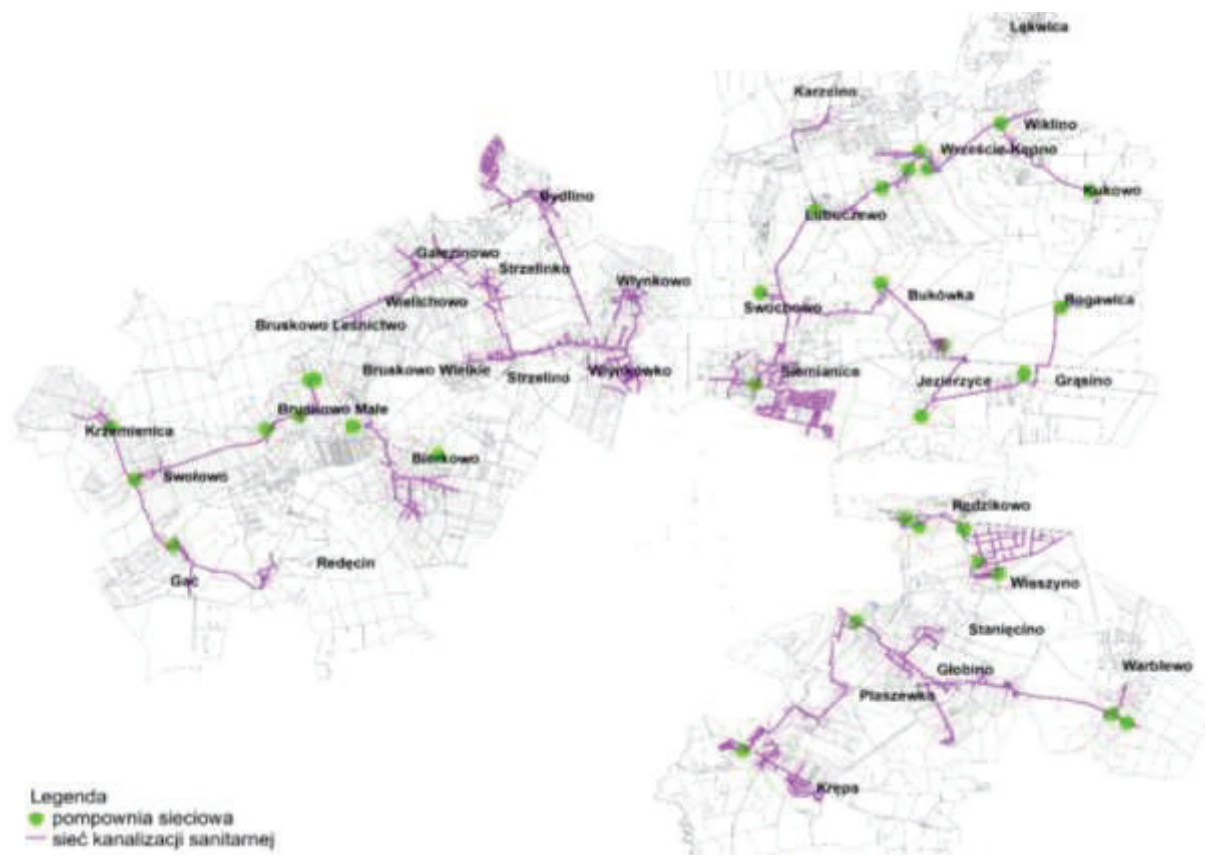
Funkcję operatora technicznego na sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Kobylnica, Łosino, Widzino, Bolesławice na zlecenie Spółki „Wodociągi Słupsk”, pełniła firma zewnętrzna. Na pozostałym obszarze Spółka eksploatowała sieci kanalizacyjne we własnym zakresie.

Tabela 29 Wskaźniki awaryjności systemu kanalizacyjnego gminy Kobylnica w 2019 r.

Awarie przepompowni przydomowych będących majątkiem gminy	Awaria pompy	Awaria silnika pompy - przewinięcie	Naprawa automatyki sterującej	Ogółem
	137	65	172	372
Konserwacja przepompowni przydomowych	184+153=337			
Konserwacja przepompowni sieciowych	46			
Awarie sieci kanalizacyjnej tłocznej	6			
Awarie sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej	0			
Zatory na przewodach grawitacyjnych	17			

2.3.3 Gmina Słupsk

Na terenie gminy Słupsk Spółka eksploatuje 278,45 km przewodów kanalizacyjnych, w tym 224,54 km sieci kanalizacyjnej oraz 53,91 km przyłączy.

Rysunek 39 Schemat sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Słupsk

Obsługa sieci kanalizacyjnej wykonywana jest w formie usługi zleconej przedsiębiorstwu pełniącemu wcześniej na terenie gminy funkcje przedsiębiorstwa kanalizacyjnego.

Tabela 30 Wskaźniki eksploatacyjne systemu kanalizacyjnego Gminy Słupsk w 2019 r.

Rodzaj czynności eksploatacyjnej	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Ogółem
Czyszczenie sieci kanalizacyjnej [m]	1650	1200	1650	1500	950	1350	2500	2050	1800	2450	1650	1000	19750
Czyszczenie studni rewizyjnych [szt]	41	29	46	36	23	41	61	49	52	56	41	24	499
Przegląd i czyszczenie przepompowni sieciowych	33	43	57	46	48	48	59	32	54	51	36	38	545
Awarie przepompowni sieciowych	22	21	21	10	19	16	15	27	25	22	23	14	235
Awarie przepompowni przydomowych	7	1	3	1	5	9	6	11	5	1	3	5	57

2.3.4 Kontrola odorowa sieci kanalizacyjnej

W 2019 r. Spółka realizowała program eliminacji odorów z sieci kanalizacyjnej. Wykorzystywane były następujące metody eliminacji odorów:

- LSD – lokalna stacja dezodoryzacji, zasada działania polega na wytworzeniu lekkiego podciśnienia w sieci kanalizacyjnej, a następnie oczyszczenie ze związków odorowych poprzez filtrację na złożu węgla aktywnego
- wprowadzanie do ścieków związków chemicznych, których zadaniem jest zapobieganie powstawania związków odorowych.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stężenia siarkowodoru zdecydowano o następujących sposobach rozwiązania problemu w poszczególnych miejscach:

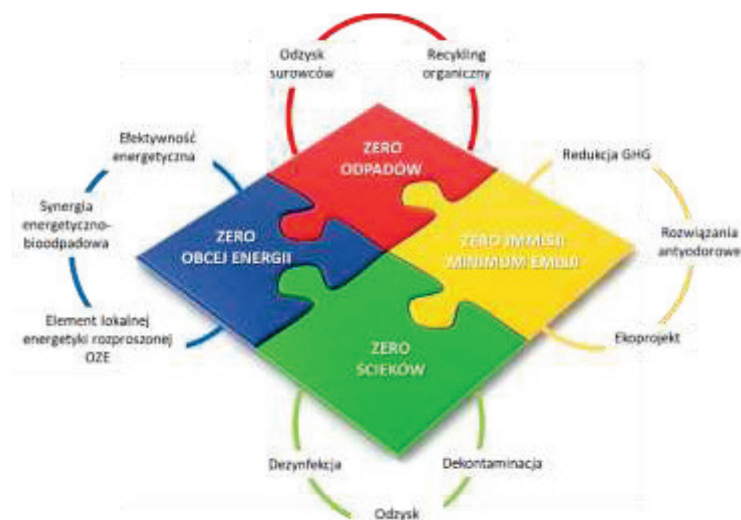
- dozowanie związków chemicznych - ul. Arciszewskiego, Grottgera, przepompownie na Ringu Kanalizacyjnym.
- LSD – ul. Arciszewskiego, 3 Maja jako uzupełniająca metoda redukcji odorów przy studni rozprężnej.

W roku 2019 na terenie gminy Kobylnica zużyto 62 tony FERROX-u – jest to związek chemiczny oparty na solach Fe^{+3} zapobiegający powstawaniu siarkowodoru w rurociągach ciśnieniowych.

Przyjęty i wdrożony kilka lat temu program eliminacji odorów obecnie jest skuteczny. Do Spółki sporadycznie wpływają zgłoszenia dotyczące uciążliwości odorowej, część z nich nie ma związku z funkcjonowaniem systemu kanalizacyjnego. W każdym przypadku Spółka podejmuje działania sprawdzające i eliminujące problem odorowy.

2.5. Oczyszczalnia ścieków w Słupsku

Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna w Słupsku jest instalacją przystosowaną do głębokiego usuwania związków biogenych w trójfazowym, modyfikowanym procesie Bardenpho, uzupełnionym komorą predenitryfikacji. Podstawą prawną funkcjonowania obiektu jest pozwolenie wodnoprawne wydane przez Marszałka Województwa Pomorskiego decyzją z dnia 31.12.2013 r. znak: DROŚ-SW.7322.16.2013/JS.

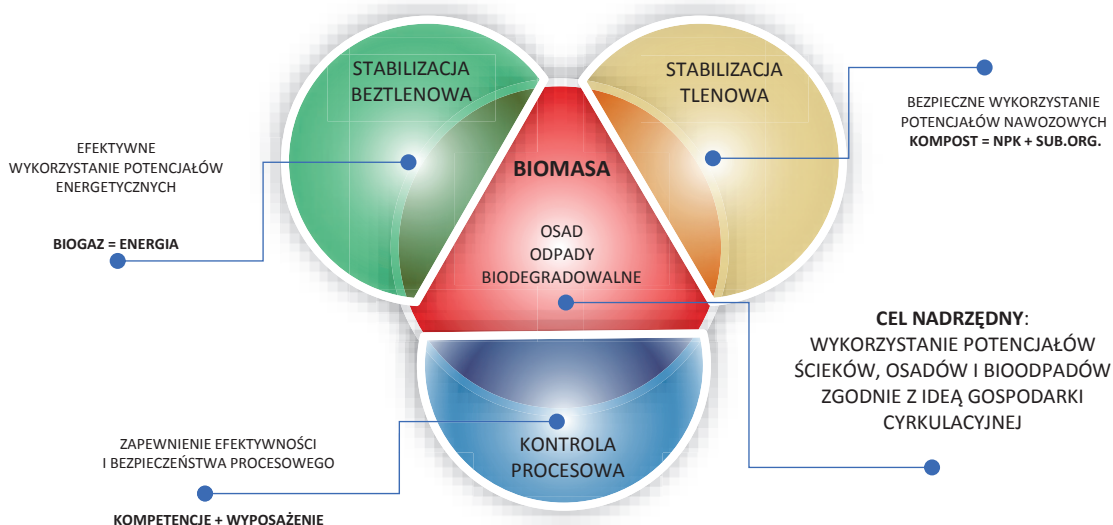
Rysunek 40 Projekt – state-of-the-art – słupskiej oczyszczalni przyszłości

Od wielu lat oczyszczalnia ścieków w Słupsku rozwija się w sposób zrównoważony, realizując wizję nowoczesnej oczyszczalni opartej na następujących działaniach:

- Metoda małych kroków – ambitnych celów pozwala na efektywne inwestycje i przewidywalne taryfy;
- Realizowane poszczególne projekty są komplementarne i synergiczne, a jednocześnie elastyczne, co pozwala na kontrolę i weryfikację założonych celów i wskaźników rezultatu;
- Planowanie w skali regionalnej

umożliwia pozyskiwanie nowych usług i klientów oraz zapewnia rozwój regionu;

- Procesy inwestycyjne często poprzedzane są projektami badawczo-rozwojowymi;
- W każdym projekcie staramy się wykorzystać co najmniej jeden element procesowy o charakterze innowacyjnym;
- Dostrzegamy w ściekach i osadach naturalne surowce o olbrzymim potencjale energetycznym i nawozowym;
- Tworzymy zespół ambitnych i zaangażowanych pracowników chcących podejmować nowe wyzwania i lubiących się uczyć;
- Widzimy możliwość stworzenia inteligentnego multipleksu komunalnego na skalę międzynarodową w oparciu o istniejące i planowane potencjały techniczne;

Rysunek 41 Schemat ideowy tworzenia zrównoważonego i efektywnego modelu rozwoju oczyszczalni

2.5.1 Wskaźniki techniczno-ekonomiczne oczyszczalni ścieków w Słupsku

Tabela 31 Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne oczyszczania ścieków w latach 2014-2019

Wskaźnik kosztowy	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Odchyl.
							18/17
Całkowite koszty oczyszczalni	15 638 781	16 367 739	16 376 804	17 277 367	18 192 127	18 704 177	2,81 %
Ilość ścieków zarejestrowanych na oczyszczalni [m³/rok]	6096705	6 443 630	6 683 129	7 989 973	7 264 484	7 492 526	3%
koszt jednostkowy oczyszczania ścieków zarejestrowanych	2,57	2,54%	2,45	2,15	2,50	2,50	0%
Ilość ścieków wg sprzedaży [m³/rok]	5 238 551	5 257 330	5 309 634	5 443 274	5 661 139	5 872 273	3,73%
Ilość wód przypadkowych [%]	14,08%	18,41%	20,55%	31,87%	22,07%	21,62%	- 2,02%
Koszt jednostkowy oczyszczania ścieków wg sprzedaży	2,99	3,11	3,08	3,15	3,21	3,19	- 0,88%
Zredukowany ładunek zanieczyszczeń organicznych [kg BZT ₅ /rok]*	4 399 504	4 855 662	4 344 034	4 563 770	5 143 090	5 422 041	5,42%
Zredukowany ładunek zanieczyszczeń biogenych [kg azotu/rok]*	475 421	498 286	474 502	474 594	513 262	522 304	1,76%
Jednostkowe koszty usunięcia ładunku [zł/ kg usuniętego BZT ₅]	3,55	3,37	3,77	3,76	3,53	3,45	- 2,28%
Ilość osadów – masa mokra [tony/rok]	10 273	11 059	11 445	11 819	11 987	12 876	+ 7,42%
Ilość osadów – masa sucha [tony s.m./rok]	2 055	1 880	2 297	2 245	2 158	2 575	+ 19,33%
Ilość osadów poddana kompostowaniu [tony/rok]	9 352	10 609	10 204	10 221	9 968	10 458	+ 4,92%
Przepływowy wskaźnik energetyczny [kWh/m³]	0,71	0,66	0,77	0,69	0,81	0,69	- 14,81%
ładunkowy wskaźnik energetyczny [kWh/kg us. azotu]	9,10	8,51	10,81	11,55	11,50	10	- 13,04%
Wskaźnik zatrudnienia [osoby]	40	40	40	40	38	37	- 2,63%
Wskaźnik zachorowalności [%]	4,48%	3,47	4,20	4,6	5,26	4,32	- 17,87%
Średnio roczne zapotrzebowanie OS na moc elektryczną [kW _e]	494	484	584	626	674	692	2,67%
Produkcja biogazu [m3/rok]	1 324 083	1 110 318	1 635 759	2 152 197	1 937 296	2 150 167	10,99%
Zakup GZ50	238 754	322 346	233 171	34 351	49 373	49 580	0,42%
Energia elektryczna wyprodukowana z biogazu w CHP [kWh]	2 409 222	1 571 409	3 079 388	4 107 047	3 787 023	3 725 353	- 1,6%
Energia elektryczna wyprodukowana z GZ50 w CHP[kWh]	705 145	974 389	757 145	183 235	165 691	211 817	27,8%
Produkcja energii elektrycznej (biogaz+ GZ 50)[kWh]	3 114 367	2 545 798	3 836 533	4 290 282	3 952 714	3 937 170	- 0,4%
Zakup od ZE [kWh]	1 258 299	1 703 467	1 387 250	1 232 369	1 957 789	2 131 492	8,9%
Sprzedaż do ZE [kWh]	46 001	9 676	94 462	39 116	6 001	9 437	57,3%
Zużycie polielektrolitów [tony]	59	45	47	44,5	45,2	50	11,06%
Zużycie koagulantów i podchlorynu [tony]	9,5	4,3	5,9	7,8	6,3	9,6	52,38%
zużycie preparatu antyodorowego [l/rok]- dezodoryzacja mokra	1422	621	0	0	0	0	0
zużycie preparatu antyodorowego [l/rok]- dezodoryzacja sucha	810	285	400	360	570	650	14,04%

W 2019 roku instalacja pracowała bez zakłóceń osiągając zadowalające parametry procesowe i dobre wskaźniki ekonomiczne. Na szczególną uwagę zasługuje utrzymany trend w ograniczeniu ilości przyjmowanych wód przypadkowych oraz zmniejszenie o ponad 2% jednostkowych kosztów usunięcia zanieczyszczeń organicznych przy jednoczesnym zwiększeniu o ok. 5% wielkości ładunku zredukowanego przez instalację. Zarówno w 2018 jak i 2019 roku stopień redukcji związków organicznych wyniósł ponad 99%.

2.5.2 Obciążenia hydrauliczne

W 2019 roku przez oczyszczalnię ścieków przepłynęło i zostało oczyszczonych ogółem 7 492 526 m³, tj. o 3% więcej niż w roku 2018. Udział ścieków dopływających z poszczególnych zlewni obszarów administracyjnych jest podobny jak w roku poprzedzającym.

Tabela 32 Prezentacja parametrów pracy oczyszczalni w odniesieniu do wymogów technicznych i formalnych

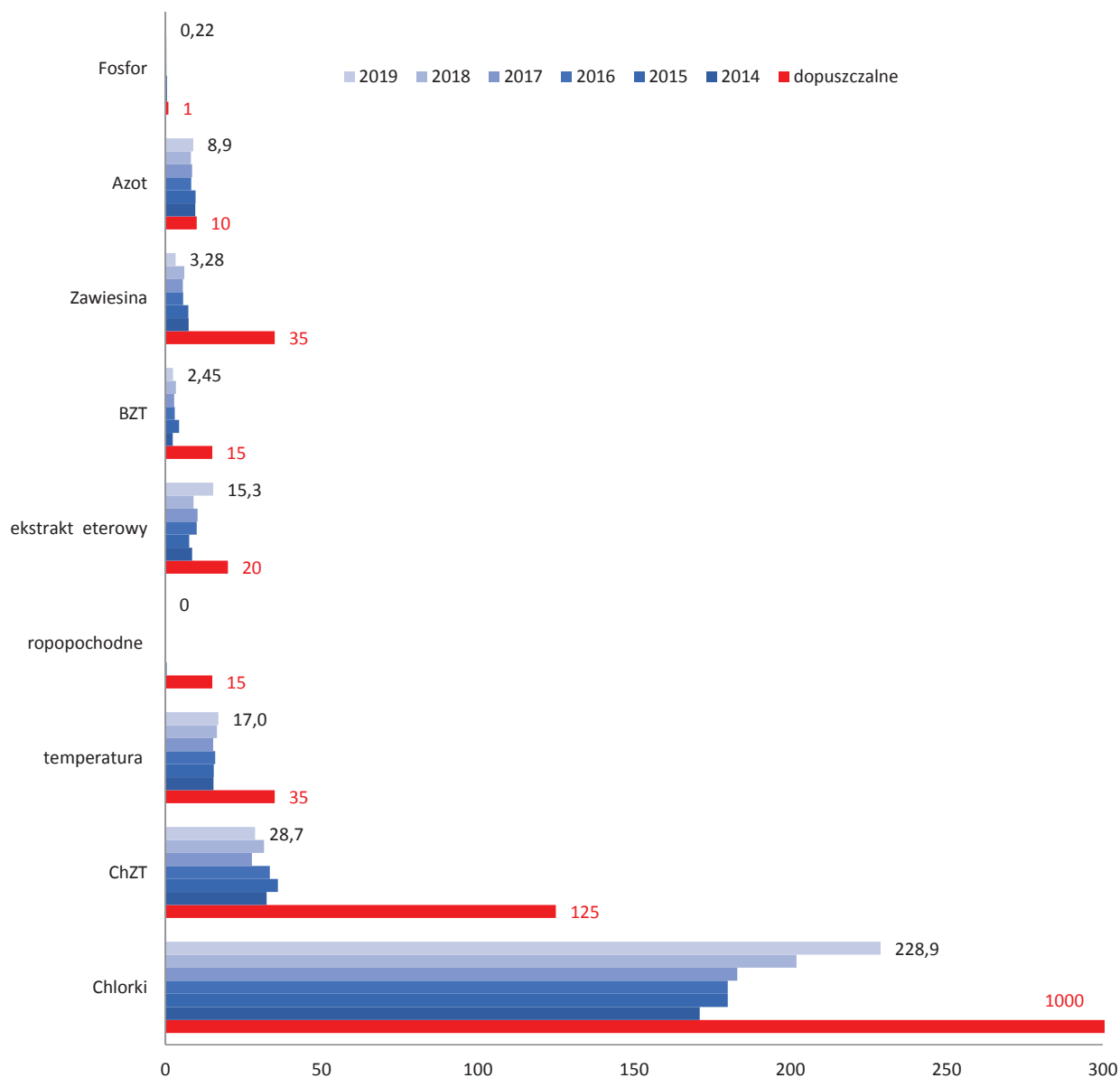
WSKAŹNIK	Jedn.	Norma	2014	2015	2016	2017	2018	2019	19/18
obciążenie ładunkowe	RLM	230 000	201 549	212 142	199 274	209 414	235 929	248 724	5,42%
średni roczny przepływ dobowy	m ³ /d	-	16 703	17 654	18 310	21 890	19 994	20 527	2,67%
maks. przepływ dobowy [pogoda sucha/opady] (wylot oczyszczalni)	m ³ /d	40 000 66 000	21 110 38 520	21 230 46 540	20 720 44 570	33 780 48 280	- 38 610	31 250 41 070	
min. przepływ dobowy (wylot oczyszczalni)	m ³ /d	-	12210	11 950	12 540	8 380	14 270	10 600	- 25,72%

Różnica pomiędzy ilością ścieków zafakturowaną, a ilością faktycznie przyjętych i oczyszczonych wyniosła około 21% i jest mniejsza niż w roku poprzedzającym. Odnotowana korzystna tendencja wynika ze zmniejszonego w stosunku do porównywalnego okresu przejęcia wód przypadkowych pochodzących z opadów. Występujące fluktuacje odpowiadają hydrologicznej charakterystyce roku, jakkolwiek na poprawę sytuacji wpływ mają inwestycje związane z rozdziałem kanalizacji ogólnospławnej.

Tabela 33 Stosunek wartości rocznych opadów atmosferycznych do ilości wód przypadkowych wpływających na miejską oczyszczalnię ścieków

	ilość ścieków zarejestrowanych na oczyszczalni [m3/rok]	ilość ścieków wg sprzedaży [m3/rok]	ilość wód przypadkowych [m3/rok]	ilość wód przypadkowych w %	opad roczny [mmm]
2012	7 580 578	5 097 789	2 482 789	32,75	1 006
2013	6 745 424	5 265 422	1 480 002	21,94	731
2014	6 096 705	5 238 551	858 154	14,08	655
2015	6 443 630	5 257 330	1 186 300	18,41	757
2016	6 683 129	5 309 634	1 373 495	20,55	847
2017	7 989 793	5 443 274	2 546 519	31,87	1034
2018	7 298 000	5 661 139	1 636 861	22,43	850
2019	7 492 526	5 872 273	1 620 253	21,62	848
19/18	+3%	+ 3,73%	+ 1,05%	-2 ,02	- 0,24%

2.5.3 Jakość oczyszczania ścieków

Rysunek 42 Jakość oczyszczonych ścieków odpływających z oczyszczalni w latach 2015-2019 w odniesieniu do wartości dopuszczalnych wynikających z pozwolenia wodno-prawnego [mg/dm³] – oraz innych wskaźników charakteryzujących ścieki. Zestawienie oparto na średniej arytmetycznej wszystkich oznaczeń prób reprezentatywnych

W 2019 r. efekty pracy oczyszczalni w zakresie usuwania związków organicznych odpowiadały pełnemu biologicznemu oczyszczaniu. Jednocześnie program monitoringu potwierdził utrwaloną tendencję wzrostu ładunku zanieczyszczeń organicznych w ściekach dopływających oraz wzrostu zawartości azotu ogólnego w ściekach kierowanych do odbiornika. Wzrost stężenia ścieków jest zjawiskiem obserwowanym od dłuższego czasu i wynika ze zmian struktury zlewni oraz dynamicznego rozwoju przemysłu w sektorze spożywczym.

Spółka na bieżąco monitoruje sytuację prowadząc szerokie działania dostosowawcze i modernizacyjne. W 2019 r. przeprowadzono prace serwisowe w komorach osadu czynnego, polegające na wymianie dyfuzorów powietrza i czyszczeniu zbiorników. Pod koniec roku sprawozdawczego rozpoczął się rozruch instalacji deamonifikacji w bocznym ciągu technologicznym. Wskazane zaangażowanie w perspektywie kolejnych lat stanowi właściwą reakcję na zachodzące zmiany i odnotowane tendencje.

2.5.4 Działania inwestycyjne i remontowe

W roku 2019 wykonanie planów modernizacyjnych i inwestycyjnych przebiegało zgodnie z przyjętym harmonogramem. Wśród zrealizowanych działań serwisowych wymienić należy wymianę dyfuzorów powietrza na komorach osadu czynnego. Łącznie zdemontowano ponad 6 500 membran na trzech ciągach bioreaktora. Operacja wymagała ograniczenia kubatury procesowej i przystosowania obiektu do pracy w warunkach odbiegających od normalnych. Pomimo utrudnień udało się zachować reżim technologiczny z uzyskaniem wymaganych parametrów oczyszczenia ścieków. Dzięki wymianie membran znacząco poprawiono transfer powietrza do reaktora, uzyskując stabilną pracę sekcji dmuchaw i poprawę wyników oczyszczenia ścieków.

Równolegle dokonano wymiany zgarniaczy na osadnikach wstępnych i wtórnych. Pracami objęto łącznie 4 obiekty (2 osadniki wstępne i 2 osadniki wtórne) uzyskując efektywniejszą separację osadu.

W 2019 r. rozpoczęto inwestycję, polegającą na wymianie agregatu prądotwórczego o mocy 250 kW. W ramach podjętych czynności przygotowano dokumentację techniczną, wyłoniono dostawcę i wykonawcę prac instalacyjnych. We wrześniu dokonano zdemontowania wyeksploatowanego zespołu przygotowując stanowisko pod nowy agregat. Ostateczne uruchomienie sekcji zaplanowano na rok 2020.

W celu poprawy funkcjonowania węzła osadowego oraz ograniczenia ilości osadu zagospodarowywanego poza instalacją podjęto decyzję o zakupie nowej wirówki odwadniającej o wydajności 40m³/h. Docelowo przewidziano możliwość zredukowana ilość wytworzonego osadu o około 2000 Mg w skali roku poprzez zwiększenie udziału suchej masy do 23%, z zapewnieniem jego całkowitego wykorzystania na potrzeby produkcji kompostu. W 2019 r. przeprowadzono postępowanie przetargowe wyłaniając wykonawcę inwestycji.

Został zrealizowany znaczący zakres robót budowlanych związanych z wykonaniem instalacji suchej fermentacji perkolacyjnej. Nowy obiekt technologiczny umożliwi stabilizację metanową skratek oraz innych odpadów ulegających biodegradacji z jednoczesnym zwiększeniem potencjału produkcji biogazu. Rozruch technologiczny zaplanowano na 2020 r.

W 2019 r. podjęto prace zmierzające do uruchomienia technologii deamonifikacji odcieków na istniejącym sekwencyjnym reaktorze biologicznym w ciągu bocznym. W oparciu o wyłonione w drodze postępowania przetargowego rozwiązanie patentowe funkcjonujące pod nazwą Demon Spółka zaimplementowała biologiczną metodę beztlenowego usuwania amoniaku umożliwiającą uzyskanie znacznych oszczędności energetycznych. Przyjęte rozwiązanie stanowi jedną z najnowocześniejszych na świecie technologii. Uruchomienie w pełnej skali technicznej zaplanowano na marzec 2020 r.

W ramach kompleksowego audytu energetycznego dokonano rozpoznania i oceny zapotrzebowania na moc poszczególnych sekcji operacyjnych oczyszczalni. Odpowiednio do uzyskanych informacji zmodyfikowano i dostosowano wskaźniki operacyjne.

Dla potrzeb oceny funkcjonowania instalacji zlecono opracowanie matematycznego modelu pracy bioreaktora w oparciu o wytyczne ATV. Dzięki materiałom przygotowanym przez środowiska naukowe uzyskano wytyczne do dalszego optymalizowania obiektów w tym wdrożenia sterowania komorami osadu czynnego na podstawie obciążenia ładunkiem azotu.

2.5.5 Kontrola odorowa na oczyszczalni

Obecnie na oczyszczalni funkcjonuje kilka systemów antyodorowych, wraz z armaturą sterującą:

- BF 1 – Biofiltr obsługujący część ściekową, zbiornik nieczystości ciekłych oraz zbiorniki osadowe przeróbki pierwotnej – o wydajności 1 400 m³/h
- BF2 – Biofiltr obsługujący część osadową oczyszczalni oraz ciąg boczny oczyszczania odcieków – o wydajności 1 700 m³/h
- BF 3 - Biofiltr obsługujący kompostownię – o wydajności 29 000 m³/h

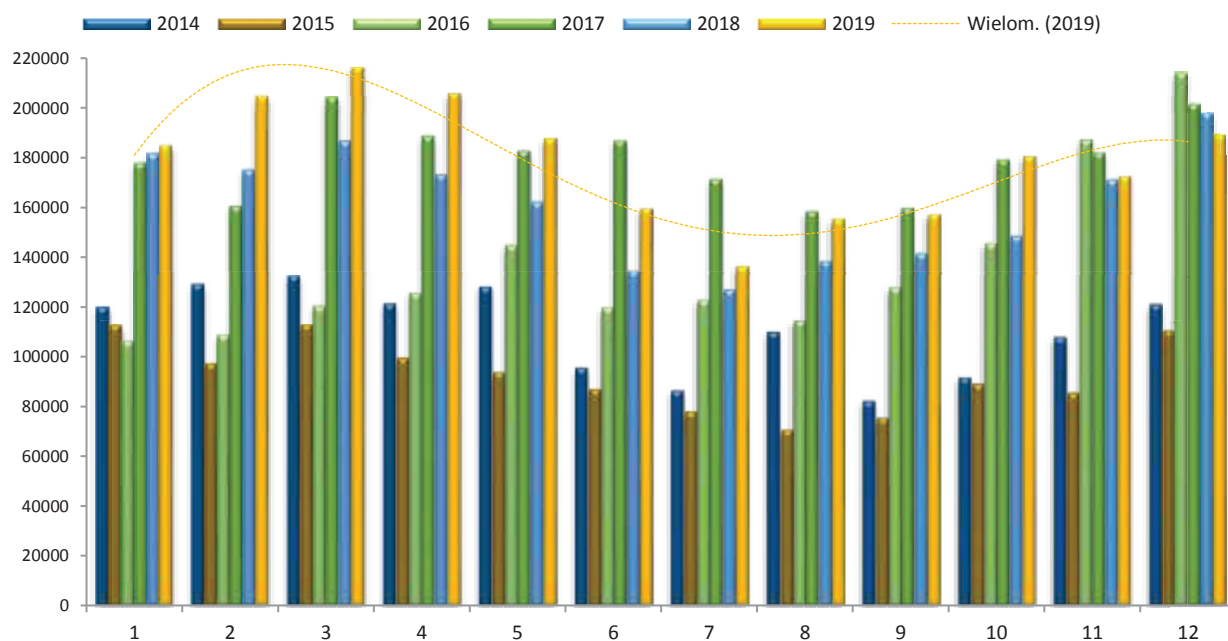
- Dezodoryzacja zainstalowana na płycie kompostowej – adsorpcja czynników złowonnych za pomocą preparatów na bazie glikolu (dezodoryzacja sucha D1) i tzw. kurtyny zapachowej (dezodoryzacja mokra D2).

Kontrola odorowa oczyszczalni jest jednym z priorytetów Spółki. Podstawową rolę pełnią instalacje biofiltrów wykorzystujące biomasę organiczną. System sterowany jest za pomocą automatyki powiązanej z warunkami technologicznymi procesu, oraz stacją meteo.

Funkcję wspomagającą pełni dezodoryzacja sucha wyposażona w 4 wentylatory z rozpylaczami specjalnych preparatów adsorpcyjnych na bazie glikolu, których zużycie w roku sprawozdawczym wyniosło łącznie 650 litrów i było wyższe o 14% niż w ubiegłym sezonie. Odnotowany wzrost wynikał z podjętych działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu poprawę warunków sanitarnych powietrza na obszarach przylegających do instalacji. W 2019 r. odnotowano łącznie **12 zgłoszeń** dotyczących występowania uciążliwości zapachowych. Mieszkańcy Słupska i sąsiednich miejscowości za pośrednictwem systemu monitoringu powiązanego z siecią internetową posiadają pełny podgląd pracy kompostowni oraz na bieżąco są informowani o sytuacji odorowej. Spółka reaguje na każdy sygnał uciążliwości na bieżąco podejmując działania korygujące. Przejściowe utrudnienia związane były z testowaniem nowych substancji neutralizujących związki złowonne.

2.5.6 Produkcja biogazu

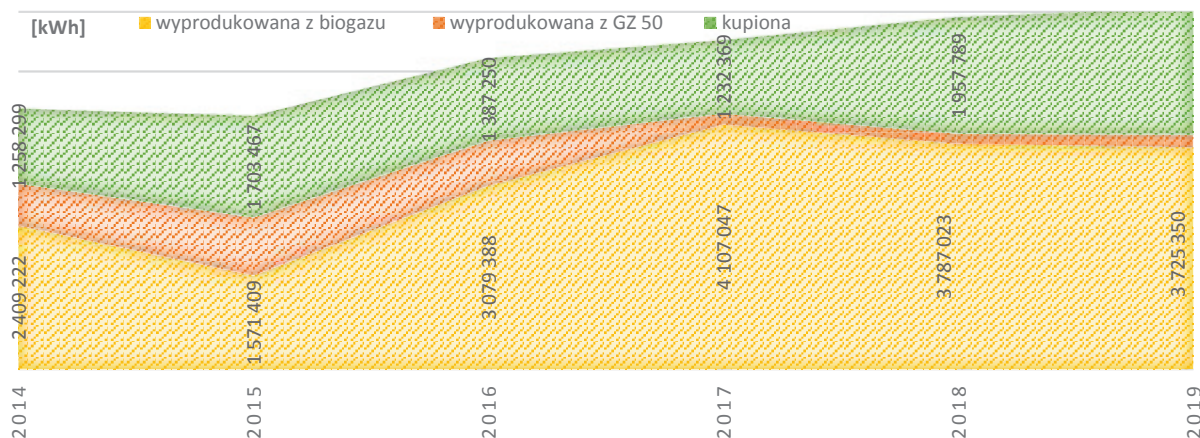
W porównaniu do okresu poprzedzającego, w roku sprawozdawczym odnotowano wzrost produkcji biogazu o 10%. łącznie w procesie kofermentacji uzyskano 2 150 167 m³ biogazu tj. 0,8 m³/kg zred. smo., a średnia zawartość metanu w biogazie wyniosła ok. 61%.

Rysunek Miesięczna produkcja biogazu w latach 2014-2019

We wszystkich miesiącach roku z wyjątkiem pory zimowej zarejestrowano wyższą produkcję biogazu niż w analogicznym okresie w roku poprzedzającym. Analizując dane w perspektywie wieloletniej można przyjąć, iż produkcja wykazuje stałe trendy sezonowe zależne od aktywności przemysłu spożywczego. Potencjał energetyczny osadów jest uzupełniany wsadem surowcowym zewnętrznym w postaci osadów tłuszczowych pochodzących z przemysłu rybnego. Ograniczenia techniczne instalacji uniemożliwiają jednak odbiór tłuszczu w ilości większej niż 30m³/dobę. Produkcja biogazu w przeliczeniu na ładunek jednego równoważnego mieszkańca wyrażonego w chemicznym zapotrzebowaniu na tlen wyniosła **28 l/RLM/CHZT x d** co stanowi nieco powyżej średniej w obszarze zlewni Morza Bałtyckiego (27 l).

2.5.7 Gospodarka energetyczna na OS

Rysunek 43 Produkcja i zakup energii elektrycznej w latach 2013-2018

Ilość wyprodukowanej w 2019 r. energii elektrycznej odpowiadała wielkościom zarejestrowanym w roku 2018. W ujęciu dyspozycji surowcowej za stan ten odpowiadała ograniczona dostępność urządzeń wytwórczych. W analizowanym okresie rozliczeniowym oczyszczalnia eksploatowała dwa agregaty prądotwórcze o mocy 340 kW, ze względu na stopień zużycia nastąpiła likwidacja trzeciej jednostki kogeneracyjnej o mocy 250 kW. Jednocześnie wszczęto procedurę zakupową dla agregatu zastępczego. Na uwagę zasługuje fakt podtrzymania produkcji energetycznej na dotychczasowym uzyskiwanym poziomie dzięki zachowaniu wysokiej sprawności funkcjonowania instalacji. Łączna liczba przepracowanych motogodzin pomimo przestojów serwisowych w miesiącu lutym i sierpniu była analogiczna jak w przypadku eksploatacji 3 urządzeń:

Tabela 34 Liczba motogodzin przepracowanych przez agregaty w latach 2018-2019

Rok sprawozdawczy	Agregat Nr 1	Agregat Nr2	Agregat Nr 3	łącznie liczba motogodzin
2018	6038	5560	3874	15472
2019	7891	7775	0	15665

Kontrolnym wskaźnikiem wykorzystania zasobów surowcowych jest ocena czasu pracy pochodni (świecy). Urządzenie przeciwprzeciążeniowe jest eksploatowane w warunkach nadpodaży biogazu względem dostępnego zużycia przez zespoły kogeneracyjne. Zgodnie z zestawieniem łączny czas pracy świecy wyniósł 785 godzin przy temperaturze płomienia 379 stopni (50% wydajności żarnika). Uzyskany wynik potwierdził zasadność pilnego zabezpieczenia oczyszczalni w dodatkowe jednostki wytwórcze.

W roku 2019 bilans energetyczny oczyszczalni zamknął się korzystnym rezultatem. Udział energii zakupionej w stosunku do energii netto wprowadzonej do układu ze wszystkich źródeł utrzymywał się na względnie stałym poziomie 30-35%. Jedynie w miesiącach lutym i sierpniu wielkość dokonanego zakupu przekroczyła wielkość produkcji. Bezpośrednią przyczyną zaistniałej sytuacji były awarie jednego z dwóch dostępnych agregatów prądotwórczych.

Zapotrzebowanie na energię netto obiektu oczyszczalni w skali miesiąca kształtowało się zbliżonym poziomem i wyniosło około 500.000 kWh. Na niewielkie odchylenia miały wpływ realizowane prace remontowe i inwestycje np. likwidacja OBF-u.

Dla oceny efektywności funkcjonowania oczyszczalni wdrożono ciągły monitoring zużycia energii odniesiony do poszczególnych obszarów operacyjnych. Z procesu oczyszczania ścieków wyodrębniono pobór mocy przez obiekt kompostowni i obiekty autonomiczne (laboratorium, CEE).

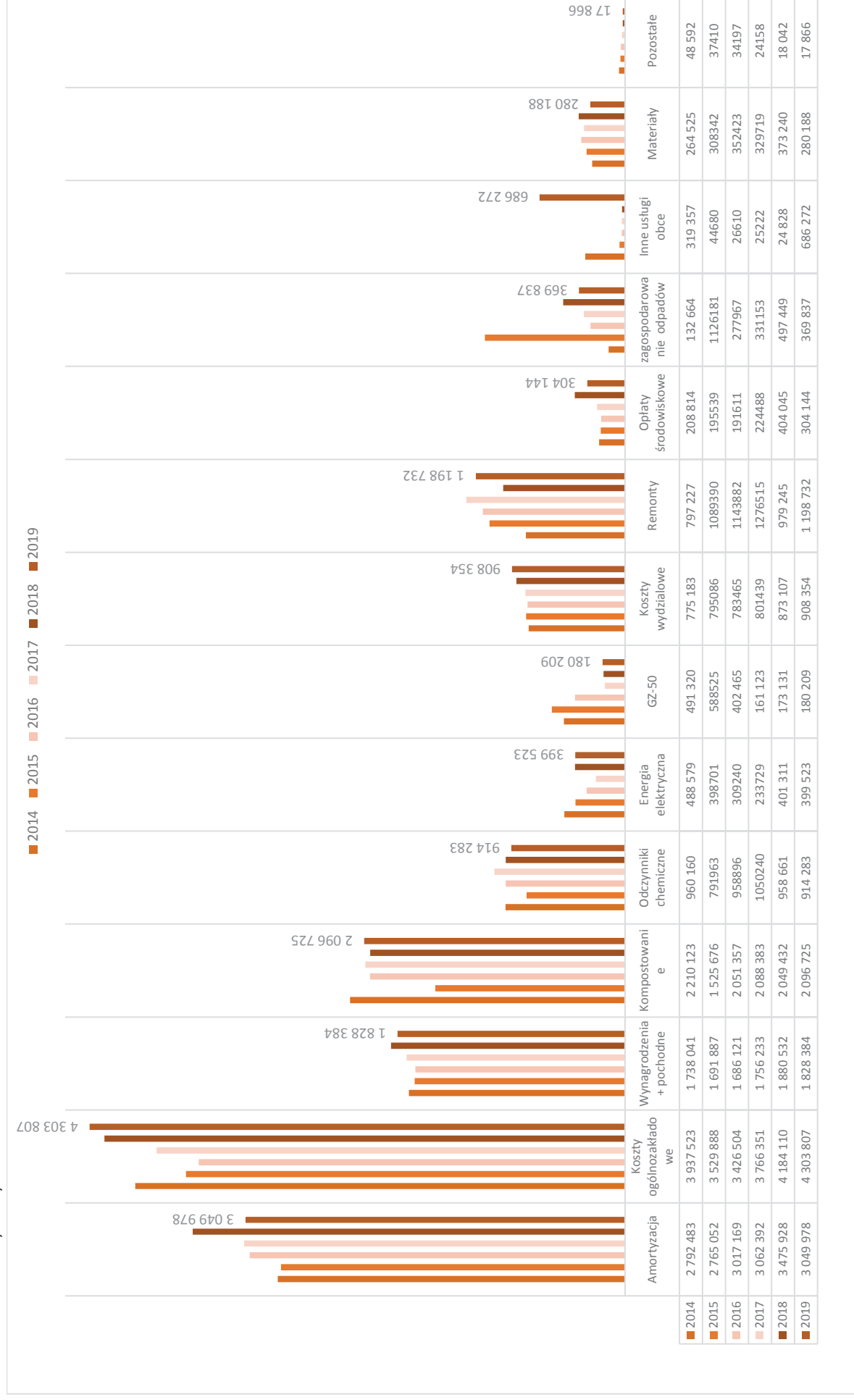
Zastosowana modyfikacja miarodajnego wskaźnika pasywności instalacji potwierdziła wzrastającą niezależność energetyczną oczyszczalni. **Produkcja zielonej energii elektrycznej w CHP pokryła w 76 % całkowitego zapotrzebowania obiektu na energię.**

Ładunkowy wskaźnik energetyczny odniesiony do azotu w analizowanym okresie obniżył się do 10 kWh/kgN (11kWh/kgN w roku ubiegłym). Za uzyskaną poprawę odpowiada przeprowadzona wymiana elementów napowietrzania powietrza na komorach osadu czynnego. Jednocześnie spodziewane jest dalsze wzmocnienie uzyskanych trendów w związku z zakupem technologii deamonifikacji. Spadki odnotowano również na przepływowym wskaźniku energochłonności wynoszącym **0,69 kW/m³** (0,75 kWh/m³ w roku 2018), przy czym jego zastosowanie w analityce, z uwagi na zależność od warunków atmosferycznych, jest istotnie ograniczone.

Wśród urządzeń oczyszczalni najwyższy pobór energii dotyczy pracy dmuchaw na komorach osadu czynnego (około 50% całkowitego zużycia). W celu optymalizacji bilansu wykorzystania mocy w perspektywie roku 2020 przewidziano wymianę dmuchaw na bardziej energooszczędne oraz wdrożenie nadrzędnego systemu sterowania bioreaktorem w oparciu o stężenie azotu w ściekach.

W zakresie zapotrzebowania energetycznego na usunięcie 1kg CHZT instalacja mieści się we wskaźnikach benchmarkingowych dla regionu Morza Bałtyckiego (wartość referencyjna 0,9 kWh/1kgCHZT) - uzyskano 0,6 kWh/1kgCHZT.

2.5.8 Koszty oczyszczalni

Rysunek 44 Koszty oczyszczalni w latach 2014-2019[zt]

W 2019 roku łączne koszty oczyszczalni wraz z kompostownią wyniosły **18 704 177 zł** i w odniesieniu do 2018 roku wrosły o ok. 2,8%. Najbardziej istotny wzrost kosztów wystąpił w wydatkach na usługi obce, co związane było z podjęciem decyzji i przystąpieniem do likwidacji otwartego basenu fermentacyjnego o łącznej pojemności ok. 7,5 tys m³.

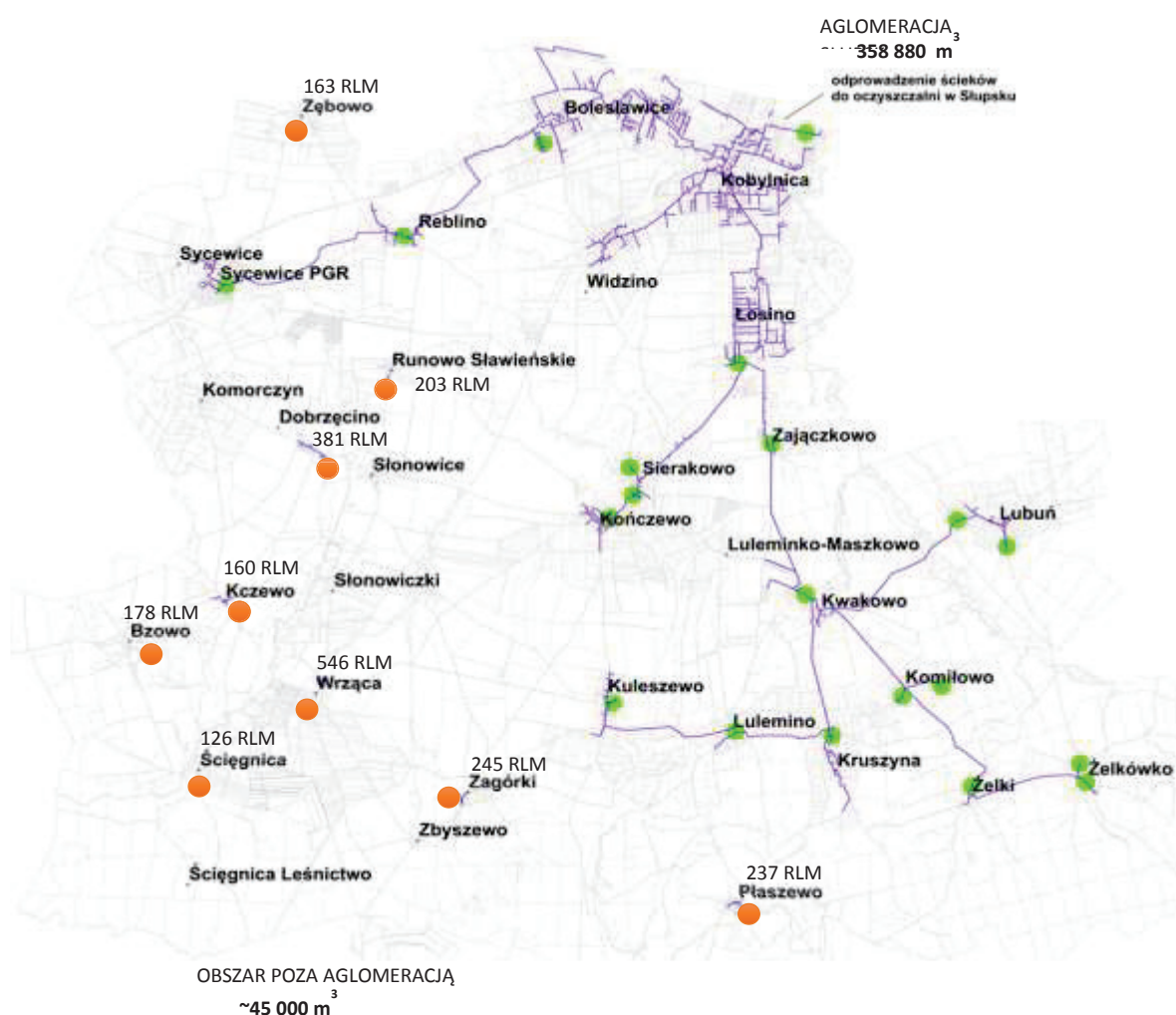
Równoległy wzrost nakładów o ok. 22% nastąpił w wydatkach dotyczących remontów urządzeń oczyszczalni. Największy udział ~ ok. 17%~ w kosztach remontowych stanowił koszt generalnej naprawy jednostki kogeneracyjnej nr 2, który przeprowadzono we wrześniu ubiegłego roku na skutek poważnej awarii. Znaczący wzrost odnotowano także w zakresie prac serwisowych na komorach osadu czynnego oraz reaktora biologicznego odcieków w ciągu bocznym oczyszczalni. Poniesione wydatki w tym zakresie związane były z koniecznością wymiany dyfuzorów tlenu. Wśród innych pozycji istotną rolę odegrały naprawy i remonty pompy odprowadzającej osad odwirowany na plac (119 813 zł), osadników wstępnych (66 660 zł), osadników wtórnych (73 323 zł) oraz przerzucarki Backhus (42 384 zł). Nakłady poniesiono również na obiekt kompostowni. Związane to było z zabetonowaniem kanałów instalacji wentylacji podpryzmowej (likwidacja blach) w celu poprawy warunków eksploatacyjnych i logistycznych na płycie kompostowni.

W roku ubiegłym nie stwierdzono znaczącego wzrostu kosztów eksploatacyjnych związanych z pracą kompostowni (2.096.725 zł), co świadczy o stabilnej i ciągłej pracy tej instalacji umożliwiającej odzysk osadów w procesie R3 na poziomie zgodnym z wydajnością. Dynamika zmian w tej pozycji związana jest zazwyczaj z dwoma czynnikami tj. kosztami zakupu materiału strukturalnego oraz kosztami transportu.

Pozostałe wskaźniki mieszczą się w normatywnych i przewidywalnych wielkościach zmian dynamiki kosztów.

2.6. Lokalne oczyszczalnie ścieków w Gminie Kobylnica

Podział gmin na tereny objęte aglomeracją i obszary poza aglomeracyjne wcześniej czy później powoduje dysproporcje społeczne, ekonomiczne, techniczne i organizacyjne, której nie można rozwiązać dostępnymi dla samorządu środkami prawnymi i finansowymi. Zrealizowany w poprzednich latach program gospodarki ściekowej na terenie słupskiej aglomeracji umożliwił dostęp do kanalizacji dla ok. 80% mieszkańców gminy oraz zapewnił możliwość dopłat w ramach taryf. Obszary gminy nie objęte aglomeracją pozostały z drogim systemem asenizacyjnym, z dużą odległością do najbliższego punktu zlewnego, brakiem możliwości dopłat oraz represyjnym systemem kontroli wywozu nieczystości ciekłych. Powstała dysproporcja społeczna spowodowała konieczność opracowania nowej koncepcji zbierania i oczyszczania ścieków z terenów poza aglomeracją słuską. Wykonano obiekt pilotażowy w Kczewie, a następnie przygotowano projekt z rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi oraz zaaplikowano o fundusze pomocowe.

Rysunek 45 Lokalizacja lokalnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków na terenie Gminy Kobylnica na obszarze poza aglomeracją słuską wraz z wielkością poszczególnych instalacji

W 2019 r. Spółka wraz z gminą Kobylnica zakończyła wdrażanie projektu budowy małych, lokalnych oczyszczalni ścieków umożliwiających realizację gospodarki ściekowej na obszarach o niższej gęstości zaludnienia, wyłączonych z aglomeracji miejskiej. Łącznie, na przestrzeni 5 lat do eksploatacji oddano 9 obiektów w miejscowościach Kczewo, Ściegnica, Zagórki, Bzowo, Dobrzęcino, Wrząca oraz Runowo

Sławieńskie, Płaszewo i Zębowo. Koncepcja spotkała się z szerokim uznaniem samorządów i jako wzorcowa jest obecnie rekomendowana w innych obszarach kraju.

Tabela 35 Charakterystyka Lokalnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków

Obiekt	RLM	Roczny przepływ ścieków [m ³ /rok]	Wytworzony osad [Mg]
Ściegnica	126	1952,6	67,1
Zagórki	245	4673,8	90,8
Bzowo	178	4224,8	28
Dobrzęcino	381	8784	65
Wrząca	546	12558,5	87,7
Runowo Sławieńskie	203	6410,5	64,8
Zębowo	163	1889,6 (liczony od III 2019)	2,5
Płaszewo	237	1036 (liczony od IX 2019)	0
Kczewo	160	3159	83,8
RAZEM	2 239	44 687,8	489,7

Eksplatacją i kontrolą pracy lokalnych oczyszczalni ścieków [LOŚ] zajmują się pracownicy słupskiej oczyszczalni ścieków, przy wsparciu serwisowym poszczególnych działów Spółki. Osad jest okresowo wywożony własnym taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków w Słupsku i tam zagospodarowany łącznie z osadami komunalnymi w zaawansowanych procesach przeróbki i znacznie mniejszych kosztach jednostkowych niż systemy indywidualne.

Działania takie pozwoliły na zredukowanie kosztów zbierania i oczyszczania ścieków dla małych i nieefektywnych obszarów o znacznym rozproszeniu, podniosły jakość i niezawodność pracy małych lokalnych oczyszczalni oraz zapewniły dostęp do usług kanalizacyjnych na tych samych warunkach dla wszystkich mieszkańców Gminy Kobylnica.

Tabela 36 Zestawienie jakości ścieków oraz redukcji zanieczyszczeń w 2019 roku w odniesieniu do warunków pozwolenia

Obiekt	Wskaźnik					
	Wartości dopuszczalne mg/l			Wartości osiągnięte mg/l		
	BZT ₅	ChZT	Zawiesina	BZT ₅	ChZT	Zawiesina
Runowo	40	150	50	10,3	78,5	13,2
Ściegnica	40	150	50	5	56,5	8,6
Bzowo	40	150	50	12	67,6	8
Dobrzęcino	40	150	50	12,6	74,7	8,8
Kczewo	25	125	35	7,5	65,1	12,5
Obiekt	Wskaźnik					
	Wartości dopuszczalne - % redukcji zanieczyszczeń			Wartości osiągnięte - % redukcji zanieczyszczeń		
	BZT ₅	ChZT	Zawiesina	BZT ₅	ChZT	Zawiesina
Zagórki	75	90	70-90	98,8	94	98,7
Płaszewo	75	90	70-90	98,7	94,4	98,3
Zębowo	75	90	70-90	99,3	94,4	97
Wrząca	75	90	70-90	99	95,2	98,3

Uzyskane wskaźniki potwierdziły stabilność funkcjonowania obiektów. Dzięki eksploatacji lokalnych oczyszczalni ścieków zapewniono wymagany stopień bezpieczeństwa środowiskowego w obszarach wyłączonych z aglomeracji zbiorczej potwierdzając zasadność przyjętej koncepcji.

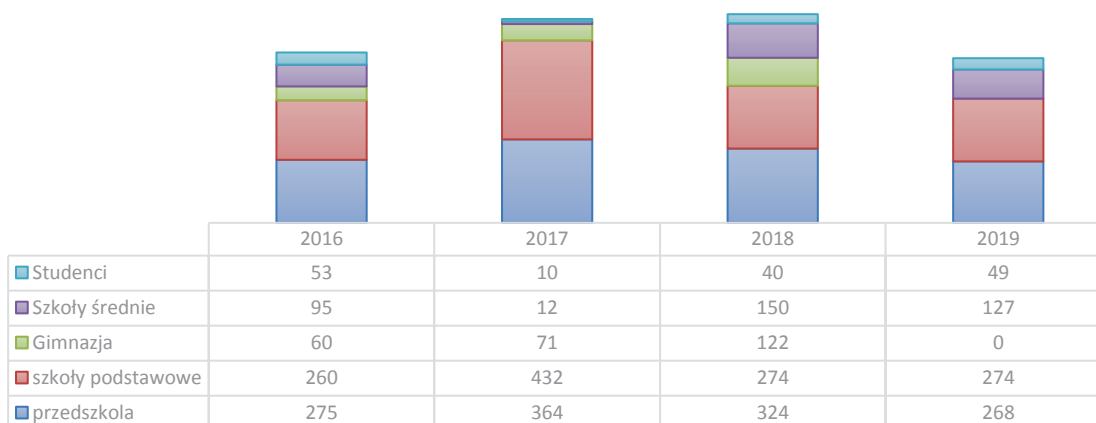
2.7. Edukacja Ekologiczna

Spółka jest przedsiębiorstwem naturalnie i bezpośrednio kojarzącym się z działalnością w zakresie ochrony środowiska. Doskonale rozumiemy misję promotora i inicjatora działań proekologicznych, szczególnie z zakresu lokalnego ekorozwoju. Zdajemy sobie sprawę z faktu, że świadczymy usługi o najwyższym priorytecie jakościowym, których bezpieczeństwo nie może być w żadnym stopniu zagrożone. Usługi nasze mają charakter działań masowych i monopolistycznych, a to zawsze budzi potencjalne wątpliwości wśród społeczeństwa lokalnego, czy aby wypełniamy swoje obowiązki na odpowiednim poziomie jakościowym, racjonalnie i adekwatnie do cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Z doświadczeń wiemy, że każda większa inicjatywa inwestycyjna wymaga akceptacji społecznej i uzasadnienia. Uważamy, że jest to słuszna potrzeba.

Centrum Edukacji Ekologicznej jest jednostką powołaną w 2005 r. do realizacji celów związanych z edukacją ekologiczną obejmującą upowszechnianie wiedzy w zakresie szeroko pojętej gospodarki wodno-ściekowej, odpadowej i emisjach oraz kształtowania prawidłowych postaw konsumenckich. Ośrodek posiada szerokie doświadczenie w zakresie współpracy z jednostkami oświatowymi i uczelniami w regionie oraz uczestniczy w szkoleniu kadr. Adresatami działalności są różnowiekowe grupy dzieci i młodzieży, pracownicy instytucji, a także osoby w wieku poprodukcyjnym. W związku ze zmieniającymi się potrzebami i modelami kształcenia Centrum stale aktualizuje posiadaną ofertę.

Bazę dydaktyczną placówki tworzy obiekt sali wykładowej wyposażony w system audiowizualny zlokalizowany na oczyszczalni ścieków w Słupsku. Spółka zapewnia wykwalifikowaną kadrę prowadzącą oraz profesjonalne pomoce naukowe. Wszystkie wykłady i szkolenia prowadzone są nieodpłatnie. O atrakcyjności tej formy kształcenia świadczy duże zainteresowanie ze strony renomowanych ośrodków akademickich w tym Politechniki Gdańskiej i Politechniki Warszawskiej.

Łącznie strefę szkoleniową zakładu odwiedziło około 1100 osób – w tym około 718 korzystało ze zorganizowanych form wykładowych. Dzieci, młodzież i studenci z 25 jednostek oświatowych uczestniczyli w 30 prelekcjach powiązanych ze zwiedzaniem instalacji. W stosunku do roku ubiegłego odnotowano spadek uczestnictwa o około 20%, na co bezpośredni wpływ miała ogólnokrajowa akcja protestacyjna środowisk nauczycieli. W miesiącach maj-październik odnotowano całkowitą przerwę w aktywności szkół podstawowych i średnich oraz obniżone zainteresowanie ze strony przedszkoli. Jako czynnik zewnętrzny okoliczność ta stanowiła obiektywną przeszkodę utrudniającą działalność CEE z wyłączeniem możliwości podjęcia kroków dostosowawczych.

Rysunek 46 Liczba i struktura osób odwiedzających centrum edukacyjne w latach 2016-2018

W ramach zrealizowanych zajęć Spółka udostępniła rozszerzony pakiet dydaktyczny obejmujący pokazy doświadczeń, obserwacje materiału biologicznego oraz dyskusje i ćwiczenia. W formie ulotek proponowano dodatkowe zajęcia tematyczne stanowiące odpowiedź na zgłaszane oczekiwania ze strony grona pedagogicznego (właściwości wody w doświadczeniach na wesoło, życie w kropli wody). Młodsze grupy wiekowe uczestniczyły w zabawach i grach.

W roku 2019 kontynuowano program lekcji cyklicznych dla dwóch klas licealnych w ramach projektu edukacji zewnętrznej, dedykowanego dla profilu biologicznego i chemicznego. Zajęcia obejmowały elementy doświadczalnie i obliczenia.

W marcu i maju CEE odwiedzili uczestnicy międzynarodowych warsztatów ERASMUS. Przedstawiciele placówek szkolnych z Francji, Grecji, Włoch, i Estonii wzięli udział w zajęciach pokazowych prezentujących miejscową działalność edukacyjną. Spotkania zgromadziły łącznie około 100 osób.

Centrum przeprowadziło również indywidualny staż studencki przygotowujący do podjęcia aktywności zawodowej. Program zawierał pełny cykl szkolenia z zakresu technologii instalacji oczyszczania ścieków, zagospodarowania odpadów i monitoringu środowiska.

Wśród inicjatyw ukierunkowanych na współpracę z podmiotami zewnętrznymi wymienić należy szkolenie dla pracowników Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku przybliżające aspekty funkcjonowania oczyszczalni oraz aktualne uwarunkowania gospodarki wodno-ściekowej.

Spółka jako współorganizator krajowej konferencji pn. Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach wodno-kanalizacyjnych w dniu 24 października 2019 r. na terenie obiektu oczyszczalni i centrum edukacyjnego podjęła przedstawicieli branży, którzy zapoznali się z eksploatowaną infrastrukturą i dostępnym zapleczem edukacyjnym. Pracownicy Spółki uczestniczyli jako wykładowcy w kilku konferencjach ogólnopolskich, prezentując doświadczenia i działalność Spółki.

Centrum Edukacji Ekologicznej wzorem lat ubiegłych angażowało się również w inicjatywy zewnętrzne organizowane przez partnerów innych placówek dydaktycznych: Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych (XXVIII konkurs wiedzy o ochronie przyrody Parku Krajobrazowym „Dolina Słupi”), Wydział Instalacji Budowlanych Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej (opracowanie zagadnień do programu zajęć gospodarka o obiegu zamkniętym), Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (projekt Bonus Return).

Centrum Edukacji Ekologicznej
BEZPŁATNA! Oferta edukacyjna

Grupy dzieci w wieku 6-7 lat:
 Dlaczego woda jest cenna i czy lubi się przebiegać? Skąd się bierze strumień w kranie, kto zamieszkał w rurach? Odpowiemy na Wasze pytania. Wspólnie ocalimy czyste kropelki! Na koniec - niespodzianka - zwiedzanie zakładu!

Dzieci szkolne 8-13 lat
 Zamiast nudnej lekcji - ciekawy wykład! Dostępne scenariusze zajęć:

A. gospodarka wodna i oczyszczanie ścieków: najstarsza toaleta na świecie, mikroorganizmy, osadu czynnego, energetyczny boom - słupski oczyszczalnia od kuchni! (1 wykład kompleksowy lub 6 spotkań po 3 godziny z ćwiczeniami)

B. właściwości wody w doświadczeniach na wesoło: ciekawy świat, zjawiska kapilarnie, kondensacja, ciśnienie hydrostatyczne, ładunek elektryczny. (wykład z pokazami)

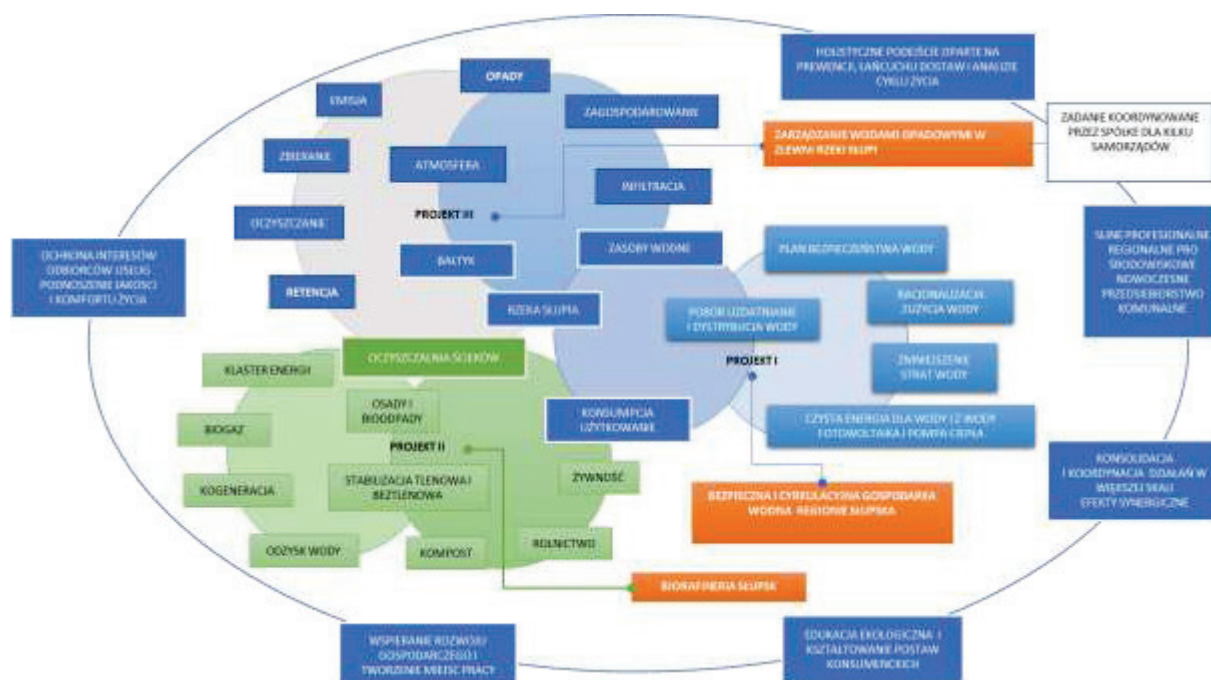
C. życie w kropli wody - orzęski, wrotki, niesporczaki - mały świat ciekawy tak! Pozyskiwanie materiału biologicznego ze środowiska (praca z mikroskopem, zajęcia dla małych grup - 6-osobowych). W programie wycieczka z przewodnikiem po oczyszczalni.

Centrum Edukacji Ekologicznej w Słupsku
 Działamy od 2005 roku!
 Dysponujemy nowoczesnym zapleczem - w tym salą wykładową na 60 miejsc z pełnym wyposażeniem audio-wizualnym, powierzchnią wystawową.
 Zapewniamy możliwość bezpośredniego poznawania obiektów technologicznych.
Nasze adresy:
 Centrum Edukacji Ekologicznej w Słupsku
 ul. Sportowa 73, 76-200 Słupsk
 tel. 59 841 84 82, cee@wodociagi.słupsk.pl
 Zadzwoń, umów się! Zapraszamy!

Wodociągi Słupsk
 ul. 200 Stycznia 4, 76-200 Słupsk
 tel. 59 841 84 82, www.wodociagi.słupsk.pl

2.8. Gospodarka Obiegu Zamkniętego

Rosnąca świadomość potrzeb zmiany podejścia do produkcji i konsumpcji oraz tworzące się nowe możliwości spowodowały, że Spółka zainicjowała szereg różnych programów wpisując Gospodarkę Obiegu Zamkniętego [GOZ] jako element własnej strategii. Szerokie holistyczne spojrzenie również poza obszary naszej działalności wskazały zasadność kreowania nowego modelu operacyjnego z rozwiniętymi aktywnościami **w zakresie gospodarki odpadowej i energetycznej**. Wymagało to podjęcia wyzwań w sferze inicjowania, angażowania i koordynacji działań wielu interesariuszy, którzy zazwyczaj w mniejszym stopniu identyfikowali GOZ. Ważną rolę w rozwoju i wdrażaniu GOZ pełni lokalny samorząd nie tylko jako właściciel Spółki, ale również jako inicjator procesów strategicznych w regionie. Władze miasta Słupska oraz Gminy Kobylnica, na których prowadzimy działalność operacyjną mają pozytywne i wspierające podejście, umożliwiając działalność w takiej skali.

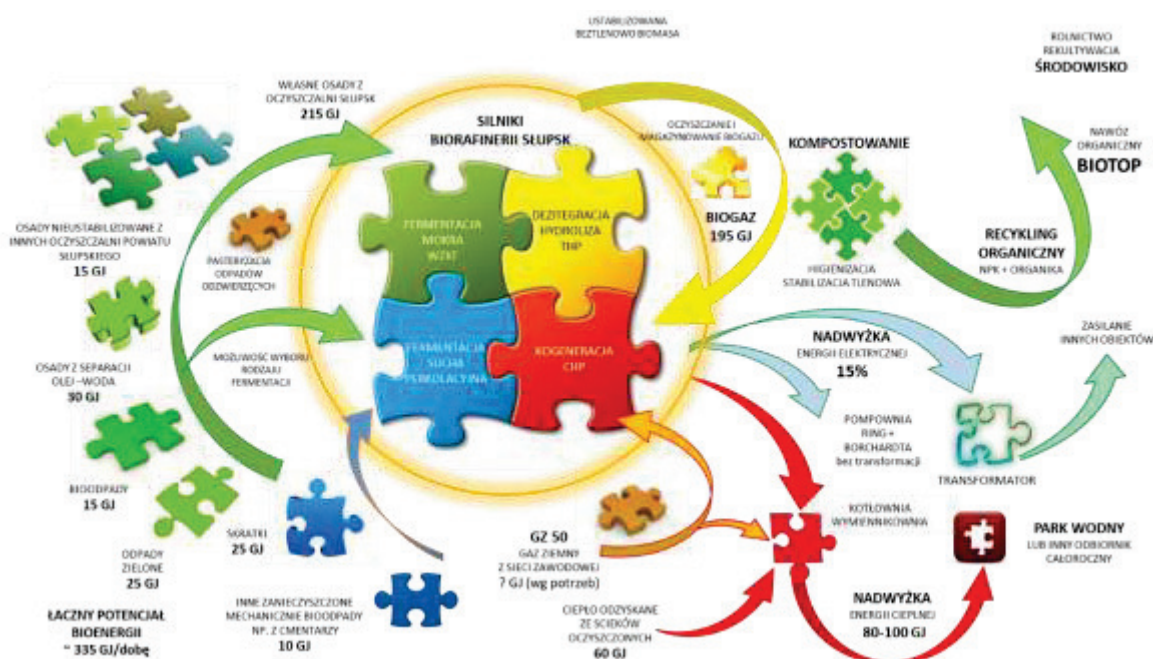

Rysunek 47 Gospodarka obiegu zamkniętego w strategii Spółki - wybrane grupy projektów i ich powiązanie środowiskowe

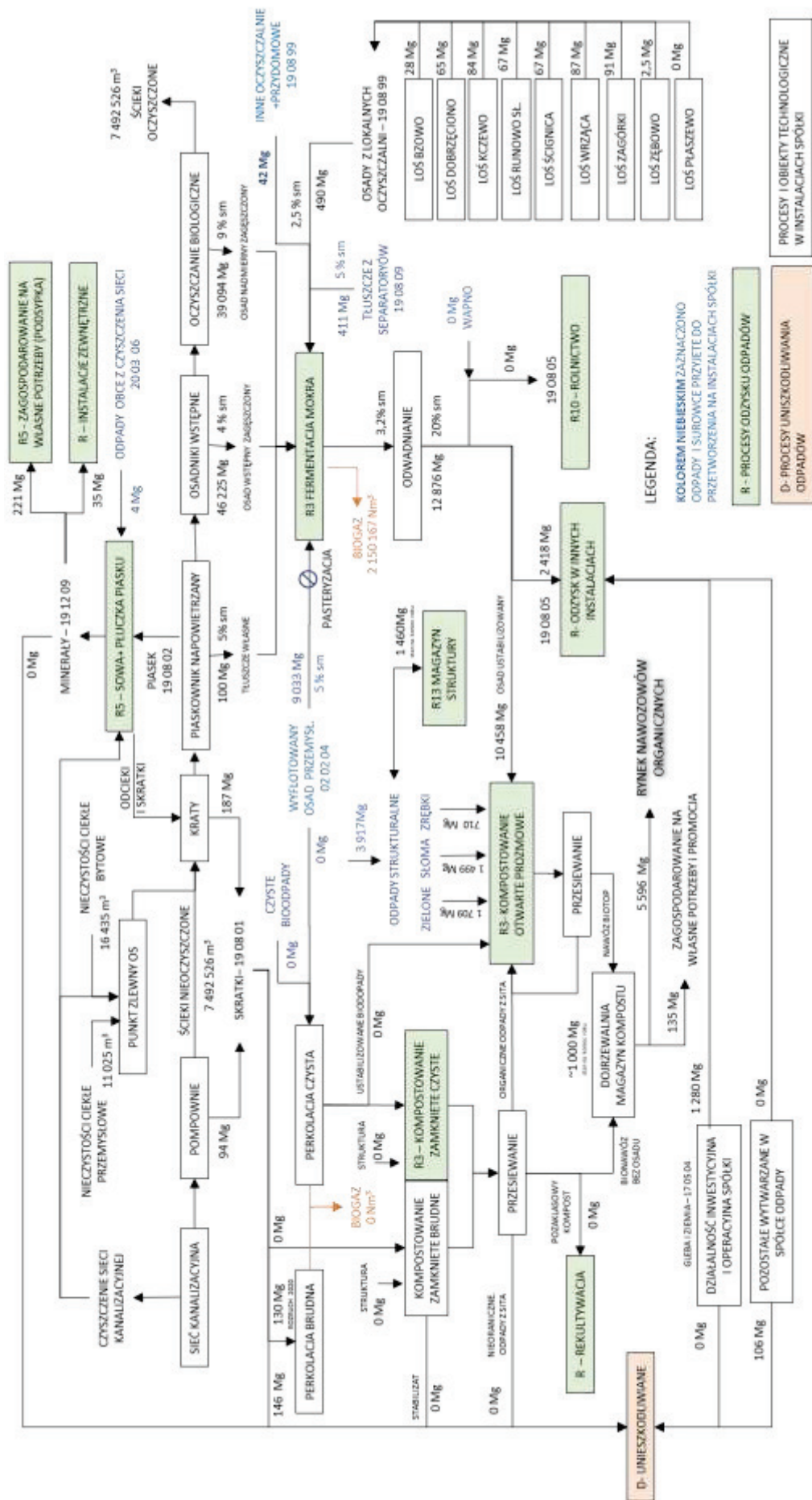
W sferze produkcyjnej Spółka zaczęła stosować zasady zarządzania prewencyjnego wdrażając w coraz większej skali analizę ryzyka z uwzględnieniem kosztów społecznych i środowiskowych. Większą rolę przywiązujemy również do samego wyboru procesu technologicznego i organizacyjnego. Oceniamy tzw. ekoprojektowanie w całym cyklu życia projektu zwracając szczególną uwagę na trwałość i niezawodność projektu, zużycie energii i materiałów eksploatacyjnych, ilość produkowanych odpadów i możliwość ich ponownego wykorzystania.

Odwieczne prawo natury, jakim jest obieg wody w przyrodzie i tzw. ślad wodny pokazuje, jaki możemy mieć wpływ na globalne kształtowanie gospodarki wodnej. Uświadomiliśmy to sobie uczestnicząc w kilku międzynarodowych programach zlewowych, m.in. inicjatyw HELCOM - Race For The Baltic, Bonus Return i innych oraz koordynując kilka lokalnych strategii, polityk i projektów dotyczących zrównoważonego rozwoju, planów bezpieczeństwa, zarządzanie wodami opadowymi w zlewni rzeki Słupi również w ujęciu urbanistycznym i przeciwpowodziowym, organizacji rynku bioodpadów w powiązaniu z gospodarką osadową oraz inicjatywę budowy lokalnej społeczności energetycznej w ramach klastra energii.

Konieczność zarządzania informacją pomiędzy wieloma interesariuszami mającymi wpływ na nasze projekty wymagało stworzenia nowych kanałów komunikacyjnych. To umożliwiło poznanie różnych lokalnych potrzeb, niedoborów oraz inicjatyw i ich przesłanek, a także znajdowanie efektów synergii i komplementarne oddziaływanie wielu projektów prowadzonych przez różne podmioty. Budujemy lokalne więzi społeczne i gospodarcze oraz prowadzimy skuteczną edukację ekologiczną wraz z kształtowaniem postaw konsumenckich. Pomimo, że koszty zaangażowania Spółki i ryzyko pełnienia trudnej i wymagającej roli lokalnego lidera nie jest bez znaczenia, to wartość dodana tych działań jest oczywista. Poza efektami gospodarczymi, podnosimy własne kompetencje oraz budujemy obraz profesjonalnego i przyjaznego dla lokalnej społeczności przedsiębiorstwa (efekty CSR). To ma istotny wpływ na akceptowalność taryf za nasze usługi.

Rysunek 48 Przykład projektu łączącego synergię energetyczno-odpadową realizowanego w ramach strategii GOZ

Rysunek 49 Gospodarka odpadowa w Spółce w 2019 roku – procesy odzysku i unieszkodliwiania oraz bilans masowy odpadów

2.9. Gospodarka odpadowa i ściekowa w zlewni

Spółka przestrzega ogólnych zasad gospodarki odpadami, a w szczególności dotyczących ochrony życia i zdrowia ludzi, ochrony środowiska oraz hierarchii sposobów postępowania z odpadami, zapobiegając w pierwszej kolejności ich powstawaniu, a także poprzez prowadzone w Spółce procesy recyklingu organicznego, czy też innych form odzysku odpadów wdraża w sposób praktyczny model Gospodarki w Obiegu Zamkniętym [GOZ] .

Poprzez wdrażanie nowych rozwiązań i technologii zgodnych z najlepszymi dostępnymi technikami wdrażamy model gospodarki obiegu zamkniętego minimalizujemy ilość powstających odpadów.

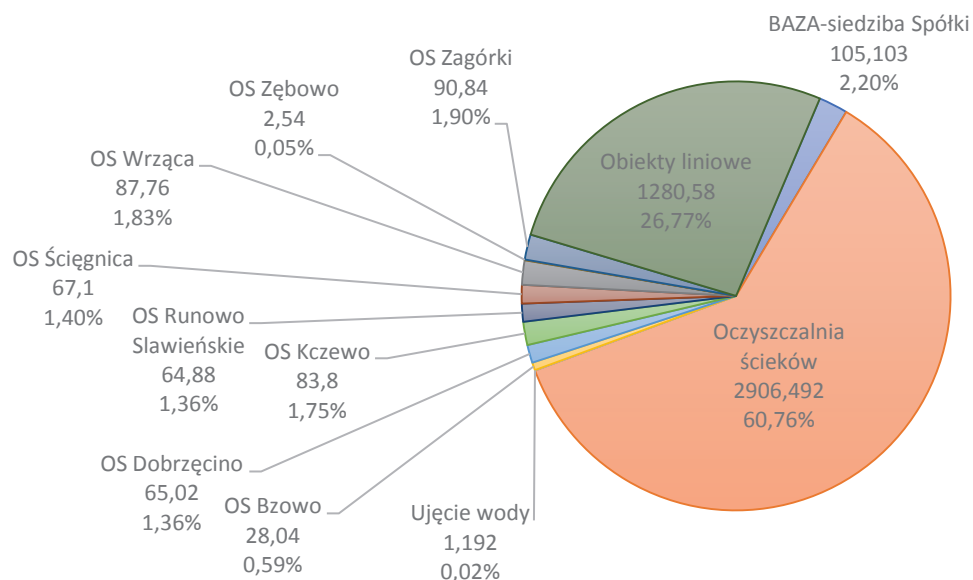
Zarząd Spółki „Wodociągi Słupsk” uchwałą Nr 7/2019 podjętą 27 lutego 2019r. dokonał zmian w strukturze organizacyjnej firmy poprzez utworzenie w pionie serwisowym działu o nazwie Dział Ochrony Środowiska [DOŚ], który zaczął funkcjonować w nowej strukturze od 1 marca 2019r. w zakresie gospodarki odpadowej i emisyjnej, ściekowej oraz edukacji ekologicznej.

2.7.1 Podstawy prawne gospodarowania odpadami

Spółka gospodaruje odpadami zgodnie z wydaną decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego, znak DROŚ-SO.7243.68.2014/2015.ES z dnia 29.01.2015 roku – pozwoleniem na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zezwolenia na przetwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji na terenie oczyszczalni ścieków w Słupsku przy ul. Sportowej 73, zmienioną postanowieniem Marszałka Województwa Pomorskiego, znak DROŚ-SO.7243.26.2015.ES z 12.05.2015 roku i decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego z 14 marca 2017 roku, znak DROŚ-SO.7243.5.2017/ES. Uprawnienie obowiązuje do 31 grudnia 2024 roku. Na podstawie ww. pozwolenia Spółka została zarejestrowana pod numerem **000001028** w rejestrze podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, jako posiadacz odpadów. Wpis obejmuje również transport odpadów, który przedsiębiorstwo w ramach usługi może świadczyć dla innych podmiotów. 13 marca 2019 roku na wniosek Spółki Marszałek Województwa Pomorskiego dokonał aktualizacji ww. rejestru dot. ujawnienia w rejestrze dodatkowych miejsc wytwarzania odpadów i ich rodzajów, dla których wymagane jest jedynie prowadzenie ewidencji. Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1592 ze zm.) w maju 2019 roku rozpoczęto procedurę dotyczącą przygotowania dokumentacji do zmiany posiadanego pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie i przetwarzanie odpadów.

2.7.2 Miejsca i ilość wytwarzanych odpadów

Spółka wytwarza osady oraz odpady inne niż niebezpieczne i niebezpieczne we wszystkich miejscach prowadzenia działalności. W 2019r. odpady powstały w wyniku eksploatacji instalacji lub poza instalacjami i urządzeniami na terenie.

Rysunek 50 Ilość [Mg], struktura i miejsca powstawania odpadów w 2019 roku w Spółce

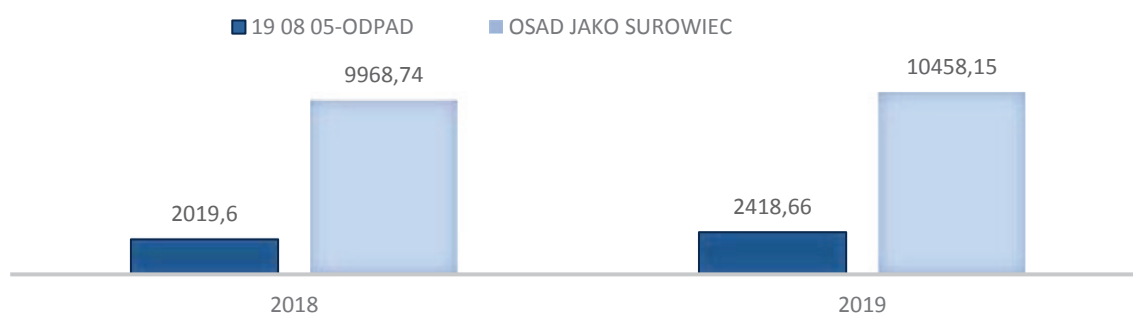
W 2019 roku łączna ilość wytworzonych odpadów we wszystkich miejscach prowadzenia działalności wyniosła 4 783,347 Mg i wzrosła w porównaniu do 2018 roku (3282,447Mg).

Tabela 37 Zestawienie i porównanie największych ilości wytworzonych odpadów w Spółce w 2018 i 2019 roku

	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2018r.	2019r.
1	17 05 04	gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03 (z obiektów liniowych)	623,280Mg	1280,580Mg
2	19 08 01	Skratki (z bazy i OS w Słupsku)	399,18Mg	280,530Mg
3	19 08 05	ustabilizowane komunalne osady ściekowe (przekazane podmiotom zewnętrznym)	2019,600Mg tj.363,528Mg suchej masy osadu przy odwodnieniu osadów na poziomie 18%	2418,660Mg tj.483,732Mg suchej masy osadu przy odwodnieniu osadów na poziomie 20%
	Osady	(nie odpady, zagospodarowane we własnym zakresie na kompostowni)	9968,740Mg tj. 1794,373Mg (18% s.m.o.)	10458,150Mg tj. 2091,630Mg (20% s.m.o.)
	190805+osady	(odpady i osady wytworzone ogółem)	11988,340Mg 2157,901Mg s.m.o.	12876,810Mg 2575,362Mg s.m.o.
4	19 08 99	inne niewymienione odpady (odpady z oczyszczalni ścieków nieujęte w innych grupach) (z wszystkich LOŚ)	148,980Mg	489,980Mg
5	19 12 09	minerały (np. piasek, kamienie) (z płuczki piasku)	78,260Mg	267,500Mg
6	Pozostałe odpady (suma)	-	13,147Mg	42,097Mg
SUMA			3 282,447Mg	4 779,347Mg

Różnice ilości wytworzonych odpadów wynikają głównie z :

- dla odpadów o kodzie 17 05 04 ze zwiększonej w roku 2019 ilości usuwanych awarii na obiektach liniowych,
- dla odpadów o kodzie 19 08 01, ilości podane w tabeli za rok 2019 nie odpowiadają rzeczywistej ilości wytworzonych skratek, ponieważ od II kwartału 2019r. skratki z OS w Słupsku nie były przekazywane na zewnątrz i nie były ważone przed ich magazynowaniem na terenie oczyszczalni ścieków w Słupsku.
- dla osadów ogółem (odpadów o kodzie 19 08 05 i osadów), z większego ładunku zanieczyszczeń zredukowanych oraz z większej ilości przyjętych do kofermentacji wyflotowanych osadów (o kodzie 02 02 04) z podczyszczalni zakładów rybnych,;
- dla 190899, wynikają z rozpoczęcia w 2019r. eksploatacji nowo uruchomionych lokalnych oczyszczalni ścieków,;

Rysunek 51 Masa wytworzonych w spółce odpadów 190805 i osadów w 2018 i 2019 roku [Mg]

Osady wytworzone na oczyszczalni ścieków w Słupsku jako odpady o kodzie 190805 zostały przekazane podmiotom zewnętrznym w ilościach:

- 2 019,600Mg w 2018 roku, co stanowi około 17 % wytworzonych w oczyszczalni ścieków w Słupsku wszystkich osadów tj.(osadów +odpadów 19 08 05) oraz
- 2 418,66Mg w 2019 roku, co stanowi około 19 % wytworzonych w oczyszczalni ścieków w Słupsku wszystkich osadów tj. (osadów +odpadów 19 08 05).

Inne odpady, które zostały wytworzone w związku z działalnością Spółki, a które nie mogły zostać zagospodarowane we własnym zakresie, przekazane zostały podmiotom zewnętrznym legitymującym się właściwymi dokumentami w zakresie gospodarowania odpadami.

2.7.3 Przetwarzanie odpadów w spółce „Wodociągi Słupsk”

Spółka, oprócz wytwarzania odpadów, prowadzi działania w zakresie zbierania i przetwarzania poprzez recykling organiczny odpadów i inne procesy odzysku (R3, R5, R13) dla odpadów własnych i przyjmowanych od innych posiadaczy odpadów.

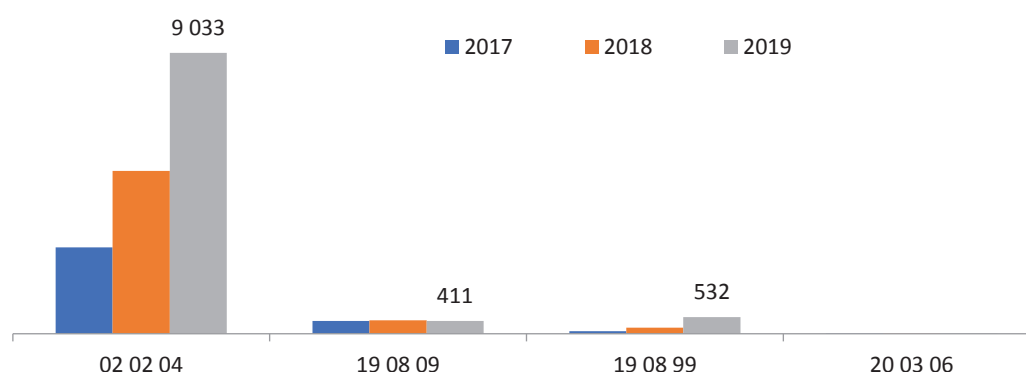
W części mechaniczno-biologicznej (ściekowej) oczyszczalni, w tym 4ZKF, płuczka piasku przetwarzane są odpady w procesie **R3** – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania) i **R5** – Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych.

Tabela 38 Ilości odpadów przetworzonych w części ściekowej OS w procesach odzysku R3 i R5

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2017 r. [Mg]	2018 r. [Mg]	2019 r. [Mg]	Proces odzysku
02 02 04	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków (z przetwórstwa produktów pochodzenia zwierzęcego)	2777,540	5239,080	9032,772	R3
19 08 09	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze	407,280	435,820	410,900	R3
19 08 99	Inne niewymienione odpady (z oczyszczalni ścieków innych np. odpady z przydomowych oczyszczalni ścieków lub osady nieustabilizowane)	86,480 w tym 43,400 Mg to odpady OS w Kczewie, a 43,080 Mg przez inne podmioty	200,16 w tym 148,98 Mg to odpady OS w Kczewie, Zagórkach i Ściegnicy a 51,18 Mg przez inne podmioty	531,740 w tym 489,980 Mg to odpady wytworzone w 9 Lokalnych oczyszczalni ścieków, a 41,760 przez inne podmioty	R3
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	0,100	1,32	4,00	R5

Tabela 39 Zestawienie wartości netto za usługi przyjęcia poszczególnych rodzajów odpadów do przetworzenia w części ściekowej w latach 2018 i 2019, na podstawie faktur

Odpad	Rodzaj odpadu	2018r.	2019r.
020204	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków (z przetwórstwa produktów pochodzenia zwierzęcego)	235 838,4 zł	313 461,8 zł
190809	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze	61 014,8 zł	57 526,0 zł
190899	Inne niewymienione odpady (z oczyszczalni ścieków innych np. odpady z przydomowych oczyszczalni ścieków lub osady nieustabilizowane)	2 559,0 zł	2 088,0 zł
200306	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	158,4 zł	480,0 zł
Suma		299 570,6 zł	373 555,8 zł

Rysunek 52 Poziomy ilości odpadów przetworzonych w części ściekowej OS w 2017, 2018 i 2019 roku [Mg]

Zwiększona ilość przyjętych i przetworzonych odpadów o kodzie 02 02 04 w 2019 roku, w porównaniu do ubiegłych lat, jest związana z intensywnym rozwojem przemysłu spożywczego, a w szczególności z dostarczaniem przez największego, lokalnego producenta wyrobów rybnych, osadów wyflotowanych wytworzonych w jego przyzakładowej podczyszczalni ścieków. Przetworzenie większej ilości tego rodzaju odpadów, które stanowią materiał wysokoenergetyczny przekłada się na zwiększenie ilości

produkowanego biogazu, a co za tym idzie energii elektrycznej i ciepłej. Wzrost ilości przetworzonych w 2019 roku odpadów o kodzie 19 08 99 w stosunku do ubiegłych lat wynika z przyjęcia osadów z nowo uruchomionych przez spółkę lokalnych oczyszczalni ścieków.

W części osadowej oczyszczalni ścieków w Słupsku tj. w kompostowni osadów i odpadów ulegających biodegradacji przetwarzane są odpady w procesie **R3** – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania) i **R13** – magazynowanie odpadów przed procesem odzysku R3 na kompostowni.

W roku 2019 przetworzono w procesie R3 w kompostowni łącznie 3 917,2 Mg odpadów i 10 458,15 Mg osadów (jako surowiec).

Tabela 40 Zestawienie masy odpadów i osadów przyjętych do kompostowni w latach 2017, 2018 i 2019

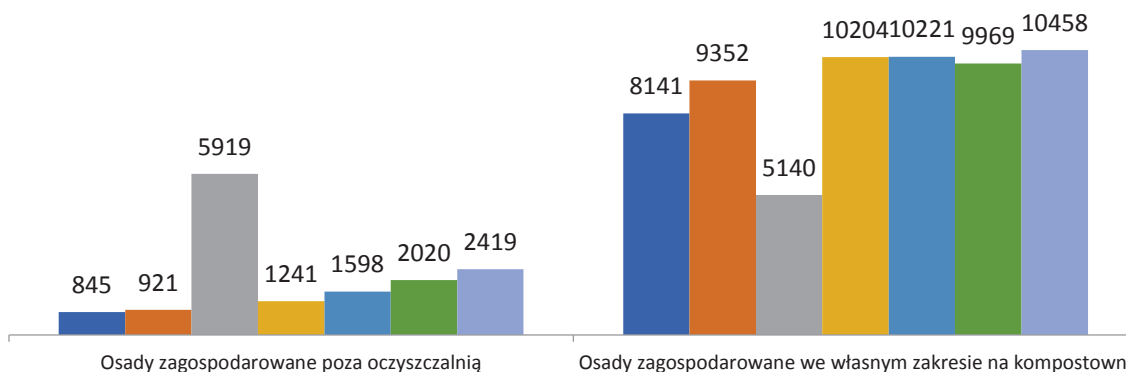
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2017r.	2018r.	2019r.
02 01 03	Odpadowa masa roślinna np. słoma	1705,980	1928,88 +328,0 stan mag. 2017r. =2256,88Mg	1480,28 +609,26 stan mag. 2018r. =2089,54Mg
02 02 99	Inne niewymienione odpady	3,000	0,00	0,00
03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	1307,300	921,14 +6+114,95 stan mag. 2017r. =1042,09Mg	913,840 +199,8 stan mag. 2018r. =1113,64Mg
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji (gł. gałęzie)	1094,380	1458,84 +166,740 stan mag. 2017r. =1625,58Mg	1993,432 179,73 stan mag. 2018r. =2173,162Mg

Tabela 41 Zestawienie masy odpadów i osadów przetworzonych w kompostowni w latach 2017, 2018 i 2019

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2017r.	2018r.	2019r.	Proces odzysku
02 01 03	Odpadowa masa roślinna np. słoma	1796,520 Stan mag. 2017=328,00Mg	1647,62 Stan mag. 2018=609,260Mg	1498,95 Stan mag. 2019r.=590,590Mg	R3
02 02 99	Inne niewymienione odpady	3,000	0	0,00	R3
03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	1192,350 Stan mag. 2017=6+114,695=120,695Mg	842,29 Stan mag. 2018r.=199,8Mg	709,550 Stan mag. 2019r.=404,090Mg	R3
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji (gł. gałęzie)	963 Stan mag. 2017=166,740Mg	1445,85 Stan mag. 2018=179,73Mg	1708,700 Stan mag. 2018r.=464,462Mg	R3
OSAD	Ustabilizowany i odwodniony osad wytworzony w OS w Słupsku z wyłączeniem osadu-odpadu o kodzie 190805	10220,910	9968,74	10458,15	-

Na przestrzeni ostatnich trzech lat Spółka wykorzystuje do kompostowania osadów większe ilości odpadów przyjmowanych bezpłatnie (200201-gł. gałęzie) niż odpadów za które musi płacić (020103-słoma i 030105-zrębek). To pozwala zmniejszyć koszty przetwarzania osadów. Łącznie na zakup surowców do kompostowania wydatkowano w 2019 roku 412 134 zł.

Przetwarzanie odpadów poza instalacjami w procesach odzysku R5 i R10 - w latach 2017 i 2018 nie były realizowane procesy odzysku R5 i R10, natomiast w 2019r. wytworzone w spółce odpady o kodzie 19 12 09-minerały w tym np. piasek, kamienie (odpady po płucze piasku) zostały wykorzystane do zasypywania zbiorników bezodpływowych w procesie odzysku R5 w ilości 221,380Mg.

Rysunek 53 Produkcja osadów odwodnionych: osady zagospodarowane poza OS w Słupsku i końcowe zagospodarowanie osadów w kompostowni na OS w Słupsku w latach 2013 - 2019 [Mg]

2.7.4 Dystrybucja nawozu organicznego BIOTOP.

W procesie przetwarzania odpadów w ramach kompostowania osadów i innych odpadów ulegających biodegradacji (słoma, gałęzie) na kompostowni zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków w Słupsku, spółka produkuje nawóz organiczny pn. BIOTOP i wprowadza go do obrotu na podstawie zezwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Nr 77/04, znak HORnn-4076-9/04 z 02.04.2004 roku.

We wrześniu 2018 r. rozpoczęty został proces certyfikacji nawozu organicznego BIOTOP na Znak Jakości Q, który zakończył się wynikiem pozytywnym. Certyfikację przeprowadziła akredytowana jednostka Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w Warszawie, Oddział Badań i Certyfikacji w Pile – Laboratorium Nawozów i Wyrobów Chemicznych. Certyfikat ważny jest w okresie od 21 grudnia 2018r. do 20 grudnia 2021r.

W 2019 roku łączna ilość sprzedanego kompostu w 2019 roku wyniosła 5 595,75 Mg, w tym kontrahentom indywidualnym 1 266 Mg, a dużym przedsiębiorstwom rolnym w ramach umowy 4 171 Mg. Pozostała ilość (135 Mg) była dystrybuowana w ramach promocji i własnych potrzeb (zagospodarowanie po robotach).

2.7.5 Nieczystości ciekłe

W styczniu 2019r. „Wodociągi Słupsk” Sp. z o.o. podjęły decyzję o wyłączeniu z eksploatacji punktu zlewnego w Kończewie. Wyłączenie nastąpiło z dniem 1 marca 2019 roku. Ścieki dowożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego w Kończewie stanowiły niewielką ilość, w związku z czym dalsze jego utrzymanie było nieuzasadnione. Tranzyt nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych został przekierowany do centralnego punktu zlewnego zlokalizowanego na oczyszczalni ścieków w Słupsku.

W 2019r. ilość przyjętych nieczystości ciekłych wyniosła 29 666 m³, była niższa o ok 20 % niż w roku 2018. Związane jest to z wykonaniem lokalnych systemów zbierania ścieków w Gminie Kobylnica. Nieczystości ciekłe pochodziły:

- z terenu Miasta Słupsk - 4,4 tys. m³, 14 %,
- z terenu Gminy Słupsk - 8,9 tys. m³, 30 %,
- z terenu Gminy Kobylnica - 2,4 tys. m³, 8 % + zbiorcze gminne zbiorniki OGM - 2,1 tys. m³, co stanowiło ok. 8 % - razem 4,5 tys. m³,
- z gminy Ustka oraz z Gminy Dębica Kaszubska 11,0 tys. m³, 37 %,
- z przenośnych toalet 0,6 tys. m³, 3 %,

Tabela 42 Przychody z przyjęcia nieczystości ciekłych w 2019 roku

	cena (netto) za 1 m ³	m ³ /rok	zł (netto)/rok 2019
Nieczystości ciekłe o charakterze bytowym			
Miasto Słupsk	4,5	4 426,70	19 920,15
Gmina Słupsk	4,5	8 923,74	40 156,83
Gmina Kobylnica	4,5	2 432,08	10 944,36
Toalety przenośne	15	695,02	10 425,30
Nieczystości ciekłe o charakterze przemysłowym			
stężenie CHZT do 10 000 mg/dm ³	7,50	10 494,20	78 706,50
stężenie CHZT powyżej 10 000 mg/dm ³	70,00	531,18	37 182,60

2.7.6 Kontrole wprowadzania ścieków przemysłowych

Tabela 43 Zestawienie ilości przeprowadzonych kontroli w 2019 roku.

Rok 2019	Ogółem	Kontrole planowane	Kontrole interwencyjne
Miasto Słupsk	15	12	3
Gmina Kobylnica	6	-	6
Gmina Słupsk	10	-	10

Na obszarze działania przeprowadzono 31 kontroli w zakresie wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. W granicach miasta Słupska przeprowadzono ogółem 15 kontroli, z czego 12 kontroli było zaplanowanych, a 3 kontrole były interwencyjne - na zgłoszenie pracowników innych działów Spółki z informacją o możliwych nieprawidłowościach w gospodarce ściekowej w danym zakładzie.

Po przeprowadzonych kontrolach u Odbiorcy usług, w niektórych przypadkach wykryto nieprawidłowości w odprowadzanych ściekach i wówczas były naliczane opłaty dodatkowe lub w zaleceniach pokontrolnych zalecano zastosowanie urządzeń podczyszczających.

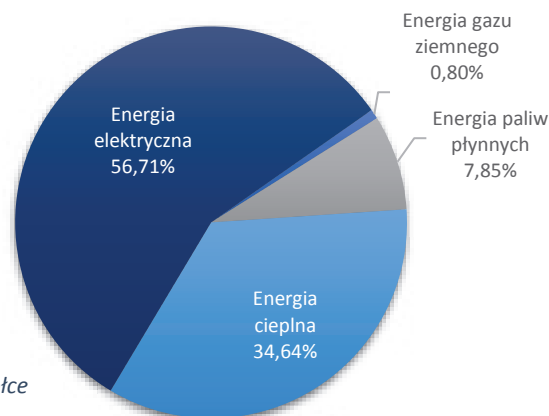
Opłatę dodatkową kalkulowano na podstawie średnich kosztów zmiennych związanych z oczyszczaniem poszczególnych ładunków zanieczyszczeń i przetwarzaniem powstających z nich osadów.

Dodatkowo, na sieciach kanalizacyjnych, na obszarze działania Spółki prowadzone było sprawdzanie stężenia siarkowodoru w celach zapobiegania uciążliwościom odorowym. Stężenie siarkowodoru było sprawdzane w najbardziej newralgicznych punktach tj. głównie w Słupsku, przy ul. Arciszewskiego, gdzie znajduje się studnia rozprężna ścieków z gminy Kobylnica. Stężenie siarkowodoru prowadzone było także w trakcie prowadzonych kontroli ścieków oraz w przypadkach zgłoszeń o uciążliwości odorowej na sieci kanalizacyjnej w obszarze działania spółki.

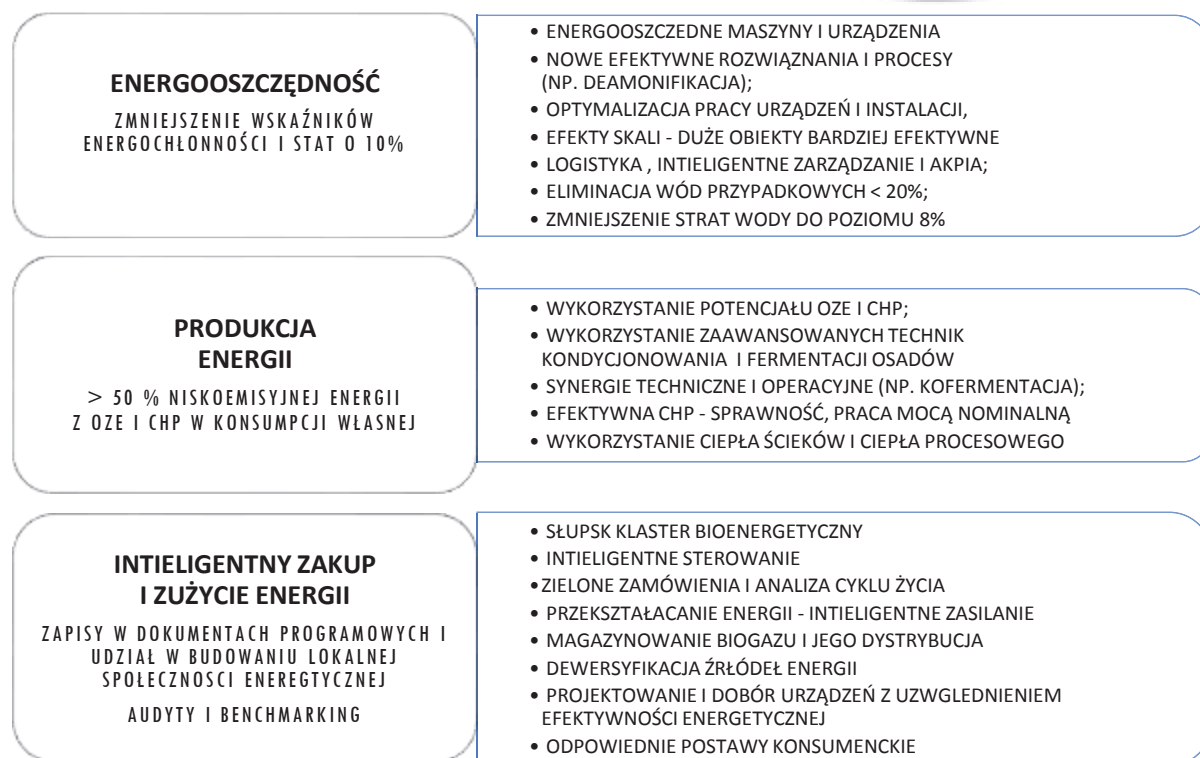
2.10. Gospodarka energetyczna

2.7.1 Efektywność energetyczna i emisje

W 2019 roku został przeprowadzony audyt efektywności energetycznej (dobrowolny), który objął cały obszar działalności Spółki oraz wszystkie media energetyczne. Celem audytu była weryfikacja realizowanej strategii i zastosowanych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, obowiązujących umów oraz wyznaczenie kierunków dalszych działań.

Rysunek 54 Struktura zużycia energii w Spółce

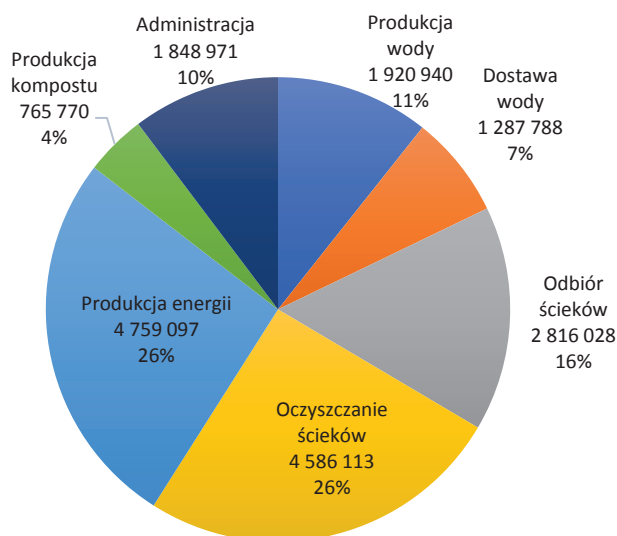

Rysunek 55 Założenia strategiczne w gospodarce energetycznej Spółki

Szczegółowa analiza wykazała obszary, w których można przeprowadzić efektywne działania i uzyskać skumulowane efekty ekonomiczne i środowiskowe. Do lepszego monitorowania zaproponowano spójny sposób budowy systemu monitoringu w oparciu o wskaźniki wykorzystania energii:

- Wskaźniki WWE bazowe (WWE_{Bi,j}) –wyrażane w postaci wartości bezwzględnych, np. MWh.
- Wskaźniki WWE (WWE_{i,j}) –wartości wyrażane zwykle jako stosunek wartości, np. MWh/m³.
- Wskaźniki WWE celowe (WWE_{Ci,j} lub ΔWWE_{i,j}) oznaczające Wskaźniki Wyniku Energetycznego do osiągnięcia dla kadry zarządzającej. Wskaźniki te powinny zawierać w sobie element wyzwania – celu do osiągnięcia. Są one zwykle wyrażane w %.

Systemem monitoringu powinny być objęte urządzenia lub zespoły urządzeń znacząco zużywające energię, stanowiące ok. 20% wszystkich urządzeń. Model bilansowania energii powinien być przypisany przede wszystkim do poszczególnych procesów i uwzględniać wszystkie media energetyczne.

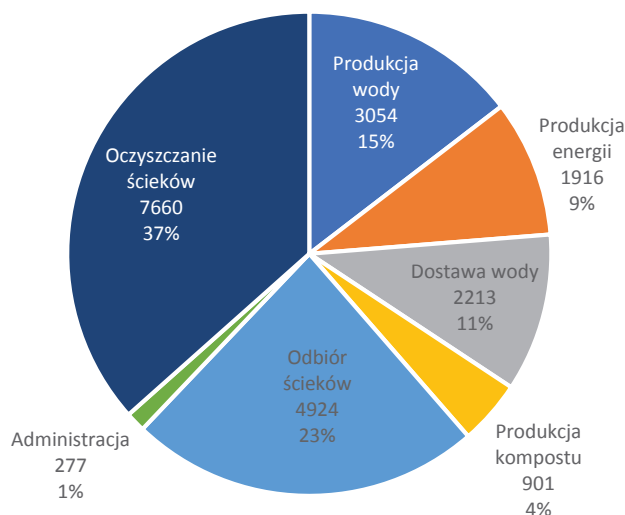
Rysunek 56 Ilość [kWh] i struktura [%] zużycia energii na główne procesy produkcyjne w Spółce – dane za 2018 rok.

W bieżącym sprawozdaniu w poszczególnych działach produkcyjnych prezentowane są już wskaźniki techniczno-ekonomiczne uwzględniające efektywność energetyczną. Uzupełniane są systemy pomiarowe oraz główne zalecenia z przeprowadzonego audytu:

- wdrożenie Systemu Zarządzania Energią wg najlepszych praktyk zawartych w ISO 50001 (oszczędność energii raportowana przez organizację, które wdrożyły SZE wynosi co najmniej

10%, czyli w wypadku Spółki spodziewany efekt około 1 800 MWh rocznie),

- wymianę dmuchaw Roots'a na dmuchawy śrubowe (zakładany efekt zmniejszenie energii na ten proces o ok. 30%),
- uzupełnienie i modernizację systemu monitoringu i pomiarów zużycia energii oraz pomiarów efektywności energetycznej na bieżąco (oszczędności wg celów rocznych zadawanych właścicielom procesów i innych obiektów, monitorowane i rozliczane na bieżąco),
- intensyfikację użycia i wykorzystania OZE oraz produkcji energii elektrycznej i ciepłej na bieżąco (również z gazu ziemnego),
- intensyfikację prac związanych ze sprzedażą energii dla Klientów w ramach słupskiego klastra energii.

Rysunek 57 Emisje [Mg/rok] i struktura w poszczególnych procesach

Całkowita roczna emisja CO₂ wynosi ok. 21 tys. Mg CO₂/rok (2018) Mg, z czego 94% wyemitowane jest przez następujące procesy:

- Oczyszczanie ścieków – 37%, 7 660 tony,
- Odbiór ścieków – 24%, 4 924 tony,
- Produkcja wody – 15%, 3 054 tony,
- Dostawa wody – 11%, 2 213 tony,
- Produkcja energii – 9%, 901 ton.

Pozostałe 4% emisji CO₂ są wynikiem działania procesów kompostowania i administracji.

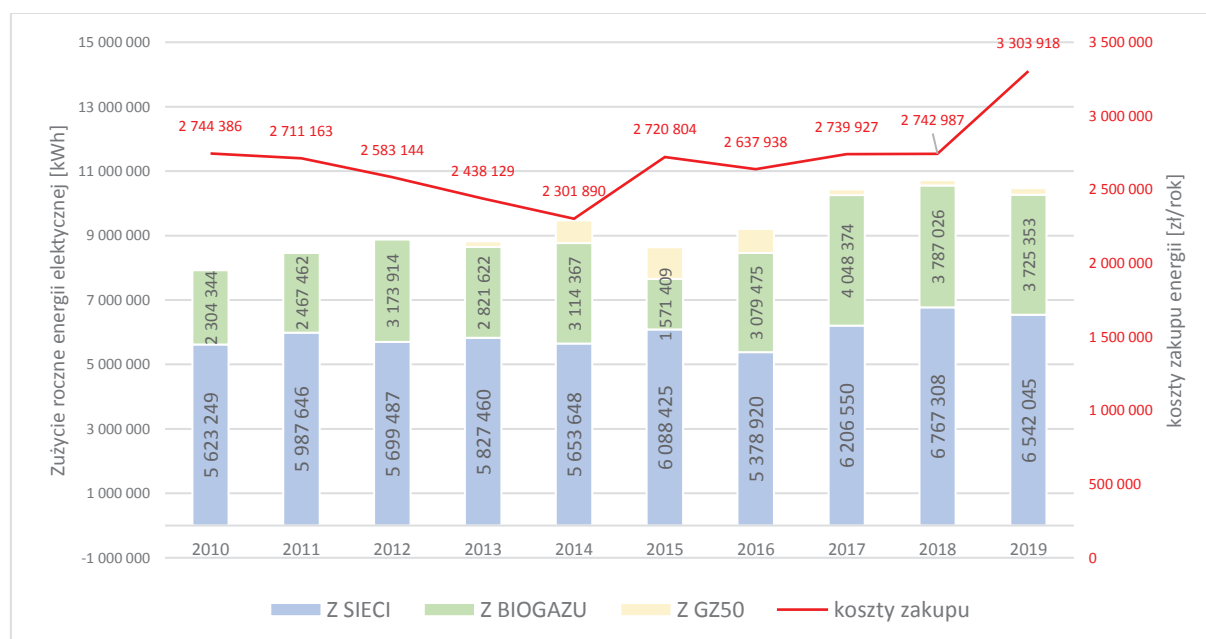
Rozkład procentowy emisji CO₂ nie jest

tożsamy ze zużyciem energii w procesach ze względu na zero emisyjność energii produkowanej z OZE.

2.7.2 Energia elektryczna

Pomimo wielu działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie zauważalna jest stała dynamika wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. Związane jest z koniecznością transportu usług na coraz większy obszar działalności, w tym na obszarze wiejskim o zabudowie rozproszonej, gdzie efektywność energetyczna usług wodociągowo-kanalizacyjnych jest znacznie niższa niż w mieście, a koszty energii (zazwyczaj w taryfie C) stanowi nawet 20% wszystkich kosztów. Kolejną presją wzrostu zapotrzebowania na energię są nowe wymogi i standardy usług, które w następnych latach mogą nadać jeszcze większą dynamikę. Dotyczą one niezawodności dostaw usług wod.-kan. i budowy redundantnych systemów, wzrostu znaczenia bezpieczeństwa i zarządzania prewencyjnego jakością wody wymagających wdrożenia nowych procesów (np. dezynfekcja UV), kontroli odorowej i dezodoryzacji powietrza złośliwego, wdrożenia nowych stopni oczyszczania związanych z pojawiającymi się wymogami usuwania biogenów w zlewni Morza Bałtyckiego zaliczanej do obszaru wrażliwego, tj.: dezynfekcji i dekontaminacji ścieków oczyszczonych (mikroplastik, antybiotyki, hormony, itp.). W skali ostatnich 7 lat zapotrzebowanie na energię w Spółce wzrosło o 20% i spodziewamy się dalszego wzrostu o ok. 10-15% w następnych 5 latach. Dotychczas podjęte działania osłonowe dla taryfy, w efekcie przyniosły oszczędności (tzw. koszty uniknięte) na poziomie 1mln zł/rocznie. Wdrożenie działań w zakresie efektywności energetycznej pozwoli na dalszą pozytywną reakcję na ryzyko wzrostu cen energii elektrycznej.

Zużycie energii przez wszystkie odbiorniki energii elektrycznej wyniosło w 2019 roku ok. 10 479 215 kWh, z czego 6 542 045 kWh pokryto zakupem z sieci energetyki zawodowej, a 3 725 353 kWh wyprodukowano z biogazu, oraz 211 817 kWh z GZ-50 w systemie kogeneracji.

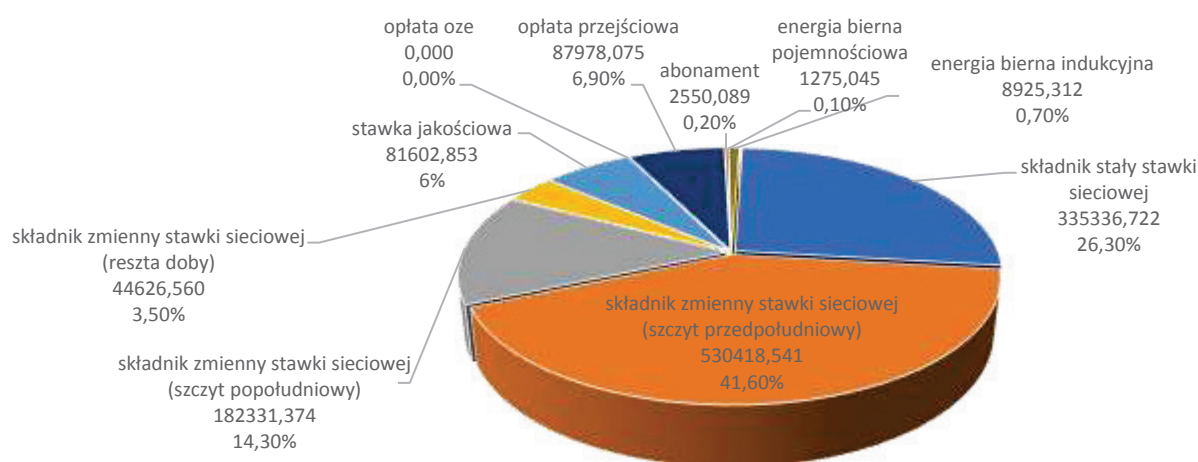
Rysunek 58 Wielkość, struktura i koszty energii elektrycznej (bez akcyzy) w Spółce na latach 2010-2019.

Całkowity koszt roczny koszt zakupu energii w 2019 z uwzględnieniem rekomensat wynikających z *Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* wyniósł 3 303 918 zł (bez podatku akcyzowego). Pomimo zastosowanych rekompensat i zmniejszeniu stawki podatku akcyzowego realny wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej wyniósł ponad 20%, a w odniesieniu do uśrednionej ceny jednostkowej zł/MWh, aż o 25%.

Udział energii elektrycznej wytwarzanej w ramach własnych źródeł wytwórczych z OZE wynosi blisko 35,55%.

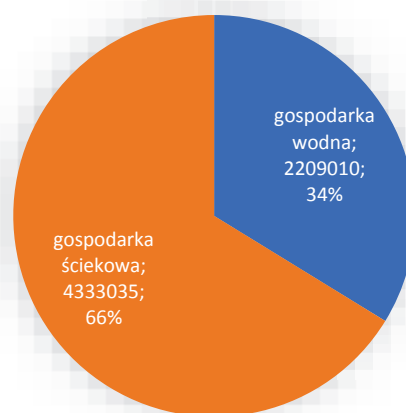
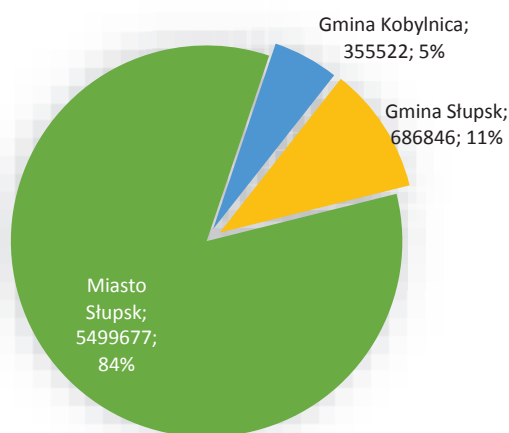
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zakup energii [MWh/rok]	5 827,460	5 653,648	6 088,425	5 378,920	6 206,550	6 767,308	6 542,045
Całkowite roczne koszty zakupu energii [zł/rok]	2438129,00	2301890,00	2720803,74	2637937,87	2739926,95	2742986,62	3 303 918
Wskaźnik ceny jednostkowej [zł/MWh]	423,40	407,15	446,88	490,42	441,46	405,33	505

Kolejnym elementem presji na koszt energii jest jej przesył i inne koszty związane z m.in. z rodzajem taryfy, mocą zamówioną, strukturą i elastycznością zużycia energii elektrycznej. Prognoza wzrostu tych kosztów wynika z potrzeb modernizacyjnych sieci przesyłowych, spowodowanej zarówno strukturą wiekową i technologiczną, jak i potrzebą stabilizowania i magazynowania energii.

Rysunek 59 Składniki faktury za przesył energii elektrycznej

Zużycie energii elektrycznej na potrzeby realizacji gospodarki wodnej w 2019 roku wyniosło 2 209 010 kWh, na cele gospodarki ściekowej zużyto 4 333 035 kWh.

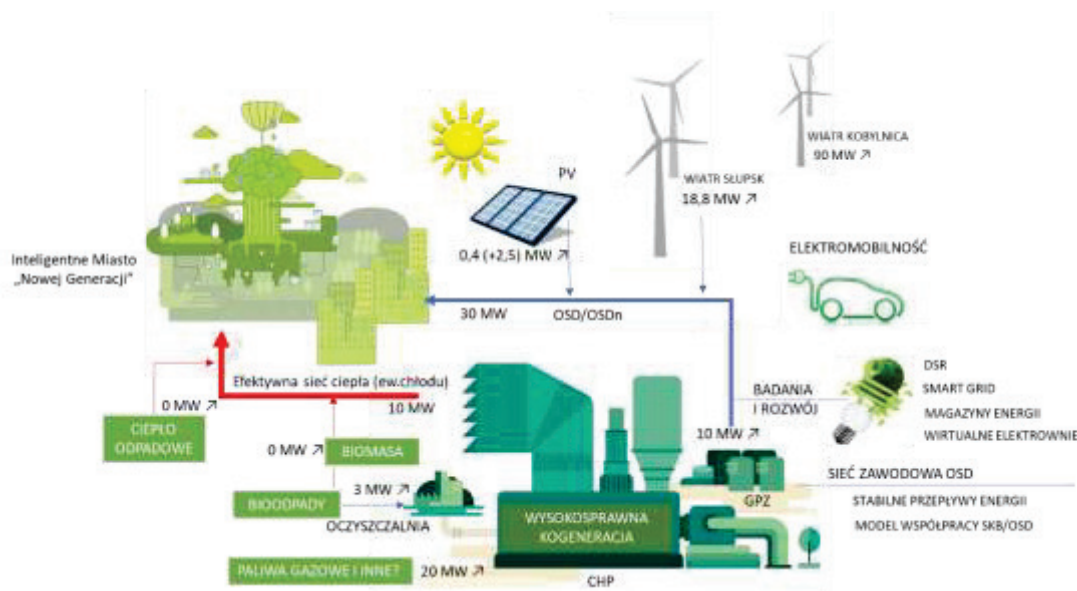

Zgodnie z zalecaniami audytu przeprowadzono bilans zużycia energii elektrycznej za rok 2019 w kWh.

Miasto Słupsk		5499677
	gospodarka wodna	2065839
	ujęcie Westerplatte	1289270
	ujęcie Głobino	647397
	ujęcie Legionów	129172
	gospodarka ściekowa	3433838
	oczyszczalnia	2131492
	przepompownie	1298553
	przepompownia główna	1073821
	przepompownie ring	148797
	przepompownie miejskie	75935
	dezodryzacja LSD	3793
Gmina Kobylnica		355522
	gospodarka wodna	143171
	ujęcia	143171
	gospodarka ściekowa	212351
	oczyszczalnie LOS	29000
	przepompownie	182958
	dezodryzacja LSD	393
Gmina Słupsk		686846
	gospodarka ściekowa	686846
	przepompownie	686846

Rysunek 60 Schemat bilansowy zużycia energii elektrycznej w poszczególnych obszarach i procesach w 2019 roku [kWh]

Transformacja energetyki centralnej w kierunku źródeł rozproszonych jest w kontekście pakietu zimowego UE raczej przesądzona. Jest to zarówno zagrożenie wzrostem kosztów, jak i szansa dla Spółki. Jako wytwórca i istotny konsument energii stanowimy znaczny potencjał do stworzenia lokalnej społeczności energetycznej, która jest wymieniona w nowych regulacjach UE i może przybrać formę spółdzielni, klastra lub innej formy organizacyjnej mającej na celu stworzenie obszaru zbilansowanego energetycznie. Taką integrację Spółka rozpoczęła w 2017 roku tworząc projekt pn. Słupski Klaster Bioenergetyczny. Inicjatywa została skierowana do świadomego i nastawionego na współpracę lokalnego producenta i konsumenta energii i paliw. Ma na celu wytworzenie własnych lokalnych produktów energetycznych, a docelowo zapewnić niższy koszt energii u odbiorcy końcowego, poprawę ekonomiki wytwarzania własnej energii oraz poprawę niezawodności i bezpieczeństwa. Klaster oparty jest na trwałym i dobrowolnym modelu współpracy i jest zorientowany na wspólne wartości i cele związane z lokalną społecznością (eliminacja niskiej emisji, rozwój lokalnych inicjatyw energetycznych, rozwój lokalnych kompetencji, B+R, itp.). Spółka jako agregator i lider przeprowadziła certyfikację klastra uzyskując wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Ministerstwo Energii. Certyfikacja pozwala każdemu z uczestników na dostęp do dedykowanych dla inicjatyw klastrowych programów na rozwój źródeł OZE i sieci przesyłowych oraz innych produktów związanych z tworzeniem modelu energetyki rozproszonej. Spółka obecnie przygotowuje się do budowy sieci elektroenergetycznych i ciepłych i będzie aplikować o środki z tych programów.

Rysunek 61 Idea agregacji różnych źródeł wytwórczych OZE w ramach Słupskiego Klastra Bioenergetycznego

Działania inwestycyjne i organizacyjne prowadzone w instalacjach energetycznych Spółki i u producentów, odbiorców i dystrybutorów energii w sposób całościowy uwzględniają pojawiające się szanse i występujące niedobory na lokalnym rynku energetycznym oraz wykorzystują synergię działań różnych interesariuszy. Skojarzona produkcja energii elektrycznej i ciepłej poprawia bilans energetyczny oraz stwarza możliwości rozwoju nowych kompetencji i modeli biznesowych opartych na lokalnych odnawialnych źródłach wytwórczych i lokalnym rynku pracy.

Obecnie eksploatowany zespół kogeneracyjny na oczyszczalni ścieków składający się z dwóch agregatów Waukesha Statos MGW 350 jest awaryjny i słabo funkcjonuje na niskokalorycznym paliwie jakim jest biogaz. Liczne interwencje serwisowe oraz ponad 11-letni okres eksploatacji spowodował niewystarczającą dyspozycyjność jednostek, również w stosunku do potrzeb oczyszczalni. Słaba sprawność tych jednostek nie sprzyja efektywności energetycznej tego projektu.

Do 2018 roku na oczyszczalni funkcjonował agregat Waukesha Dynaf 270, który został całkowicie wyeksploatowany. W jego miejsce instalowana jest nowa jednostka - Jenbacher o mocy cieplnej 301 kWt i elektrycznej 250 kWe. Prace montażowe rozpoczęły się w grudniu 2019 roku.

W 2021 roku planowana jest rozbudowa węzła cieplnego na oczyszczalni wraz z instalacją i włączeniem do eksploatacji układu kogeneracyjnego o mocy cieplnej 709 kWt i 635 kWe. Po realizacji inwestycji nominalna moc cieplna zespołu kogeneracyjnego wynosić będzie ok. 1 MWt (po wyłączeniu dwóch kogeneratorów Stratos). Dwa nowe układy kogeneracyjne mają w konsekwencji zastąpić dotychczasowy układ CHP. Odstawione układy kogeneracyjne mają stanowić ewentualną rezerwę dla nowych jednostek o wyższej sprawności funkcjonowania i zapewnić bezpieczeństwo energetyczne zasilania. Nowe agregaty będą miały możliwość wytworzenia lepszych (z uwagi na przesył ciepła) parametrów cieplnych.

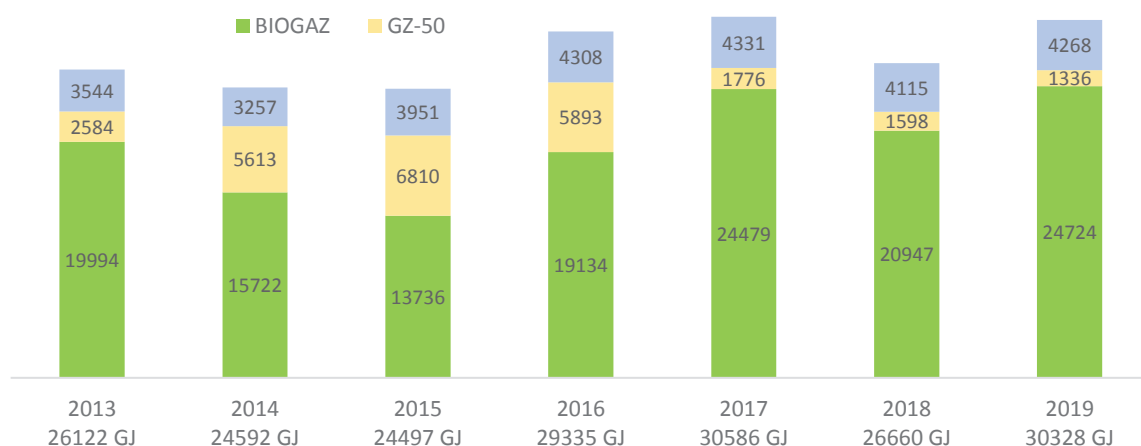
Same wykorzystanie ciepła odpadowego pochodzącego z nadwyżki spalania biogazu w jednostkach kogeneracyjnych w obecnej wielkości produkcji nie stwarza optymalnego efektu z punktu widzenia ekonomiki przedsięwzięcia. Zdecydowanie lepsze efekty daje zwiększenie produkcji energii elektrycznej również przy użyciu gazu ziemnego, w efekcie którego wzrośnie ilość nadwyżki ciepła do wykorzystania poza instalacją. Wyprodukowana energia elektryczna będzie mogła być wykorzystana w systemie autokonsumenckim na potrzeby Spółki oraz dystrybuowana i sprzedana na rynku lokalnym, jako element nowej działalności Spółki oraz rozwoju inicjatywy klastrowej w ramach budowy lokalnej energetyki.

W celu realizacji optymalnego modelu biznesowego niezbędne są sieci dystrybucyjne ciepła i energii elektrycznej oraz stabilni odbiorcy końcowi. Zapewnienie autokonsumpcji w zakresie energii elektrycznej realizowane będzie bezpośrednio na oczyszczalni ścieków (obecnie samowystarczalność jest na poziomie ok. 70%), zasilanie istniejących przepompowni sieciowych zlokalizowanych w bezpośredniej bliskości oczyszczalni (pompownie są podłączone i gotowe do zasilania z oczyszczalni) oraz zasilanie bazy i pompowni głównej przy ul. Orzeszkowej abonencką siecią średniego napięcia. Układ taki zwiększa niezawodność głównego systemu tranzytu ścieków z aglomeracji słupeckiej do oczyszczalni, oraz daje dalsze możliwości tranzytu energii własną siecią w ramach rozwoju projektów klastrowych. Za pomocą tej sieci będą zasilane w okresach nocnych samochody elektryczne Spółki (dodatkowy magazyn i podniesienie efektywności własnego taboru zgodnie z *Ustawą o elektromobilności*). Finansowanie tego projektu jest zabezpieczone ze środków własnych w ramach wieloletniego planu rozwoju i modernizacji uchwalonego przez radę miejską w Słupsku. Realizacja budowy własnej sieci abonenckiej jest zaplanowana na 2021 rok, razem z pozostałymi inwestycjami związanymi z przedmiotowym projektem.

W lipcu 2019 roku w Słupsku oddano do użytku Centrum Sportu, Rekreacji i Zdrowia - Park Wodny Trzy Fale (PW 3F), którego zapotrzebowanie na energię cieplną i elektryczną jest duże i ciągłe przez cały rok. Park oddalony jest zaledwie o 1,5 km od oczyszczalni ścieków. Zapotrzebowanie tylko tego jednego odbiorcy jest dobrze skorelowane z potencjałem planowanej infrastruktury wytwórczej na oczyszczalni i na tyle duże, że może tylko przy jednym odbiorcy końcowym zapewnić efektywność projektu. Na podstawie dotychczasowych rekomendacji Spółka planuje dostawę energii elektrycznej do odbiorców w ramach inicjatywy klastrowej. Tym celu będzie zlecone w 2020 roku opracowanie kompleksowego modelu biznesowego

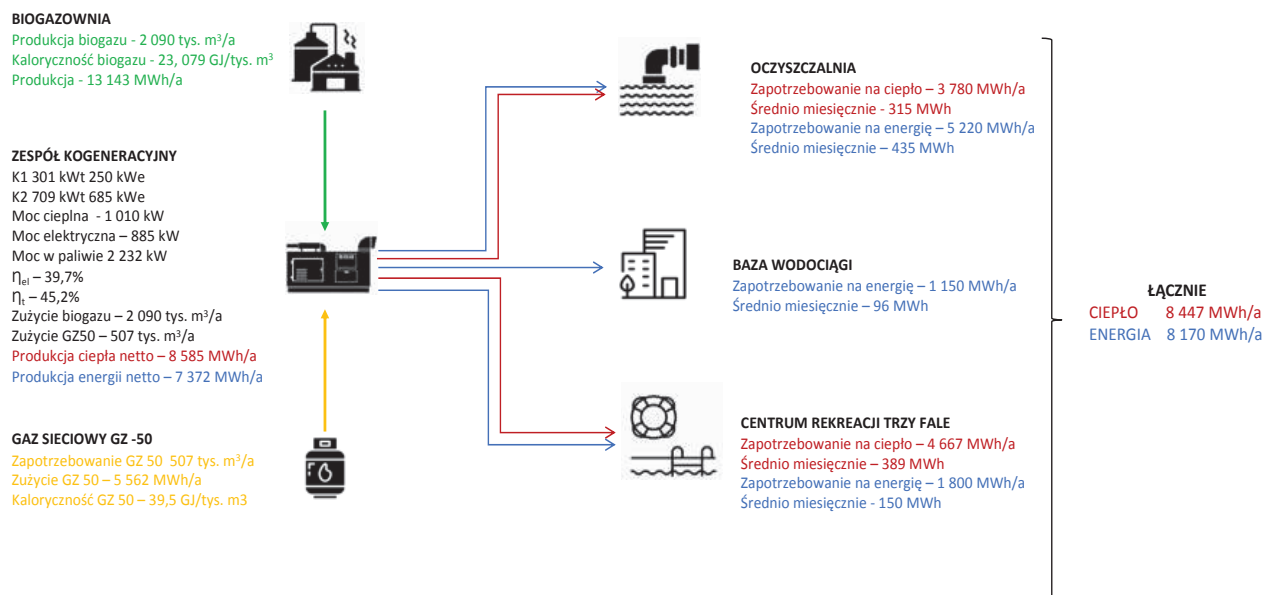
2.7.3 Energia ciepła

Do ogrzewania obiektów Spółka wykorzystuje wyłącznie własną energię ciepłą. Oczyszczalnia ścieków zasilana jest w ciepło powstające w wyniku spalania biogazu w systemach kogeneracyjnych, jako paliwo dywersyfikujące biogaz w kogeneratorach spalany jest gaz ziemny GZ-50. Baza Spółki ogrzewana jest z pompy ciepła, natomiast obiekty stacji uzdatniania wody ogrzewane są ciepłem z pompy ciepła uzupełnianym kotłem na gaz ziemny.

Rysunek 62 Struktura pochodzenia energii ciepłej w konsumpcji energii ciepłej w poszczególnych latach [GJ]

W 2019 roku wytworzono ze wszystkich źródeł 30 328 GJ energii ciepłej. Część tej energii stanowi niewykorzystana nadwyżka pochodząca z kogeneracji na oczyszczalni ścieków. Przy obecnej rocznej produkcji ciepła z biogazu w CHP na poziomie 22 000 GJ i zapotrzebowaniu ok. 10-12 000 GJ energia odpadowa szacowana jest na poziomie około 10 000 GJ na rok.

Rysunek 63 Schemat bilansowy nowego projektu energetycznego spółki - źródło: Opracowanie optymalnego ekonomicznego i technicznego modelu dostarczenia ciepła z biogazowni oczyszczalni ścieków do obiektu centrum rekreacji Trzy Fale - ADM Poland grudzień 2019

Spółka zleciła opracowanie modelu biznesowego zbytu ciepła odpadowego jak również możliwej nadwyżki ciepła, która może być wygenerowana z większej produkcji biogazu poprzez ko-fermentację bioodpadów oraz wykorzystania gazu ziemnego do skojarzonej produkcji energii elektrycznej (na

własne potrzeby) i ciepłej, jako produktu handlowego. Planowanym punktem odbioru wyprodukowanej nadwyżki ciepła jest budowany park wodny Trzy Fale.

Projekt wpłynie korzystnie na koszty oczyszczania ścieków, gdyż możliwe będzie rozłożenie kosztów operacyjnych związanych z funkcjonowaniem infrastruktury energetycznej oczyszczalni, nie tylko na odbiorców usług kanalizacyjnych, ale również na odbiorców ciepła i energii elektrycznej dystrybuowanych poza instalacje Spółki. Przy odpowiedniej skali przedsięwzięcia umożliwi to spadek jednostkowego kosztu wytwarzania i przesyłu energii za pomocą własnej infrastruktury do poziomu, który jest konkurencyjny z zawodowym rynkiem energetycznym. Pomimo konieczności rozwoju nowych kompetencji w Spółce i związanym z tym ryzykiem, realizacja projektu w czasie już rozpoczętej transformacji rynku energetycznego pozwoli na stymulowanie cen energii poprzez efekt konkurencyjności. Stworzy również możliwość dalszego rozwoju nowych usług na rynku energetycznym, takich jak DSR, magazynowanie i transformowanie energii, a także realizację innowacyjnych projektów B+R w zakresie odpowiednim dla Inteligentnych Specjalizacji Pomorza. Spółka jest sygnatariuszem II Porozumienia na rzecz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza z obszaru *Technologie ekoefektywne w produkcji, przesył, dystrybucji i zużyciu energii i paliw oraz w budownictwie*.

Tylko systemy efektywne w rozumieniu dyrektywy o efektywności energetycznej mogą otrzymywać pomoc publiczną. Realizacja projektu pozwala na osiągnięcie statusu efektywnej sieci ciepłowniczej, gdyż cała energia cieplna dystrybuowana do odbiorcy końcowego będzie spełniała wymogi formalne. Budowa sieci ciepłowniczej z oczyszczalni do parku wodnego oraz rozbudowa zespołu kogeneracyjnego stanowią przedmiot wniosku o dofinansowanie złożonego przez Spółkę do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach ogłoszonego konkursu dla Osi Priorytetowej 10. Energia – Działania 10.4 Redukcja Emisji, którego celem jest zwiększenie sprawności funkcjonowania komunalnej infrastruktury energetycznej

2.11. Pion serwisowy

Efektywne zarządzanie majątkiem Spółki oraz utrzymanie wysokiej niezawodności i bezpieczeństwa świadczonych usług wymaga dobrze zorganizowanego zaplecza technicznego i laboratoryjnego. Specjalistyczne usługi zewnętrzne, tzw. *outsourcing*, w wielu przypadkach nie dają pożądanego efektu jakości usług w stosunku do jej kosztów oraz oczekiwanej szybkości reakcji na pojawiające się sytuacje awaryjne, szczególnie w tak specyficznej i wrażliwej społecznie branży wodociągowo-kanalizacyjnej. Dlatego na potrzeby wspomagania działalności eksploatacyjnej oraz prawidłowego utrzymania całego zaplecza operacyjnego funkcjonują specjalistyczne działy serwisowe: utrzymanie ruchu i zaplecza technicznego, dział transportu oraz laboratorium badania wody i ścieków.

2.6.1 Laboratorium badania wody i ścieków

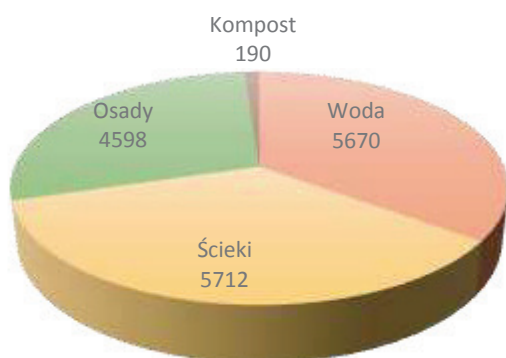
Spółka dysponuje dwoma specjalistycznymi pracownikami laboratoryjnymi:

- pracownią badania wody zlokalizowaną na obiektach działu Produkcji wody przy ul. Westerplatte 54B – prowadzącą badania w zakresie jakości wody zgodnie z wymogami art. 5 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

- pracownią badania ścieków zlokalizowaną na obiektach oczyszczalni ścieków w Słupsku przy ul. Sportowej 73 – prowadzącą badania jakości wody, ścieków, osadów i kompostu.

Laboratorium zapewnia jakość badań potwierdzoną posiadaniem systemu jakości zgodnego z normą PN-EN ISO/IEC 17025 i uzyskaniem certyfikatu akredytacji nr AB 1079 wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji oraz wysokimi kwalifikacjami personelu sprawdzanymi poprzez udział w badaniach porównawczych. Laboratorium, posiadające certyfikat, umożliwia niezależne i wiarygodne prowadzenie badań laboratoryjnych, zarówno w zakresie tzw. nadzoru własnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa ochrony środowiska, jak również w zakresie usług zleconych. Ponadto Pracownia badania wody posiada system jakości zatwierdzony przez PSSE w Słupsku w zakresie prowadzonych badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (decyzja Nr 1.GS.2019).

W 2019 roku wykonano łącznie 16170 oznaczeń. Wyposażenie obu pracowni umożliwia wykonywanie ponad 80 oznaczeń, z czego dla 38 najważniejszych oznaczeń laboratorium posiada akredytację. Laboratorium posiada również akredytację na pobieranie próbek wody i ścieków.

Rysunek 64 Liczba oznaczeń w 2019 roku wg materiału badawczego

Pracownia badania wody wykonała 3 296 oznaczeń fizyczno-chemicznych i 2 290 oznaczeń mikrobiologicznych. Pracownia badania ścieków wykonała 10 584 oznaczeń fizyczno-chemicznych. Liczba oznaczeń wykonanych przez Laboratorium w 2019r. jest większa od liczby oznaczeń, wykonanych w 2019r. W ramach usług dodatkowych Laboratorium przyjęło do realizacji zlecenia na łączną kwotę **ok. 108 tys. zł netto**. (Pracownia badania wody -

88 744zł. netto; Pracownia badania ścieków - 19 683zł. netto). Laboratorium zlecało badania rozszerzone wody, ścieków, osadów i kompostu do laboratoriów akredytowanych na kwotę ok. 14 tys. zł. netto.

2.6.2 Transport

Usługi transportowe i sprzętowe w zakresie efektywnego wykorzystania maszyn i pojazdów Spółki wraz z nadzorem nad prawidłowym wykorzystaniem powierzonych pojazdów i maszyn, serwisu, zapewnienia wykwalifikowanych operatorów, zaopatrzenie w paliwa i materiały eksploatacyjne prowadzi Dział Transportu. Praca pojazdów jest monitorowana za pomocą systemu monitorującego firmy ELTE. System monitorujący zapewnia monitorowanie w czasie rzeczywistym, archiwizuje dane historyczne oraz zapewnia tworzenie raportów i zestawień.

Pracownicy działu TS – 17 osób, podzieleni są na trzy sekcji: Kierowcy, Operatorzy Sprzętu Budowlanego i Warsztat Samochodowy. Operatorzy obsługują maszyny budowlane przeznaczone do obsługi sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ładowarek i innych maszyn na kompostowni osadu. Kierowcy obsługują samochody specjalne do czyszczenia sieci kanalizacyjnej i pojazdy ciężarowe do przewozu ładunków sypkich oraz kontenerów hakowych. Pracownicy działu TS oraz wyznaczeni pracownicy działów UR, PE i OS uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kwalifikację zawodową dofinansowane z Krajowego Funduszu Szkoleń. Łącznie przeszkolono 12 osób, 6 osób uczestniczył w szkoleniu kompleksowym na kat. C CE prawa jazdy, łącznie z kwalifikacją wstępną w zakresie przewozu

rzeczy, 2 osoby ukończyły szkolenie na kat. CE prawa jazdy, 4 osoby w szkoleniu na wózki jezdniowe z wysuwem ramienia (WJO I). Uzyskane uprawnienia pozwoliły wykorzystać pracowników do wykonywania innych zajęć objętych uprawnieniami, takich jak prowadzenie pojazdów ciężarowych ponad 3,5 tony DMC, zespołów pojazdów z przyczepami i ciągnika rolniczego, obsługi ładowarek z wysięgiem. Łącznie złożono cztery wnioski na dofinansowanie szkoleń i uzyskano kwotę 43 688 zł, przy wkładzie własnym 10 922 zł.

Park maszynowy działu transportu składa się z 39 pojazdów samochodowych w tym 6 pojazdów ciężarowych i specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej ponad 3,5 tony, dwóch koparko – ładowarek, jednej mini koparki gąsiennicowej, trzech ładowarek, dwóch ciągników rolniczych oraz przyczep i pozostałego sprzętu.

Tabela 44 Zestawienie i specyfikacja pojazdów, maszyn i urządzeń w dyspozycji Spółki– stan na 31.12.2019

Marka	Typ	Model	Nr rej.	Rok produkcji	Przeznaczenie	VAT**
Pojazdy samochodowe do 3,5 tony DMC						
Ciężarowe do 3,5 tony						
FIAT	Fiorino		GS 66143	2012	Samochód ciężarowy	VAT-1
FIAT	Fiorino		GS 66142	2012	Samochód ciężarowy	VAT-1
FIAT	DUCATO	250	GS 82006	2015	Samochód ciężarowy	VAT-26
FIAT	DUCATO	250	GS 82008	2015	Samochód ciężarowy	VAT-26
FIAT	DUCATO	250	GS 87624	2016	Samochód ciężarowy	VAT-1
FIAT	DUCATO	250	GS 95054	2017	Samochód ciężarowy	VAT-26
FIAT	DOBLO	263	GS 87818	2016	Samochód ciężarowy	VAT-1
FIAT	DOBLO	263	GS 87821	2016	Samochód ciężarowy	VAT-1
VW	CADDY		GS 143 C	2015	Samochód ciężarowy	VAT-1
VW	CRAFTER		GS 98181	2009	Samochód ciężarowy	VAT-1
FORD	Courier	VAN 1	GS 03639	2000	Samochód ciężarowy	VAT-1
NISSAN	E-NV 200		GS 96326	2017	Samochód ciężarowy	VAT-1
FORD	Transit	Furgon 350L	GS 17271	2003	Samochód ciężarowy	VAT-1
FORD	Transit	DC 350L EF	GS 25238	2005	Samochód ciężarowy	VAT-26
FORD	Transit		GS 41873	2008	Samochód ciężarowy	VAT-2
FORD	Transit		GS 57900	2010	Samochód ciężarowy	VAT-26
FORD	Transit		GS 59087	2011	Samochód ciężarowy	VAT-26
ISUZU	D-Max		GS 73094	2013	Samochód ciężarowy	VAT-26
ISUZU	D-Max		GS 73095	2013	Samochód ciężarowy	VAT-26
ISUZU	D-Max	ATFS	GS 97263	2018	Samochód ciężarowy	VAT-26
VOLKSWAGEN	T4		GS 08643	2001	Sam. Cięż. Uniwersalny	VAT-26
RENAULT	Master		GS 2316C	2018	Samochód specjalny do czyszczenia kanalizacji	VAT-26
FORD	Transit		GS 5258C	2019	Samochód ciężarowy	VAT-26
MERCEDES	Sprinter		GS 8208C	2019	Samochód ciężarowy	VAT-1
Osobowe						
DACIA	Duster		GS 63228	2012	Samochód osobowy	VAT-26
DACIA	Duster		GS 63227	2012	Samochód osobowy	VAT-26
FORD	Connect	Tourneo	GS 149C	2017	Samochód osobowy	VAT-26
FORD	Transit		GS 52850	2010	Samochód osobowy	VAT-26
FORD	Kuga		GS 59866	2011	Samochód osobowy	VAT-26
TOYOTA	Rav4		GS 44305	2004	Samochód osobowy	VAT-26
TOYOTA	Rav4		GS 45281	2004	Samochód osobowy	VAT-26
HYUNDAI	Kona		GS 7853C	2019	Samochód osobowy	VAT-26
NISSAN	E-NV 200		GS 7865C	2018	Samochód osobowy	VAT-26
Pojazdy samochodowe ponad 3,5 tony DMC						
DAF	FL55		GS 73148	2014	Samochód Ciężarowy	
MERCEDES	Actros	2641L	GS 42276	2008	Samochód Specjalny	
MERCEDES	Axor		GS 66685	2012	Samochód Specjalny	
RENUALT	Midlum	180.12/C	GS 13854	2002	Samochód Specjalny	

SCANIA	P124-360		GS 02793	2000	Samochód Ciężarowy	
STAR	1142		SGA 9174	1997	Samochód Specjalny	
Pojazdy wolnobieżne i ciągniki rolnicze						
CAT	432 D	Kop-łód		2005	Pojazd wolnobieżny	
JCB	3CXT AEC	Kop-łód		2012	Pojazd wolnobieżny	
JCB	541 T70 AG+	Ładowarka		2014	Pojazd wolnobieżny	
JOHNE DEERE		Ciągnik rolniczy	GS 267E	2012	Ciągnik rolniczy	
STALOWA W.	Ł34BC	Ładowarka		2000	Pojazd wolnobieżny	
JCB	550-80	Ładowarka		2016	Pojazd wolnobieżny	
DEUTZ-FAHR	5080D	Ecoline	GS 037G	2017	Ciągnik rolniczy	
Przyczepy						
THULE*	Cysterna	T3/A7/NEC	GS 2273A	2008	Przyczepa	
NEPTUN	Przyczepa		GS 2593A	2010	Przyczepa lekka	
NEPTUN	Przyczepa	N7-263RT	GS 4135A	2016	Przyczepa lekka	
NEPTUN	Przyczepa			2018	Przyczepa lekka	
BLYYS*	Agregat		GS 3897A	2015	Agregat prądotwórczy	
TRAMP TRAIL	Agregat	1300 PH	GS 4146A	2016	Agregat prądotwórczy	
PRONAR	T654/2	B2	GS 4428A	2017	Przyczepa rolnicza	
LORRIES	S 221		GS 4669A	2018	Przyczepa ciężarowa	
Pozostałe maszyny						
BACKHUS*	17-50	Przerzucarka		2012		
JENZ*	AZ 35	Rozdrabniarka		2001		
TIM DRUM	TS 2000	Sito		2001		
Promag-Heli	CPQD25	Widłak		2011		
BAK-16		Beczka asenizacyjna		2012		
BOBCAT	E-19	Minkoparka		2018		
FORUS*	Eggersmann	Rozdrabniarka		2018		
KARCHER		Myjka ciśnieniowa		2010		

* - Pojazdy oznaczone(*) nie znajdują się na wyposażeniu działu transportu.

** - VAT – sposób rozliczenia podatku VAT dotyczy pojazdów samochodowych do 3,5 tony DMC:

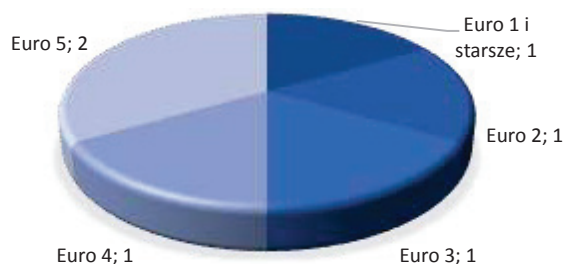
- VAT-1 VAT-2 – wpis w dowodzie rejestracyjnym odliczenie VAT 100%
- VAT-26 – odliczenie 100% VAT na podstawie ewidencji przebiegu

Rysunek 65 Normy emisyjne pojazdów samochodowych o DMC do 3,5 t.

Średni wiek pojazdów ciężarowych i specjalnych o DMC ponad 3,5 tony wynosił 14 lat. Podczas audytu energetycznego zwrócono uwagę na konieczną potrzebę wymiany pojazdu STAR 1142 z 1997 tego pojazdu. Pojazd jest wykorzystywany do obsługi lokalnych

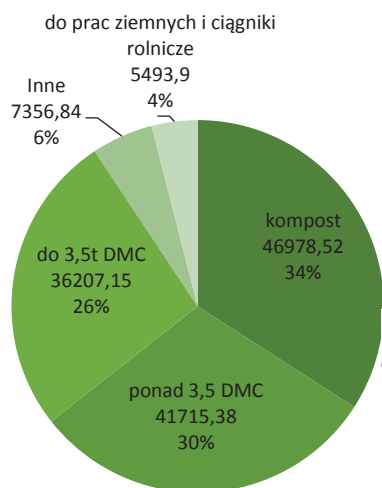
Średni wiek pojazdów samochodowych do 3,5 tony DMC wynosił 7 lat, najstarszy pojazd ma 19 lat. Flota Spółki spełnia wymagania *Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych*, wymagania ilościowe 10% dla pojazdów elektrycznych lub napędzanych gazem ziemnym zostały przesunięte o 2 lata i wchodzi w życie 31 grudnia 2021 roku. Obecnie wykorzystujemy do działalności 4 pojazdy z napędem elektrycznym.

Rysunek 66 Normy spalin pojazdów samochodowych o DMC ponad 3,5 tony

oczyszczalni ścieków i będzie wymieniony w 2020 roku.

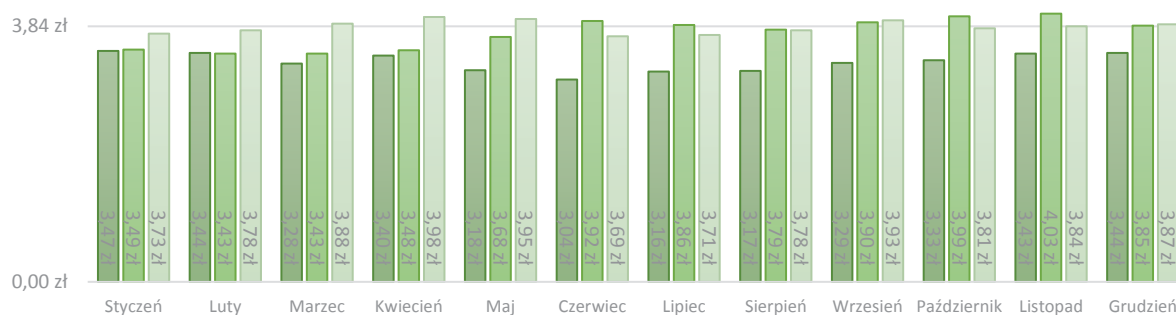
Większość zużytych paliw pochodzi z zakładowej stacji paliw, część paliw jest zakupywana na stacjach paliw w czasie podróży służbowych. Zakupy etyliny i gazu LPG realizowane są w wytypowanej stacji paliw w Słupsku. W roku 2019 zużyto 137 751,79 litrów paliwa, wg następującej specyfikacji:

- Zakupy ON do zakładowej stacji paliw 128 000 litrów
- Zakupy ON na innych stacjach paliw 1 720,47 litrów
- Zakupy etyliny 3 699,89 litrów
- Zakupy autogazu LPG 66 litrów

Średnia cena netto oleju napędowego wyniosła 3,84 zł/dm³ i wzrosła w stosunku do roku ubiegłego o 3,2 % (3,72 zł/ dm³).

Rysunek 67 Struktura zużycia paliw przez poszczególne grupy pojazdów i maszyn w 2019 r.

Rysunek 68 Średnie ceny netto oleju napędowego zakupionego do zakładowej stacji paliw w 2017 – 2019 r.

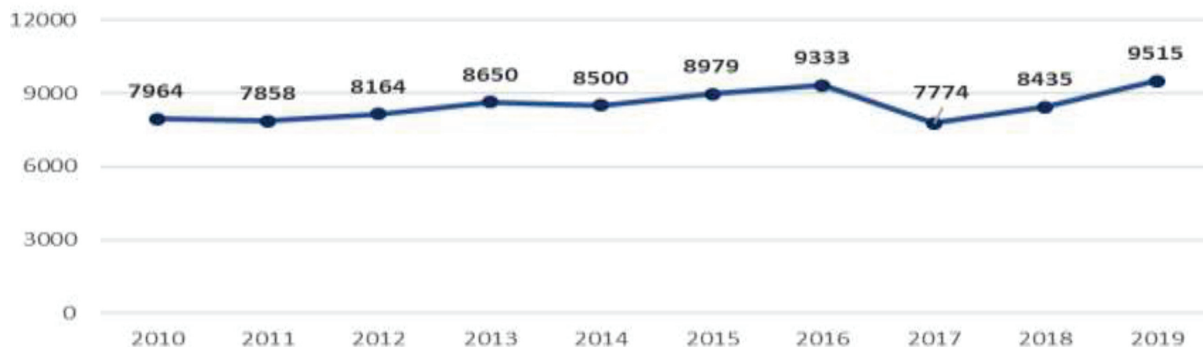
W roku 2019 ubezpieczenia komunikacyjne obsługiwane były przez Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Unią oddział w Słupsku za pośrednictwem firmy brokerskiej MENTOR. Zostało zawartych 57 polis OC oraz 10 polis AC. Ogólny koszt ubezpieczeń komunikacyjnych 48 726 zł (39 552 zł w roku 2018). Wzrost wydatków na ubezpieczenia komunikacyjne spowodowany został większymi wydatkami na polisy AC w związku z wprowadzeniem do floty pojazdów elektrycznych. W ciągu roku 2019 odnotowano 5 szkód komunikacyjnych. Jedna szkoda powstała z winy pracownika Spółki i została zlikwidowana z polis OC posiadacza pojazdu, druga szkoda parkingowa z powodu nieustalenia sprawcy. Szkoda została zlikwidowana z polisy AC pojazdu. Trzy zlikwidowane zostały z polis sprawców wypadków.

2.6.3 Utrzymanie ruchu i zaplecza technicznego

Dział Utrzymania Ruchu i Zaplecza technicznego Jest podstawowym działem serwisowym w zakresie utrzymania odpowiedniego standardu technicznego i użytkowego obiektów Spółki oraz nadzoru energetycznego, mechanicznego i informatycznego nad maszynami, urządzeniami, aparaturą kontrolno-pomiarową i automatyką [AKPiA] oraz sieciami teletechnicznymi skupionymi w działach produkcyjnych i pomocniczych. W 2019 roku w dziale zatrudnionych było 30 pracowników, spośród których 9 stanowili pracownicy umysłowi, a pozostałych 21 osób stanowili pracownicy fizyczni.

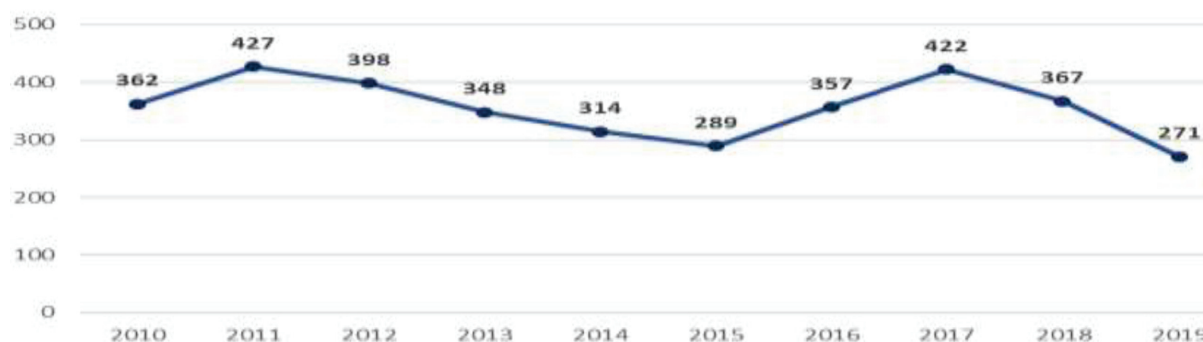
Sekcja utrzymania ruchu elektrycznego (URe) nadzoruje realizację ok. 171 umów energetycznych dotyczących zakupu i dystrybucji energii elektrycznej z sieci i do sieci energetyki zawodowej.

Na obiektach Spółki wykonano planowane przeglądy urządzeń elektroenergetycznych w łącznym wymiarze ok. 9 515 r-g.

Rysunek 69 Wymiar rozliczonych godzin wewnętrznego serwisu energetycznego w poszczególnych latach w ramach przeglądów urządzeń i obiektów elektroenergetycznych Spółki

łącznie w 2019 roku URe usunęło 271 awarii, w tym 108 w ramach funkcjonowania pogotowia energetycznego.

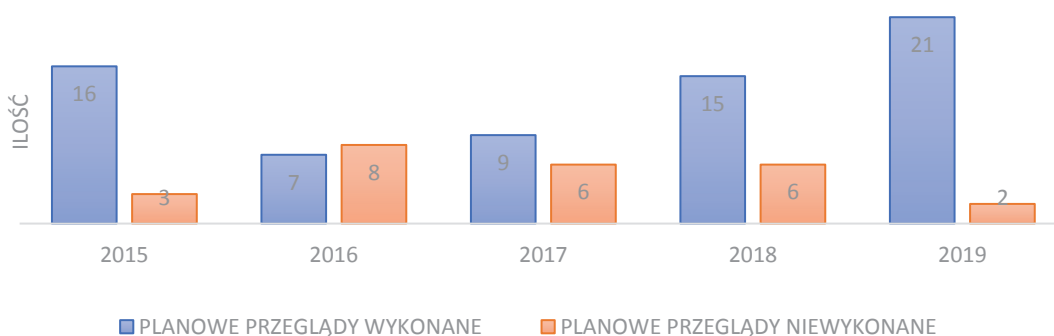

Rysunek 70 Wymiar rozliczonych godzin usuwania awarii urządzeń elektroenergetycznych Spółki w poszczególnych latach

Sekcja utrzymania ruchu mechanicznego (URm) na bieżąco realizowała „Plan przeglądów urządzeń stacyjnych ujęć wody i przepompowni ścieków”. W ramach planu wykonano:

- Przeglądy i prace konserwacyjne w pięciu studniach głębinowych należących do ujęć wody dla m. Słupsk (przegląd agregatów pompowych, wymiana orurowania w dwóch obiektach, w pozostałych konserwacja).
- W Gminie Kobylnica wykonano przeglądy i prace konserwacyjne w ośmiu studniach głębinowych, w pięciu studniach konieczna była wymiana agregatów pompowych ze względu na stopień zużycia elementów pomp i silników, w miejscowości Widzino została przeprowadzona renowacja mechaniczna i chemiczna jednej z dwóch studni głębinowych. (nie wykonano planowego przeglądu w dwóch studniach w miejscowości Bzowo i Kwakowo).
- Przeglądy i prace konserwacyjne na pompowni II stopnia Westerplatte (sprawdzenie stopnia zużycia łożysk i uszczelnień w pompach, sprawdzenie łożyskowania silników napędowych), przeprowadzono generalny remont jednego zespołu pompowego z niskiej strefy.
- Przebudowa instalacji w hydroforni w miejscowości Płaszewo, w pozostałych hydroforniach wykonywane były drobne prace modernizujące tj. wymiana zasuw i przepustnic.

- We współpracy z sekcją URe oraz Działem Eksploatacji Sieci, sekcja URm cyklicznie (co miesiąc) przeprowadza przeglądy i konserwacje 25 (do grudnia 2019 w eksploatacji 23) sieciowych przepompowni ścieków w Gminie Kobylnica.
- W przepompowni ścieków w m. Głobino zostały wymienione części hydrauliczne w czterech pompach, użyto części z materiałów odpornych na ścieranie.
- Przeglądy i prace konserwacyjne w 8 przepompowniach sieciowych na terenie miasta Słupska.
- We współpracy z sekcją URe na głównej przepompowni ścieków zostały zainstalowane dwie nowe pompy ściekowe.
- W głównej przepompowni ścieków cyklicznie co miesiąc wykonuje się przeglądy dwóch krat mechanicznych (wykonanie i wymiana elementów łańcuchów napędowych).
- Przeprowadzono prace konserwacyjne w studni głębinowej zasilającej pompę ciepła na ul. E. Orzeszkowej.
- Prace mechaniczne niezbędne dla działalności innych Działów Spółki między innymi: kołnierze do połączeń rurowych, słupki do tablic informacyjnych, klucze do zasuw, haki do włączów studzienek kanalizacyjnych, części do samochodów i maszyn samojezdnych, remonty ogrodzeń i wiele innych różnych prac ślusarskich, spawalniczych, kowalskich i tokarskich

Rysunek 71 Ilość planowych przeglądów urządzeń stacyjnych ujęć wody i przepompowni ścieków w latach 2015 - 2019

Z prowadzonej ewidencji awarii, wynika, że zostało usuniętych 237 awarii w przepompowniach ścieków (300 w roku 2018) i 34 awarie w przepompowniach lokalnych oczyszczalni ścieków. Łącznie w 2019 roku usunięto 271 awarii. Usuwanie awarii polega na czyszczeniu i odblokowaniu części hydraulicznych. Wystąpiły dwie poważne awarie w przepompowni P-15 Kuleszewo i w przepompowni P-6 Kwakowo wymagające demontażu pomp z przepompowni i wyremontowaniu ich w warsztacie mechanicznym. Najczęściej awarie występują w przepompowniach P-12 Sierakowo (96 awarii), P-16 Lulemino (56 awarii) oraz w przepompowni przy ul. Kaszubskiej (31 awarii) w pozostałych przepompowniach awarie występują sporadycznie.

W studniach głębinowych wystąpiły trzy awarie. W miejscowości Kończewo uszkodzeniu uległ silnik głębinowy. W miejscowości Słonowice zniszczeniu uległ cały zespół pompowy, który został zastąpiony nowym. W miejscowości Sycewice agregat utracił wydajność, został zastąpiony innym o podobnych parametrach pracy.

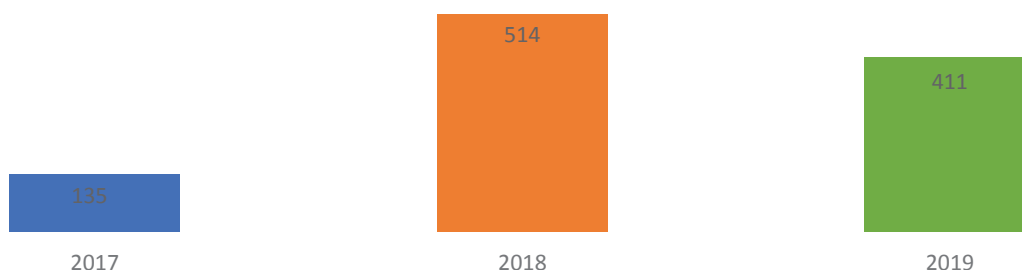

Rysunek 72 Ilość przepompowni w eksploatacji, a liczba awarii w latach 2015 - 2019

Sekcja utrzymania zaplecza technicznego (URz)w 2019 roku wykonała szereg zadań polegających na:

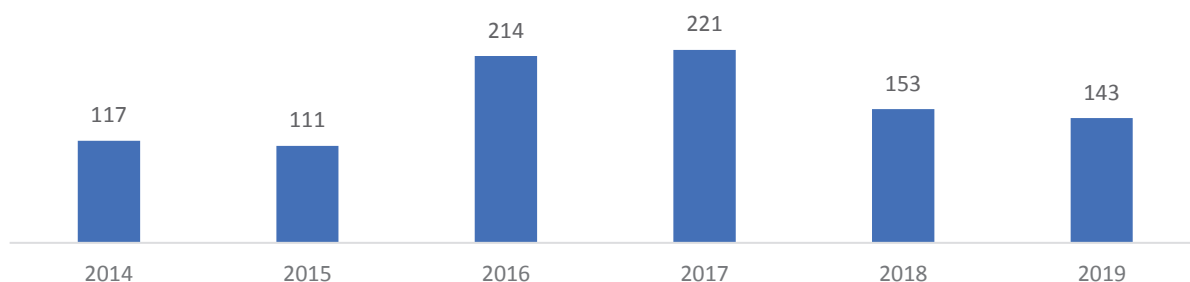
- Zrealizowaniu 411 zadań związanych z bieżącym utrzymaniem terenu siedziby Spółki, obiektów znajdujących się na terenie siedziby Spółki, obiektów oraz terenów ujęć wody i pompowni ścieków w mieście Słupsku oraz gminie Kobylnica.
- Przeprowadzeniu kontroli rocznych dla wszystkich obiektów budowlanych znajdujących się na terenie siedziby Spółki – 11 obiektów oraz ujęć wody (miasto Słupsk, Głobino – 16 obiektów, a także oczyszczalni ścieków – 47 obiektów (łącznie 74 obiekty budowlane).
- Przeprowadzeniu kontroli rocznych dla wszystkich obiektów budowlanych znajdujących się na terenach gm. Kobylnica (23 obiekty budowlane).
- Przeprowadzeniu kontroli rocznej oraz sezonowej dla obiektu wielkopowierzchniowego znajdującego się na terenie oczyszczalni ścieków. (kompostownia osadu).
- Prowadzeniu księzek obiektów Bbudowanych dla wszystkich obiektów należących do Spółki. (łącznie 97 księzek obiektów budowlanych).
- Realizacji uchwalonego planu remontowego na rok 2019 i planowanie na 2020.
- Wykonaniu prac remontowych w obiektach znajdujących się na terenie siedziby Spółki.
- Nadzór oraz odbiór prac remontowych realizowanych przez firmy zewnętrzne w obiektach znajdujących się na terenie siedziby Spółki.
- Utrzymaniu terenów zielonych w okresie wiosenno – letnim (teren siedziby Spółki oraz tereny ujęć wody) należących do siedziby Spółki z wyłączeniem oczyszczalni ścieków.
- Utrzymaniu porządku na terenie przepompowni ścieków znajdujących się na terenie gminy Kobylnica w okresie jesiennozimowym.
- Utrzymaniu porządku na terenach stacji uzdatniania wody i hydroforni w gm. Kobylnica w okresie jesiennozimowym.
- Odśnieżaniu w okresie zimowym terenu siedziby Spółki oraz studni w Głobinie
- Utrzymaniu czystości w pomieszczeniach administracyjno – socjalnych w obiektach znajdujących się na terenie siedziby Spółki.
- Utrzymaniu terenów zielonych, utrzymanie czystości oraz nadzór na prawidłowym funkcjonowaniu urządzeń wodnych na terenie stawu przy ul. Traugutta z godnie umową.
- Utrzymaniu ładu i porządku na terenach piezometrów.
- Nadzorze, kontroli oraz zleceń firmom zewnętrznym okresowych serwisów urządzeń klimatyzacyjnych znajdujących się w obiektach należących do Spółki.
- Nadzorze nad prawidłową realizacją umowy z firmą zewnętrzną w zakresie ochrony obiektów znajdujących się przy ul. E. Orzeszkowej 1.
- Nadzorze nad prawidłową realizacją umowy z firmą zewnętrzną w zakresie deratyzacji, dezynsekcji i dezynfekcji terenu siedziby Spółki.

- Nadzorze nad prawidłową realizacją umowy z firmą zewnętrzną w zakresie wywozu odpadów komunalnych, szkła, odpadów plastikowych i makulatury z terenu siedziby Spółki.
- Nadzorze i odbiorze prac zleconych związanych z prawidłowym utrzymaniem terenów wod – kan w gm. Kobylnica.
- Realizacji zadań oraz kontakt z firmą zewnętrzną, która dzierżawi obiekt na ul. Sobieskiego z godnie z podpisaną umową.
- Nadzorze nad wykonaniem prac serwisowych wykonanych przez firmę zewnętrzną bram garażowych znajdujących się w obiektach na terenie siedziby Spółki.

Rysunek 73 Ilość zadań związanych z bieżącym utrzymaniem terenów i obiektów Spółki z wyłączeniem OS i SUW

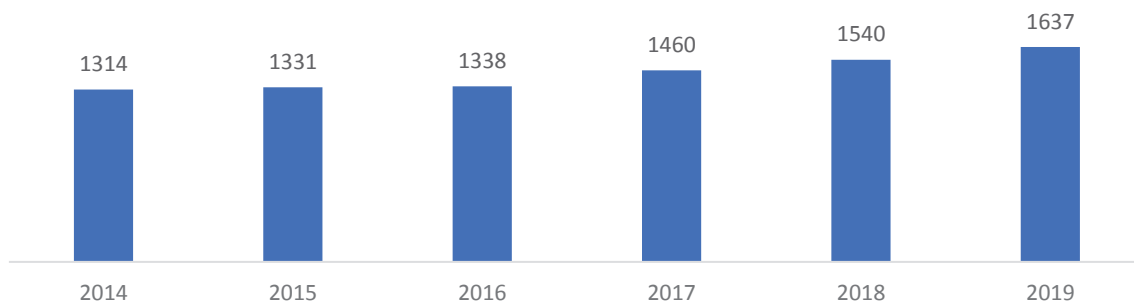
W roku sekcja utrzymania ruchu automatycznego (Ura) realizowała zadania własne w zakresie systemów automatyki przemysłowej, telekomunikacyjnych, kontroli dostępu, sygnalizacji włamaniowej oraz sygnalizacji pożaru. W okresie tym obsłużono 143 zgłoszenia użytkowników, w których podjęto 873 interwencji.

Rysunek 74 Liczba interwencji sekcji Ura w poszczególnych latach

W 2019 roku wykonany został system SCADA oraz system sterowania dla lokalnych przepompowni ścieków: Bolesławice oraz Kobylnica (ul. Sosnowa, ul. Modrzewiowa). Poza realizowaniem zadań własnych sekcja URa wspierała zadania inwestycyjne prowadzone przez inne komórki organizacyjne Spółki.

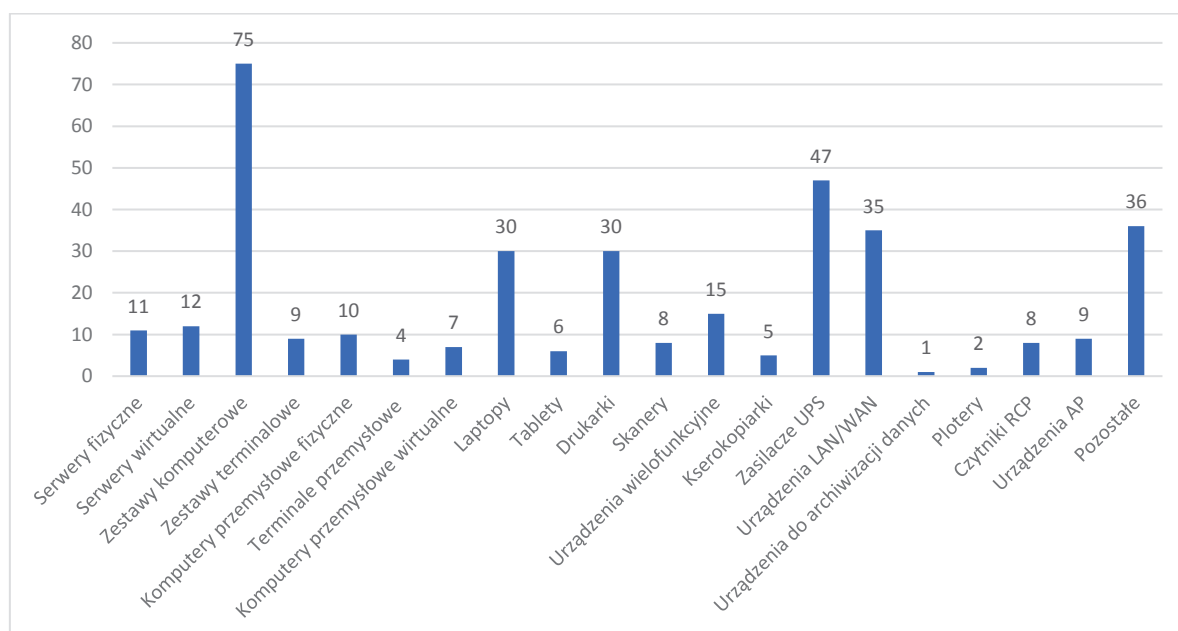
Sekcja informatyki (URi) w 2019 realizowała zadania własne do których należało: bieżące zarządzanie, rozwój i utrzymanie instalacji, urządzeń i maszyn infrastruktury technicznej Spółki w zakresie systemów informatycznych oraz wsparcie użytkowników (helpdesk). W ramach zadań własnych wymieniono 21 zestawów komputerowych na istniejących stanowiskach, z czego 9 zestawów zostało zastąpionych terminalami. Wymieniono ponadto 5 urządzeń peryferyjnych (4 drukarki i 1 urządzenie wielkoformatowe A0). Utworzono 5 nowych stanowisk (1 tablet w sekcji URe oraz 4 terminale do zarządzania SCADA). Przeprowadzono 16 modernizacji sprzętu komputerowego, 14 konserwacji urządzeń peryferyjnych oraz 21 kompleksowych reinstalacji oprogramowania zestawów komputerowych. Ponadto wymieniono baterie w 28 zasilaczach awaryjnych UPS. W okresie tym obsłużono 1 637 zgłoszeń użytkowników, w których podjęto 5 101 interwencji.

Rysunek 75 Liczba zgłoszeń wewnętrznych do sekcji URi w poszczególnych latach

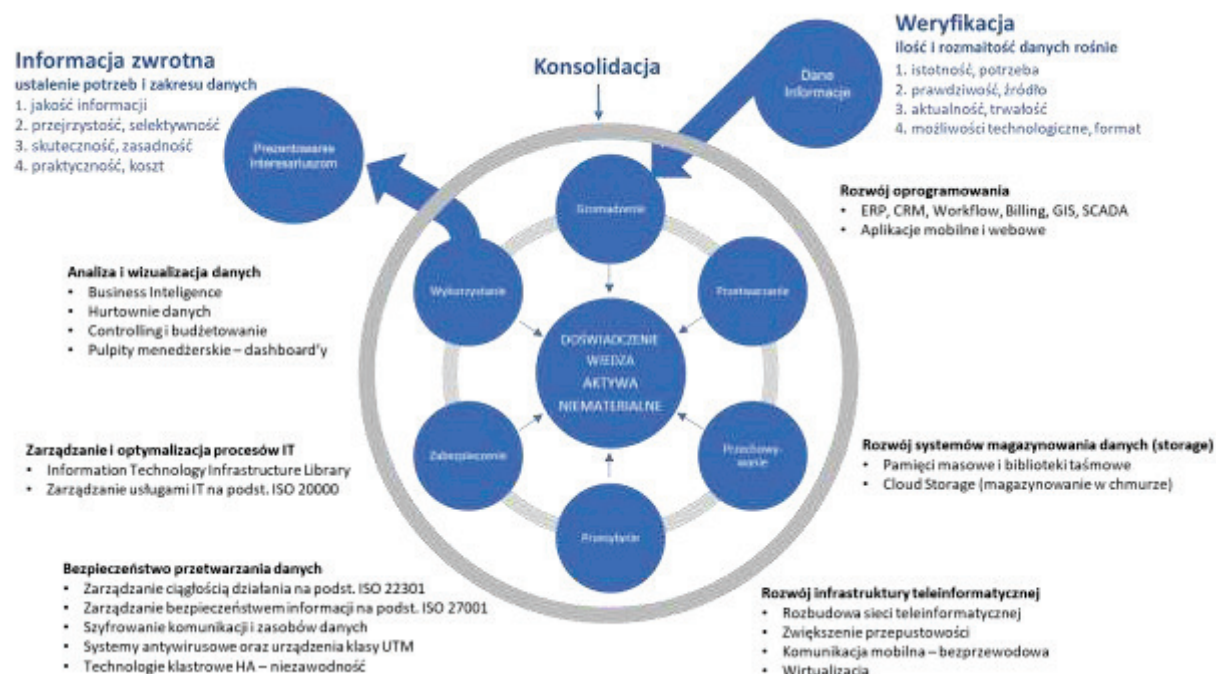
Ważniejsze zadania zrealizowane przez URi w 2019 roku to:

- Wdrożenie systemu Rada24 wspomagającego obsługę rady nadzorczej oraz spotkań kierownictwa.
- Kontynuacja i zakończenie wdrożenia modułu wagowego w ramach Zintegrowanego Systemu Informatycznego UNISOFT.
- Rozbudowa własnego oprogramowania do obsługi zgłoszeń/zleceń w dziale UR oraz zarządzania zasobami informatycznymi.
- Rozbudowa własnego oprogramowania do ewidencji maszyn i remontów dla działów OS i PW.
- Analiza potrzeb oraz projekt własnego oprogramowania na potrzeby Laboratorium Badania Wody i Ścieków (LAB)
- Dostosowanie rozwiązań i narzędzi IT przedsiębiorstwa do wymogów ustawy Prawo zamówień publicznych (ePUAP, miniportal UZP, Platforma Elektronicznego Fakturowania PEF) oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (eKRS).
- Wdrożenie kolejnej platformy serwerowej VRTX na potrzeby wirtualizacji systemów SCADA.
- Wdrożenie rozwiązań terminalowych służących do pracy na systemach SCADA poddanych wirtualizacji.
- Wdrożenie rozwiązań terminalowych w Dziale DK.
- Wdrożenie nowego systemu klasy enterprise zapewniającego kompleksowe bezpieczeństwo FortiClient firmy Fortinet.
- Wymiana i wdrożenie nowej wielofunkcyjnej zintegrowanej zapory sieciowej w postaci urządzenia klasy UTM.
- Wymiana i wdrożenie nowej biblioteki taśmowej wykorzystującej nośniki magnetyczne LTO generacji 7.

Rysunek 76 Inwentaryzacja infrastruktury informatycznej w Spółce – 360 szt.

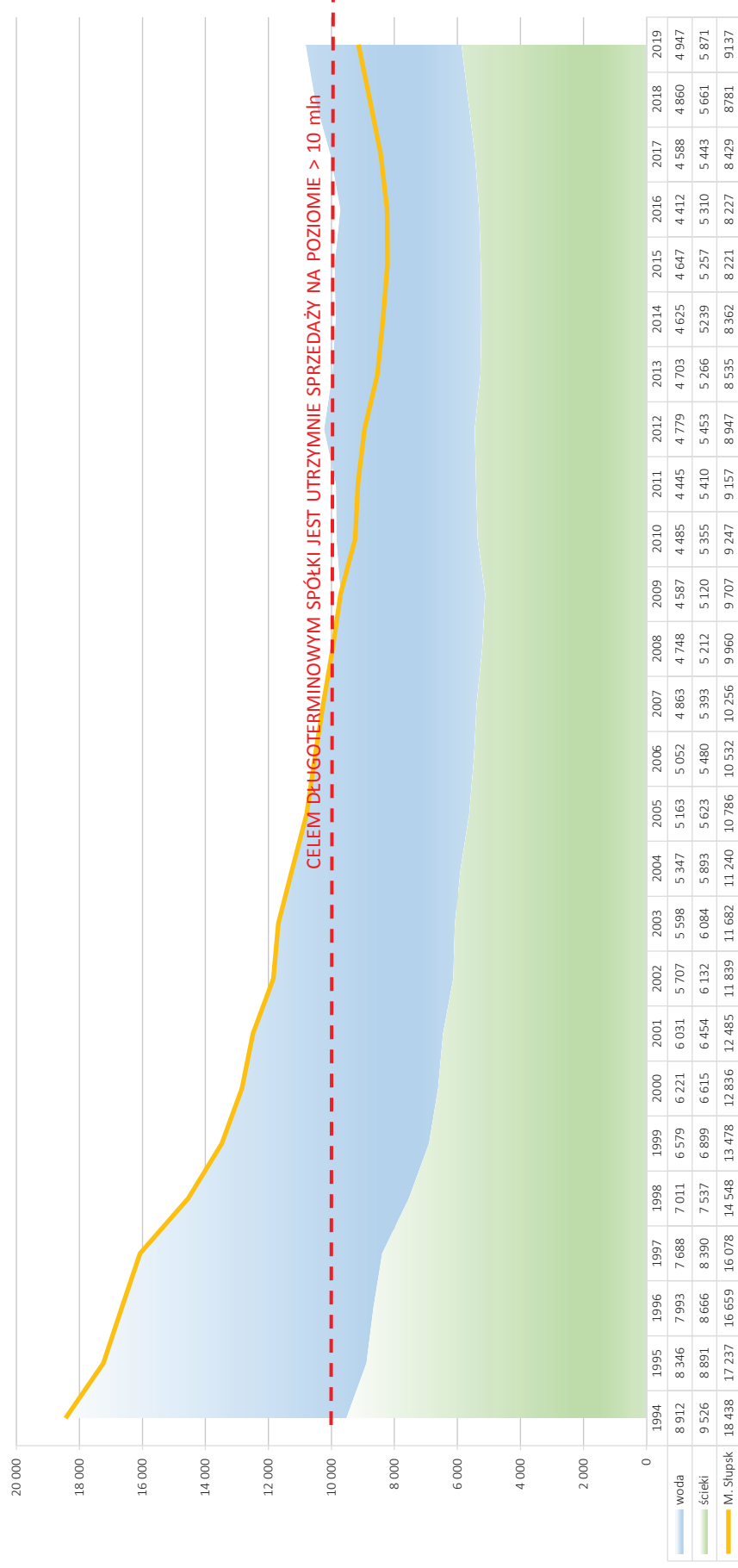
Spółka potrzebuje skutecznych narzędzi IT do pomiaru, weryfikacji, realizacji i prezentacji celów strategicznych i operacyjnych. W 2019 roku przygotowano projekt konfiguracji i konsolidacji oddziaływania IT na poszczególne obszary działalności Spółki. W najbliższych latach obszar ten będzie wymagał wysokich kompetencji i budżetów, ale bez wsparcia informatycznego nie będzie można zbudować niezawodnych i efektywnych usług wod-kan.

Rysunek 77 Narzędzia IT do pomiaru, realizacji i prezentacji celów strategicznych i operacyjnych

Sekcja systemów ciepłowniczych i instalacji sanitarnych (URC) odpowiedzialna jest za bieżące zarządzanie, rozwój i utrzymanie instalacji, urządzeń i maszyn infrastruktury technicznej Spółki w tym zakresie. Bilansuje i rozlicza również emisje do powietrza i koordynuje przepływ informacji w zakresie Słupskiego Klastra Bioenergetycznego.

3. Sprzedaż usług

Rysunek 78 Trendy konsumpcyjne w usługach wodociągowo-kanalizacyjnych na tle celu strategicznego

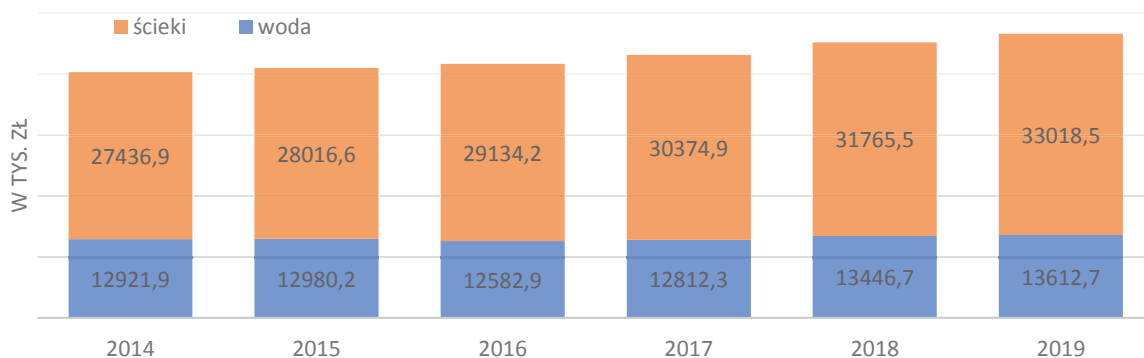
3.1. Przychody z usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków

W roku 2019 nie zmienił się obszar działalności. Przedsiębiorstwo prowadziło działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na obszarze Miasta Słupska, Gminy Kobylnica oraz w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Słupsk. Ponadto do miejscowości: Siemianice, Włynkowo i Płaszewo w gminie Słupsk dostarczana była woda na podstawie umowy sprzedaży hurtowej, a z miejscowości Krzywań w gminie Dębica Kaszubska także na podstawie umowy sprzedaży hurtowej odprowadzane były ścieki do systemu kanalizacji sanitarnej przedsiębiorstwa.

Rysunek 79 Zakres działalności zbiorowego zaopatrzenia

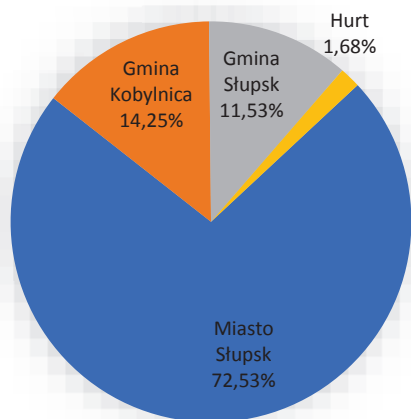
W roku 2019 przychody ze sprzedaży usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków wyniosły 46 890,2 tys. zł. W stosunku do roku 2018 wzrosły o 1 459,55 tys. zł tj. o około 3,1 %. Przychody z tytułu świadczenia usług wodociągowych zwiększyły się o 1,2 % w stosunku do roku ubiegłego i wyniosły 13 612,7 tys. zł. Przychody w tytułu świadczenia usług kanalizacyjnych wzrosły o 3,9 % i wyniosły 33 018,5 tys. zł.

Rysunek 80 Przychody ze sprzedaży usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w latach 2014 – 2019

Tabela 45 Przychody ze sprzedaży usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w latach 2015-2019 wg gmin w tys. zł

Gmina	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Miasto Słupsk	30 838,74	31 227,53	31 802,14	33 486,59	33 852,5
Gmina Kobylnica	5 088,02	5 646,82	6 014,59	6 379,61	6 652,6
Gmina Słupsk	4 479,99	4 708,47	4 959,43	5 063,22	5 381,18
Hurt woda, ścieki	590,01	134,33	411,04	282,81	785,5
RAZEM	40 996,75	41 717,15	43 187,21	45 212,23	46 671,78

Rysunek 81 Udział gmin w przychodach ze sprzedaży usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków w roku 2019

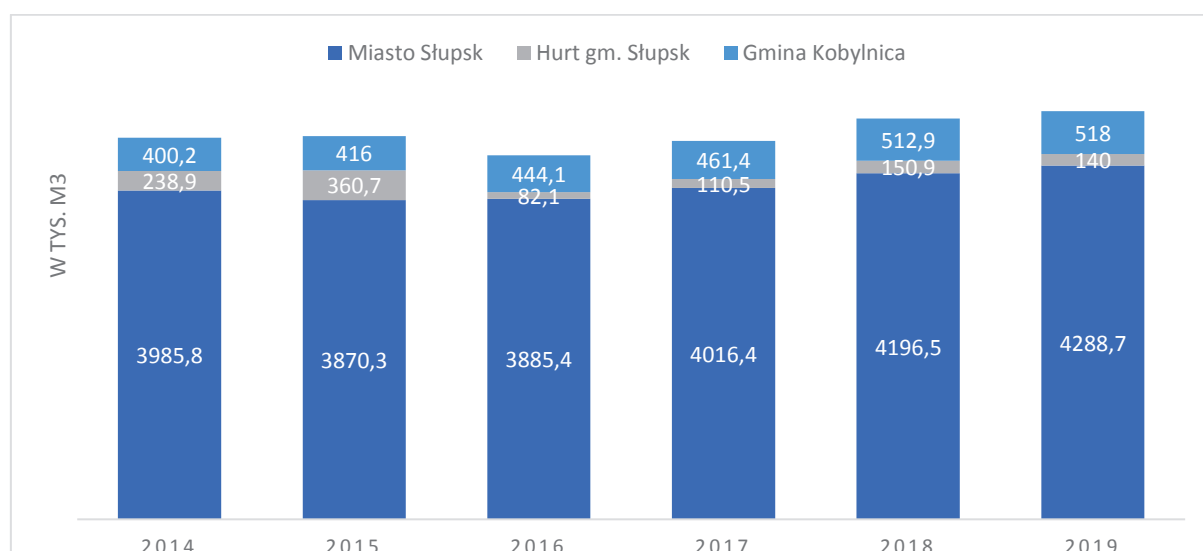
W roku 2019 udział usług sprzedanych na obszarze miasta Słupska w przychodach ze sprzedaży usług podstawowych wyniósł 72,5 %, a spoza obszaru miasta 17,5%.

W roku 2019 obowiązywały taryfy ustalone na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, która weszła w życie w 2018 roku. Został powołany nowy podmiot: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, który sprawuje obowiązki organu zatwierdzającego taryfy za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz prowadzi postępowania związane z opłatami za korzystanie ze środowiska.

Taryfy obowiązujące od dnia 11.06.2018 r. za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na obszarze Miasta Słupska i Gminy Kobylnica oraz za zbiorowe odprowadzanie ścieków na obszarze Gminy Słupsk zatwierdzone zostały w dniu 21.05.2018r. Decyzją Nr GD.RET.070/152/D/2018.KR Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku na okres 3 lat. Taryfy spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27.02.2018 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 2018 r. poz. 472).

3.2. Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W roku 2019 sprzedano o 86,4 tys. m³ wody więcej niż w roku 2018. Na obszarze miasta Słupska sprzedaż wody dostarczanej do odbiorców wzrosła o 92,2 tys. m³, a na obszarze gminy Kobylnica o 5,1 tys. m³. Natomiast w sprzedaży wody hurtowej odnotowany został spadek w stosunku do roku ubiegłego o 10,9 tys. m³.

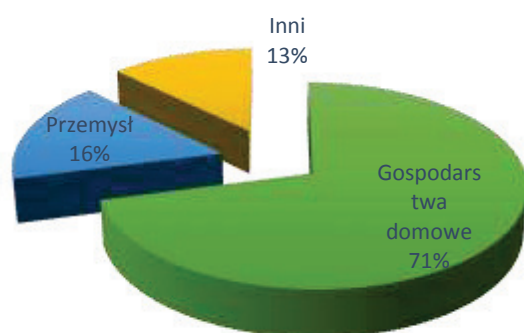

Rysunek 82 Sprzedaż usług dostarczania wody wg gmin w latach 2014-2019 w tys. m³

Tabela 46 Sprzedaż usług dostarczania wody w latach 2014÷2019

Rok	Ilość wody sprzedanej	Wartość wody sprzedanej	Zmiana ilości sprzedaży do roku poprzedniego	Zmiana wartości sprzedaży do roku poprzedniego
	tys. m ³	tys. zł	%	%
2014	4 624,9	12 921,9	-1,7	-0,06
2015	4 647,0	12 980,2	0,4	0,45
2016	4 411,6	12 582,9	-5,06	-3,06
2017	4 588,3	12 812,3	4,0	1,8
2018	4 860,3	13 466,7	5,9	5,1
2019	4 946,70	13 612,7	1,8	1,1

3.2.1. Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę - Miasto Słupsk

Sprzedaż usług dostarczania wody wzrosła o 92,2 tys. m³ w stosunku do roku 2018, tj. o ca 2,2 %. Wzrost sprzedaży wody odnotowany został dla wszystkich grup odbiorców. W grupie gospodarstw domowych sprzedaż wzrosła o 1%, w przemyśle o 9% a w grupie innych wzrost wyniósł o 0,6%, odpowiednio do każdej grupy.

Rysunek 83 Struktura sprzedaży wody na terenie miasta Słupska w 2019 roku

Tabela 47 Sprzedaż usług dostarczania wody w latach 2014÷2019

Rok	Ilość w tys. m ³				Abonament ilość opłat w m-c	
	Gospodarstwa domowe	Przemysł i produkcja spożywcza	Inni odbiorcy wody -cele socjalno-bytowe i p.poż	Ogółem	Za odczyt i rozliczanie wodomierzy głównych oraz utrzymanie w gotowości urządzeń wodociągowych	Za odczyt i rozliczanie wodomierzy dodatkowych
	m ³	m ³	m ³	m ³	m-c	m-c
2014	3 187,4	290,0	508,4	3 985,8	73 115	11 362
2015	3 068,6	295,5	506,2	3 870,3	74 286	11 534
2016	3 052,7	332,8	499,8	3 885,3	75 659	11 898
2017	2 998,3	536,6	481,5	4 016,4	77 052	11 969
2018	3 009,8	647,1	539,6	4 196,5	88 088	12 861
2019	3 041,0	705,1	542,6	4 288,7	84 090	13 909

Tabela 48 Przychody ze sprzedaży usług dostarczania wody na obszarze miasta Słupska w latach 2014÷2019

Rok	Wartość przychodów w tys. zł					Ogółem w tys. zł
	Gospodarstwa domowe	Przemysł i produkcja spożywcza	Inni odbiorcy wody na cele socjalno-bytowe i cele p.poż	Abonament za odczyt i rozliczanie wodomierzy głównych oraz utrzymanie w gotowości urządzeń	Abonament za rozliczanie wodomierzy dodatkowych	
2014	8 414,73	771,39	1 347,29	569,59	66,23	11 169,23
2015	8 216,50	802,24	1 357,87	444,36	66,41	10 887,38
2016	8 118,39	898,63	1 330,35	315,31	67,49	10 730,17
2017	7 765,49	1 416,71	1 247,17	321,26	66,99	10 817,62
2018	7 795,33	1 697,78	1 397,70	311,34	57,61	11 259,76
2019	7 876,20	1 840,33	1 664,35	308,57	49,71	11 739,17

W roku 2019 na obszarze miasta Słupska obowiązywały następujące opłaty za korzystanie z usług zbiorowego zapatrzenia w wodę.

Cena 1 m³ wody:

- dla gospodarstw domowych, na cele socjalno-bytowe, podlewania i p.poż. wynosi 2,59 zł netto/ 2,80 zł brutto,
- dla przemysłu 2,61 zł netto / 2,82 zł/m³ brutto.

Opłata abonamentowa:

Za utrzymanie w gotowości urządzeń wodociągowych i rozliczanie wodomierza głównego:

- dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 5,90 zł/m-c/brutto 6,37 zł/m-c,
- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 3,60 zł/m-c/ brutto 3,89 zł/m-c.

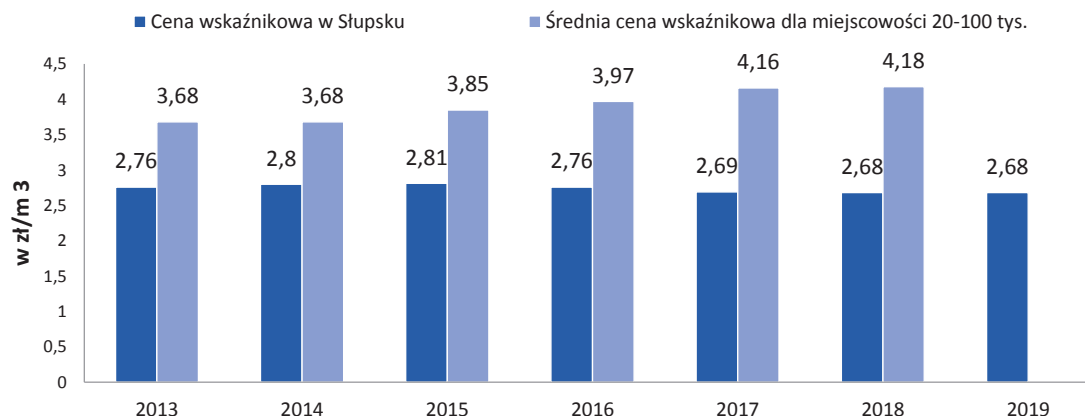
Opłat abonamentowa za rozliczanie wodomierza dodatkowego:

- dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 4,61 zł/m-c/ brutto 4,98 zł/m-c,
- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 2,30 zł/m-c / brutto 2,48 zł/m-c.

Dla oceny wysokości cen wody w Słupsku i możliwości porównania do cen w innych miastach wyliczono ceny wskaźnikowe 1 m³ sprzedawanej wody. Cena wskaźnikowa przedstawia przychody ogółem ze sprzedaży usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę w przeliczeniu na 1 m³ wody. Cena uwzględnia przychody od poszczególnych grup taryfowych odbiorców oraz przychody z abonamentu.

Tabela 49 Cena wskaźnikowa w zł za 1 m³ wody w latach 2013÷2019

Rok	Cena wskaźnikowa w Słupsku w zł/m ³	Średnia cena wskaźnikowa dla miejscowości 20-100 tys. w zł/m ³
2013	2,76	3,68
2014	2,80	3,68
2015	2,81	3,85
2016	2,76	3,97
2017	2,69	4,16
2018	2,68	4,18
2019	2,68	

Rysunek 84 Porównanie cen wskaźnikowych wody w Słupsku do cen w Polsce

W roku 2019 zużycie wody przez mieszkańca Słupska na dobę wyniosło około 97 litrów.

Tabela 50 Zużycie wody na mieszkańca w Słupsku w latach 2011÷2019 w dm³/osobę/dobę

Rok	Sprzedaż wody na cele gosp. domowych w tys. m³ /rok	Liczba mieszkańców	Zużycie wody w dm³/osobę /dobę
2011	3 466	96 655*	98
2012	3 381	95 882*	96,6
2013	3 264	94 849*	94
2014	3 187	93 936*	93
2015	3 069	93 206*/89 981**	90/93
2016	3 052,7	88 552**	94
2017	2 998,3	87 368**	94
2018	3 009,8	86 436**	95
2019	3 041,0	85 562**	97

* wg danych GUS, ** wg danych urzędu miasta – stan na dzień 31.12.2019 roku

W rejestracji na koniec roku 2019 **siedem** nieruchomości, w których woda wykorzystywana jest do celów gospodarstw domowych, nie jest przyłączona do miejskiej sieci wodociągowej. Są to posesje w rejonie ulic: Owocowa, Malinowa i Szpilewskiego. Właściciele tych posesji korzystają z własnych ujęć wody.

3.2.2. Sprzedaż usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę – Gmina Kobylnica

W roku 2019 na obszarze gminy Kobylnica obowiązywały poniższe opłaty za korzystanie z usług zbiorowego zapatrzenia w wodę.

Cena 1 m³ wody:

- dla gospodarstw domowych, na cele socjalno-bytowe, podlewania i p.poż. wynosi 3,26 zł netto/ 3,52 zł brutto,
- dla przemysłu 3,28 zł netto /3,54 zł/m3 brutto.

Opłata abonamentowa:

Za utrzymanie w gotowości urządzeń wodociągowych i rozliczanie wodomierza głównego:

- dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 4,77 zł/m-c/brutto 5,15 zł/m-c,
- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 2,47 zł/m-c/ brutto 2,67 zł/m-c.

Opłata abonamentowa za rozliczanie wodomierza dodatkowego:

- dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 4,61 zł/m-c/ brutto 4,98 zł/m-c,
- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 2,30 zł/m-c/ brutto 2,38 zł/m-c.

Opłata abonamentowa za rozliczenie wg przeciętnych norm zużycia wody:

- dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 2,30 zł/m-c / brutto 2,48 zł/m-c,
- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków wynosi netto 1,23 zł/m-c / brutto 1,33 zł/m-c.

Cena wskaźnikowa wody w gminie Kobylnica w roku 2019 zmniejszyła się o 0,10 zł w stosunku do ceny wskaźnikowej w roku 2018.

Tabela 51 Cena wskaźnikowa na obszarze Gminy Kobylnica w zł za 1 m³ wody w latach 2013÷2019

Rok	Cena wskaźnikowa w gm. Kobylnica w zł/m ³	Średnia cena wskaźnikowa dla obszarów do 20 tys. mieszkańców w zł/m ³
2013	3,24	3,70
2014	3,37	3,47
2015	3,61	3,81
2016	3,87	3,80
2017	3,88	3,75
2018	3,72	3,90
2019	3,62	

W roku 2019 dostarczono do odbiorców na terenie gminy łącznie o 5,16 tys. m³ wody więcej niż rok wcześniej. Pomimo wzrostu sprzedaży w ogólnym zestawieniu o ok. 1%, to w przypadku dwóch grup odbiorców odnotowany został spadek sprzedaży. W grupie odbiorców „przemysł” sprzedaż wody była mniejsza w stosunku do roku 2018 o ca 6%, natomiast w grupie odbiorców „inni” sprzedaż była mniejsza o ca 3%. W konsekwencji, pomimo wzrostu ilości usług, przychód z tytułu sprzedaży na działalności woda był niższy do roku ubiegłego o ca 34,28 tys. zł.

Tabela 52 Sprzedaż usług dostarczania wody na obszarze gminy Kobylnica w latach 2014÷2019

Rok	Ilość w tys. m ³				Abonament ilość w m-c	
	Gosp. domowe	Przemysł	Inni	Ogółem	Wodomierze główne	Wodomierze dodatkowe
2014	280,42	58,40	61,40	400,22	48 137	
2015	294,11	60,27	61,61	415,99	35 522	14 387
2016	312,70	69,20	62,19	444,09	37 915	15 252
2017	330,21	74,64	56,54	461,39	40 231	15 983
2018	362,62	64,62	85,63	512,87	42 161	17 221
2019	373,90	61,37	82,77	518,03	43 370	18 330

Tabela 53 Przychody ze sprzedaży usług dostarczania wody na obszarze gminy Kobylnica w latach 2014-2018

Rok	Wartość w tys. zł					Ogółem
	Gosp. domowe	Przemysł	Inni	Abonament - wodomierze		
				główne	dodatkowe	
2014	776,74	162,93	170,07	240,68		1 350,42
2015	883,18	183,61	186,44	177,61	71,94	1 502,78
2016	1 019,41	230,43	202,74	189,57	76,26	1 718,41
2017	1 076,36	248,56	184,32	201,14	79,92	1 790,30
2018	1 182,15	213,44	279,16	162,96	70,08	1 907,79
2019	1 218,91	201,29	269,82	120,79	62,70	1 873,51
różnica						
2019 - 2018	36,76	-12,15	-9,34	-42,17	-7,38	-34,28

W roku 2019 średnie zużycie wody na mieszkańca Gminy Kobylnica na dobę wyniosło 82 litry/dobę. Uwaga! Ten wskaźnik nie uwzględnia wody pobieranej z własnych ujęć odbiorców usług.

Tabela 54. Zużycie wody na mieszkańca w latach 2013÷2019 w dm³/osobę/dobę

Rok	Sprzedaż wody gosp. domowe w tys. m ³ /rok	Liczba mieszkańców	Zużycie wody w dm ³ /osobę /dobę
2013	275,73	10 965*	69
2014	280,42	11 076*	69
2015	294,11	11 302*/11 159**	71/72
2016	312,7	11 444**	75
2017	330,21	11 734**	77
2018	362,6	11 855**	84
2019	373,9	12 531**	82

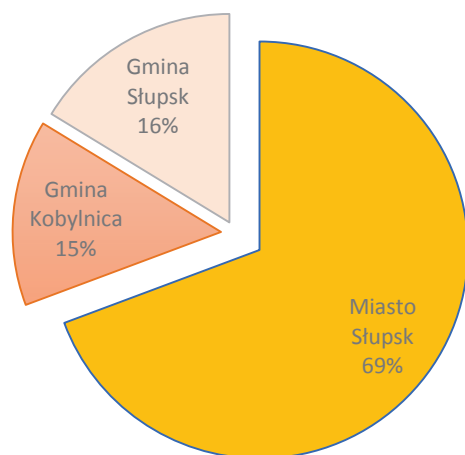
*wg GUS, **wg danych z urzędu gminy na dzień 31.12.2019

3.3. Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków

W roku 2019 ilość odebranych ścieków wzrosła o 211 tys. m³ tj. o około 3,7 % w stosunku do roku 2018. Przychody z tego tytułu wyniosły 33 037,5 tys. zł i są wyższe o około 4 %. Od roku 2016 do systemu kanalizacji sanitarnej przedsiębiorstwa odprowadzane są ścieki z miejscowości Krzywań w gminie Dębica Kaszubska na zasadach sprzedaży hurtowej. W roku 2019 ilość ścieków dostarczonych z tej miejscowości wyniosła 922 m³, a przychód z tego tytułu wyniósł 5 264,62 zł.

Tabela 55 Sprzedaż usług odprowadzania ścieków w latach 2014÷2019

Rok	Ilość ścieków	Wartość przychodów	Zmiana ilości	Zmiana przychodów
	tys. m ³	tys. zł	%	%
2014	5 239	27 437,0	-0,5	2,7
2015	5 257	28 016,6	0,3	2,1
2016	5 310	29 134,2	1,0	4,0
2017	5 443	30 374,9	2,5	4,2
2018	5 661	31 765,5	4,0	4,6
2019	5 872	33 037,5	3,7	4,0

Rysunek 85. Struktura przychodów ze zbiorowego odprowadzania ścieków w 2019 roku

Ilościowo ścieki odprowadzane z obszaru miasta Słupska stanowią około 80,4% ogółu sprzedaży, zaś udział tych ścieków w przychodach wynosi tylko 69 %. Wynika to z niższych cen usług zbiorowego odprowadzania ścieków w Słupsku w stosunku do cen obowiązujących w gminach. Sprzedaż ścieków w gminie Kobylnica stanowiła 7,2% a w gminie Słupsk 12,4% w ogólnej ilości świadczonych usług.

Udział w przychodach z tytułu odprowadzania ścieków przedstawia się następująco: Miasto Słupsk – 69%, gmina Kobylnica – 15 %, a gmina Słupsk – 16 %. Przychody obu gmin różnią się minimalnie, jednym procentem, przy ponad 5% różnicy sprzedaży, co wynika z wyższych cen usług w gminie Kobylnica.

3.3.1. Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Miasto Słupsk

W roku 2019 ilość ścieków sprzedanych, odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej, zwiększyła się o 134,2 tys. m³.

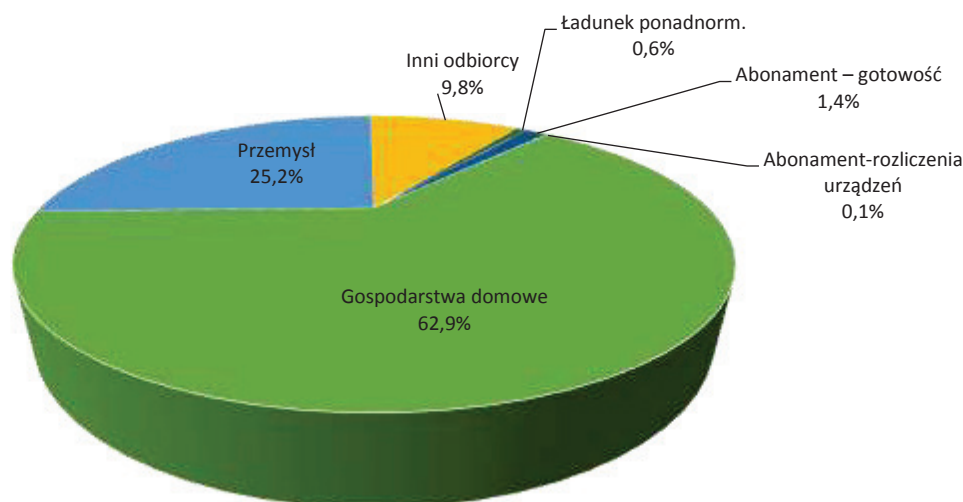
Tabela 56 Sprzedaż usług odprowadzania ścieków w Słupsku w latach 2014÷2019

Rok	Ilość w tys. m³				Abonament za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych w szt.	Abonament za rozliczanie liczników dodatkowych w szt.
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Inni odbiorcy	Ogółem		
2014	3 180,9	748,2	446,8	4 375,9		
2015	3 063,8	833,8	452,6	4 350,2	35 158	
2016	3 048,0	847,9	446,9	4 342,8	73510	139
2017	2 993,3	977,6	441,6	4 412,5	75038	429
2018	3 001,2	1 105,9	467,8	4 584,7	78370	3512
2019	3 033,0	1 215,9	470,0	4 718,9	82126	6155

Przychody ze sprzedaży usług kanalizacyjnych w roku 2019 wzrosły o 672,03 tys. zł tj. o około 3 %.

Tabela 57 Przychody ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków na obszarze miasta Słupska w latach 2014÷2019

Rok	Wartość w tys. zł						
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Inni odbiorcy	Ładunek ponadnorm.	Abonament – gotowość	Abonament-rozliczenia urządzeń	Ogółem
2014	14 282,48	3 359,20	2 006,04	100,43			19 748,15
2015	13 842,56	3 765,96	2 044,28	166,70	131,85		19 951,35
2016	14 053,38	3 907,00	2 059,96	199,63	275,67	1,04	20 496,68
2017	14 106,69	4 606,46	2 080,73	110,03	281,68	3,22	21 188,81
2018	14 255,69	5 253,34	2 265,03	142,68	301,99	8,08	22 226,81
2019	14 406,66	5 775,57	2 233,28	147,54	321,63	14,16	22 898,84

Rysunek 86 Struktura przychodów ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków w Słupsku w roku 2019

W roku 2019 na obszarze miasta Słupska obowiązywały następujące opłaty za korzystanie z usług zbiorowego odprowadzanie ścieków:

Cena 1 m³ ścieków:

- dla wszystkich grup taryfowych wynosi: 4,75 zł netto/ 5,13 zł brutto,

Opłata abonamentowa:

- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie wodomierza na ujęciu własnym odbiorcy lub urządzenia pomiarowego, dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 6,21 zł/m-c/brutto 6,71 zł/m-c,
- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie wodomierza głównego dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 3,90 zł/m-c/ brutto 4,21 zł/m-c.

Opłata abonamentowa za rozliczanie wodomierza dodatkowego:

- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 2,30 zł/m-c/ brutto 2,48 zł/m-c.

Tabela 58 Cena wskaźnikowa w zł za 1 m³ ścieków w latach 2013÷2019

Rok	Cena wskaźnikowa w Słupsku w zł/m ³	Średnia cena wskaźnikowa dla miejscowości 20-100tys. w zł/m ³
2013	4,43	5,83
2014	4,51	5,85
2015	4,59	6,76
2016	4,72	6,96
2017	4,80	6,61
2018	4,85	7,02
2019	4,82	

W Słupsku wg stanu na koniec 2019 roku 50 nieruchomości, których właściciele korzystają z wody w celach prowadzenia gospodarstw domowych nie jest przyłączonych do zbiorczego systemu sieci kanalizacji sanitarnej. Są to niektóre nieruchomości w rejonie ulic: Spacerowa, Zamiejska, Sportowa, Poznańska, Legionów Polskich, B. Chrobrego, S. Banacha, Leszczyńskiego, Klonowa, Riedla, Nalepy, Zamiejskiej i innych. Właściciele tych posesji posiadają zbiorniki bezodpływowe lub odprowadzają ścieki w inny sposób.

3.3.2. Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Gmina Kobylnica

Ilość odprowadzanych ścieków z obszaru Gminy Kobylnica w roku 2019 zwiększyła się o 33,9 tys. m³ tj. o 8,7 %.

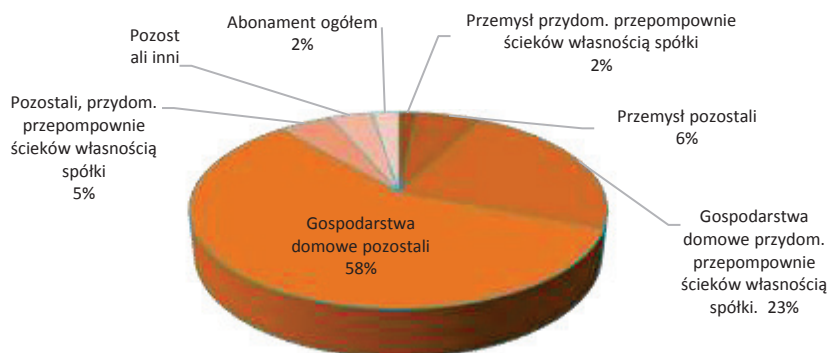
Tabela 59 Sprzedaż usług odprowadzania ścieków w Gminie Kobylnica w latach 2014÷2019 w tys. m³

Rok	Grupa taryfowa							Ogółem w tys. m ³
	Przemysł		Gospodarstwa domowe		Pozostali odbiorcy		Gminne zbiorniki bezodpł.	
	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.2	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.4	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.6		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2014	4,58	15,61	84,31	147,19	17,37	9,29	15,59	293,94
2015	4,72	15,93	80,47	159,79	15,08	9,80	15,25	300,94
2016	5,16	20,84	83,03	178,55	14,88	11,91	15,07	329,44
2017	5,98	27,77	81,31	196,54	17,69	14,46	15,13	358,88
2018	5,92	25,52	85,11	234,82	17,71	15,34	6,09	390,51
2019	5.87	28.49	83.42	270.63	17.64	18.36	0	424.41

Przychody z tytułu usług zbiorowego odprowadzania ścieków w roku 2019 wzrosły o 307,17 tys. zł, tj. o 6,9 % w stosunku do roku 2018.

Tabela 60 Przychody ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków w Gminie Kobylnica w latach 2014÷2019 w tys. zł

ROK	Grupa odbiorców							Abonament ogółem	Ogółem w tys. zł
	Przemysł		Gospodarstwa domowe		Pozostali odbiorcy		Gminne zbiorniki bezodpływowe		
	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.2	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.4	przydom. przepompownie ścieków własnością spółki	inni niż w kol.6			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2014	58,58	155,79	1 079,00	1 468,78	222,97	92,77	414,81		3 492,70
2015	61,54	160,63	1 048,87	1 611,17	196,56	98,96	407,50		3 585,23
2016	68,50	212,73	1 100,63	1 822,99	197,16	121,59	404,80		3 928,40
2017	79,28	283,53	1 078,14	2 006,66	234,35	147,68	394,65		4 224,29
2018	78,47	260,57	1 128,61	2 397,53	234,85	156,60	153,36	61,83	4 471,92
2019	77,80	290,92	1 106,14	2 763,17	233,88	187,43	0	119,75	4 779,09

Rysunek 87 Struktura przychodów ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków w Gminie Kobylnica w roku 2019

W roku 2019 na obszarze Gminy Kobylnica obowiązywały poniższe opłaty za korzystanie z usług zbiorowego odprowadzania ścieków.

Cena 1 m³ ścieków:

- dla odbiorców posiadający przydomowe przepompownie ścieków będące własnością przedsiębiorstwa: 13,26 zł netto/ 14,32 zł brutto,
- dla odbiorców posiadający przydomowe przepompownie ścieków nie będące własnością przedsiębiorstwa lub odprowadzających ścieki do sieci grawitacyjnej: 13,26 zł netto/ 14,32 zł brutto,

Opłata abonamentowa:

- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie wodomierza na ujęciu własnym odbiorcy lub urządzenia pomiarowego dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 4,83 zł/m-c/brutto 5,22 zł/m-c,
- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie wodomierza głównego dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 2,53 zł/m-c/brutto 2,73 zł/m-c.

Opłata abonamentowa za rozliczanie wodomierza dodatkowego:

- dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 2,30 zł/m-c/ brutto 2,48 zł/m-c.

Opłata abonamentowa:

- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie za usługi odprowadzania ścieków na podstawie przeciętnych norm zużycia wody dla odbiorców nie korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 4,83 zł/m-c/brutto 5,22 zł/m-c,
- za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych i rozliczanie za usługi odprowadzania ścieków na podstawie przeciętnych norm zużycia wody dla odbiorców korzystających jednocześnie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosi netto 2,53 zł/m-c/ brutto 2,73 zł/m-c

Na podstawie uchwały Rady Gminy Kobylnica nr LVII/466/2018 z dnia 21.06.2018r. i nr XII/101/2019 z dnia 27.06.2019r. w sprawie dopłaty do taryf za zbiorowe odprowadzanie ścieków dla odbiorców odprowadzających ścieki z gospodarstw domowych obowiązuje dopłata z budżetu gminy w wysokości netto 4,63 zł/ brutto 5,00 zł do każdego metra sześciennego odprowadzanych ścieków.

Tabela 61 Ceny wskaźnikowe za usługi odprowadzania ścieków w Gminie Kobylnica w latach 2013÷2019

Rok	Cena wskaźnikowa w gm. Kobylnica w zł/m ³	Średnia cena wskaźnikowa dla obszarów do 20 tys. mieszkańców w zł/m ³	Cena wskaźnikowa w gm. Kobylnica z uwzględnieniem dopłat z budżetu gminy w zł/m ³
2013	11,03	5,82	6,4
2014	11,06	8,90	6,43
2015	11,91	6,67	7,28
2016	11,92	7,38	7,29
2017	11,14	7,07	6,51
2018	11,29	7,31	6,66
2019	11,26		6,63

W ostatnich latach cena wskaźnikowa za usługi odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Kobylnica po uwzględnieniu dopłaty z budżetu Gminy Kobylnica jest niższa od średniej ceny wskaźnikowej za usługi odprowadzania ścieków w Polsce na obszarach do 20 tys. mieszkańców (IGWP Benchmarking).

3.3.3. Sprzedaż usług zbiorowego odprowadzania ścieków – Gmina Słupsk

Ilość odprowadzanych ścieków z obszaru Gminy Słupsk z roku na rok wzrasta. W roku 2019 zwiększyła się o 43,02 tys. m³ tj. około 6,3%.

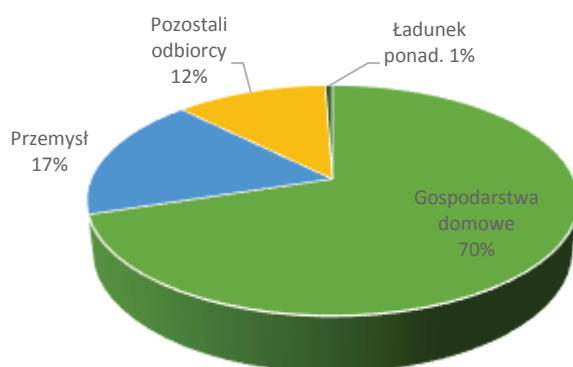
Tabela 62. Sprzedaż usług odprowadzania ścieków w Gminie Słupsk w latach 2014÷2019 w tys. m³

Rok	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Inni odbiorcy	Ogółem
2014	422,76	75,14	70,83	568,73
2015	442,90	91,91	71,42	606,23
2016	459,75	115,21	62,31	637,27
2017	471,51	130,77	69,23	671,51
2018	493,16	116,76	76,05	685,97
2019	514,15	127,34	87,49	728,99

Przychody z tytułu usług zbiorowego odprowadzania ścieków w roku 2019 wzrosły o 317,97 tys. zł tj. o około 6,3 %.

Tabela 63. Przychody ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków wg taryf w latach 2014÷2019 w tys. zł

Rok	Wartość w tys. zł				
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Pozostali odbiorcy	ładunek ponadnor.	Ogółem
2014	3 101,99	550,56	518,17	25,40	4 196,12
2015	3 250,74	674,62	524,19	30,44	4 479,99
2016	3 374,67	845,66	457,35	30,79	4 708,47
2017	3 460,85	959,84	508,17	30,57	4 959,43
2018	3 619,81	857,00	558,22	28,19	5 063,22
2019	3773,89	934,69	642	30,61	5381,19

Rysunek 88 Struktura przychodów ze sprzedaży usług odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Słupsk

Na podstawie uchwał Rady Gminy Słupsk nr XLV/561/2018 z dnia 27.06.2018r. (1) i nr XI/118/2019 z dnia 18.07.2019r. (2) w sprawie dopłaty do taryf za zbiorowe odprowadzanie ścieków, dla odbiorców odprowadzających ścieki z gospodarstw domowych, odpowiednio wg uchwały pierwszej (1) - dopłata z budżetu gminy w wysokości netto 1,40 zł/ brutto 1,51 zł do każdego metra sześciennego odprowadzanych ścieków w okresie do 30 czerwca 2019r i według uchwały drugiej (2) - dopłata z budżetu gminy w wysokości netto 1,00 zł/ brutto 1,08 zł do

każdego metra sześciennego odprowadzanych ścieków w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2019r.

Tabela 64. Cena wskaźnikowa w zł za 1 m³ ścieków w latach 2013÷2019

Rok	Cena wskaźnikowa w gm. Słupsk w zł/m ³	Średnia cena wskaźnikowa dla obszarów do 20 tys. mieszkańców w zł/m ³	Cena wskaźnikowa w gm. Słupsk z uwzględnieniem dopłat z budżetu gminy w zł/m ³
2013	7,06	5,82	5,66
2014	7,38	8,90	5,98
2015	7,39	6,67	5,99
2016	7,39	7,38	5,99
2017	7,39	7,07	5,99
2018	7,38		5,98
2019	7,34		5,94 ¹ /6,34 ²

3.3.4. Sprzedaż pozostała

W roku 2019 inne przychody przedsiębiorstwa wyniosły 3 389,2 tys. zł. W pozycji inne przychody, w tym OZE zawarte są między innymi przychody z tytułu sprzedaży praw majątkowych OZE, refakturowania niektórych usług, sprzedaży materiałów tym złomu, dzierżawy, najmu, sprzedaży środków trwałych, rozliczeń z pracownikami, itp.

Tabela 65 Przychody ze sprzedaży pozostałej w latach 2014÷2019

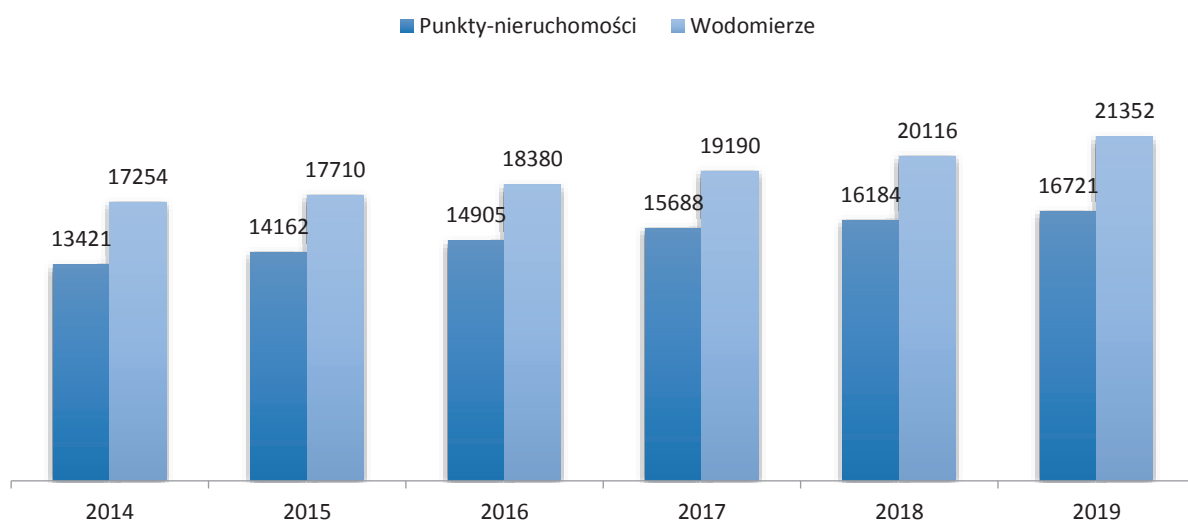
Dział	Rodzaj usług	Przychody ze sprzedaży pozostałej w zł					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
DOK, PE	Usługi dot. zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wodomierze dodatkowe, odcięcia usług	48 250	61 546	59 322	55 954	87 239	119 623
PT	Uzgodnienia, opinie techniczne	43 129	47 695	53 465	50 676	6 894	2 337
PE	Usługi na sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, odbiory techniczne	91 423	147 222	157 086	85 558	131 269	85 022
PS	Usługi sprzętowe i transportowe	10 038	8 132	5 296	1 909	2 439	357
LAB	Usługi laboratoryjne	62 403	68 194	75 885	84 195	120 959	109 086
OS	Usługi oczyszczalni, przyjmowanie odpadów, nieczystości ciekłych, sprzedaż kompostu z transportem	466 200	229 932	360 487	142 985	574 394	716 764
PI	Usługi techniczne dot. rozbudowy	0	29 691	87 156	99 326	73 670	44 436
Razem usługi dodatkowe		721 433	592 412	798 697	520 603	996 864	1 077 625
Inne przychody, w tym OZE		962 316	324 581	267 901	560 201	3 106 849	2 311 603
Ogółem		1 683 749	916 993	1 066 598	1 080 804	4 103 713	3 389 228

3.4. Odbiorcy usług i punkty rozliczeniowe

W ostatnich latach wzrasta liczba odbiorców usług, punktów rozliczeniowych tj. nieruchomości przyłączonych do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej oraz wodomierzy zamontowanych w punktach rozliczeniowych.

Tabela 66 Informacja o liczbie obsługiwanych wodomierzy, punktów rozliczeniowych i odbiorców usług

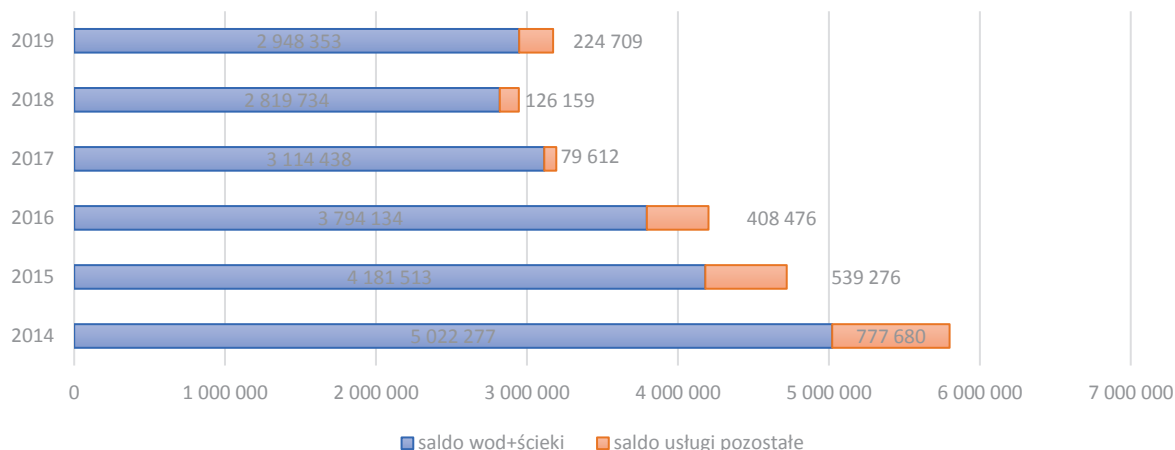
Wodomierze, punkty rozliczeniowe, odbiorcy usług	Informacje szczegółowe
Odczytywane wodomierze i urządzenia pomiarowe ogółem: 20 116 szt.	- wodomierze główne: 1 4729 - przepływomierze ścieków: 13 - wodomierze dodatkowe w lokalach: 1 277 - wodomierze dodatkowe do wody bezpowrotnie zużytej: 4 097
Punkty rozliczeniowe - nieruchomości, do których świadczone są usługi wodociągowe i kanalizacyjne ogółem: 16 184	- na obszarze Miasta Słupska: 7 502 - na obszarze Gminy Kobylnica: 4 281 - na obszarze Gminy Słupsk: 4 401
Odbiorcy korzystający z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków ogółem: 15 154	- odbiorcy w budynkach wielolokalowych do prowadzenia gospodarstw domowych: 1212 - odbiorcy indywidualni: 12 743 - przemysł: 237 - pozostali: 962 (administracja państwowa, samorządowa, urzędy, instytucje, szkoły, itp.):

Rysunek 89 Liczba rozliczanych nieruchomości i wodomierzy w latach 2014÷2019

3.5. Windykacja należności

Na dzień 31.12.2019 r. saldo należności z tytułu świadczenia usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz sprzedaży pozostałej wynosi 3 173 062 zł. W stosunku do roku ubiegłego zwiększyło się o 227 169 zł. Saldo należności z tytułu świadczenia usług podstawowych wynosi 2 948 353 zł.

Rysunek 90 Saldo rozrachunków z tytułu sprzedaży w latach 2014÷2019

Wskaźnik ściągalskości należności za wodę i ścieki wyliczony, jako iloraz sumy wpłat dokonanych za usługi wodociągowe i kanalizacyjne do danego dnia do przychodów brutto z tytułu usług wodociagowych i kanalizacyjnych w roku (w %).

Tabela 67 Wskaźniki ściągalskości należności sprzedaży usług dostawy wody i odbioru ścieków w roku 2019

GMINA	Przychód brutto 2019 wg dokumentów sprzedaży	Ściągalskość należności na dzień		
		31.12.2019	31.01.2020*	29.02.2020
Miasto Słupsk	37 408 997,51 zł	95,4%	99,5%	99,8%
Gmina Kobylnica	5 414 289,89 zł	94,0%	98,3%	99,0%
Gmina Słupsk	5 142 160,78 zł	88,6%	95,5%	97,5%
Ogółem	47 965 448,18 zł	94,5%	99,0%	99,5%

* - uwzględnia dokumenty sprzedaży z terminem płatności styczeń 2020 – dotyczy w szczególności sprzedaży za grudzień 2019.

Tabela 68 Saldo należności oraz sprzedaż brutto usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków wg gmin w roku 2019

Grupa odbiorców	Saldo w zł	Sprzedaż brutto w zł
	na 31.12.2019r.	1.01.2019r.÷31.12.2019r.
Miasto Słupsk	1 706 369	37 408 998
Gm. Kobylnica	638 640	7 184 627
Gm. Słupsk	598 505	5 809 941
Razem	2 943 515	50 403 565

Tabela 69 Wskaźnik obrotu należności „w dniach” w latach 2014÷2019 (na koniec roku)

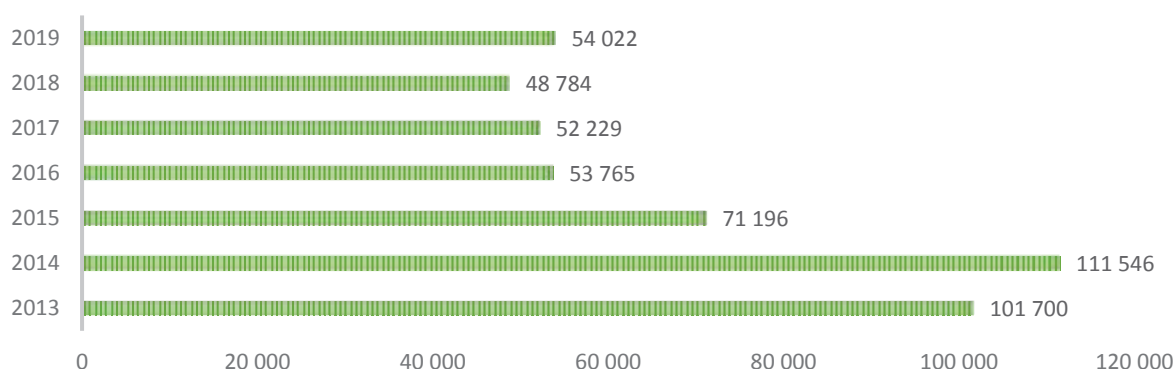
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto Słupsk	40	26	20	21	18	17
Odbiorcy w gminie Kobylnica	47	71	75	28	26	32
Odbiorcy w gminie Słupsk	49	50	52	41	37	38
Ogółem	42	34	31	24	21	21

Ogólny wskaźnik obrotu należności z tytułu usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków wyliczony na dzień 31.12.2019 r. wynosi 21 dni.

Tabela 70 Stan należności z tytułu sprzedaży pozostałej

Rok	Saldo należności w zł na dzień 31.12.2019	Sprzedaż brutto w zł	Wskaźnik obrotu należności w dniach
2014	777 680	1 683 749	169
2015	539 276	1 089 662	181
2016	408 476	1 228 714	121
2017	79 612	1 264 617	23
2018	126 159	3 686 632	12
2019	224 709	3 389 228	24

W roku 2019 zapłacone odsetki naliczone z tytułu nieregulowania należności w terminie oznaczonym na fakturze wyniosły 54 022 zł.

Rysunek 91 Wartość zapłaconych odsetek w latach 2014÷2019 w zł

Należności nieregularne to wierzytelności z tytułu opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, które zostały uznane przez komornika jako nieściągalne i umorzone.

Tabela 71 Wartość należności umorzonych przez komornika w latach 2014÷2019

Odbiorcy usług	Należności nieregularne w zł					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Odbiorcy w m. Słupsku	3 077,35	18 582,26	943,22	364,91	0,00	11 708,02
Odbiorcy w gminie Kobylnica	28 353,08	20 996,05	12 757,11	87 328,44	8 152,95	19 328,28
Odbiorcy w gminie Słupsk	13 677,65	29 075,05	17 075,89	43 754,36	9 297,87	23 203,40
Razem	32 361,57	60 505,48	30 776,22	131 447,71	17 450,82	54 239,70

Spółka współpracuje z gminnymi ośrodkami pomocy w zakresie identyfikacji odbiorców wykluczonych społecznie lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Wielkość pomocy społecznej przyznanej odbiorcom usług, która przeznaczona została na zapłatę należności za usługi wodociągowe i kanalizacyjne wyniosła łącznie 949,51 zł.

Tabela 72 Pomoc społeczna w zł w latach 2014÷2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina Słupsk	5 110,25	5 036,79	9 559,11	5 232,41	2 675,39	734,18
Gmina Kobylnica	22 415,53	16 000,03	2 762,54	6 105,20	431,0	215,33
Razem	27 525,78	21 036,82	12 321,65	11 337,61	3 106,47	949,51

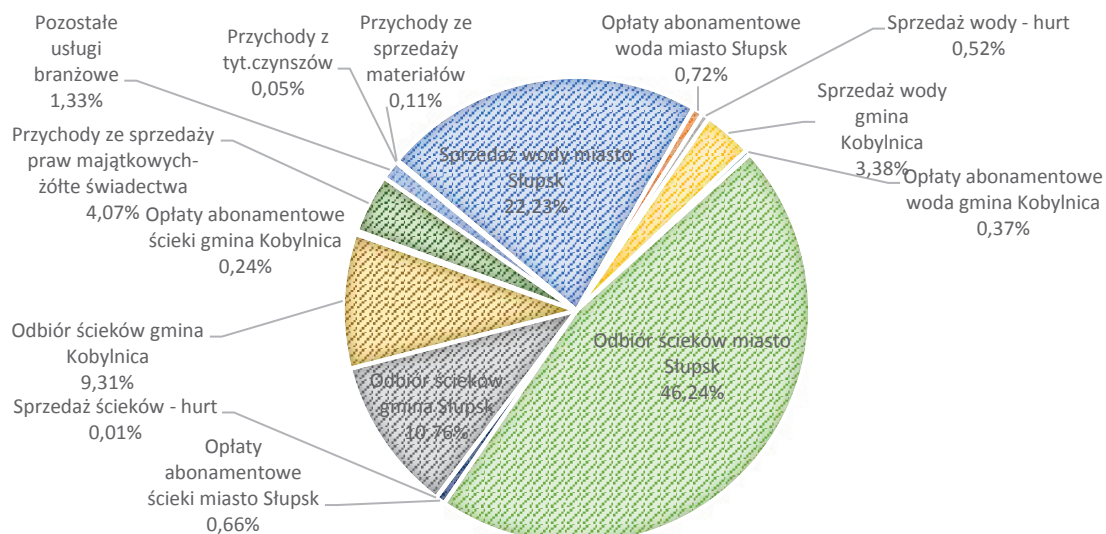
4. Sytuacja finansowa Spółki

4.1. Działalność gospodarcza

W 2019 r. Spółka osiągnęła z działalności operacyjnej przychody w wysokości 50 031 889,57 zł.

Tabela 73. Przychody spółki w latach 2018-2019.

Rodzaj działalności		Wartość sprzedaży w zł		Struktura sprzedaży %
		2018	2019	
1	Sprzedaż wody miasto Słupsk	10 890 811,8	11 121 880,41	22,23
2	Opłaty abonamentowe- woda miasto Słupsk	395 139,79	361 704,55	0,72
3	Sprzedaż wody - hurt	279 207,55	259 007,28	0,52
4	Sprzedaż wody gmina Kobylnica	1 674 747,09	1 690 016,69	3,38
5	Opłaty abonamentowe gmina Kobylnica	233 047,95	183 492,69	0,37
6	Odbiór ścieków miasto Słupsk	22 334 029,06	23 136 981,53	46,24
7	Odbiór ścieków - opłaty abonamentowe miasto Słupsk	283 549,82	332 088,85	0,66
8	Odbiór ścieków - hurt	3 835,94	5 539,62	0,01
9	Odbiór ścieków gmina Słupsk	5 063 219,99	5 381 186,21	10,76
10	Odbiór ścieków gmina Kobylnica	4 409 986,48	4 659 340,63	9,31
11	Opłaty abonamentowe ścieki gmina Kobylnica	61 826,89	119 751,93	0,24
12	Przychody ze sprzedaży praw majątkowych do energii OZE i CHP	376 963,12	2 038 522,63	4,07
13	Pozostałe usługi branżowe	725 993,26	664 904,1	1,33
14	Przychody z tyt. czynszów	20 858,6	23 359,54	0,05
15	Przychody ze sprzedaży materiałów	51 628,12	54 112,91	0,11
Razem		46 804 845,46	50 031 889,57	100,00

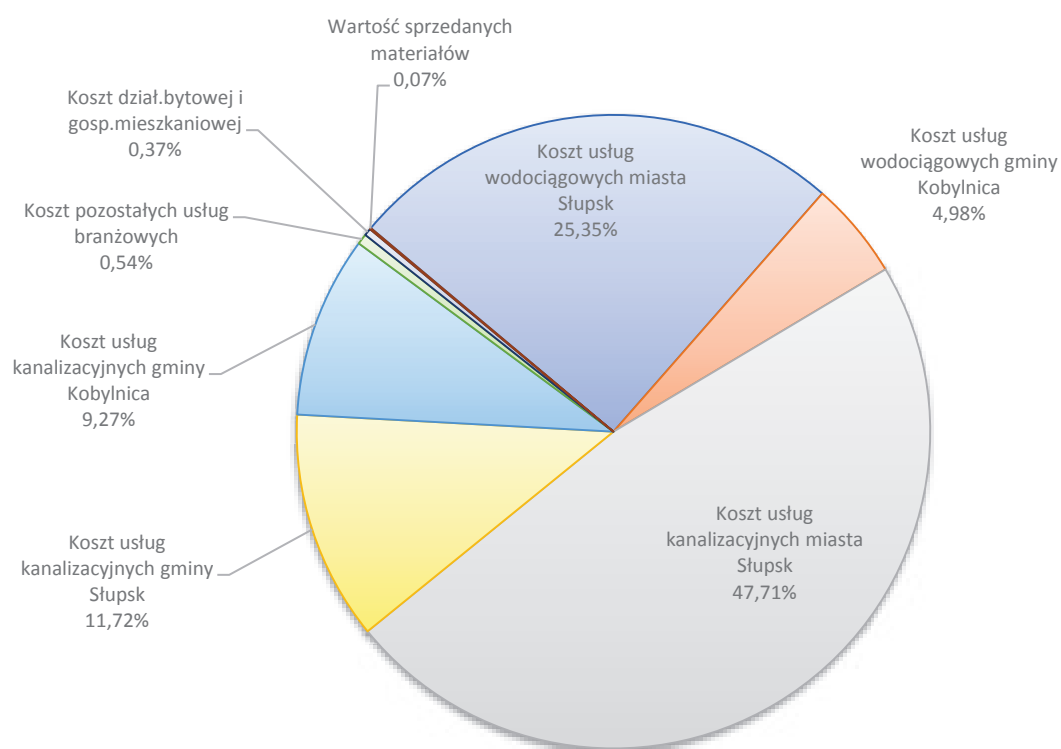

Rysunek 92 Struktura przychodów ze sprzedaży w 2019 r.

Tabela 74

. Koszty działalności operacyjnej spółki w latach 2018-2019

Rodzaj kosztów		Kwota kosztów w zł		Struktura %
		2018	2019	
1	Koszt usług wodociągowych miasta Słupsk	10 804 637,13	11 695 639,67	25,35
2	Koszt usług wodociągowych gminy Kobylnica	1 884 273,51	2 297 805,42	4,98
3	Koszt usług kanalizacyjnych miasta Słupsk	21 951 123,64	22 010 881,21	47,71
4	Koszt usług kanalizacyjnych gminy Słupsk	5 046 922,91	5 405 326,27	11,72
5	Koszt usług kanalizacyjnych gminy Kobylnica	3 968 072,19	4 277 962,76	9,27
6	Koszt pozostałych usług branżowych	276 153,55	248 288,26	0,54
7	Koszt dział. bytowej i gosp. mieszkaniowej	161 295,73	171 174,85	0,37
8	Wartość sprzedanych materiałów	30 836,13	32 262,33	0,07
Razem		44 123 314,79	46 139 340,77	100,00

Rysunek 93 Struktura kosztów działalności operacyjnej w 2019 r.

Z działalności operacyjnej spółka uzyskała dochód brutto w wysokości
3 892 548,80 zł (rentowność brutto 7,78%)

Tabela 75. Struktura dochodów z działalności operacyjnej

Rodzaj działalności operacyjnej	Dochód/strata	Rentowność brutto	Udział % w zysku z działalności operacyjnej
działalność wodociągowa	-377 343,47	-2,77	-9,69
działalność kanalizacyjna	1 940 718,53	5,77	49,86
pozostała działalność operacyjna	2 329 173,74	83,39	59,84
RAZEM	3 892 548,80		100,00

Tabela 76 Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności wodociągowej w mieście Słupsku w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Kwota kosztów w zł	Struktura %	Kwota kosztów w zł	Struktura %
		2018		2019	
1	Wynagrodzenia z narzutami	939 281,33	8,69	1 088 046,96	9,30
2	Materiały	105 402,53	0,98	78 573,83	0,67
3	Energia	1 051 100,71	9,73	1 065 201,80	9,11
4	Amortyzacja	2 074 947,59	19,20	2 243 642,86	19,18
5	Remonty	1 763 306,41	16,32	1 850 409,47	15,82
6	Pozostałe koszty	2 153 071,53	19,93	2 265 303,19	19,37
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	589 492,39	5,46	691 811,48	5,92
8	Koszty ogólnozakładowe	2 384 054,96	22,05	2 857 156,08	24,43
9	Koszty produkcji wody dla gminy Kobylnica	-255 000,00	-2,36	-444 506,00	-3,80
Ogółem		10 805 657,45	100,00	11 695 639,67	100,00
Udział w kosztach rodzajowych			24,30		25,12

Tabela 77. Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności wodociągowej w Gminie Kobylnica w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Kwota kosztów w zł	Struktura %	Kwota kosztów w zł	Struktura %
		2018		2019	
1	Wynagrodzenia z narzutami	121 008,68	6,42	141 328,92	6,15
2	Materiały	15 676,67	0,83	10 070,01	0,44
3	Energia	121 881,08	6,47	79 954,95	3,48
4	Amortyzacja	180 030,16	9,55	188 658,98	8,21
5	Remonty	745 677,07	39,58	923 191,87	40,18
6	Pozostałe koszty	83 289,05	4,42	81 793,83	3,56
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	86 708,34	4,60	100 098,46	4,36
8	Koszty ogólnozakładowe	275 002,46	14,60	328 202,40	14,28
9	Koszty produkcji wody (przesył z ujęć miejskich)	255 000,00	13,53	444 506,00	19,34
Ogółem		1 884 273,51	100,00	2 297 805,42	100,00
Udział w kosztach rodzajowych			4,24		4,94

Tabela 78. Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności kanalizacyjnej w mieście Słupsku w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Kwota kosztów w zł	Struktura %	Kwota kosztów w zł	Struktura %
		2018		2019	
1	Wynagrodzenia z narzutami	2 451 343,52	11,16	2 294 980,37	10,44
2	Materiały	2 021 878,16	9,20	1 815 524,03	8,26
3	Energia	1 189 098,77	5,41	1 304 730,24	5,94
4	Amortyzacja	5 306 323,31	24,15	5 465 115,81	24,86
5	Remonty	1 581 822,90	7,20	2 007 163,41	9,13
6	Pozostałe koszty	4 316 914,95	19,65	4 574 405,12	20,81
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	3 169 340,15	14,43	3 025 814,91	13,76
8	Koszty ogólnozakładowe	5 451 560,10	24,81	5 406 334,97	24,59
9	Koszty oczyszczania ścieków z Gminy Słupsk	-2 238 801,20	-10,19	-2 467 908,25	-11,23
10	Koszty oczyszczania ścieków z Gminy Kobylnica	-1 279 603,39	-5,82	-1 442 579,40	-6,56
Ogółem		21 969 877,27	100,00	21 983 581,21	100,00
udział w kosztach rodzajowych			49,41		47,22

Tabela 79. Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności kanalizacyjnej w Gminie Kobylnica w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Kwota kosztów w zł	Struktura %	Kwota kosztów w zł	Struktura %
		2018		2019	
1	Wynagrodzenia z narzutami	188 026,81	4,74	259 468,75	6,07
2	Materiały	61 177,01	1,54	47 463,87	1,11
3	Energia	150 117,89	3,78	240 162,70	5,61
4	Amortyzacja	829 343,92	20,90	880 640,17	20,58
5	Remonty	490 852,61	12,37	326 115,75	7,62
6	Pozostałe koszty	655 892,56	16,53	589 004,88	13,77
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	303 898,57	7,66	449 477,56	10,51
8	Koszty ogólnozakładowe	9 159,43	0,23	43 049,68	1,01
9	Koszty oczyszczania ścieków	1 279 603,39	32,25	1 442 579,40	33,72
Ogółem		3 968 072,19	100,00	4 277 962,76	100,00
Udział w kosztach rodzajowych			8,92		9,19

Tabela 80. Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności kanalizacyjnej w Gminie Słupsk w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Kwota kosztów w zł	Struktura %	Kwota kosztów w zł	Struktura %
		2018		2019	
1	Wynagrodzenia z narzutami	144 879,70	2,87	148 618,99	2,75
2	Materiały	47 048,63	0,93	35 830,38	0,66
3	Energia	442 785,38	8,77	479 559,03	8,87
4	Amortyzacja	396 064,77	7,85	396 064,77	7,33
6	Pozostałe koszty	1 683 234,59	33,35	1 770 502,77	32,75
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	94 108,64	1,86	106 842,08	1,98
8	Koszty oczyszczania ścieków	2 238 801,20	44,37	2 467 908,25	45,66
Ogółem		5 046 922,91	100,00	5 405 326,27	100,00
Udział w kosztach rodzajowych			11,35		11,61

Tabela 81 . Koszty w układzie kalkulacyjnym działalności wodociągowo-kanalizacyjnej w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Wartość w zł	Wartość w zł	Dynamika %	Odchylenie bezwzględne w zł
		2018	2019	2019:2018	2019-2018
1	Wynagrodzenia z narzutami	3 844 540,04	3 932 443,99	102,29	87 903,95
2	Materiały	2 251 183,00	1 987 462,12	88,29	-263 720,88
3	Energia	2 954 983,83	3 169 608,72	107,26	214 624,89
4	Amortyzacja	8 786 709,75	9 174 122,59	104,41	387 412,84
5	Remonty	4 581 658,99	5 106 880,50	111,46	525 221,51
6	Pozostałe koszty	8 892 402,68	9 281 009,79	104,37	388 607,11
7	Koszty wydziałowe i międzywydziałowe	4 243 548,09	4 374 044,49	103,08	130 496,40
8	Koszty ogólnozakładowe	8 119 776,95	8 634 743,13	106,34	514 966,18
9	W tym : koszty produkcji wody dla gminy Kobylnica	255 000,00	444 506,00	174,32	189 506,00
10	W tym : koszty oczyszczania ścieków z gmin	3 518 404,59	3 910 487,65	111,14	392 083,06
Ogółem		43 674 803,33	45 660 315,33	104,55	1 985 512,00

4.2. Koszty rodzajowe w latach 2018-2019

Tabela 82. Koszty w układzie rodzajowym w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		Wykonanie	Wykonanie	Struktura 2019
		2018	2019	%
1	Amortyzacja	10 235 253,22	10 548 934,87	22,66
2	Materiały	2 659 854,40	3 014 064,55	6,47
3	Paliwo	526 812,32	516 695,71	1,11
4	Odczynniki	1 043 322,14	934 481,86	2,01
5	Energia elektryczna	2 658 673,14	2 950 062,20	6,34
6	Energia elektr. zużyta na potrzeby c.o.	123 077,68	136 729,56	0,29
7	Gaz	298 389,99	217 126,40	0,47
8	Usługi łączności	58 138,87	48 011,39	0,10
9	Usługi informatyki	190 599,94	202 430,26	0,43
10	Usługi komunalne	563 326,94	421 171,91	0,90
11	Usługi transportowe	26 477,79	107 525,36	0,23
12	Remonty obce	1 311 350,37	1 201 034,29	2,58
13	Usługi ochrony zdrowia	8 287,25	0,00	0,00
14	Pozostałe usługi obce	4 058 270,30	4 901 933,07	10,53
15	Wynagrodzenia	11 842 337,52	12 423 464,83	26,69
16	Składki na ubezpieczenie społeczne	2 213 334,87	2 319 369,67	4,98
17	Odpis na fundusz socjalny	250 415,38	263 336,95	0,57
18	Inne świadczenia na rzecz pracowników	214 392,93	283 028,92	0,61
a)	w tym: szkolenia	101 042,60	171 395,81	0,37
19	Podróże służbowe	37 007,44	31 916,54	0,07
20	Koszty reprezentacji	51 391,23	34 377,81	0,07
21	Usługi reklamy	5 000,00	8 920,00	0,02
22	Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów	67 018,02	64 783,82	0,14
23	Podatek od nieruchomości	4 161 473,00	4 241 009,00	9,11
24	Podatek od środków transportu	4 392,00	4 440,00	0,01
25	Ubezpieczenia majątku	205 469,95	248 786,00	0,53
26	Opłaty skarbowe	847,00	-343,08	0,00
27	Opłaty za korzystanie ze środowiska/opłata za usługi wodne	999 412,00	899 841,14	1,93
28	Podatek VAT nie podlegający odliczeniu	7 642,36	6 186,58	0,01
29	PFRON	54 022,00	33 375,00	0,07
30	Czynsze i dzierżawy	36 383,09	51 468,05	0,11
31	Podatek akcyzowy	213 272,00	53 267,00	0,11
32	Podatek rolny	415	0,00	0,00
33	Podatek od czynności cywilno-prawnych	2 834,00	1230,00	0,00
34	Opłata za służebność gruntów, bezumowne korzystanie	2 961,33	32 697,50	0,07
35	Opłata za zajęcie pasa drogowego oraz umieszczenie urządzeń w pasach drogowych	330 419,78	353 204,92	0,76
36	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	1 536,00	2 176,00	0,00
RAZEM		44 463 811,25	46 555 508,08	100,00

4.3. Działalność finansowa

Z działalności finansowej spółka uzyskała wynik -39 837,05 zł.

Tabela 83. Zestawienie pozycji

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Odsetki otrzymane z tytułu nieterminowego regulowania należności	+49 816,85
2	Odsetki od lokat terminowych i rachunków bankowych	+241 469,80
3	Odsetki od rachunku dotacji FS	+13 846,71
4	Pozostałe przychody	+1,40
5	Odsetki zapłacone	-327 955,77
6	Odsetki dla NFOŚ	-12 958,85
7	Ujemne różnice kursowe	-3 380,49
9	Odsetki od dotacji na inwestycji „Gospodarka cyrkulacyjna ...”	-621,40
9	Inne koszty	-55,30
Wynik		-39 837,05

4.4. Pozostała działalność operacyjna

Z pozostałej działalności operacyjnej uzyskano dochód w wysokości 2 218 826,14 zł.

Tabela 84 Pozostałe przychody operacyjne

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Odpis aktualizujący rozrachunki z 2018	217 771,21
2	Rozliczenie amortyzacji od środków trwałych sfinansowanych z obcych źródeł*	2 728 846,29
3	Przychody ze sprzedaży środków trwałych.	28 893,00
4	Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu	75 795,36
5	Zamiana majątku na podstawie aktu notarialnego	37 154,00
6	Zwrot kosztów postępowania windykacyjnego	21 989,52
7	Odszkodowanie za szkodę komunikacyjną	7 608,95
8	Spłata umorzonych wierzytelności	13 003,55
9	Nieodpłatny przychód	1 134,52
10	Dotacja z PUP na szkolenie pracowników	43 688,00
11	Pozostałe przychody	129,59
Razem		3 176 013,99

* Wyjaśnienia do pozycji 2 „Rozliczenie amortyzacji od środków trwałych sfinansowanych z obcych środków”. - W latach ubiegłych spółka pozyskiwała zewnętrzne środki na finansowanie inwestycji. Zgodnie z art.41 ust.1 pkt 2 ustawy o rachunkowości środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych należy zaliczyć do rozliczeń międzyokresowych przychodów .

Odpisy amortyzacyjne od majątku sfinansowanego z zewnętrznych środków (dotacji) skutkują zmniejszaniem wartości pozycji bilansowej rozliczeń międzyokresowych przychodów i równolegle zwiększeniem pozostałych przychodów operacyjnych w rachunku zysków i strat, w wysokości naliczonej amortyzacji. Tym samym odpisy amortyzacyjne wpływają na wysokość zysku, który nie znajduje pokrycia w przepływach pieniężnych.

Jeżeli zakup środków trwałych został tylko w części sfinansowany dotacją, wówczas do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się tę część odpisów amortyzacyjnych, która odpowiada udziałowi otrzymanej dotacji w wartości początkowej majątku trwałego.

Tabela 85 Pozostałe koszty operacyjne

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Amortyzacja budynku mieszkalnego	2 213,24
2	Składka na rzecz organizacji	5 822,43
3	Koszty postępowania sądowego , komorniczego, koszty zastępstwa procesowego	19 134,21
4	Likwidacja środków trwałych	373 369,10
5	Odpisane należności	58 585,10
	Odpis aktualizujący należności	169 507,48
6	Decyzja za umieszczenie urządzeń w pasach drogowych	229 674,8
7	Podatek VAT	7 662,17
9	Likwidacja materiałów zbędnych i nieużytecznych	6 098,16
10	Koszty ubezpieczenia Organów Spółki	7 200,00
11	Opłaty skarbowe	742,68
12	Usługi doradcze – dostarczanie ciepła do aquaparku	46 532,00
13	Opłaty transakcyjne dla TGE	16739,88
14	Pozostałe	13 906,60
Razem		957 187,85

4.5. Wynik finansowy

Za 2019 rok wynik finansowy netto spółka zamknęła kwotą 4 752 167,89 zł

Tabela 86. Zestawienie pozycji wyniku finansowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	50 480 319,21
2	Koszty działalności operacyjnej	-46 587 770,41
3	Zysk z działalności operacyjnej	3 892 548,80
4	Pozostałe przychody operacyjne	3 109 966,99
5	Pozostałe koszty operacyjne	-891 140,85
6	Przychody finansowe	305 133,39
7	Koszty finansowe	-344 970,44
8	Dochód brutto	6 071 537,89
10	Podatek dochodowy za rok 2019	-1 310 878
11	Aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2018	-38 296
12	Aktywa z tytułu podatku dochodowego za rok 2019	+29 804
Dochód netto		4 752 167,89

4.6. Ocena sytuacji finansowej

W załączeniu do sprawozdania z działalności przedstawiono główne wskaźniki ekonomiczno-finansowe charakteryzujące sytuację finansową spółki. Poniżej zostały omówione wskaźniki istotne dla oceny kondycji Spółki.

4.6.1. Analiza wskaźników majątku i kapitałów

Wskaźnik struktury majątku trwałego w majątku ogółem wyniósł 91,58% i jest wyższy od wskaźnika w roku 2018 o 2,78 p. p. Udział majątku obrotowego w majątku ogółem wyniósł 8,41% - jest niższy w stosunku do wskaźnika z roku 2018 o 2,78 p. p.

Wskaźnik struktury kapitałów własnych uległ zmniejszeniu z 59,75% w 2018 r. do 58,39% w 2019 r., natomiast wskaźnik struktury kapitałów obcych (zobowiązań) uległ zwiększeniu z 40,45% do 41,61%. Stan zobowiązań krótkoterminowych jest wyższy o kwotę 1.272.971,17 zł tj. o 9,8% i wynika głównie ze zobowiązań z tytułu realizacji inwestycji.

Zobowiązania długoterminowe obejmują pożyczki inwestycyjne, zobowiązania z tytułu umieszczenia urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w pasach drogowych oraz zobowiązania w stosunku do Gminy Kobylnica z tytułu odpłatnego użytkowania urządzeń kanalizacyjnych (3.565.187,74 zł), Gminy Słupsk z racji odpłatnego (9.763.588,57 zł) oraz nieodpłatnego użytkowania urządzeń kanalizacyjnych (13.522.877,44zł). Stan zobowiązań długoterminowych wzrósł o kwotę 3.671.605,72 zł, tj. o 12,1 %.

Zmniejszeniu uległ wskaźnik struktury finansowania kapitałem własnym ze 147,22% w roku 2018 do 140,33% w roku 2019.

Wskaźnik udziału kapitału własnego w finansowaniu majątku uległ zmniejszeniu z 60% do 58%.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia krótkoterminowego nie zmienił się i wynosi 5%.

Wskaźnik zobowiązań ogółem zwiększył się z 68% do 71%.

4.6.2. Analiza wskaźników rentowności

Wskaźniki rentowności służą do oceny efektywności działań realizowanych w spółce. Przedstawiają one relacje wyniku finansowego liczonego na różnych poziomach działalności do efektów wyrażonych przychodami.

Można wyodrębnić trzy obszary analizy rentowności:

- rentowność sprzedaży,
- rentowność majątku,
- rentowność zaangażowanych kapitałów.

Rentowność sprzedaży w spółce zwiększyła się o 2,05 p. p. i wynosi 7,79%. Rentowność netto ogółem zmniejszyła się o 3,05 p. p. i wynosi 8,89%.

Rentowność kapitału własnego ROE wynosi 3,04 % (4,08 w 2018r.) natomiast rentowność aktywów ROA 1,72% (2,33% w 2018r.).

4.6.3. Analiza wskaźników płynności finansowej

Ocena płynności finansowej polega na analizie powiązań zachodzących między składnikami majątku obrotowego, a zobowiązaniami wymagalnymi w krótkim okresie czasu.

Wskaźniki płynności finansowej umożliwiają ocenę wypłacalności spółki i jej zdolności do terminowego regulowania bieżących zobowiązań.

Porównanie wskaźników płynności finansowej: 2018 r. 2019 r.

• CR wskaźnik bieżącej płynności	2,65	1,86
• QR wskaźnik szybkiej płynności	2,35	1,73
• WSZ' wskaźnik płynności gotówkowej	1,86	1,26

4.6.4. Analiza wskaźników obrotowości majątku

Wskaźniki obrotowości wykorzystywane są dla majątku ogółem, jak też dla poszczególnych rodzajów majątku.

Wskaźnik obrotowości aktywów informuje o tym, jak spółka efektywnie wykorzystuje posiadany majątek, czyli ile jednostek przychodu generuje jedna jednostka zaangażowana w majątek. Pożądane jest, aby wskaźnik ten był relatywnie wysoki i wykazywał tendencję wzrostową.

Wartość tego wskaźnika w spółce wynosi w 2019 roku 0,18 - świadczy o tym, że jedna złotówka aktywów generuje przychód w wysokości osiemnastu groszy. W roku 2018 wskaźnik ten wynosił również 0,18. Jednak uwzględniając charakter działalności spółki należy uznać, że jest on na dobrym poziomie, gdyż przychody spółki nie są adekwatne do wartości aktywów, ponieważ te nie mają bezpośredniego wpływu na wielkość przychodów ze sprzedaży, a wydatki na aktywa trwałe w latach ubiegłych oraz w bieżącym roku stanowią znaczne kwoty.

Wskaźnik obrotowości zapasów w dniach zwiększył się nieznacznie w stosunku do roku 2018. W roku 2019 wyniósł 25,16 dni i oznacza, że w spółce średnio co 25,16 dnia odnawiane są zapasy.

Wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług zmniejszył się z 22,12 dni w roku 2018 do 20,76 dni w roku 2019. Wskaźnik ten wykazuje tendencję malejącą od kilku lat co jest dowodem na skuteczne dochodzenie należności za świadczone usługi.

4.6.5. Analiza wskaźników wydajności

Porównanie przychodów z kosztami danego okresu dokonuje się za pomocą wskaźnika poziomu kosztów. Im niższa jest wartość tego wskaźnika, tym relacje pomiędzy przychodami i kosztami są bardziej poprawne (wcześniej omówiona rentowność sprzedaży). Natomiast każdy wzrost wskaźnika poziomu kosztów prowadzi do pogorszenia efektywności działalności spółki. W roku 2019 wartość tego wskaźnika wynosiła w spółce 0,92 i uległa zmianie w stosunku do roku 2018 o - 0,02 p. p. Wskaźnik ten odzwierciedla poziomu zysku ze sprzedaży.

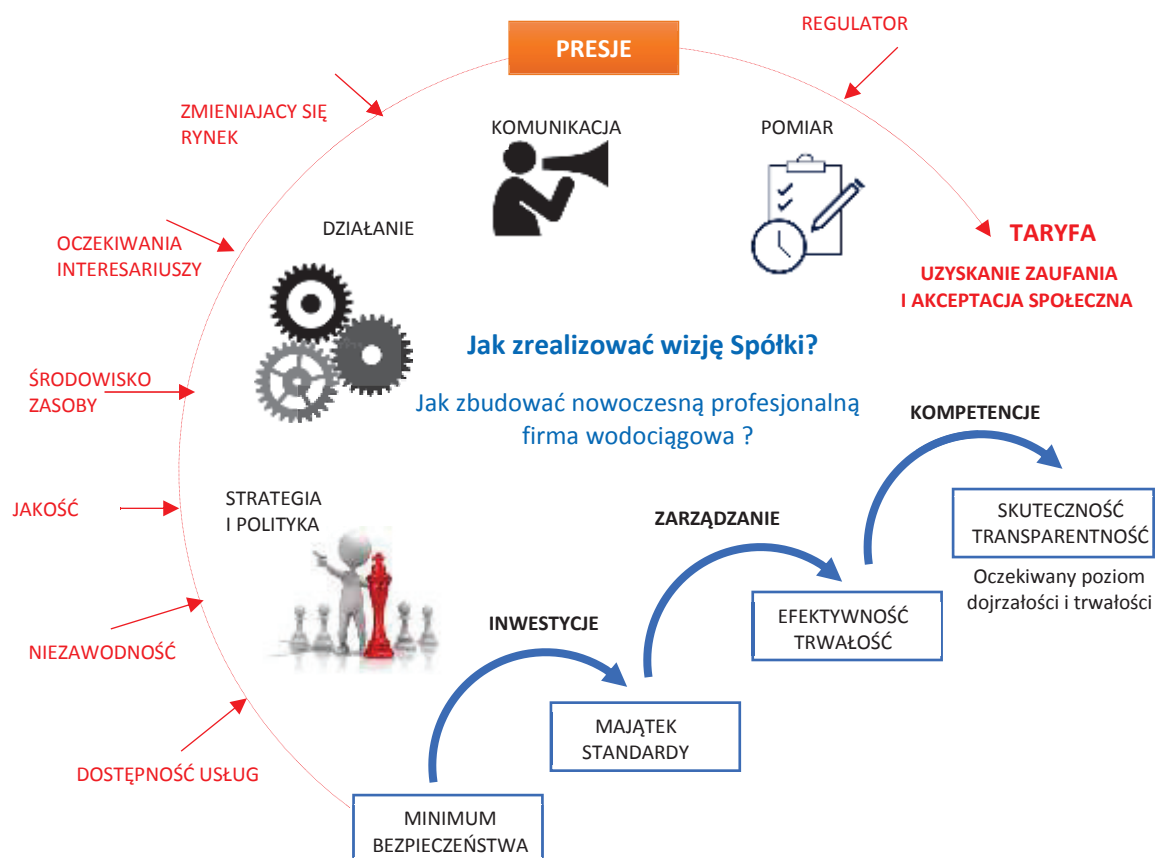
5. Kierunki rozwoju Spółki

5.1. Kontekst przedsiębiorstwa - czynniki wpływające na cele Spółki

Analiza misji i wizji przedsiębiorstwa oraz łańcucha wartości usług wskazuje na konieczność zbudowania wysokich kompetencji do poszukiwania wielu kompromisów i budowania transparentnych relacji gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Pomagamy lokalnej społeczności i gospodarce korzystać z zasobów środowiskowych w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, uwzględniając interesy przyszłych pokoleń

Osiągnięcie równowagi pomiędzy środowiskiem, społeczeństwem i gospodarką jest traktowane przez Spółkę jako warunek zaspokajania obecnych potrzeb bez zagrożenia dla potrzeb przyszłych pokoleń – kompromis międzypokoleniowy. Oczekiwania społeczne dotyczące zrównoważonego rozwoju, przejrzystości i wiarygodności ewaluują w związku z zaostrzającymi się wymaganiami prawa, wzrostem presji środowiskowych, nieefektywnym wykorzystaniem zasobów, niewłaściwą gospodarką odpadami, zmianami klimatu, degradacją ekosystemu oraz zmniejszeniem bioróżnorodności.

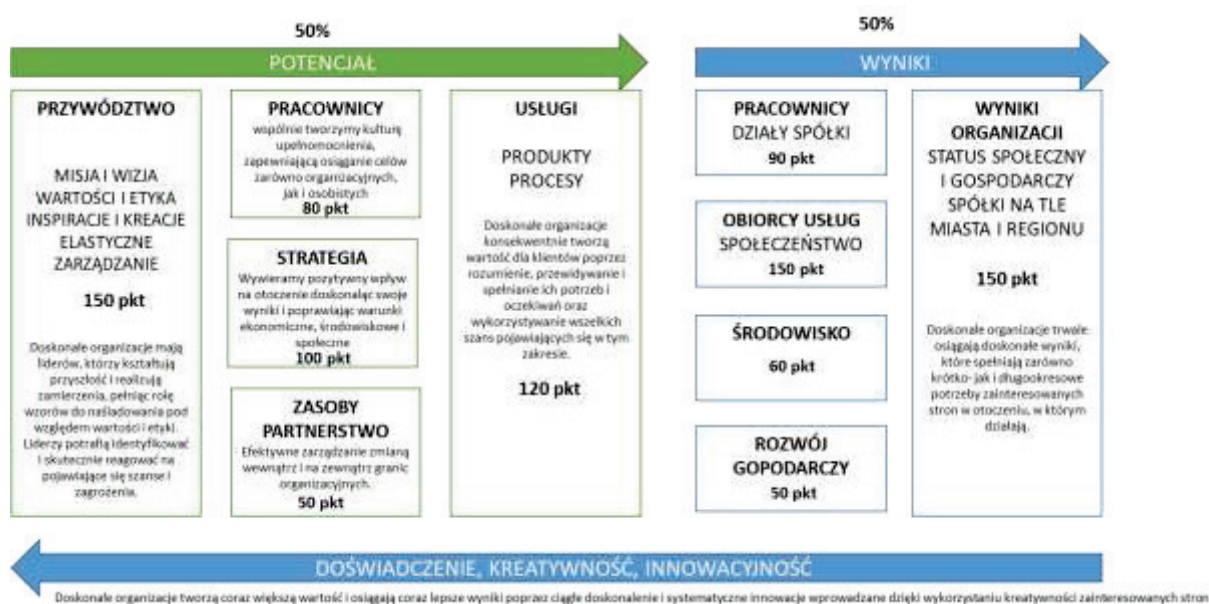

Rysunek 94 Fazy, kierunki i narzędzia do realizacji wizji Spółki oraz budowy dojrzałości i trwałości organizacji

Przedsiębiorstwo chcąc wzmocnić swój udział w rozwoju gospodarczym i poprawie życia mieszkańców w regionie konsekwentnie realizuje ustalone i uzgodnione społecznie zadania inwestycyjne uchwalane

przez poszczególne rady gmin w **Wieloletnim Planie Rozwoju i Modernizacji Urzędów Wodociągowych i Kanalizacyjnych** [WPRiMUWiK]. Ze względu na charakter prowadzonej działalności oraz generalne priorytety rozwoju zarząd wyznacza kierunki działań inwestycyjnych w oparciu o strategię zrównoważonego rozwoju oraz priorytety wynikające ze specyficznej misji przedsiębiorstwa będącego monopolem naturalnym.

Sukces procesowego i wielokryterialnego zarządzania zależy od zaangażowania pracowników bez względu na funkcję w organizacji, z odpowiedzialnym i efektywnym przywództwem zarządu. Ciągłe doskonalenie i podnoszenie własnych kompetencji, analiza zagrożeń i szans w powiązaniu z celami biznesowymi, strategią rozwoju i poszczególnymi politykami są niezbędnymi elementami zarządzania opartego o wdrożony w spółce model *Deminga*. Czerpiemy również wzorce z innych wzorców, standardów i modeli zarządczych, stosując je pomocniczo m.in. przy wyznaczaniu celów strategicznych i ich wagi, wskaźników rezultatu oraz ich pomiarze.

Rysunek 95 Model doskonalenia organizacji na bazie modelu i kryteriów modelu EFQM

Ciągłe doskonalenie i kreatywność wymagają budowania silnego potencjału Spółki opartego przede wszystkim na wysokich kompetencjach kadry kierowniczej i pracowników oraz odpowiedniego systemu zarządzania i motywowania.

Przedsiębiorstwo nie funkcjonuje w próżni, jest osadzone w sieci powiązań, kontaktów, zależności, podlega szeregowi wpływów i uwarunkowań na różnym poziomie zarządzania, co wymaga koordynacji i komunikacji. Aby skutecznie zarządzać przedsiębiorstwem kluczowa jest świadomość otoczenia, sił które na niego wpływają i konsekwencji z tego wynikających.

Podejście kompleksowe do procesu inwestycyjnego wymaga dobrego prognozowania, programowania i planowania procesów rozwojowych, a także ewaluacji i konsekwencji działania. Jednym z ważniejszych elementów zarządczych jest prawidłowe zdefiniowanie szans i zagrożeń oraz określenie trendów zmian czynników mających wpływ na działalność Spółki. Do najistotniejszych na obecną perspektywę należy zaliczyć:

- nowe zagrożenia patogeniczne o skali epidemii i pandemii, wywołujące istotne zmiany w funkcjonowaniu życia społecznego i gospodarczego i mające wpływ na bezpieczeństwo funkcjonowania infrastruktury krytycznej, w tym wod-kan.;

- zmiany na rynku pracy oraz różnice międzypokoleniowe wymagają reakcji w polityce HR i podniesienia atrakcyjności i efektywności pracy w Spółce ;
- zmiany na rynku robót budowlanych powodują presję na ceny robót, terminy i ich jakość, a tym samym na realizację wieloletnich planów inwestycyjnych w szacowanych budżetach i terminach;
- problemy z zapewnieniem zgodności działalności Spółki z częstymi i w znacznym zakresie zmieniającymi się regulacjami prawnymi – model *compliance*,
- zmiana organu regulacyjnego – PGW Wody Polskie, budowanie kompetencji u regulatora i relacji w zakresie serwisu wodnego;
- wydłużony został okres taryfowania do 3 lat zwiększa ryzyko planowania i uzgadniania polityki taryfowej i inwestycyjnej;
- trendy demograficzne i konsumpcyjne mogą mieć negatywne przełożenie sprzedaż i na cenę jednostkową usług wod-kan.;
- długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej rośnie przy jednoczesnym spadku sprzedaży - spowodowane przede wszystkim tendencją do wzrostu znaczenia budownictwa jednorodzinnego oraz prowadzoną polityką urbanistyczną związaną z uchwalaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie działalności Spółki, co powoduje:
 - wzrost udziału kosztów kapitałowych w strukturze kosztów zbiorowego zaopatrzenia;
 - wzrost kosztów związanych z utrzymaniem (liczba urządzeń do konserwacji, liczba potencjalnych awarii i strat liniowych) i funkcjonowaniem sieci (ciśnienie dyspozycyjne w sieci wodociągowej i transport ścieków);
 - wzrost kosztów związanych z rozliczeniem usług – rosnąca liczba punktów rozliczeniowych – mniejsza ilość wody rozliczana przez jeden wodomierz;
- wzrost wartości majątku oraz jego różnorodność i wrażliwość wymagają wdrożenia coraz bardziej zaawansowanych metod zarządzania, implementacji nowych spójnych zasad do wszystkich działów Spółki i interesariuszy zewnętrznych;
- rosnące wymogi formalne dotyczące bezpieczeństwa wody - projekt *Dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*;
- wymogi dotyczące jakości oczyszczonych ścieków – nowe presje na mikroplastik, hormony i składniki leków opornych na konwencjonalne metody oczyszczania;
- wymogi przetwarzania odpadów - obowiązuje zakaz składowania osadów, co powoduje ograniczoną i drogą alternatywę dla obecnie prowadzonego procesu przetwarzania osadu;
- znaczny wpływ gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi (lub jej braku) na rozwiązania techniczne i ekonomiczne w Spółce - wymaga większego zaangażowania Spółki w rozwiązanie problemów samorządów z zarządzaniem zlewniami;
- podatki - wyraźne trendy wzrostowe wynikające zarówno ze wzrostu wartości majątku Spółki, jak i polityki państwa i samorządów; dodatkowo jest nowa struktura i zakres opłat za usługi wodne powodujące wzrost opłat dotychczas określanych jako środowiskowe;
- większa presja na zmniejszanie emisji i uciążliwości odorowej – przy charakterze prowadzonej przez Spółkę działalności ma to przełożenie na konieczność stosowania bardzo drogich

hermetycznych rozwiązań lub oczyszczania znacznych mas powietrza – dodatkowa presja na koszty inwestycyjne i operacyjne (chemia, energia, itp.);

- wzrost zapotrzebowania (m.in. z wdrożeniem nowych instalacji i procesów) i cen energii, spodziewany wzrost kosztów przesyłu;
- niestabilne ceny praw majątkowych do energii odnawialnej oraz trudne i skomplikowane procedury w zakresie obowiązków dokumentowania i rozliczania;
- niezawodność i ciągłość ruchu - znaczne skutki finansowe i wizerunkowe w przypadku wystąpienia awarii instalacji i infrastruktury wod-kan. (przykłady awarii z Gdańska i Warszawy);
- utrzymanie gotowości oraz zarządzaniem prewencyjny stwarza konieczność wdrożenia rozwiązań redundantnych i stosowania odpowiedniej polityki materiałowej (koszty);
- ryzyko polityczne – aspekty populizmu i potencjalnych konfliktów społeczno- politycznych oraz ich wpływ na spółki komunalne – presje ze strony samorządów oraz nowego regulatora taryfowego pełniącego również funkcje organu odwoławczego;
- słaba kondycja finansowa gmin powoduje coraz mniejszy stopień zaangażowania gmin w inwestycje wod-kan. i stwarza ryzyko większego obciążenia inwestycjami taryf; dodatkowo możliwości świadczenia dopłat do taryf przez gminy jest coraz mniejsza i jest większa presja na dywidendę;
- cyberbezpieczeństwo i ochrona danych – nowe regulacje w tym zakresie powodują znaczne obciążenia organizacyjne oraz olbrzymią odpowiedzialność, szczególnie ze względu na rodzaj majątku oraz znaczną ilość wrażliwych baz danych;
- oczekiwania społeczne – wdrożenie kolejnych i różnorodnych rozwiązań ułatwiających różnym interesariuszom szeroki dostęp do informacji, weryfikacji oraz dowolnego sposobu rozliczeń, a także związana z tym ochrona danych.

Pojawiające się zagrożenia i wyzwania wymagają reakcji i podjęcia działań strategicznych. To będzie wymagało dużego zaangażowania kierownictwa Spółki i wysokich kompetencji kreatywnych i merytorycznych. Dlatego duże znaczenie Spółka przywiązuje do budowania efektywnych zespołów i szkolenia kadry kierowniczej. Realizowany jest przez Zarząd program Lider mający na celu budowanie zaplecza kadry zarządzającej posiadającej odpowiednie kompetencje i stanowiących zespół funkcjonujący o wspólne wartości i cele.

5.2. Kierunki działań strategicznych

DOBRE PLANOWANIE I KONSEKWENCJA DZIAŁANIA

- JASNA WIZJA ROZWOJU, DOBRZE PRZYGOTOWANE PROJEKTY, AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ MENEDŻERSKA ZARZĄDU, ZANGAŻOWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH,
- ZARZĄDZANIE PREWENCYJNE, POMIAR I MONITOROWANIE,

ZWIĘKSZENIE ILOŚCI USŁUG

- OFERTA DLA PRZEMYSŁU I GMIN – KONSOLIDACJA NA WIELU PŁASZCZYZNACH WSPÓŁPRACY, PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY I PERSONELU DO NOWYCH PROBLEMÓW

EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE MAJĄTKU I POTENCJAŁÓW

- ROZWÓJ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADOWEJ, ENERGETYCZNEJ, LOGISTYKA, DORADZTWO, ITP.
- ZAANGAŻOWANIE W PROJEKTY ROZWOJOWE W REGIONIE, WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM I SAMORZĄDAMI

INTELIGENTNE I INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA TECHNOLOGICZNE I POLITYKA MATERIAŁOWA

- DOSTOSOWANE DO POTRZEB ROZWIĄZANIA, EFEKTYWNE ENERGETYCZNIE, KOMPATYBILNE, TRWAŁE I NIEZAWODNE
- WIĘKSZY UDZIAŁ B+R W PRZYGOTOWANIU ZAŁOŻEŃ INWESTYCYJNYCH, ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

ZMOTYWOWANY I KOMPETENTNY ZESPÓŁ LUDZI

- SZKOLENIA I ROZWÓJ KOMPETENCJI, ELIMINACJA SIŁOSOWEGO PODEJŚCIA,
- PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI PRACY, BUDOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU I RELACJI

Rysunek 96 Główne kierunki działań uwzględniający zagrożenia i trendy gospodarcze i społeczne w otoczeniu Spółki;

Analiza obecnie panujących zagrożeń i trendów nadchodzących zmian wskazuje na konieczność podjęcia ambitnych planów rozwojowych umożliwiających **utrzymanie akceptowalnych taryf, poziomu zatrudnienia i pozycji Spółki na rynku usług wodociągowo-kanalizacyjnych w regionie**. Główne działania to:

- kontynuacja dotychczasowych zamierzeń strategicznych, po ewaluacji na tle osiągniętych wyników;
- utrzymanie rosnącego trendu przychodów poprzez:
 - nowe rynki, konsolidacja usług w gminach miejskiego obszaru funkcjonalnego;
 - oferta dla przemysłu, również w zakresie odpadów biodegradowalnych;
 - usługi hurtowe i model współpracy operacyjnej z gminami i innymi przedsiębiorstwami;
 - dywersyfikacja przychodów,
 - rozwój nowych działalności i skali;
- przygotowane reakcje na presję wywołującą wzrost kosztów,
 - wykorzystanie własnych potencjałów do rozwoju lokalnej energetyki rozproszonej;
 - odzysk energii z odpadów i rozwój recyklingu organicznego – model GOZ;
 - zarządzanie przewencyjne w większej skali, identyfikacja ryzyka szkód w środowisku;
 - zapewnienie ciągłości działań operacyjnych płynności w okresie epidemii i pandemii;
- efektywne zarządzanie majątkiem:
 - partnerstwo inwestycyjne, również w zakresie międzygminnym;
 - wieloletnia polityka materiałowa połączona z amortyzacją;
 - nowe modele inwestycyjne z uczestnictwem wielu inwestorów;
 - opomiarowanie i rozwój infrastruktury IT poprawiającej niezawodność i efektywność;
- aktywność w pozyskiwaniu środków pomocowych, szczególnie w zakresie:
 - klimat i środowisko – energetyka i odpady, wody opadowe i retencja;;
 - innowacyjność i projekty B+R;

Komisja Europejska w swoim komunikacie z 2 grudnia 2015 sprecyzowała plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Propozycje te obejmują cały cykl życia produktów: od produkcji i konsumpcji do gospodarki odpadami i rynku surowcami wtórnymi. Analiza tej strategii wskazuje, że przedsiębiorstwa wodociagowo-kanalizacyjne:

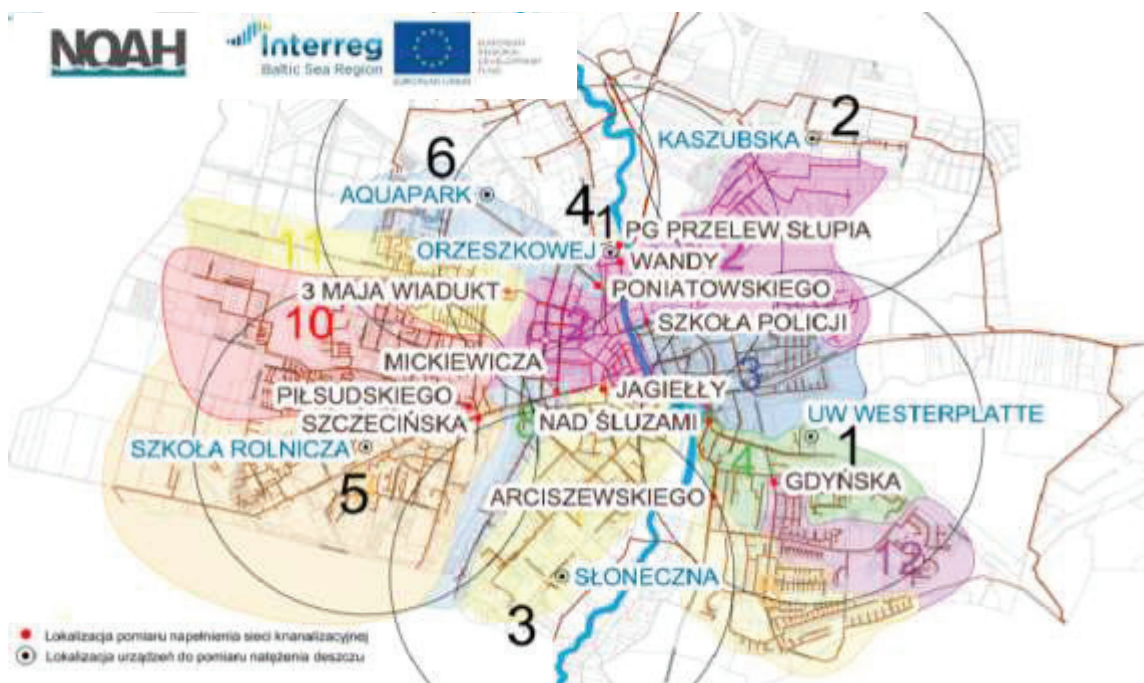
- są naturalnym liderem lokalnej gospodarki w obiegu zamkniętym. Jest to również szansa dla Spółki na wykorzystanie nowych instrumentów organizacyjnych, technicznych i finansowych do poprawy swojej efektywności, wizerunku i zmniejszenia emisyjności.

- wypracowanie nowych kierunków rozwoju i aktywności Spółki;
- znalezienie efektywnych metod i rozwiązań technicznych i technologicznych;
- zalecenia do procesów inwestycyjnych i operacyjnych;
- nauka i zdobywanie doświadczeń personelu Spółki oraz działania zespołowe.

Spółka współpracuje z wieloma uczelniami, instytucjami i partnerami oraz aplikuje lub uczestniczy w kilku projektach:

- Porozumienie **Słupskiego Klastra Bioenergetycznego** (SKB), w skład którego wchodzi 20 lokalnych podmiotów, spełniających kryteria wymienione w art. 2 pkt. 15 *Ustawy o odnawialnych źródłach energii*, i wchodzi w skład Rady Klastra. W ramach działalności SKB została opracowana koncepcja rozwoju lokalnej energetyki opartej na modelu rozproszonych odnawialnych źródeł wytwórczych i wykorzystaniu potencjału lokalnych podmiotów do stworzenia wewnętrznego rynku producentów i odbiorców energii. Spółka złożyła aplikację na projekt pilotażowy i uzyskała certyfikat z wyróżnieniem w Ministerstwie Energii;
- **NOAH Project** – projekt międzynarodowy - sterowanie zlewnią ściekową, wykorzystanie retencji, zmniejszenie ryzyka wylań i przelewów. Poza wsparciem merytorycznym Spółka uzyskała dofinansowanie na zakup 8 deszczomierzy, systemu pomiaru poziomu ścieków w kolektorach ogólnospławnych oraz model hydraulicznego, dzięki któremu możliwe będzie predykcja wylań z kanalizacji ogólnospławnej w zależności od wielkości opadów atmosferycznych i ich miejsca występowania.

Rysunek 98 Lokalizacja deszczomierzy zakupionych w ramach projektu NOAH

- **Bonus Return** - międzynarodowy projekty zlewniowy - cel projektów jest integracja progresywnych interesariuszy w zlewni Morza Bałtyckiego, wsparcie rozwoju, komercjalizacji oraz dopasowania do warunków lokalnych innowacyjnych działań (eko-technologii), które mogą przyczynić się do ograniczenia skali bądź rozwiązania problemów dotyczących jakości wody w regionie Morza Bałtyckiego; szczególna uwaga zwrócona jest na rozwiązania prowadzące zarówno do ograniczenia ładunków zanieczyszczeń jak i możliwości ponownego wykorzystania biogenów oraz związków organicznych;
- **Inteligentne Specjalizacje Pomorza** – spółka jest sygnatariuszem II Porozumienia na rzecz ISP3 - *Technologie ekoefektywne w produkcji, przesyłce, dystrybucji i zużyciu energii i paliw oraz w budownictwie*;
- Inne projekty B+R jako partner;

Jednym z kierunków rozwoju dostosowanym do nowej perspektywy środków pomocowych są programy nastawione na **zmiany klimatu**. Dla Spółki jest to szansa na pozyskiwania środków na rozwój i inwestycje zmniejszające koszty i stymulujące rozwój gospodarczy w regionie. Szczególnie istotne mogą okazać się fundusze związane z **Miejskim Planem Adaptacji**, który został opracowany i przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Słupsku w 2019 roku. W perspektywie kilku najbliższych lat należy przewidywać, że Spółka może być podmiotem odpowiedzialnym za funkcjonowanie **systemu kanalizacji deszczowej**, dlatego w interesie przedsiębiorstwa jest odpowiednie przygotowanie potencjałów technicznych, organizacyjnych i instytucjonalnych. Istnieje uzasadnienie biznesowe do rozpoczęcia działalności zarządzania infrastrukturą odwodnieniową na terenie (w zlewni) miasta Słupska, pod warunkiem zapewnienia finansowania tej działalności (pokrycia kosztów przychodami) i uzyskania konsensusu społecznego (konsultacje społeczne i zgoda władz miasta). Prowadzona przez Spółkę nowa działalność przyniesie korzyści społeczne i gospodarcze w postaci eliminacji znacznej części barier rozwojowych miasta i zmniejszenia skutków ekstremalnych zjawisk powodziowych wywołanych opadami oraz wpłynie na poprawę warunków środowiskowych regionu.

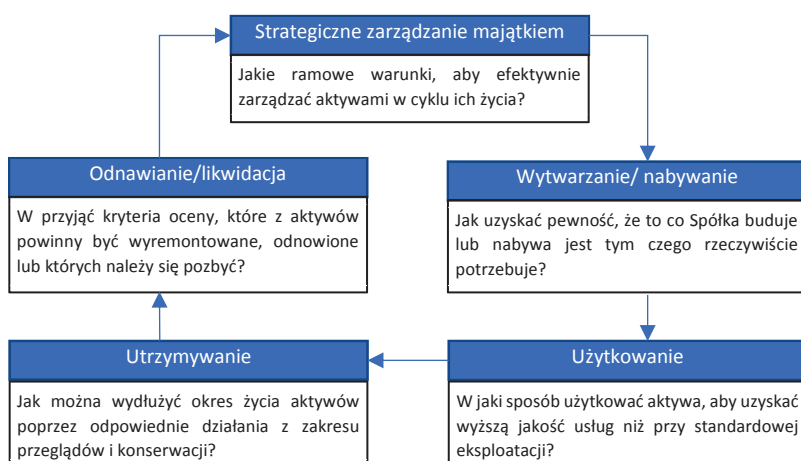

Rysunek 99 Wytyczne systemowe dla efektywnej gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi

Spółka koordynuje również kilka gminnych programów inwestycyjnych, w tym:

- **Projekt wsparcia dla miasta Słupska w zakresie know-how dotyczącego modelu instytucjonalnego i finansowego zakończenia budowy parku wodnego.** 14 września 2016 przy istotnym wsparciu Spółki została powołana nowa celowa spółka miejska, pn.: Trzy Fale sp. z o.o., której świadczylśmy usługi asysty technicznej i organizacyjnej, doradztwa inwestycyjnego oraz wsparcia w zakresie zarządzania projektowego. W dniu 14 lipca 2019 roku projekt został ukończony a park wodny oddany do użytku. Spółka uzyskała pozytywne referencje za skuteczne wsparcie tego projektu.
- **Program budowy lokalnych oczyszczalni ścieków w Gminie Kobylnica** na obszarze gminy znajdującym się poza wyznaczoną aglomeracją słupską, który ma kompleksowo zapewnić dostęp do usług kanalizacyjnych w terenie o zabudowie rozproszonej. Został wykonany podział zakresu finansowania projektu, uwzględniający minimalizowanie wpływu na taryfy, zostały przyznane środki WFOŚiGW w Gdańsku. Spółka odpowiedzialna jest za trzy miejscowości Wrząca i Bzowo i Płaszewo. Pozostałe miejscowości są finansowane ze środków budżetowych Gminy Kobylnica. Całość prac inwestycyjnych jest nadzorowana jest przez Spółkę. Roboty we wszystkich miejscowościach poza Płaszewem miejscowości zostały już zakończone. Planowane zakończenie całego projektu kwiecień 2020 r.

5.3. Planowanie rozwoju i gospodarka majątkowa

Zarządzanie majątkiem jest funkcją strategiczną w Spółce. Majątek jest postrzegany nie tylko jako zbiór aktywów, ale jako system składający się z różnych narzędzi zwiększających wartość firmy i skoordynowany z działaniami w obszarach aktywności Spółki, które generują wartość aktywów. Dążymy do zarządzania opartego na cyklu życia, stosując pomocniczo narzędzia zawarte w normie PN-ISO 55 000:2017.

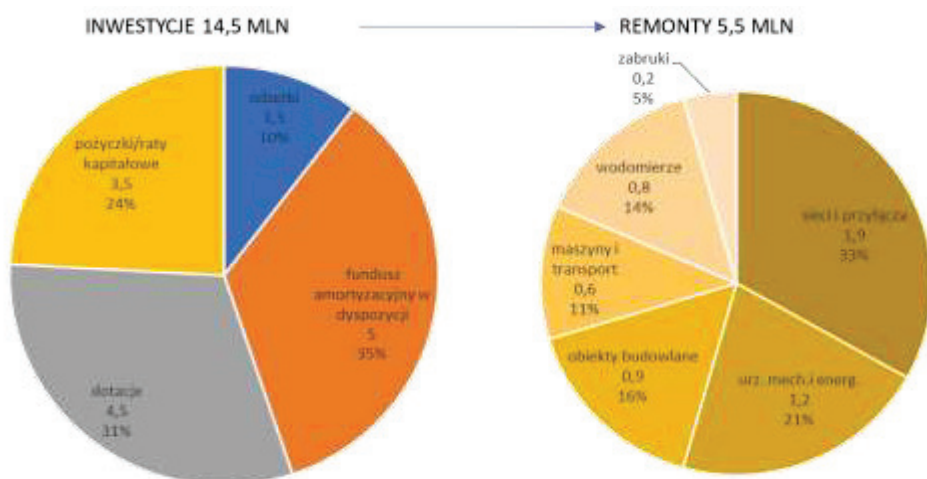
Rysunek 101 Obszary kontroli w cyklu życia aktywów

Usługi wodociągowo-kanalizacyjne są kapitałochłonne i wymagają zaangażowania znacznych środków publicznych i prywatnych. Wysoki stopień oddziaływania monopolistycznego Spółki zmniejsza poziom zaufania społecznego. Występuje silna asymetria wiedzy technicznej i ekonomicznej pomiędzy decydentami publicznymi, odbiorcami usług i przedsiębiorstwem (branża wod-kan. jest trudną dyscypliną). Efektywne zarządzanie rozwojem Spółki, wymaga wysokich kompetencji i wdrożenie nowoczesnych metod i systemów zarządzania aktywami, z poszanowaniem zasad współżycia społecznego i ochrony środowiska. Fundusz amortyzacji wraz z funduszem remontowym ma w pierwszej kolejności zapewnić sprawność i efektywną pracę istniejącego majątku (inwestycje odtworzeniowe), a następnie stworzyć możliwość dalszego rozwoju (inwestycje rozwojowe). Poza funduszem płac są to największe fundusze w Spółce i mają istotne oddziaływanie na taryfę. Decyzje inwestycyjne wymagają trudnych kompromisów i profesjonalnego zarządzania.

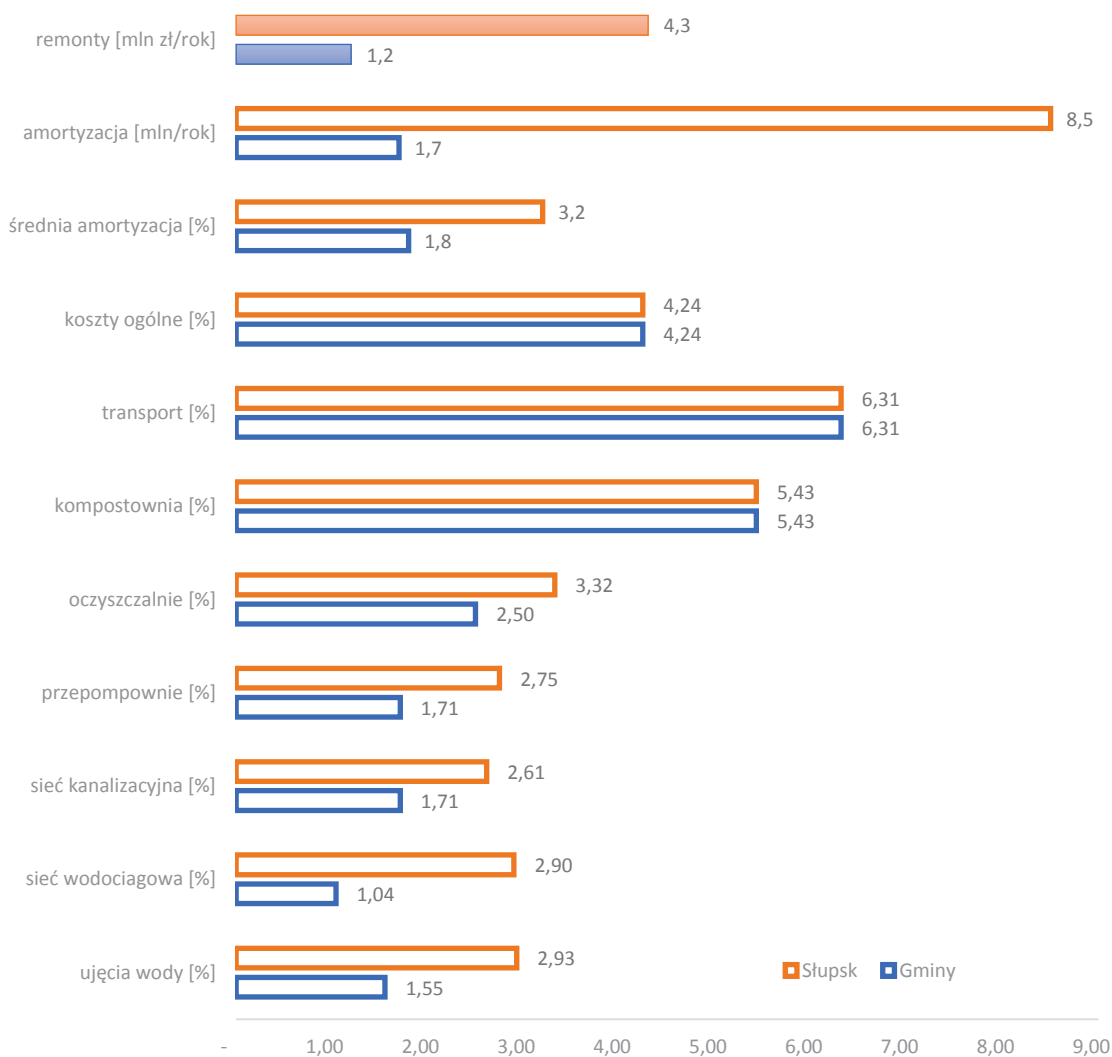
Efektywne (aktywne), długoterminowe planowanie rozwoju infrastruktury, elastycznie i adekwatnie do potrzeb w różnym czasie, zmniejszy koszt działalności i pozwoli na szybką reakcję na potrzeby dalszego rozwoju Spółki

Rysunek 102 Zmiana wartości bilansowej i majątku Spółki w odniesieniu do poziomu amortyzacji w latach 2010-2019

Rysunek 103 Struktura finansowania inwestycji i struktura wydatków remontowych – wartości roczne uśrednione z kilku lat

Rysunek 104 Uśredniony poziom odpisów amortyzacyjnych w zależności od rodzaju majątku i miejsca powstawania (wartości uśrednione)

Majątek operacyjny, jego rozwój i utrzymanie finansowane są z amortyzacji pochodzącej z taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, ze środków pozyskanych z pożyczek i funduszy pomocowych oraz gotówkowych środków gminnych na podwyższenie kapitału z przeznaczeniem na realizację poszczególnych zadań uwzględnionych w porozumieniach międzygminnych.

Poza własną działalnością inwestycyjną Spółka nabywa odpłatnie majątek sieciowy od inwestorów prywatnych i deweloperów na zasadach określonych w obowiązującym regulaminie oraz obejmuje majątek w zamian za udziały w formie aportów z gmin właścicielskich.

W 2019 roku obowiązywały następujące uchwalone i zaktualizowane plany z perspektywą 3-letnią:

- WPRiMUWiK dla miasta Słupska – uchwała Nr XXXVII/449/17 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 29 marca 2017 r.
- WPRiMUWiK dla gminy Kobylnica – uchwała Nr XXXVIII/317/2017 Rady Gminy Kobylnica z dnia 16 marca 2017 r.
- WPRiMUWiK dla miasta Słupska – uchwała Nr XLIX/658/18 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 28 lutego 2018 r.
- WPRiMUWiK dla gminy Kobylnica – uchwała Nr LIII/435/2018 Rady Gminy Kobylnica z dnia 29 marca 2018 r.

Niemalże wszystkie zadania inwestycyjne uchwalone w zaktualizowanych WPRiMUWiK są w trakcie realizacji lub zostały już zrealizowane.

5.4. Realizacja planów inwestycyjnych

Największym zadaniem inwestycyjnym realizowanym w 2019 roku był projekt pn.: „Gospodarka cyrkulacyjna w oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej w aglomeracji Słupsk” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, natomiast ilościowo przeważały inwestycje liniowe sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Spółka kontynuowała w 2019 roku budowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie miejscowości Gminy Kobylnica, które znajdują się poza obszarem aglomeracji słupskiej. W ramach projektu realizowanego na terenie Gminy Spółka przejęła od Gminy Kobylnica realizację sieci wod-kan. w miejscowości Płaszewo.

Zgodnie z WPRiMUWiK na rok taryfowy od 01.01.2019 r do 31.12.2019 planowane były nakłady na inwestycje oraz zakupy inwestycyjne na kwotę 18 375 000 zł. W rzeczywistości wydatki inwestycyjne wyniosły **17 424 570 zł**.

Na realizację prac w wyniku przeprowadzonych postępowań zawarto w 2019 roku 29 umów oraz udzielono 30 zleceń, na łączną wartość netto wynoszącą **9 823 263,50 zł netto**. Część inwestycji realizowana była na podstawie umów z lat poprzednich.

Tabela 87 Zestawienie rodzaju ilości i wartości przeprowadzonych w 2019 r postępowań.

L.p.	Rodzaj postępowania	Ilość postępowań	Wartość	Udział
1.	Przetarg nieograniczony na roboty do 30 tys. euro	13	363 954,59 zł	4%
2.	Przetarg nieograniczony na roboty pow. 30 tys. euro		4 285 284,06 zł	44%
3.	Przetarg nieograniczony na dostawy		3 858 000,00 zł	39%
4.	Przetarg nieograniczony na usługi		64 800,00 zł	1%
Suma:			8 572 038,65 zł	87%
5.	Zapytanie Ofertowe na roboty	32	569 564,20 zł	6%
6.	Zapytanie Ofertowe na dostawy		324 279,03 zł	3%
7.	Zapytanie Ofertowe na usługi		64 540,00 zł	1%
Suma:			958 383,23 zł	10%
8.	Wolna ręka na roboty	10	196 165,53 zł	2%
9.	Wolna ręka na dostawy		530,00 zł	0%
10.	Wolna ręka na usługi		9 300,00 zł	0%
Suma:			205 995,53 zł	2%
11.	W ramach umowy remontowej	5	86 846,09 zł	1%
	ŁĄCZNIE:	60	9 823 263,50 zł	100%

W porównaniu z latami ubiegłymi liczba przeprowadzonych postępowań wzrosła pomimo grupowania realizacji różnych zadań w jedno postępowanie o wyłonienie Wykonawcy. Przeprowadzono kolejne dialogi techniczne, które lepiej umożliwiają określenie warunków zamówienia. 10 postępowań udzielono z wolnej. Dotyczyły one nabycia specjalistycznych usług, bądź wykonania nieprzewidzianych robót budowlanych oraz dodatkowych robót budowlanych przez Wykonawców realizujących umowy podpisane w trybach przetargowych.

Tabela 88 Raport z realizacji inwestycji prowadzonych w 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Nr wg planu	STATUS REALIZACJI	Długość/Ilość	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ CAŁKOWITA	RÓŻNICA	WARTOŚĆ NA 31.12.2019/wartość z umowy
SIĘĆ WODOCIĄGOWA MIASTO SŁUPSK								
1	Przebudowa sieci wodociągowej DN 600 N/C przy ul. Legionów Polskich w Słupsku	1/17	zrealizowane	206,57 3,3 11,8 1 1	2019	390 000	-330 509	720 509,06
2	Budowa sieci wodociągowej dla terenu MPZP „Zaborowskiej I” w Słupsku (teren 11.25.KDL)	11/18	zrealizowane	245,2 5 2 2	2019	240 000	104 108	135 891,74
3	Budowa sieci wodociągowej ul. Szpilewskiego	poza planem	zrealizowane	74,5 1	2019	0	-33 992,00	33 992,00
4	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Zaborowskiej - Legionów Polskich w Słupsku	9/17	zrealizowane	154,57	2019	170 000	31 434	138 566,23
5	Stacja podnoszenia ciśnienia dla osiedla Hubalczyków	Poza planem	w realizacji		2018	0	- 166 000	166 000/UMI
5	Stacja podnoszenia ciśnienia dla MPZP „Owocowa”, „Kaszubska Wschód”	8/18	w realizacji		2018	150 000	- 17 000	167 000/UMI
5	Stacja podnoszenia ciśnienia i sieć wodociągowa dla MPZP „Dzielnica Mieszkaniowa Zachód” i części MPZP „Zaborowskiej I”	9/18	w realizacji		2018	150 000	- 212 000	362 000/UMI
6	Budowa (modernizacja) sieci wodociągowej w ul. Mostnika w Słupsku	4/17	zrealizowane	126,93 273,66 44	2019	280 000	-243 818	523 818,11
7	Rurociąg technologiczny ks. Brzóska-Racławicka-Sułkowskiego w Słupsku	2/18	w realizacji		2019	435 500	163 678,83	271 821,16/UMI
8	Budowa sieci wodociągowej dn150 żel. przy ul. Romera w Słupsku	10/18	zrealizowane	29	2019	30 000	-47 870	77 869,51
9		7/15	zrealizowane	645,57	2018	680 000	-174 984	854 984,07

Lp.	Nazwa zadania	Nr wg planu	STATUS REALIZACJI	Długość/Ilość	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ CAŁKOWITA	RÓŻNICA	WARTOŚĆ NA 31.12.2019/wartość z umowy
	Wymiana odcinka sieci wodociągowej w ul. Przemysłowej w Słupsku			18,81				
10	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Poprzecznej w Słupsku	2/17	zrealizowane	209,1	2018	230 000	-103 747	333 747,48
11	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ulic Ogrodowej Długiej, Sygietrńskiego, Polnej, Płowieckiej i Świętopełka	5/17	zrealizowane	1446,96 30	2019	1 100 000	-1 306 003	2 406 002,70
12	Budowa sieci wodociągowej ul. Niemena i Ordonówny	5/16	zrealizowane	12,5 763,9	2019	200 000	-38 586	238 585,98
13	Budowa punktów pomiarowych na sieciach wodociągowych w Słupsku	5/15	w realizacji		2018/2019	600 000	- 145 573	745 573,00/UM
14	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Klonowej	3/17	zrealizowane	95,2	2018	80 000	11 088	68 912,00
15	Sieć wodociągowa Dn150 i 100 w rejonie ul. Piłsudskiego Zygmunta Augusta w Słupsku	4/16	w realizacji		2016/2019	850 000	-419 548	1 269 548,00/UM
16	Budowa (modernizacja) sieci wodociągowej w ul. Armii Krajowej Szarych Szeregów w Słupsku	6/17	w realizacji ul. Sz. Szeregów		2018/2019	550 000	275 400	274 600/UM
SIEĆ WODOCIĄGOWA GMINA KOBYLNICA								
1	Budowa sieci wodociągowej w Płaszewie	poza planem	w realizacji		2019/2020	0	- 1 598 500	1 598 500/UM
2	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej ze Słupska do Kobylnicy i Bolesławice	2/18/K	zrealizowane	41,05 1,55 896,37 368,93 56,44	2019	1 000 000	-23 535	1 023 534,76
KANALIZACJA SANITARNA MIASTO SŁUPSK								
1	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Legionów Polskich	14/17	zrealizowane	235,87	2019	175 000	-14 847	189 847,21
2	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Zaborowskiej	12/18	zrealizowane	308,5	2019	200 000	46 604	153 395,77
3	Budowa studni na istniejącej sieci w rejonie ul. Długiej		zrealizowane		2019	wartość łączna z budową wodociągu w ul. Długiej		
4	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Niemena i Ordonówny	13/16	zrealizowane	707,81 264,83	2019	200 000	-461 818	661 818,03
5	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. 3-go Maja i Fabrycznej	10/16	zrealizowane	89,69 93,06	2018	150 000	-101 700	251 699,64
6	Wymiana studni i odcinka kanalizacji na terenie oczyszczalni	poza planem	zrealizowane		2019	0	- 55 745,44	55 745,44
7	Renowacja odcinków sieci kanalizacyjnej metodą bezwykopową (rękawa) na terenie m. Słupska	11/16	zrealizowane	38,5 295,65 77,1 222	2018	350 000	66 085	283 915,00

Lp.	Nazwa zadania	Nr wg planu	STATUS REALIZACJI	Długość/Ilość	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ CAŁKOWITA	RÓŻNICA	WARTOŚĆ NA 31.12.2019/wartość z umowy
8	ETAP I Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Niemena i 3-go Maja ETAP II Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Nalepy, Riedla, Kiepy w Słupsku ETAP III Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Riedla w Słupsku	12/17	zrealizowane	40				
				140,76	2019	600 000	-69 350	389 496,49
				377,06				
				99,85				
	Projekt budowlany i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Chrobrego w Słupsku	13/17	do realizacji -opracowano projekt, roboty będą realizowane przy realizacji zakresu rzeczowego prowadzonego przez ZIM	460,1	2018		0	181 281,50
				180,73	2019			98 571,87
					2018/2019	708 000		0
9	Budowa stacji dezodoryzacji sieci kan. sanitarnej wraz z kanałem wentylacyjnym - ul. 3-go Maja	8/16	zrealizowane	1	2018	100 000	-41 538,37	141 538,37
KANALIZACJA SANITARNA GMINA KOBYLNICA								
1	Budowa instalacji rozsączania wód popłucznych ze SUW Lubuń	6/13	zrealizowane	17	2018/2019	170 000	113 640	56 360,25 zł
UJĘCIA WODY								
	Zaprojektowanie i wykonanie studni głębinowej oraz podłączenie jej do istniejącego układu technologicznego na ujęciu "Głobino Zachód"	1/15	zrealizowane		2019	150 000	-49 854,28	199 854,28
POZOSTAŁE INWESTYCJE								
	Program poprawy efektywności energetycznej w oczyszczalni ścieków	9/12	W trakcie realizacji ,		2018/2020	8 475 000	- 2 321 000	KOC (szac): 3 600 000 Rozbudowa CHP (szac): 5 100 000 Deamoniifikacja: 2 096 000/UM
	Opracowanie Projektu Budowlanego oraz budowa (modernizacja) sieci wodociągowej w ul. Chrobrego i Zygmunta Augusta w Słupsku	7/17	Realizacja odroczone do czasu rozpoczęcia prac przez ZIM przy budowie nawierzchni		2018/2019	770 000	-	-
	Instalacja suchej fermentacji części odpadów zielonych pochodzących z terenu powiatu Słupskiego - RIPOK	9/14	Zadanie w trakcie realizacji, Wykonawca jest w zwłoce		2019	8 250 000	621 527	7 628 473/UM
	Dezynfekcja wody uzdatnionej lampami UV na SUW w Słupsku	3/18	Przeprowadzono dialog techniczny - do realizacji		2020	550 000	-	-

Lp.	Nazwa zadania	Nr wg planu	STATUS REALIZACJI	Długość/Ilość	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ CAŁKOWITA	RÓŻNICA	WARTOŚĆ NA 31.12.2019/wartość z umowy
	Wymiana zgarniaczy na osadnikach wstępnych i wtórnych	10/17	zrealizowane		2019	800 000	- 430 000	1 230 000
	Podniesienie efektywności energetycznej ujęć wody i gospodarka cyrkulacyjna	13/18	Przygotowujemy dialog techniczny		2020	1 500 000	-	-
	Zagospodarowanie wód opadowych na terenie bazy Spółki przy ul. Orzeszkowej w Słupsku	16/16	zrealizowane		2019	30 000	- 16 000	46 000
	Rozbudowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego Spółki	18/16	w trakcie realizacji			100 000	-	-
	Budowa budynku na potrzeby techniczno-socjalne oczyszczalni i kompostowni wraz z garażami.	6/18	Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej		2021	2 500 000	-	-
	Zakup i modernizacja AKPiA dla potrzeb Spółki	16/14	w trakcie realizacji, sukcesywnie			125 000	-	-
	Zakup samochodu specjalnego do czyszczenia kanałów sieciowych do 5,5 T DMC	29/12	zrealizowane			300 000	77 000	223 000
	Budowa linii kablowej OS-BAZA	23/16	zadanie w trakcie realizacji, opracowano dokumentację projektową.		2019	1 170 000	-	-
	Zakup wysokosprawnej wirówki odwadniającej	24/16	zadanie w realizacji- trwa opracowywanie dokumentacji projektowej.		2019	750 000	- 976 000	1 762 000/UM
	Wykonanie wizualizacji pracy stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Kobylnica	1/16/K	przesunięto termin realizacji z uwagi na brak maszyn do wirtualizacji środowiska wirtualizacyjnego - rozważana jest rezygnacja z zadania		2019	15 000	-	-
	Wypożyczenie wszystkich studni głębinowych na ujęciach wody na terenie Gminy Kobylnica, w system umóżliwiający dezynfekcję i płukanie, za pomocą hydrantów technologicznych.	1/14, 8/13	Zadanie w trakcie realizacji - do wykonania pozostał hydrant w Słonowicach			86 800		4 447,88
	Wykonanie nowego otworu studziennego po likwidacji starego w Płaszewie	3/14	Zadanie w trakcie realizacji,		2018/2019	50 000	- 98 000	szac. 148 000
	Wykonanie nowego otworu studziennego w Kczewie	4/14	Zadanie w trakcie realizacji,		2019	50 000	- 98 000	szac. 148 000
	Zdalny monitoring pracy przepompowni sieciowych na terenie Gminy Kobylnica	6/14	realizacja rozciągnięta w czasie - wykonano ul. Toskańską i Stewczyka, trwa realizacja		2019	35 000	-	-
	Budowa sieci ciepłej z kablem energetycznym z oczyszczalni do Parku Wodnego Trzy Fale i kotłowni rejonowej KR-2	15/17	w trakcie realizacji, prace projektowe na ukończeniu		2020	2 500 000	- 270 000	szac.: 2 770 000

Lp.	Nazwa zadania	Nr wg planu	STATUS REALIZACJI	Długość/Ilość	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ CAŁKOWITA	RÓŻNICA	WARTOŚĆ NA 31.12.2019/wartość z umowy
	Zakup samochodu do 3,5 t z wyposażeniem do monitoringu sieci kanalizacyjnych	16/17	zakończzone		2019	600 000	-	-
	Projekt sieci kanalizacji sanitarnej tłocznej wraz z podłączeniami - Etap II, w miejscowości Bzowo w gm. Kobylnica	3/18/K	zakończono projektowe, zwiększono zakres rzeczowy o sieć wodociagową			10 000	8 350	1 650,00
							-4 090 182,37	37 865 729,37

Występuje zagrożenie dla realizacji zadań w wartościach planowanych. Koszty rzeczywiste mogą być wyższe. Szacunkowa wartość przekroczenia łącznych kosztów inwestycyjnych może wynieść ok. 4 mln. zł. Natomiast istnieje możliwość pokrycia części kwoty z alokacji środków z dotacji i rozszerzenia zakresu projektu objętego dofinansowaniem.

Realizowane w 2019 roku sieci wodociągowe budowane były z rur żeliwnych oraz PE, co wynika z polityki materiałowej dotyczącej stosowania rur żeliwnych do budowy sieci o dużym znaczeniu, zamykających lub tworzących układy pierścieniowe. Rury PE stosowane są do tranzytów na duże odległości w terenach podmiejskich. Średnie jednostkowe koszty budowy sieci wraz z odtworzeniem nawierzchni były w 2019 roku niższe niż w roku 2018, który był rekordowy. Sytuację tą można ocenić pod kątem trzech zmiennych. Udziału w strukturze realizowanych sieci rur żeliwnych w stosunku do rur tworzywowych oraz ich średnic, odtworzenia nawierzchni, a następnie w zmianach cen na rynku. W odniesieniu do jednostkowych kosztów budowy sieci wodociągowej z żeliwa o średnicy 100mm, wg. informatora cenowego Sekocenbud za I kwartał 2020 r., które wynosiły 786,0 zł/m, koszty realizowanych sieci są o ok. 6% wyższe. Dla potrzeb planowania, w celu zachowania realności uzyskanych cen na budowę sieci wodociągowych, wykorzystywany jest wskaźnik średniego kosztu budowy 1 m wodociągu wyliczonego jako średniej ze średniej wartości podpisanych umów oraz wskaźnika określonego w Sekocenbudzie, co daje kwotę **812 zł/m**, z uwzględnieniem w każdym przypadku indywidualnych wymagań dla planowanych inwestycji poprzez zastosowanie współczynnika zwiększającego lub zmniejszającego planowane koszty.

Średni koszt budowy sieci kanalizacyjnych wraz z odtworzeniami nawierzchni uległ obniżeniu w odniesieniu do roku 2018. Wynikać to może głównie ze zwiększenia udziału inwestycji realizowanych z rur z tworzyw sztucznych, w stosunku do udziału rur kamionkowych, co wynika z realizowania inwestycji na sieciach kanalizacyjnych o mniejszym znaczeniu w systemie i o mniejszych średnicach. Dla szacowania wartości planowanych inwestycji wykorzystuje się wskaźnik Sekocenbud wynoszącego **714 zł/m** (2019) z uwzględnieniem w każdym przypadku indywidualnych wymagań dla planowanych inwestycji poprzez zastosowanie współczynnika zwiększającego lub zmniejszającego planowane koszty.

Analiza kosztów realizowanych inwestycji wskazuje, iż wpływ materiału, średnic a w głównej mierze lokalizacji budowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych wpływa znacząco na koszty ich budowy. Różnice wynikają przede wszystkim, z lokalizacji i warunków realizowanych robót, rodzaju nawierzchni do odtworzenia, konieczności uwzględnienia indywidualnych uwarunkowań. Stwierdzić można, że uzyskiwane w postępowaniach ceny wykonania robót, uległy zmniejszeniu, co może sugerować zmniejszenie nasycenia rynku zamówień dla Wykonawców i powodować większą konkurencyjność oraz ograniczanie cen.

Dział Inwestycji prowadzi każdorazowo szacowanie wartości realizacji poszczególnych robót dla każdego zadania inwestycyjnego dotyczącego wykonania robót budowlanych, w oparciu o normy do kosztorysowania i aktualne ceny rynkowe robocizny, materiału i sprzętu. Planuje się wdrożenie takiego stopnia przygotowania inwestycji przed jej wpisaniem do Planu, aby możliwe było oszacowanie ich wartości na podstawie szczegółowego kosztorysu inwestorskiego, co powinno urealnić zakładane w taryfie koszty odinwestycyjne.

Głównymi problemami zidentyfikowanymi w trakcie realizacji inwestycji, były kwestie dotyczące dotrzymania terminów realizacji przez Wykonawców zadań oraz uzyskania wymaganych uzgodnień i decyzji zezwalających na ich realizację. Największe opóźnienia powstały przy realizacji instalacji suchej fermentacji w oczyszczalni ścieków. Powodem ich były problemy Wykonawcy dotyczące zorganizowania odpowiednich zasobów osobowych oraz utrzymanie przez niego płynności finansowania robót. Spółka poinformowała Wykonawcę o przekroczeniu terminu i konieczności naliczenia mu kar umownych. Drugim poważnym kontraktem było opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę zespołu kogenecyjnego i budowę sieci ciepłej z OS do parku wodnego, w ramach którego z winy projektanta nie uzyskano w terminie wszystkich wymaganych uzgodnień i decyzji. W pozostałych przypadkach problemy były rozwiązywane na bieżąco.

Część zadań inwestycyjnych uzyskała dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – zadanie: „Gospodarka cyrkulacyjna w oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej w aglomeracji Słupsk” na kwotę **28.266,035,70 PLN netto**. Projekt realizowany wspólnie z Partnerem Gminą Słupsk. Wniosek po złożeniu wyjaśnień przeszedł pozytywnie wszystkie stopnie oceny, co pozwoliło na przyznanie dofinansowania. Umowę podpisano w dniu 14.12.2017 r. W związku z uzyskanymi oszczędnościami w ramach realizacji Projektu dofinansowanego z POLiŚ, w wyniku podjętych działań doprowadzono do zwiększenia zakresu rzeczowego projektu o zadanie dotyczące dostawy dmuchaw i systemu sterowania w KOC oczyszczalni ścieków o wartości ok. 3,6 mln, co pozwoli na pełne wykorzystanie przyznanego dofinansowania.

Uzyskano dotację w kwocie **600 000,00 zł** oraz pożyczkę preferencyjną w kwocie 2 400 000,00 zł z WFOŚiGW dla zadania „Budowa lokalnego systemu zbierania ścieków oraz przebudowa urządzeń wodociągowych w miejscowościach Wrząca i Bzowo w gminie Kobylnica” na kwotę 3.805,260,04 PLN. Problemy realizacji zadania związanego z budową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Płaszewie, które doprowadziły do rozwiązania umowy pomiędzy Gminą a Wykonawcą robót, a następnie decyzja o przejęciu tego zakresu robót przez Spółkę, wymusiła konieczność zmian umowy o dofinansowanie z WFOŚiGW w Gdańsku w tym zakresie.

Uruchomienie przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego Programu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 10 -Energia, Działanie 10.4.- Redukcja emisji, Konkurs nr RPPM.10.04.00-IZ.00-22-005/20, przyczyniło się do podjęcia decyzji o opracowaniu wniosku aplikacyjnego w jego ramach na zadanie inwestycyjne pn. „**Wykorzystanie ciepła odpadowego z kogeneracji biogazowej w systemie ciepłowniczym miasta Słupska**”, obejmującego budowę ciepłociągu z OS do parku wodnego 3 Fale wraz z rozbudową kogeneracji w OS, na kwotę ok. 9,7 mln zł.

Spółka jest jednym z 18 partnerów z 6 krajów Projektu **NOAH**. Partnerem Wiodącym w projekcie (Lider Projektu) jest Talliński Uniwersytet Techniczny z Estonii. Realizacja projektu odbywa się na podstawie podpisanej w dniu 18.01.2019r. umowy o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu INTERREG Region Morza Bałtyckiego 2014-2020 Priorytet 2: Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi Działanie: 2.1. Czyste wody oraz na podstawie umowy partnerskiej zawartej pomiędzy Partnerem Wiodącym projektu NOAH a „Wodociągami Słupsk” Sp. z o.o. Wartość słupskiego przedsięwzięcia NOAH: **158.200,00 EUR**. Zakres obejmuje budowę systemu monitoringu wysokości opadów atmosferycznych oraz pomiaru poziomu napełnienia głównych kanałów ściekowych w 12 punktach na terenie miasta Słupska.

Spółka aktywnie poszukuje informacji o programach pomocowych, w ramach których możliwe byłoby uzyskanie dofinansowania na realizację zadań ujętych w WPRiMUWiK. W tym zakresie prowadzone są obecnie działania nastawione na pozyskanie funduszy pomocowych w zakresie energetyki i klimatu.

5.5. Remonty

Zaplanowane prace remontowe zostały realizowane zgodnie z uchwalonym planem i harmonogramem remontów. Obiekty Spółki wraz z ich wyposażeniem technicznym są utrzymane w należytym stanie.

W 2019 roku wydatki na remonty stanowią kwotę **6 033 779,09 zł**. W stosunku do kosztów remontów poniesionych w 2018 r. nastąpił wzrost o kwotę 425 738,37 zł, tj. o 7,06%.

Tabela 89 Wysokość nakładów na poszczególne rodzaje remontów w Słupsku

Wyszczególnienie	2018	2019	Struktura %	Trend
Remonty urządzeń pompowych i stacyjnych	87 342,32	62 001,09	1,30	↘
Remonty urządzeń energetycznych ujęć wody	90 924,94	85 950,38	1,80	↘
Remonty obiektów, ogrodzeń, studni	125 232,43	68 539,06	1,43	↘
Remonty przyłączy wodociągowych	199 098,73	253 635,06	5,30	↗
Wymiana uzbrojenia sieci wodociągowej	603 575,93	495 307,38	10,35	↘
Wymiana wodomierzy i podejść wodomierzowych	517 464,77	761 584,94	15,92	↗
Zabruki po wykopach	244 091,02	243 923,34	5,10	↘
Remonty sieci kanalizacyjnych	265 465,90	429 913,17	8,99	↗
Remonty zespołów pompowych i energetycznych . przepompowni	196 818,76	252 980,59	5,29	↗
Remonty urządzeń mechanicznych i energetycznych w oczyszczalni	641 458,80	1 068 359,12	22,33	↗
Remonty obiektów bud. na przep. ścieków	0,00	0,00	0,00	↗
Remonty obiektów budowlanych oczyszczalni	337 786,62	130 372,61	2,72	↘
Naprawa maszyn i urządzeń warsztatowych	6 643,69	4 878,97	0,10	↘
Naprawa środków transportu	605 100,52	605 338,27	12,65	↗
Naprawa sprzętu pomocniczego	21 796,88	6 375,48	0,13	↘
Remonty obiektów budowlanych bazy	428 650,66	315 312,01	6,59	↘
Razem	4 371 451,97	4 784 471,47	100,00	↗

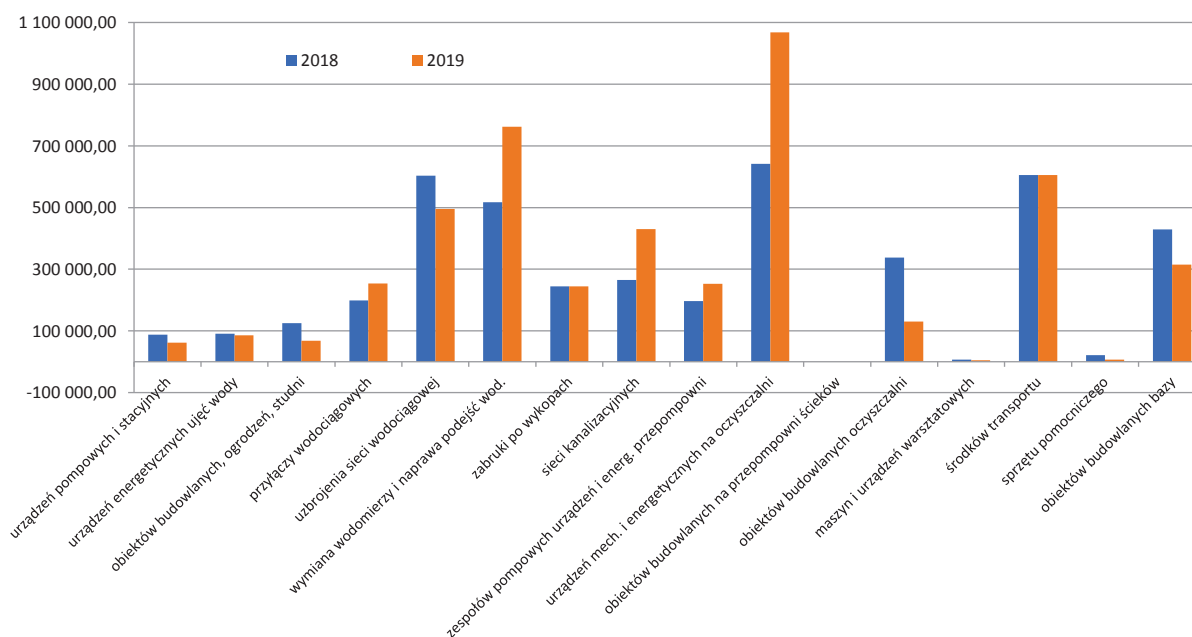
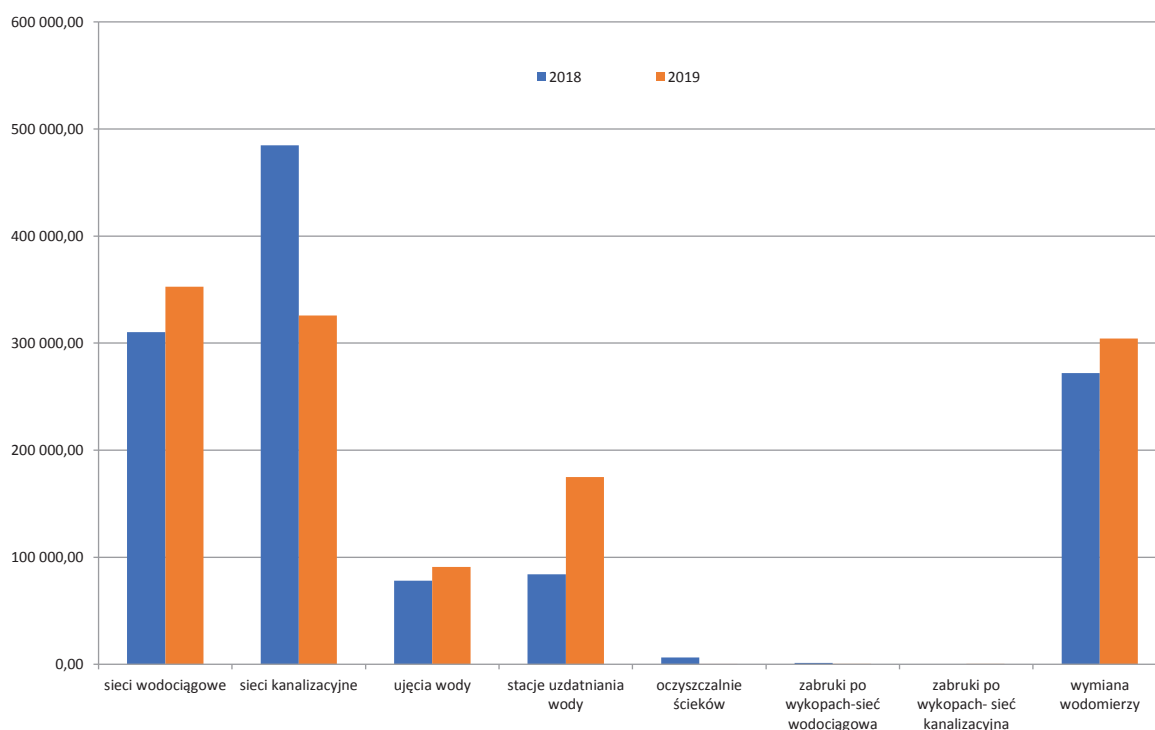

Tabela 90 Wysokość nakładów na poszczególne rodzaje remontów w gminie Kobylnica

Wyszczególnienie	2018	2019	Struktura %	Trend
Naprawy sieci wodociągowych	310 367,66	352 515,38	28,22	↗
Naprawy sieci kanalizacyjne	484 710,93	325 642,35	26,07	↘
Naprawy na ujęciach wody	78 102,30	90 965,79	7,28	↗
Naprawy i remonty stacji uzdatniania wody	84 026,88	174 971,66	14,01	↗
Wydatki na oczyszczalnie ścieków	6 200,75	68,37	0,01	↘
Zabruki po wykopach-sieć wodociągowa	1 179,79	508,69	0,04	↘
Zabruki po wykopach- sieć kanalizacyjna	0,00	405,03	0,03	↗
Wymiana wodomierzy	272 000,44	304 230,35	24,35	↗
Razem	1 236 588,75	1 249 307,62	100,00	↗

5.6. Aktywność inwestycyjna na lokalnym rynku

Tabela 91 Ilości wydanych warunków i opinii z podziałem na gminy

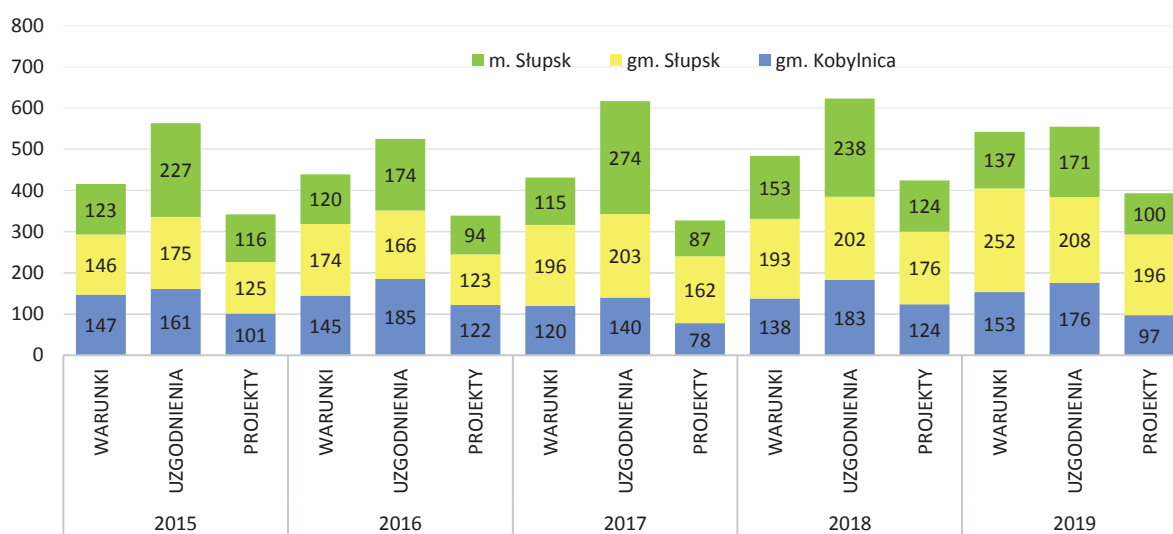
Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
gm. Kobylnica	116	147	145	120	138	153
gm. Słupsk	140	146	174	196	193	252
m. Słupsk	119	123	120	115	153	137
Razem	375	416	439	431	484	542

Tabela 92 Ilości wykonanych uzgodnień z podziałem na gminy

Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
gm. Kobylnica	164	161	185	140	183	176
gm. Słupsk	185	175	166	203	202	208
m. Słupsk	230	227	174	274	238	171
Razem	579	563	525	617	623	555

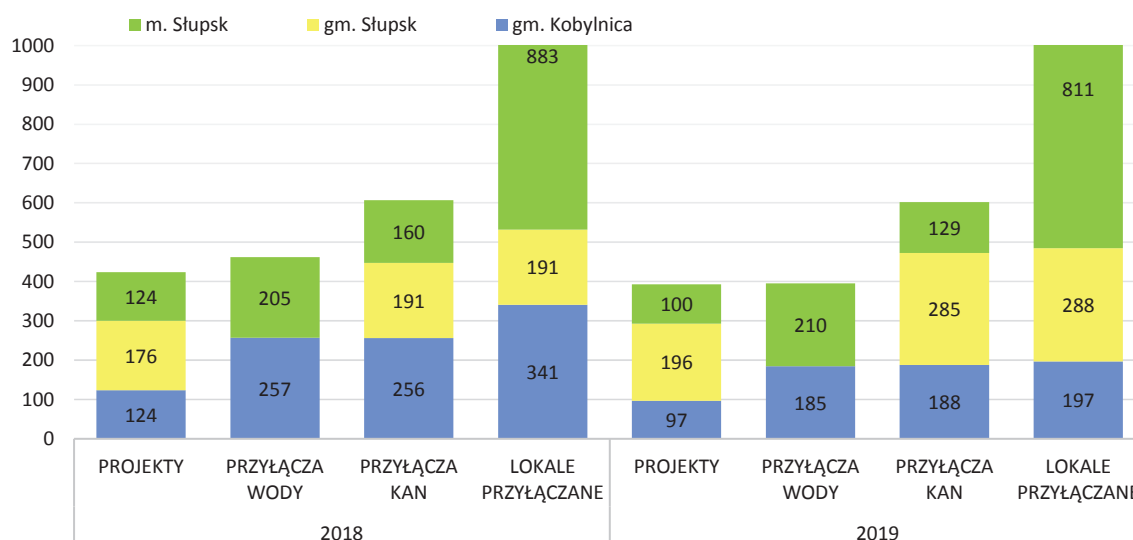
Tabela 93 Ilości uzgodnionych projektów budowlanych z podziałem na gminy

Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
gm. Kobylnica	88	101	122	78	124	97
gm. Słupsk	106	125	123	162	176	196
m. Słupsk	74	116	94	87	124	100
Razem	268	342	339	327	424	393

Rysunek 105 Aktywność inwestycyjna inwestorów w poszczególnych gminach w latach 2015-2019

Zaobserwować można utrzymanie koniunktury inwestycyjnej w regionie w odniesieniu do lat ubiegłych. Nastąpił wzrost ilości wydanych opinii i warunków technicznych o 12%, z tego w Gminie Kobylnica o 10%, w Gminie Słupsk o 23%, natomiast w mieście Słupsku nastąpił spadek o 10%. O 7% spadła liczba uzgodnionych projektów budowlanych, przy czym zauważyć należy znaczny wzrost projektów na terenie Gminy Słupsk, a spadek w mieście Słupsku i w Gminie Kobylnica. W latach 2015-2017 liczba projektów była na niższym poziomie i wynosiła od 327 do 342.

Rysunek 106 Korelacja ilości uzgodnionych przyłączy i przyłączanych lokali (projekty z lat 2018-2019)

5.7. Wskaźniki rozwoju i wymiany sieci

W 2019 r. realizacja inwestycji na sieciach wodociągowych nastawiona była zarówno na wymianę i modernizację sieci w ulicach jak też i wykonanie odcinków sieci umożliwiając przyłączenie się do niej nowym odbiorcom. Wymianę realizowano w ramach Projektów dotyczących rewitalizacji miasta w rejonie ulic Długiej, Ogrodowej, Mostnika i Dominikańskiej, natomiast sieci dla nowych odbiorców to rejon osiedla „Zachód”. Wyliczenia wskaźników dokonano dla sieci wodociągowej Miasta Słupska, pomimo tego, że Spółka realizowała budowę sieci poza obszarem aglomeracji w miejscowości Wrząca, Bzowo i Płaszewo na terenie Gminy Kobylnica, przyjęto, iż ich budowa nie służy przyłączeniem nowych odbiorców do aglomeracji, a tworzy warunki świadczenia usług przez Spółkę na wymaganym poziomie. Wskazać należy także, iż poza działaniami inwestycyjnymi Spółki związanymi z odtworzeniem majątku sieci wodociągowych oraz budową infrastruktury dla nowych odbiorców w ramach własnych działań inwestycyjnych, realizowane były równoległe działania prywatnych inwestorów, głównie deweloperów, budujących sieci dla potrzeb zasilenia wykonywanych przez siebie inwestycji, które przejmowane były przez Spółkę na zasadach ujętych w umowach odpłatnego przejęcia.

W 2019 roku zawarto 18 nowych umów o budowę i odpłatne przekazanie urządzeń wod-kan. bądź w zakresie odpłatnego przejęcia urządzeń istniejących. Zakontraktowano 4 104 m wodociągu za kwotę 373 780 zł i 2 625 m kanalizacji sanitarnej za kwotę 390 782 zł. Podstawą ustalenia wartości jest obowiązujący regulamin i model wyceny oparty o metodę dochodową. W 2019 r. przekazano zrealizowano część zawartych wcześniej umów na odpłatne przejęcie sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta wybudowane przez inwestorów prywatnych (osoby fizyczne, deweloperzy, instytucje). Przejęto 1 228,5 m wodociągu za kwotę 50 801 zł oraz 1 939 m kanalizacji za kwotę 153 344 zł.

Tabela 94 Zestawienie danych dot. sieci wodociągowej oraz przyłączy

	2015	2016	2017	2018	2019
Długość sieci wodociągowej	355,1	359,6	368,5	379,3	390,18
Długość sieci wodociągowej_ miasto Słupsk	223,3	225,8	228,9	235,2	240,93
Długość sieci wodociągowej_ gmina Kobylnica	131,8	133,8	139,6	144,1	149,25

Długość wybudowanej sieci wodociągowej	9,08	4,55	8,89	10,72	10,93
Długość wybudowanej sieci wodociągowej z przyłączami	14,38	8,58	13,31	17,46	17,28
Długość wybudowanej sieci wodociągowej m. Słupsk	6,32	2,49	3,16	6,26	5,75
Długość wybudowanej wodociągowej gm. Kobylnica	2,76	2,06	5,73	4,46	5,18

Wskaźnik rozwoju sieci wodociągowej	5,05 1,42%	4,35 1,21%	8,76 2,38%	4,49 1,18%	6,51 1,67%
Wskaźnik rozwoju sieci wodociągowej m. Słupsk	2,29 1,03%	2,29 1,01%	3,03 1,32%	3,24 1,38%	3,6 1,49%
Wskaźnik rozwoju sieci wodociągowej gm. Kobylnica	2,76 2,09%	2,06 1,54%	5,73 4,10%	1,25 0,87%	2,91 1,95%
Wskaźnik wymiany sieci wodociągowej	4,03 1,13%	0,2 0,06%	0,13 0,04%	6,23 1,64%	4,42 1,13%
Wskaźnik wymiany sieci wodociągowej m. Słupsk	4,03 1,80%	0,2 0,09%	0,13 0,06%	3,02 1,28%	2,15 0,89%
Wskaźnik wymiany sieci wodociągowej gm. Kobylnica	0 0,00%	0 0,00%	0 0,00%	3,21 2,23%	2,27 1,52%

Wskaźnik przyrostu sieci wodociągowych w Spółce w 2019 r. był wyższy niż w poprzednich latach i przekroczył średni poziom w kraju. W tym zakresie nie przewiduje się znaczącego wzrostu, ponieważ osiągnęliśmy niemal 100% zwodociągowania terenów miasta i Gminy Kobylnica, na terenie których operatorem jest Spółka. Potrzeby inwestycyjne dotyczą uzbrojenia terenów ujętych w MPZP, ale przy założeniu warunkowej ich realizacji wraz z pozostałą infrastrukturą (odwodnienie, drogi, itd.) przez samorządy, lub w terenach, w których nastąpił już odpowiednio wysoki rozwój zabudowy, wystarczający do realizacji sieci. W tym zakresie realizowane są obecnie oraz planowane są na kolejne lata w aktualizowanym WPRiMUWiK, inwestycje dotyczące uzbrojenia terenów na osiedlu „Zachód” w rejonie ulicy Banacha.

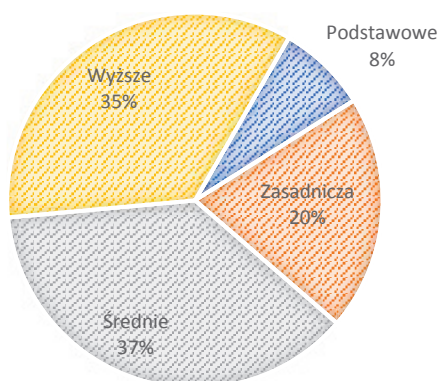
Wskaźnik wymiany sieci wodociągowej spadł w odniesieniu do poprzedniego roku, lecz nadal jest wyższy od średniego wskaźnika krajowego. Wynika to z faktu, iż w 2018 r. rozpoczęto realizację inwestycji, polegających na zastąpieniu/wymianie newralgicznych odcinków sieci wodociągowej w mieście, istotnych z punktu widzenia zapewnienia jakości świadczonych usług. Spółka nadal konsekwentnie realizuje zaplanowane zadania dotyczące rozwiązania zidentyfikowanych problemów występujących na sieci wodociągowej i przyjętej w WPR polityce sukcesywnej wymiany najbardziej awaryjnych odcinków. Wiek i awaryjność niektórych odcinków sieci może mieć wpływ na utrzymanie wysokiego standardu i niezawodności dostawy wody odbiorcom.

Podobnie jak dla sieci wodociągowych, dokonano porównania dla sieci kanalizacyjnej. Wskaźnik przyrostu sieci kanalizacyjnej kształtuje się zdecydowanie wyższym poziomie niż w latach ubiegłych i jest wyższy niż średni dla kraju. Wynika on z wysokiego zaangażowania w realizację nowych sieci deweloperów i podmioty prywatne.

Tabela 95 Zestawienie danych dot. sieci kanalizacyjnej oraz przyłączy

	2015	2016	2017	2018	2019
Długość sieci kanalizacyjnej	312,04	317,3	348,08	356,4	368,06
Długość sieci kanalizacyjnej_ miasto Słupsk	157,2	160,5	184,66	187,6	192,56
Długość sieci kanalizacyjnej_ gmina Kobylnica	154,84	156,8	163,42	168,8	175,5
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	6,08	5,29	30,82	8,35	11,65
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej z przyłączami	9,12	9,3	34,26	13,43	18,06
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej m. Słupsk	3,42	3,38	24,16	2,97	4,95
Długość wybudowanej kanalizacyjnej gm. Kobylnica	2,66	1,91	6,66	5,38	6,7
Wskaźnik rozwoju sieci kanalizacyjnej	5,12	4,67	30,82	8,35	11,55
	1,64%	1,47%	8,85%	2,34%	3,14%
Wskaźnik rozwoju sieci kanalizacyjnej m. Słupsk	2,46	2,76	24,16	2,97	4,85
	1,56%	1,72%	13,08%	1,58%	2,52%
Wskaźnik rozwoju sieci kanalizacyjnej gm. Kobylnica	2,66	1,91	6,66	5,38	6,7
	1,72%	1,22%	4,08%	3,19%	3,82%
Wskaźnik wymiany sieci kanalizacyjnej	0,96	0,62	0	0	0,1
	0,31%	0,20%	0,00%	0,00%	0,03%
Wskaźnik wymiany sieci kanalizacyjnej m. Słupsk	0,96	0,62	0	0	0,1
	0,61%	0,39%	0,00%	0,00%	0,05%
Wskaźnik wymiany sieci kanalizacyjnej gm. Kobylnica	0	0	0	0	0
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

6. Sytuacja kadrowa Spółki

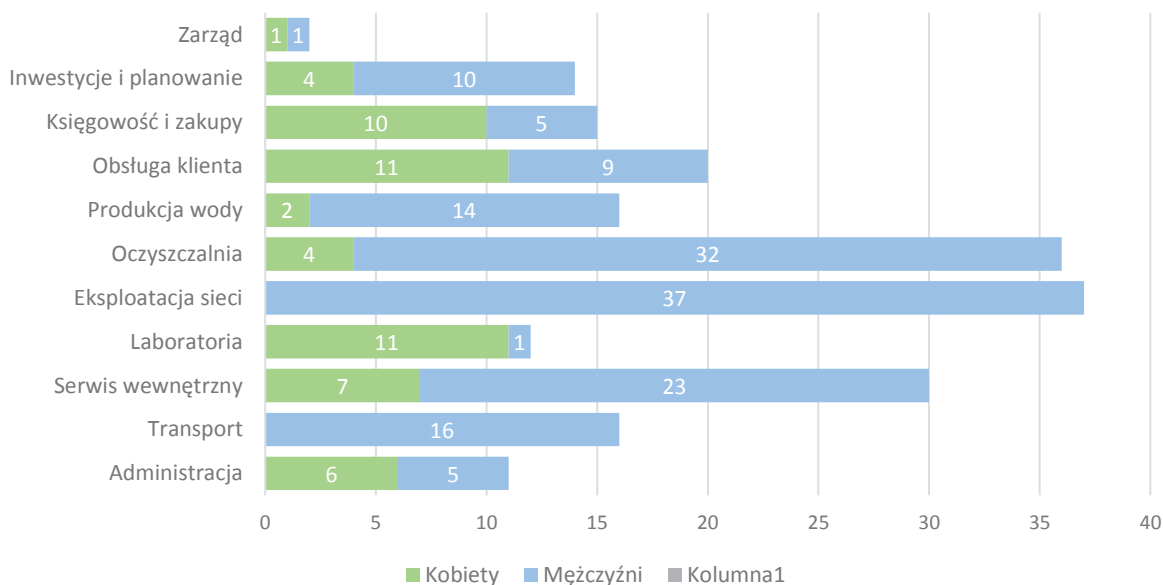

Rysunek 107 Struktura wykształcenia osób zatrudnionych w Spółce w 2019 roku

W Spółce przeciętna ilość etatów w 2019 roku wyniosła **201,55**, a na koniec roku zatrudnione było **207 osoby**: 55 kobiety (26,57%) i 152 mężczyzn. Wykształcenie wyższe posiada 35% pracowników. 9 pracowników to osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, a pod ochroną kodeksową znajduje się 26 osób. Spółka nie zatrudnia osób młodocianych. Proces zatrudnienia prowadzony jest w sposób zapewniający optymalny wybór kandydata na dane stanowisko pracy (zgodnie z Regulaminem Pracy).

Największym kapitałem Spółki są jej pracownicy.

Spółka tworzy przyjazne i bezpieczne warunki pracy, zapewnia rozwój kompetencji, umiejętności i wiedzy fachowej. W zamian wymaga się od pracowników świadomości wartości etycznych, przestrzegania ich przy wykonywaniu powierzonych zadań oraz posiadania odpowiedniej wiedzy, umiejętności i doświadczenia pozwalającego na skuteczną i efektywną realizację powierzonych zadań.

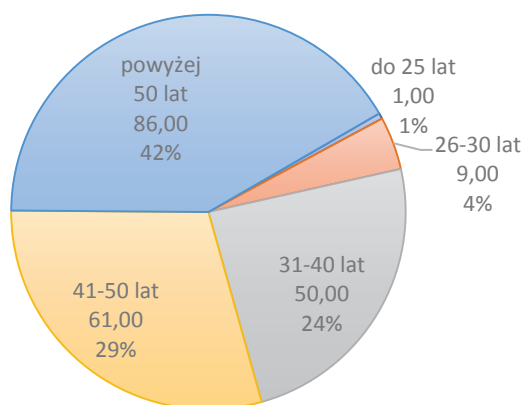
Rysunek 108 Liczba zatrudnionych w komórkach organizacyjnych w 2019 roku z podziałem na płeć

Pracownicy operacyjni stanowią główną ok. 60% grupę pracowników. Są to przede wszystkim operatorzy maszyn i urządzeń, monterzy oraz pracownicy serwisowi – mechanicy i elektrycy.

6.1. Organizacja i efektywność pracy

W Spółce kadre kierowniczą stanowi 2-osobowy zarząd oraz 11 kierowników komórek organizacyjnych, pełniących również funkcje merytoryczne, zazwyczaj jako specjaliści i inżynierowie branżowi. Od kierownictwa Spółki wymaga się wspierania, promowania i przestrzegania wartości etycznych poprzez dobry przykład poparty odpowiednim postępowaniem i podejmowanymi decyzjami. Rozwój kompetencji kadry zarządzającej jest jednym z priorytetów Spółki. Kontynuowany jest program Lider mający na celu kształtowanie nowoczesnego modelu przywództwa i tworzenia zaplecza zarządczego w Spółce. Dbamy również o rozwój słupskiego rynku pracy wspierając projekty kompetencyjne i szkoleniowe, m.in. uczestniczymy w programie SOA - Słupski Ośrodek Akademicki, organizujemy praktyki i szkolenia studenckie oraz praktyki dla uczniów technikum.

Wysoki odsetek pracowników powyżej 50 lat (42%) przy operacyjnym charakterze działalności Spółki

Rysunek 109 Struktura wiekowa osób zatrudnionych w Spółce w 2019 roku

jest elementem wymagającym odpowiedniego zarządzania i organizacji pracy. Przeprowadzono wewnętrzną analizę pokoleniową pn: *Zarządzanie wiekiem jako część strategii zarządzania różnorodnością w organizacji*. Według prognoz demograficznych w 2025 roku przedstawiciele pokolenia Y i Z zdominują rynek pracy i będą stanowić około 75% osób aktywnych zawodowo. Spółka próbując dostosować się do nowych realiów rynku pracy analizuje kim są osoby należące do tych generacji i jakie są ich oczekiwania odnośnie życia zawodowego.

Bezpośredni nadzór i kontrolę warunków pracy oraz procesów technicznych i technologicznych sprawuje kadra dozoru i pracownicy laboratoryjni posiadający odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. Są one stale odnawiane i uzupełniane w cyklach szkoleń oraz weryfikacji wewnętrznej poprzez kontrolę procedur zarządczych i organizacyjnych obowiązujących w Spółce (m.in. w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz regulaminów i instrukcji).

Liczba pracowników administracyjnych jest podyktowana przede wszystkim ilością obsługiwanych klientów i punktów rozliczeniowych oraz zakresem prowadzonej działalności (w tym działalności inwestycyjnej oraz pozyskiwania funduszy zewnętrznych). W porównaniu do podobnych przedsiębiorstw Spółka wykazuje wysoki poziom efektywności pracy.

W 2019 r. łączna liczba godzin wynikająca z iloczynu liczby etatów i ilości godzin do przepracowania wyniosła 404391 godzin. Liczba absencji uwzględniająca nieobecności w pracy z powodu urlopów, zwolnień chorobowych, świadczeń rehabilitacyjnych itp. wyniosła 68 984 godzin, co stanowi 17,1%. W przypadku zwolnień lekarskich, w związku z chorobą pracowników, ilość nieobecności wyniosła 19 428 godzin, wskaźnik absencji chorobowej za 2019 r. wyniósł 4,8% w stosunku do łącznej liczby godzin i 5,71% w stosunku do liczby godzin przepracowanych. Liczba nadgodzin w 2019 roku wyniosła 4 945 co stanowi 1,22% w stosunku do wszystkich godzin i 1,5% do godzin przepracowanych.

Tabela 96 Wskaźniki absencji i nadgodzin na przestrzeni lat 2011-2019

Wskaźnik	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
wszystkie nieobecności [%]	14,7	14,2	17,0	15,8	15,3	15,9	16,6	17,1
w tym absencje chorobowe [%]	3,9	3,8	5,4	4,2	4,4	4,2	4,4	4,8
nadgodziny [%]	1,8	1,5	1,8	1,4	1,6	2,1	2,1	1,5

6.2. Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w Spółce w 2019 roku wyniosło :

- 5 074,79 zł/m-c - z wynagrodzeniami zarządu;
- 4 884,83 zł /m-c- bez wynagrodzenia zarządu;

Spółka zapewnia dobre warunki zatrudnienia i wynagradzania w odniesieniu do rynku pracy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce jest niższe o 89,27 zł od przeciętne miesięcznego wynagrodzenia w 2019 r. w sektorze przedsiębiorstw (5.169,06 zł) oraz wyższe o 156,62 zł od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2019 r. w gospodarce narodowej (4.918,17zł). Wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wyniósł w Spółce 36,82 %, natomiast w sektorze przedsiębiorstw 55,66%.

W 2019 roku został przeprowadzony audyt systemu wynagrodzeń wykazujący konieczność zmian i aktualizacji Porozumienia do Zakładowego Zbiorowego Układu Pracy z dn. 19.091987 rok. Spółka przeprowadziła postępowanie i wyłoniła wykonawcę na wykonanie kompleksowego audytu, opracowania i wdrożenia nowego systemu wynagrodzeń obejmującego wartościowanie stanowisk, projekt taryfikatora, propozycję zmian do ZUZP/RW oraz projekt polityki płacowej i systemu motywacyjnego.

Rysunek 110 Zadania w ramach opracowania zmian do systemu wynagrodzeń

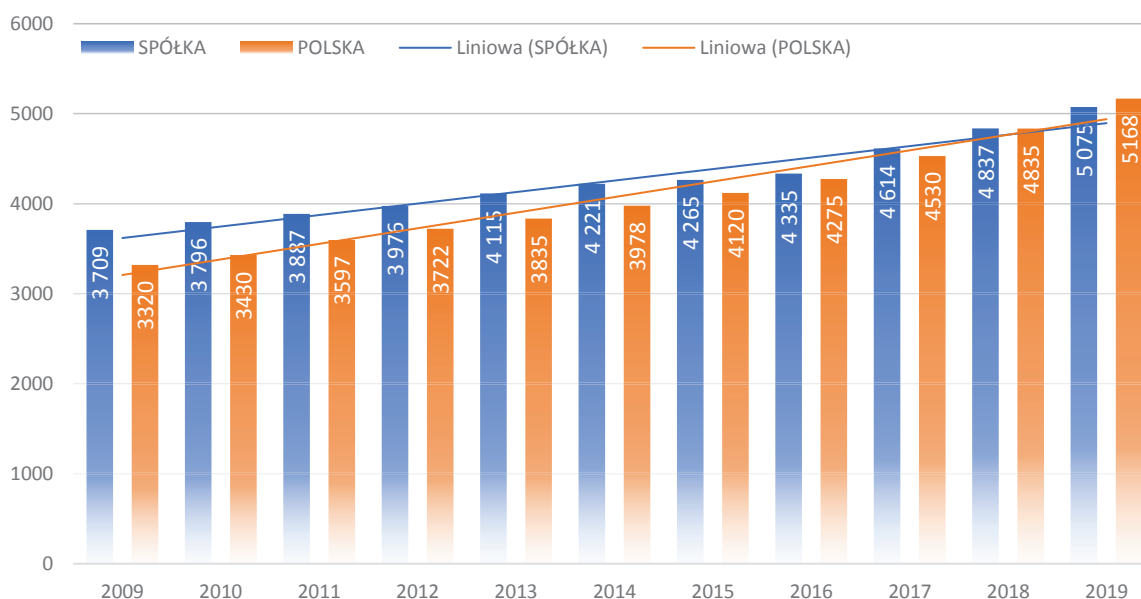
Spółka uczestniczyła również w badaniu rynku branży wodociągowej, razem z 44 innymi przedsiębiorstwami o różnej wielkości, z terenu całej Polski. Badanie pokazało, że wynagrodzenia w Spółce kształtują się w na średnim poziomie. Szczegółowa analiza wykazuje, że nie występują istotne odchylenia w żadnej grupie pracowniczej

Tabela 97 Wynagrodzenie w Spółce na tle

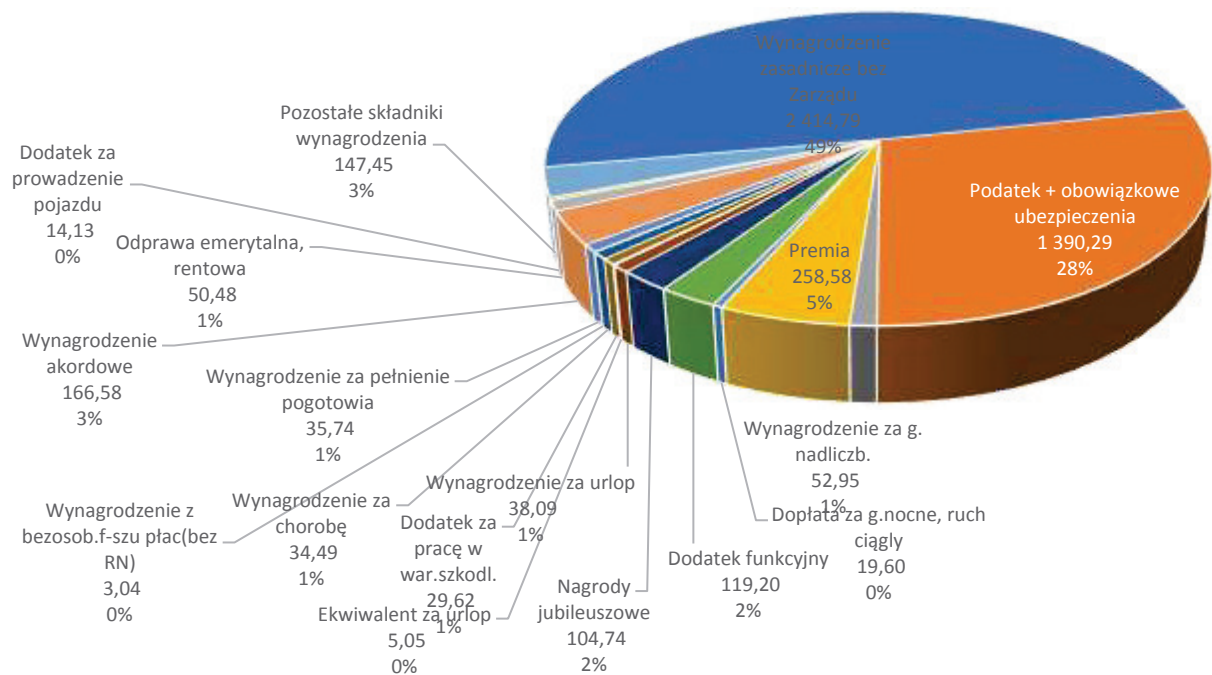
Gr.	Grupy stanowisk	CompRatio		Pozycja		
		min	max	min	max	Pozycja
1	kierownicy - działy ruchowe	174%	71%	27	10	15
2	kierownicy - działy utrzymania ruchu i transport	178%	67%	16	9	9
3	kierownicy - działy techniczne, inwestycyjne, IPR	254%	60%	12	7	7
4	kierownicy - procesy pomocnicze	126%	50%	31	18	22
5	kierownicy - obsługa klienta, sprzedaż	124%	63%	10	14	10
6	mistrzowie (oprócz m. zmianowych)	169%	67%	23	16	14
7	inspektorzy nadzoru	101%	45%	17	19	17
8	dyspozytorzy, mistrzowie zmianowi	148%	58%	16	21	14
9	stanowiska ds. techniczno - inwestycyjnych	126%	54%	34	18	14
10	stanowiska w ZRP	-	-	-	-	-
11	stanowiska w laboratorium (oprócz pom. lab.)	129%	66%	20	10	11
12	stanowiska ds. obsługi klienta/przedazy/windykac	137%	58%	26	22	20
13	stanowiska ds. finansowo - księgowych	141%	77%	13	9	5
14	stanowiska ds. kadri i płac	147%	56%	20	28	17
15	stanowiska ds. zamówień publicznych	160%	49%	16	23	16
16	stanowiska ds. zaopatrzenia i gosp. magazynowej	119%	62%	23	17	18
17	samodzielne stanowiska	177%	36%	34	30	21
18	pracownicy ds. prawnych	-	-	-	-	-
19	pracownicy ds. marketingu, promocji, PR, CRS	130%	39%	12	16	14
20	stanowiska ds. administracyjno - technicznych	163%	56%	4	15	6
21	pozostale stanowiska administracyjne	161%	37%	18	32	18
22	informatycy / automaty / energetycy	203%	59%	12	14	9
23	stanowiska ds. gosp. odpadami, ochrony środowiska	113%	52%	18	18	15
24	stanowiska ds. technologii	163%	56%	13	13	11
25	magazynierzy (robotnicze)	135%	78%	9	13	9
26	montażerzy / konserwatorzy sieci wodociągowej	128%	67%	20	25	22
27	montażerzy / konserwatorzy sieci kanalizacyjnej	142%	62%	31	35	30
28	kierownicy samochodów specjalistycznych	108%	63%	27	30	22
29	operatorzy sprzętu ds. monitor./diagnost. sieci	139%	61%	8	15	10
30	montażerzy wodomierzy	137%	73%	20	17	15
31	odczytywanie wodomierzy/inkalancji	138%	55%	25	27	23
32	operatorzy maszyn/linii sortowniczych	168%	85%	6	26	13
33	elektrycy / elektronicy / automaty (robotnicze)	144%	74%	12	19	15
34	mechanicy / serwisanci	111%	70%	26	20	20
35	kierownicy samochodów pow. 3,5 tony	101%	62%	19	16	15
36	kierownicy samochodów poni. 3,5 tony	127%	81%	13	6	8
37	operatorzy koparek	130%	61%	32	32	24
38	robotnicy gospod. łączących/portierzy/pom. lab.	115%	74%	15	13	16
39	operatorzy SUW / pompowni wody	158%	67%	22	18	17
40	pracownicy pogotowia technicznego / wod-kan	-	-	-	-	-

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie zawiera wszystkie składniki wynagrodzenia, w tym: nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych oraz za pracę w niedziele i święta pracowników zmianowych, itp. Rozpatrując wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na różnym poziomie jego składników, średnie miesięczne wynagrodzenie **netto tj. po potrąceniu składek ZUS i podatku dochodowego** w 2019 roku (bez wynagrodzenia zarządu) wyniosło:

- wynagrodzenie uwzględniające płacę zasadniczą i premię - 2 673,36 zł/m-c
- wynagrodzenie uwzględniające wszystkie składniki - 3 491,50 zł/m-c

Rysunek 111 Zmiana w latach 2009-2019 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w Spółce w odniesieniu do wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw (GUS - bez nagród z zysku)

Rysunek 112 Struktura wynagrodzenia w 2019 roku

Tabela 98 Zestawienie wypłaconych wynagrodzeń oraz nagród z zysku w latach 2012-2019 (bez wynagrodzenia zarządu)

Rok	Wynagrodzenie	Nagrody z zysku	Razem	Liczba zatrudnionych (etaty)	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie
2012	9 647 649,89	685 064,19	10 332 714,08	210,76	4 085,50
2013	10 192 893,93	739 492,09	10 932 386,02	214,30	4 251,20
2014	10 485 050,33	775 330,32	11 260 380,65	214,72	4 370,18
2015	10 280 447,12		10 280 447,12	206,62	4 146,28
2016	10 283 623,61	131 044,27	10 414 667,88	203,93	4 255,82
2017	10 828 659,34		10 828 659,34	203,04	4 444,39
2018	11 292 547,53		11 292 547,53	200,87	4 684,85
2019	11 775 765,15		11 775 765,15	200,89	4 884,83

6.3. Warunki pracy

Ze względu na specyficzne warunki pracy w branży wodociągów i kanalizacji, w tym realizacji większości robót konserwacyjno-remontowych na otwartej przestrzeni bez względu na porę roku oraz pogodę, pracę w pasach drogowych, czynniki biologiczne, kontakt ze ściekami i osadami, występujące zagrożenie narażenia pracowników na działanie gazów wybuchowych (metan) oraz duszących (siarkowodór) i złownnych (amoniak) Spółka stosuje szereg przedsięwzięć profilaktycznych z zakresu doskonalenia procesów pod kątem bhp i ochrony p.poz., szczepień ochronnych, szkoleń i ćwiczeń, badań stanowisk pracy, środków ochrony indywidualnej oraz okresowych dobrowolnych przeglądów stanowisk pracy.

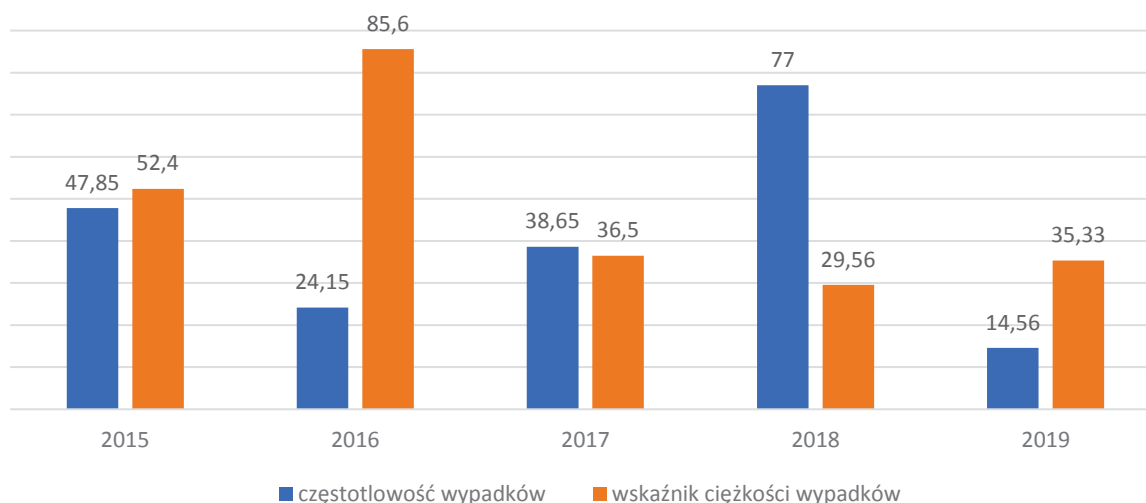
W spółce obowiązuje system Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (ZSZ), zgodny z normą ISO PN-N-18001.

W 2019 roku odbyły się trzy kontrole organów zewnętrznych Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej, które odbyły się w 24-25.06.2019 r. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2019 roku w Spółce doszło do trzech wypadków przy pracy. W ich wyniku absencja chorobowa wyniosła 106 dni. Nie zostały zgłoszone sytuacje potencjalnie wypadkowe.

Tabela 99 Wskaźniki wypadkowości w latach 2012-2018

Analizowany rok	Ilość wypadków [w szt.]	Absencja chorobowa [w dniach]
2012	4	170
2013	4	183
2014	5	564
2015	10	525
2016	5	524
2017	8	292
2018	6	462
2019	3	106

Rysunek 113 Częstość i ciężkość wypadków w Spółce w latach 2015-2019

7. Wielkość i rodzaj kapitałów własnych i udziałów

Wartość kapitału własnego na dzień 31.12.2019 r. wynosi **90.356.500 zł**

Wartość kapitału w ciągu roku 2019 nie uległa zmianie.

Miasto Słupsk na prawach powiatu **posiada 147.157** udziałów o wartości **73.178.500,00 zł (81,43%)**, z tego udziałom w liczbie 86.175 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają trzy głosy. **Gmina Kobylnica posiada 33.556** udziałów o wartości **16.778.000,00 zł (18,57%)**. Udziałom w liczbie 10.900 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają dwa głosy. Struktura posiadanych uprawnień w zakresie prawa głosu przedstawia się następująco:

- **Miasto Słupsk 87,79%,**
- **Gmina Kobylnica 12,21%**

Kapitał zapasowy na dzień 31.12.2019 r. wynosi: **33.155.922,86 zł**

Zmiany wysokości kapitału zapasowego w ciągu 2019 rok wynikają z następujących pozycji:

Zwiększenia w ciągu roku 2019: **2.082.911,87 zł**

- z podziału zysku za 2018 r. 2.460.423,43
- z funduszu aktualizacji wyceny środków trwałych 9.889,78

Kapitał z aktualizacji wyceny stan na koniec roku 2019 **8.114.880,53 zł**

W 2019 r. nastąpiło zmniejszenie wartości kapitału o kwotę 9.889,78

Kapitał rezerwowy stan na koniec 2019 roku: **22.227.189,77 zł**

(bez zmian w 2019 r.)

8. Propozycja podziału zysku za 2019 rok

DOCHÓD BRUTTO	6 071 537,89
PODATEK DOCHODOWY	1 319 370
DOCHÓD NETTO DO PODZIAŁU	4 752 167,89
ZASILENIE FUNDUSZU ZAPASOWEGO	2 804 641,65
ZASILENIE ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	350 000,00
ZASILENIE FUNDUSZU CELOWEGO NA DZIAŁALNOŚĆ CSR: PROMOCJA , SPORT, DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA I EDUKACYJNA	100 000 00
ZASILENIE FUNDUSZU ROZWOJU	1 497 526,24

Zasilenie funduszu zapasowego wynika z obowiązku wynikającego z umowy spółki, zgodnie z którą na fundusz przeznacza się co roku co najmniej 1% zysku do czasu, gdy ten fundusz osiągnie wysokość jednej trzeciej wysokości kapitału zakładowego. Na dzień 31.12.2019 r. wartość kapitału zapasowego stanowi 39,43 % wartości kapitału zakładowego. Ponadto zasilenie kapitału zapasowego wynika z okoliczności, w której odpisy amortyzacyjne od majątku sfinansowanego z zewnętrznych środków (dotacji) skutkują zmniejszeniem wartości pozycji bilansowej rozliczeń międzyokresowych przychodów i równoległe zwiększeniem pozostałych przychodów operacyjnych w rachunku zysków i strat, w wysokości naliczonej amortyzacji. Tym samym odpisy amortyzacyjne wpływają na wysokość zysku, który nie znajduje pokrycia w przepływach pieniężnych, w związku z czym ta część zysku nie powinna być związana z wydatkowaniem środków pieniężnych na inny tytuł niż zasilenie funduszu zapasowego bądź rezerwowego.

Propozycja zasilenia Funduszu Rozwoju wynika z uzgodnień z organami Spółki i jest związana ze strategią Spółki polegającą na rozwoju zakresu i obszaru działalności. Fundusz rozwoju z podziału zysku jest finansowany ze zbycia w 2019 roku udziału praw majątkowych do energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Obrót prawami majątkowymi odbywa się na TGE na sesjach Rynku Praw Majątkowych (RPM). W obrocie Spółka dysponowała następującymi rodzajami praw majątkowych:

- prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii (tzw. zielone certyfikaty),
- prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w wysokosprawnej kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej do 1 MW (tzw. żółte certyfikaty),

Spółka zbywała prawa majątkowe od początku uzyskania potwierdzenia tego prawa przez Urząd Regulacji Energetyki. Obecna sytuacja na rynku energii powoduje znaczne ryzyko, szczególnie w zakresie zielonych certyfikatów, dlatego zarząd spółki zdecydował się na ich zbycie, co przyniosło dodatkowy dochód w 2019 roku wynoszący po opakowaniu 1 651 203 zł. Część tego dochodu, stanowiącego o poziomie zysku w 2019 roku, Spółka zamierza przeznaczyć na rozwój działalności na rynku energetycznym.

WNIOSKI

W związku z osiągnięciem przez Spółkę „Wodociągi Słupsk” sp. z o.o. pozytywnych wyników finansowych i gospodarczych wnosimy o udzielenie Członkom Zarządu Spółki pokwitowania z wykonania obowiązków - zgodnie z § 16 umowy spółki oraz art. 231 § 2 Kodeksu spółek handlowych.

Alina
Zimnicka;
"Wodociąg
i Słupsk"
Spółka z
o.o.

Elektronicznie
podpisany przez
Alina Zimnicka;
"Wodociągi
Słupsk" Spółka z
o.o.
Data: 2020.05.27
12:18:55 +02'00'

Andrzej
Wójtowicz

Elektronicznie
podpisany przez
Andrzej Wójtowicz
Data: 2020.05.27
12:24:18 +02'00'

ZAŁĄCZNIKI

**DO SPRAWOZDANIA ZARZĄDU
SPÓŁKI Z DZIAŁALNOŚCI
W 2019 ROKU**

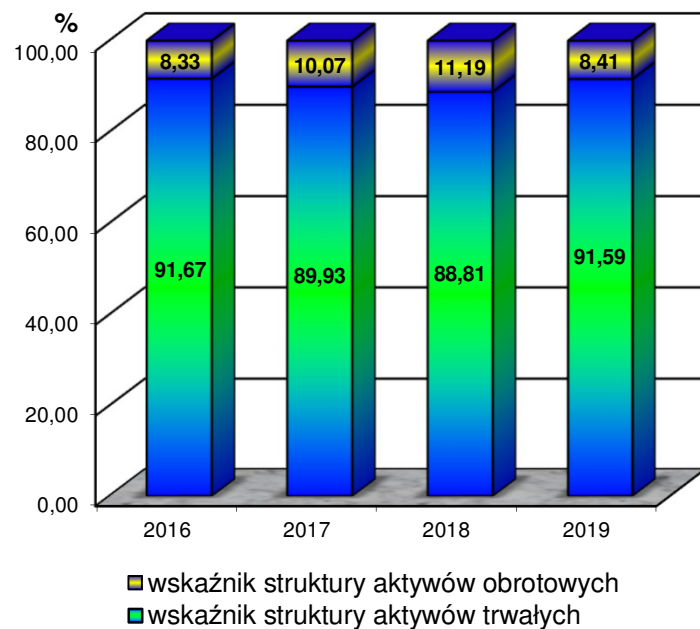
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. ANALIZA PIONOWA BILANSU	ZAŁĄCZNIK 1
2. STRUKTURA AKTYWÓW I PASYWÓW BILANSU	ZAŁĄCZNIK 2
3. WSKAŹNIKI STRUKTURY KAPITAŁOWEJ I MAJĄTKOWEJ	ZAŁĄCZNIK 3
4. SYTUACJA DOCHODOWA	ZAŁĄCZNIK 4
5. WSKAŹNIKI RENTOWONOŚCI	ZAŁĄCZNIK 5
6. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ	ZAŁĄCZNIK 6
7. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ-WYKRES.....	ZAŁĄCZNIK 7
8. WSKAŹNIKI WYSTARCZALNOŚCI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	ZAŁĄCZNIK 8
9. WSKAŹNIKI ROTACJI MAJĄTKU (OBROTOWOŚCI MAJĄTKU)	ZAŁĄCZNIK 9
10. WSKAŹNIK ROZWOJU	ZAŁĄCZNIK 10
11. ZATRUDNIENIE, PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE, KOSZTY OSOBOWE	ZAŁĄCZNIK 11
12. WSKAŹNIKI WYDAJNOŚCI	ZAŁĄCZNIK 12
13. DYNAMIKA SPRZEDAŻY	ZAŁĄCZNIK 13
14. STRUKTURA SPRZEDAŻY	ZAŁĄCZNIK 14
15. DYNAMIKA PRODUKCJI	ZAŁĄCZNIK 15
16. STRUKTURA PRODUKCJI	ZAŁĄCZNIK 16

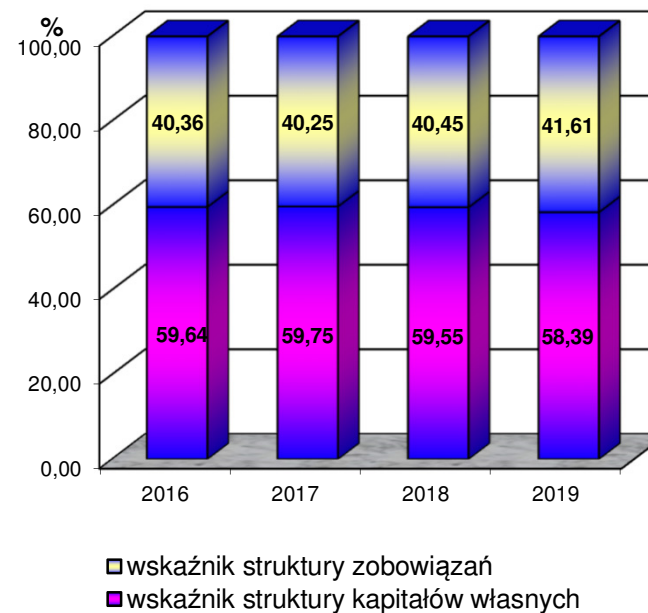
ANALIZA PIONOWA BILANSU

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
				%	%	%	%		
Analiza pionowa bilansu									
a	wskaźnik struktury aktywów trwałych	WSAtr	(aktywa trwałe/aktywa ogółem)*100	91,67	89,93	88,81	91,59	2,78	103,13
b	wskaźnik struktury aktywów obrotowych	WSAob	(aktywa obrotowe/aktywa ogółem)*100	8,33	10,07	11,19	8,41	-2,78	75,16
c	wskaźnik struktury kapitałów własnych	WSKwł	(kapitały własne/pasywa ogółem)*100	59,64	59,75	59,55	58,39	-1,16	98,05
d	wskaźnik struktury zobowiązań	WSZ	(zobowiązania i rezerwy/pasywa ogółem)*100	40,36	40,25	40,45	41,61	1,16	102,87
e	wskaźnik struktury aktywów	WSA	(aktywa trwałe ogółem/aktywa obrotowe ogółem)*100	1100,39	892,82	793,75	1088,58	294,83	137,14
f	wskaźnik struktury finansowania	WSF	(kapitał własny ogółem/zobowiązania i rezerwy ogółem)*100	147,77	148,45	147,22	140,33	-6,89	95,32
Wskaźniki służące do oceny sytuacji majątkowej jednostki									
a	wskaźnik produktywności aktywów obrotowych	Wpao	przychód ze sprzedaży/średni stan aktywów obrotowych	1,84	1,91	1,69	1,89	0,20	111,83
b	wskaźnik produktywności zapasów	Wpz	przychód ze sprzedaży/średni stan zapasów	24,57	25,42	17,80	19,92	2,12	111,91
c	wskaźnik produktywności należności	Wn	przychód ze sprzedaży/średni stan należności	37,41	82,11	254,49	374,43	119,94	147,13
d	wskaźnik produktywności środków pieniężnych	Wrśp	przychód ze sprzedaży/średni stan środków pieniężnych	2,88	2,67	2,34	2,74	0,40	117,09

Struktura aktywów

Struktura pasywów

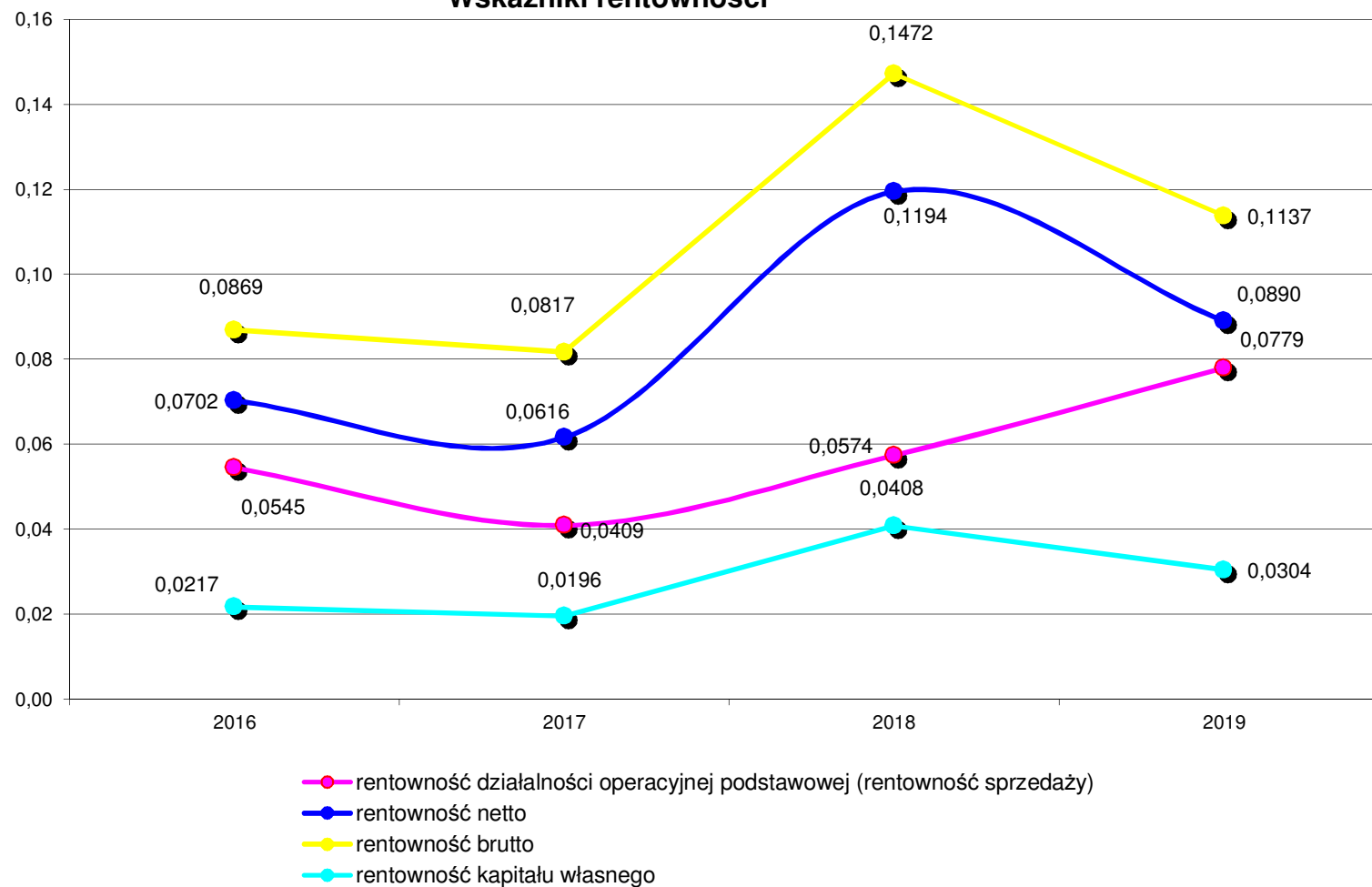
Wskaźniki struktury kapitałowej i majątkowej

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Wskaźniki struktury kapitałowej i majątkowej									
a	wskaźnik udziału kapitału własnego w finansowaniu majątku	Kw/A	kapitał (fundusz) własny/suma aktywów	0,60	0,60	0,60	0,58	-0,02	96,67
b	wskaźnik ogólnego zadłużenia	Z/A	(zobowiązania ogółem krótkoterminowe):(aktywa ogółem)	0,04	0,05	0,05	0,05	0,00	100,00
c	wskaźnik zobowiązania/kapitał	Z/Kw	(rezerwy+zobow.długoter.+zobow.krótkoter. i fundusze specjalne+rozl.międzyokr. i przychody przyszłych okresów)/kapitał (fundusz) własny	0,68	0,67	0,68	0,71	0,03	104,41

SYTUACJA DOCHODOWA

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Wskaźniki rentowności									
a	rentowność działalności operacyjnej podstawowej (rentowność sprzedaży)	R	(zysk ze sprzedaży):(przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów)	0,0545	0,0409	0,0574	0,0779	0,0205	135,71
b	rentowność działalności operacyjnej	RO	(zysk na działalności operacyjnej):(przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów + pozostałe przychody operacyjne+przychody finansowe)	0,0824	0,0804	0,1296	0,1032	-0,0264	79,63
c	rentowność brutto	RB	(zysk (strata) brutto):(przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów + pozostałe przychody operacyjne+przychody finansowe+zyski nadzwyczajne)	0,0869	0,0817	0,1472	0,1137	-0,0335	77,24
d	rentowność netto	RN	(zysk (strata) netto):(przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów + pozostałe przychody operacyjne+przychody finansowe+zyski nadzwyczajne)	0,0702	0,0616	0,1194	0,0890	-0,0304	74,54
e	rentowność kapitału własnego	ROE	zysk(strata) netto/kapitał (fundusz) własny - wynik finansowy netto roku obrotowego	0,0217	0,0196	0,0408	0,0304	-0,0104	74,51
f	rentowność aktywów	ROA	(zysk (strata) netto):aktywa ogółem	0,0127	0,0115	0,0233	0,0172	-0,0061	73,82
g	rentowność operacyjna aktywów	ROA ₁	(zysk (strata) operacyjny):aktywa ogółem	0,0161	0,0162	0,0289	0,0222	-0,0067	76,82
h	stopa zysku brutto w przedsiębiorstwie ogółem	RZ	zysk brutto ogółem w przedsiębiorstwie do przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi	0,0927	0,0871	0,1639	0,1203	-0,0436	73,40

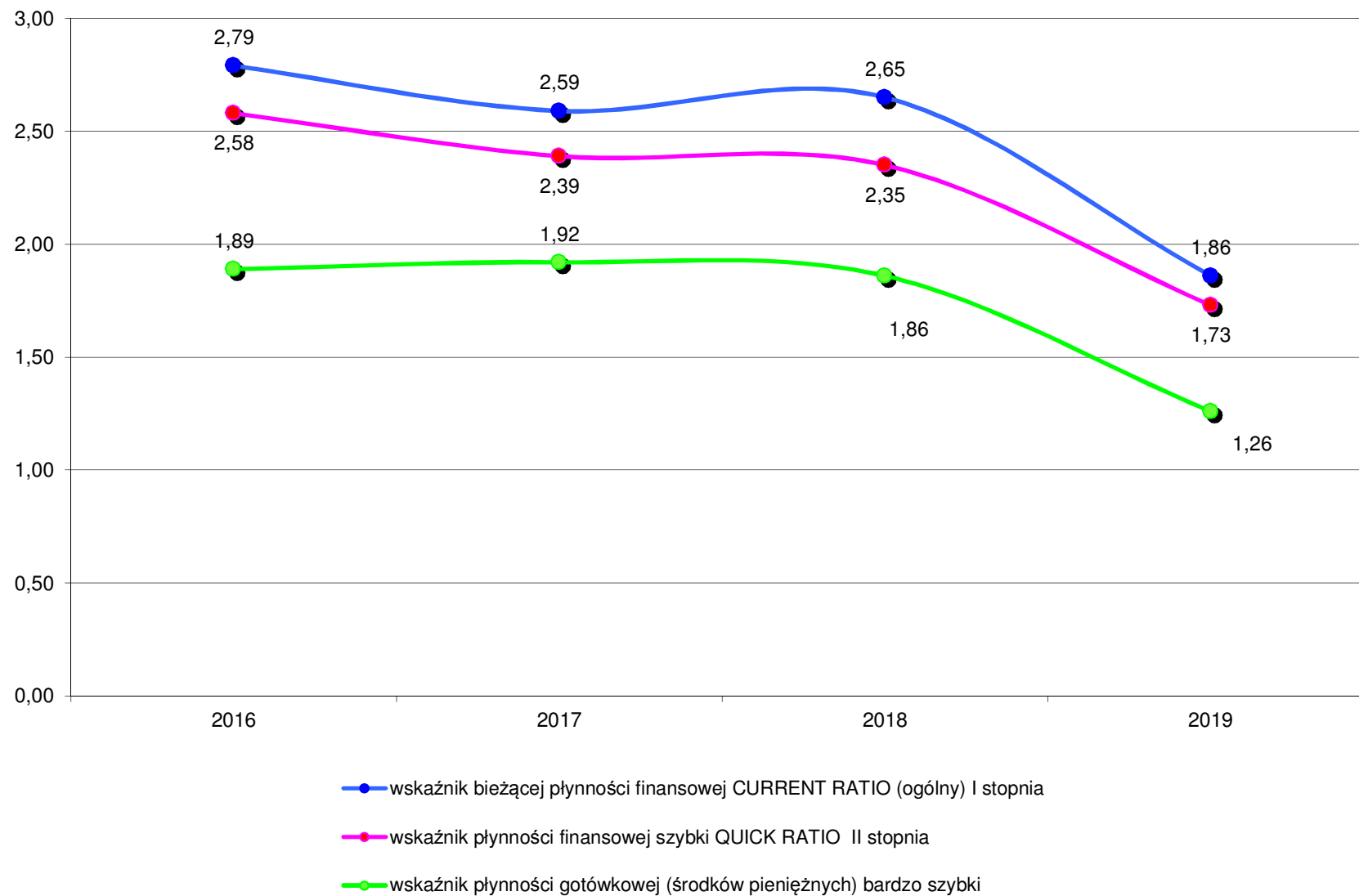
Wskaźniki rentowności

Wskaźniki płynności finansowej

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018	norma ogólna
Wskaźniki płynności finasowej										
a	wskaźnik bieżącej płynności finansowej CURRENT RATIO (ogólny) I stopnia	CR	(aktywa bieżące):(zobowiązania bieżące-fundusze specjalne)	2,79	2,59	2,65	1,86	-0,79	70,19	<1.8;2>
b	wskaźnik płynności finansowej szybki QUICK RATIO II stopnia	QR	(aktywa bieżące-zapasy):(zobowiązania bieżące-fundusze specjalne)	2,58	2,39	2,35	1,73	-0,62	73,62	<1.2;1>
c	wskaźnik płynności gotówkowej (środków pieniężnych) bardzo szybki	WSZ'	(środki pieniężne):(zobowiązania bieżące-fundusze specjalne)	1,89	1,92	1,86	1,26	-0,60	67,74	<0;2>
Wskaźniki płynności finasowej w dynamice										
a	wskaźnik wydajności sprzedaży	WS	(środki pieniężne netto z działalności operacyjnej):(sprzedaż netto)	0,29	0,28	0,35	0,32	-0,03	91,43	
b	wskaźnik wydajności zysku	WZ	(środki pieniężne netto z działalności operacyjnej):(zysk(strata) na działalności operacyjnej)	3,06	3,04	2,11	2,64	0,53	125,12	
c	wskaźnik wydajności majątku trwałego	WMT	(środki pieniężne netto z działalności operacyjnej):(aktywa trwałe)	0,05	0,05	0,07	0,06	-0,01	85,71	
d	wskaźnik wydajności majątku obrotowego	WMO	(środki pieniężne netto z działalności operacyjnej):(aktywa obrotowe)	0,59	0,49	0,55	0,69	0,14	125,45	

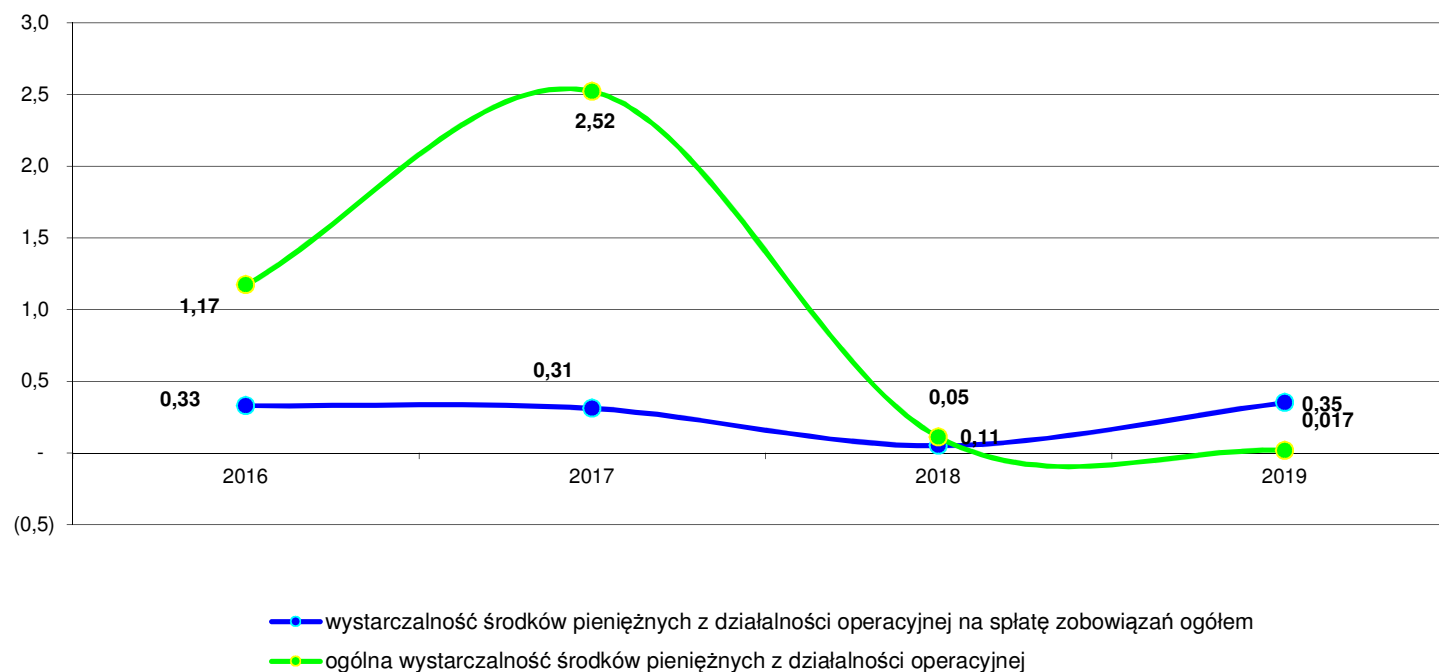
Wskaźniki płynności finansowej

Wskaźniki wystarczalności środków pieniężnych

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Wskaźniki wystarczalności środków pieniężnych									
a	wystarczalność środków pieniężnych z działalności operacyjnej na spłatę zobowiązań ogółem	WŚO ₁	(przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej):(zobowiązania ogółem-fundusze specjalne-rozl.miejsk.)	0,33	0,31	0,05	0,35	0,30	700,00
b	ogólna wystarczalność środków pieniężnych z działalności operacyjnej	OWŚ	(gotówka netto z działalności operacyjnej):(spłata zobowiązań długoterminowych+zakup majątku trwałego+wyplata dywidend)	1,17	2,52	0,11	0,017	-0,09	15,45

Wskaźniki wystarczalności

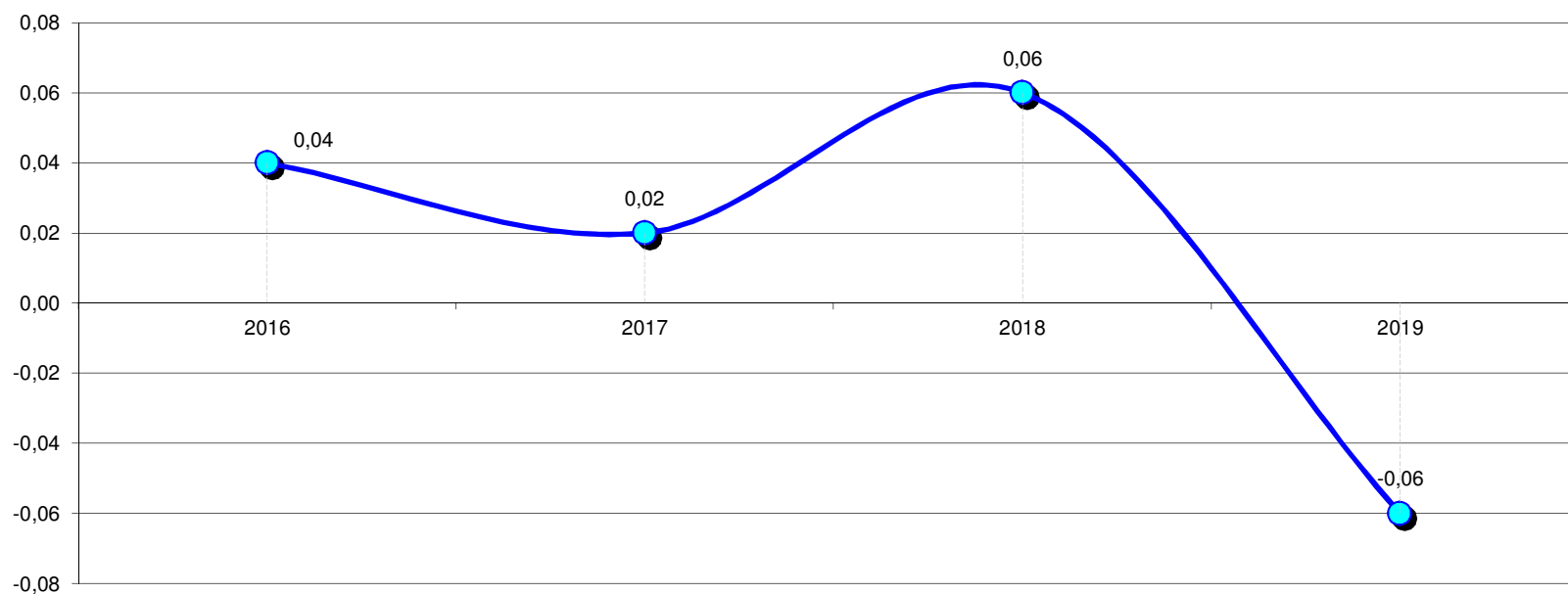
Wskaźniki rotacji majątku (obrotowości majątku)

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Wskaźniki rotacji majątku (obrotowości majątku)									
a	wskaźnik obrotowości aktywów	WOA	(przychody ogółem):(przeciętny stan aktywów ogółem)	0,17	0,17	0,18	0,18	0,00	100,00
b	wskaźnik obrotu zapasami w dniach	Wrzd	[(zapasy okresu poprzedniego+zapasy okresu bieżącego)/2x365]/przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	16,63	16,72	25,16	24,06	-1,10	95,63
c	wskaźnik obrotu zapasami w razach	Wrzr	(przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów)/[(zapasy okresu poprzedniego+zapasy okresu bieżącego)/2]	24,38	25,29	17,64	19,72	2,08	111,79
d	wskaźnik obrotu należności i roszczeń (netto) w dniach	Wrnd ₁	[(należności i roszczenia okresu poprzedniego+należności i roszczenia okresu bieżącego)/2x365]/przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	53,83	36,81	36,22	37,57	1,35	103,73
e	wskaźnik obrotu należności i roszczeń (netto) w razach	Wrnr ₁	(przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów):(przeciętny stan należności i roszczeń)	6,73	9,87	9,99	9,62	-0,37	96,30
f	wskaźnik rotacji należności i roszczeń z tyt.dostaw i usług (netto) w dniach	Wrnd ₂	[(należności z tyt.dostaw i usług okresu poprzedniego+należności z tyt.dostaw i usług okresu bieżącego)/2x365]/przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	34,22	27,64	22,12	20,76	-1,36	93,85
g	wskaźnik obrotu należności i roszczeń z tyt.dostaw i usług (netto) w razach	Wrnr ₂	(przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów):(przeciętny stan należności z tyt.dostaw i usług)	9,23	10,98	13,02	12,97	-0,05	99,62
h	wskaźnik obrotu zobowiązań krótkoterminowych w dniach	Wrzd	[zobowiązania krótkoter.-fundusze specjalne okresu poprzedniego+zobowiązania krótkoter-fundusze specjalne. okresu bieżącego)/2x365]/przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	24,76	34,16	37,80	39,32	1,52	104,02
i	wskaźnik okresu spłaty zobowiązań w dniach	Wrzd	(zobowiązania krótkoterminowe-fundusze specjalne x 365 dni):przychody netto ze sprzedaży prod.i usług	64,74	81,85	88,59	91,13	2,54	102,87
j	wskaźnik okresu spłaty zobowiązań z tyt.dostaw i usług w dniach	Wrzd ₁	(zobowiązania z tyt.dostaw i usług x 365 dni):przychody netto ze sprzedaży prod.i usług	16,36	32,56	43,80	52,33	8,53	119,47
k	wskaźnik rotacji środków płynnych	Wrsp	(sprzedaż netto):(średni stan należności i środków pieniężnych)	2,02	2,11	1,90	2,14	0,24	112,63

Wskaźnik rozwoju

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Wskaźnik rozwoju									
	wydatki inwestycyjne do majątku trwałego	I/At	wydatki na inwestycje/majątek trwały netto	0,04	0,02	0,06	-0,06	-0,12	-100,00

Wskaźnik rozwoju

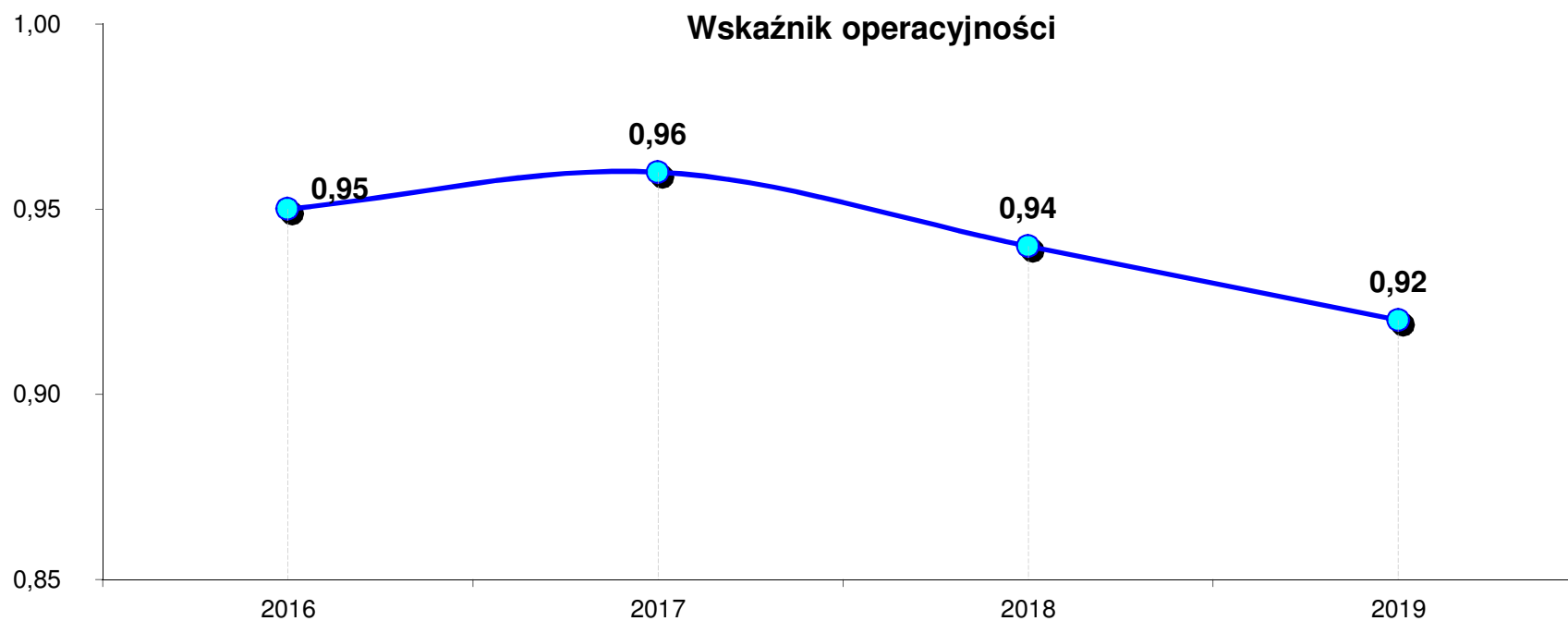

Zatrudnienie, przeciętne wynagrodzenie, koszty osobowe (z uwzględnieniem zarządu)

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
Zatrudnienie, przeciętne wynagrodzenie, koszty osobowe									
a	zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty na koniec okresu			205,93	205,04	202,87	202,89	0,02	100,01
b	przeciętne miesięczne wynagrodzenie		(wynagrodzenie bez wypłat z zysku/liczba m-cy w okresie)/przeciętne miesięczne zatrudnienie	4 334,94	4 614,28	4 836,84	5 074,79	237,95	104,92
c	udział płac (wraz z pochodnymi) w kosztach ogółem		(wynagrodzenia+świadczenia na rzecz pracowników)/(koszty działalności operacyjnej+pozostałe koszty operacyjne+koszty finansowe)	0,30	0,30	0,30	0,31	0,01	103,33

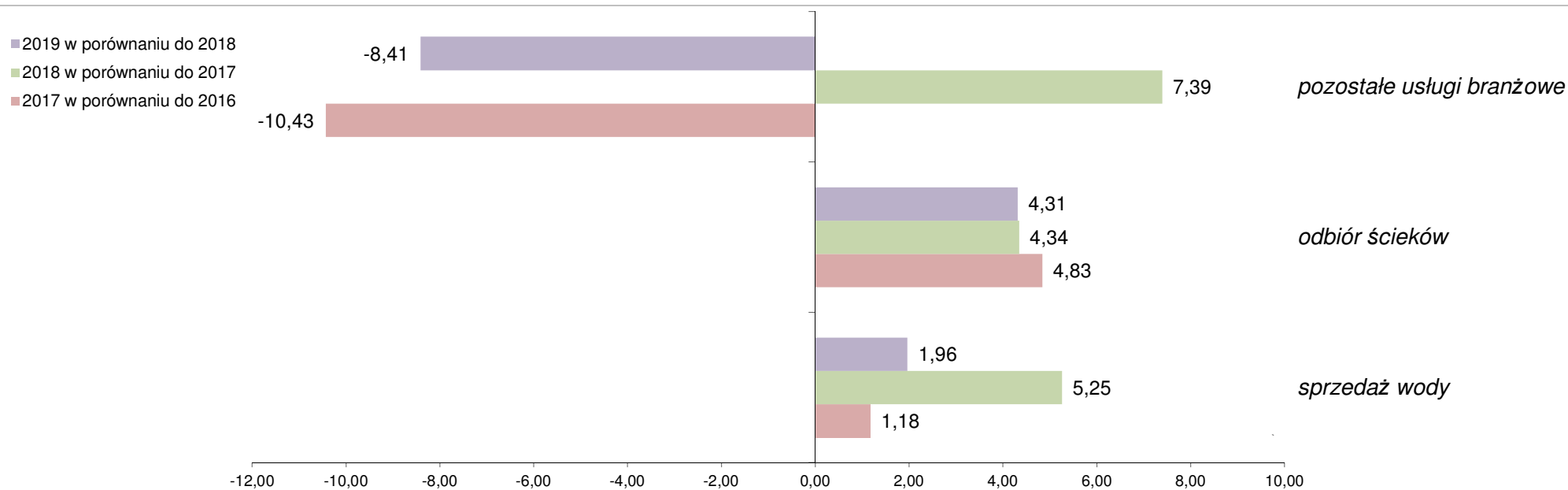
Wskaźniki wydajności

lp	Wyszczególnienie	Symbol	Formuła	2016	2017	2018	2019	odchylenie bezwzględne 2019-2018	dynamika % 2019-2018
8 Wskaźniki wydajności									
a	wskaźnik operacyjności	WO	koszt własny sprzedaży /sprzedaż netto	0,95	0,96	0,94	0,92	-0,02	97,87
b	wydajność pracy	WP	sprzedaż netto/przeciętna liczba zatrudnionych	207759	217353	230713	246596	15883,00	106,88

DYNAMIKA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY

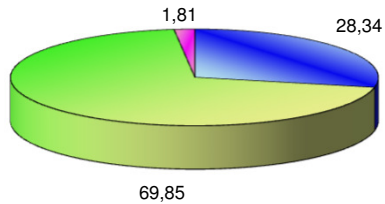
Wyszczególnienie	2016	2017	przyrost 2017-2016 (+) wzrost (-) spadek %		2017	2018	przyrost 2018-2017 (+) wzrost (-) spadek %		2018	2019	przyrost 2019-2018 (+) wzrost (-) spadek %	
<i>sprzedaż wody</i>	11 799 954,60	11 938 609,36	138 654,76	1,18	11 938 609,36	12 565 558,89	626 949,53	5,25	12 565 558,89	12 811 897,10	246 338,21	1,96
<i>odbiór ścieków</i>	29 079 983,04	30 484 902,05	1 404 919,01	4,83	30 484 902,05	31 807 235,53	1 322 333,48	4,34	31 807 235,53	33 177 508,37	1 370 272,84	4,31
<i>pozostałe usługi branżowe</i>	754 804,44	676 042,38	-78 762,06	-10,43	676 042,38	725 993,26	49 950,88	7,39	725 993,26	664 904,10	-61 089,16	-8,41
razem	41 634 742,08	43 099 553,79	1 464 811,71	3,52	43 099 553,79	45 098 787,68	1 999 233,89	4,64	45 098 787,68	46 654 309,57	1 555 521,89	3,45

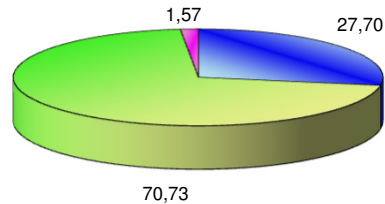
STRUKTURA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY

Wyszczególnienie	2016		2017		2018		2019		odchylenie bezwzględne 2019- 2018	dynamika % 2019-2018
	Wartość	Udział ogółem %	Wartość	Udział ogółem %	Wartość	Udział ogółem %	Wartość	Udział ogółem %		
sprzedaż wody	11 799 954,60	28,34	11 938 609,36	27,70	12 565 558,89	27,86	12 811 897,10	27,46	246 338,21	101,96
odbiór ścieków	29 079 983,04	69,85	30 484 902,05	70,73	31 807 235,53	70,53	33 177 508,37	71,11	1 370 272,84	104,31
pozostałe usługi branżowe	754 804,44	1,81	676 042,38	1,57	725 993,26	1,61	664 904,10	1,43	-61 089,16	91,59
razem	41 634 742,08	100,00	43 099 553,79	100,00	45 098 787,68	100,00	46 654 309,57	100,00	1 555 521,89	103,45

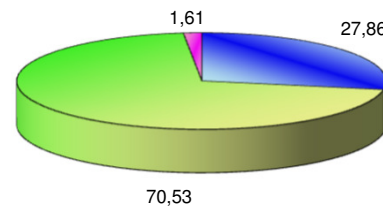
STRUKTURA SPRZEDAŻY 2016

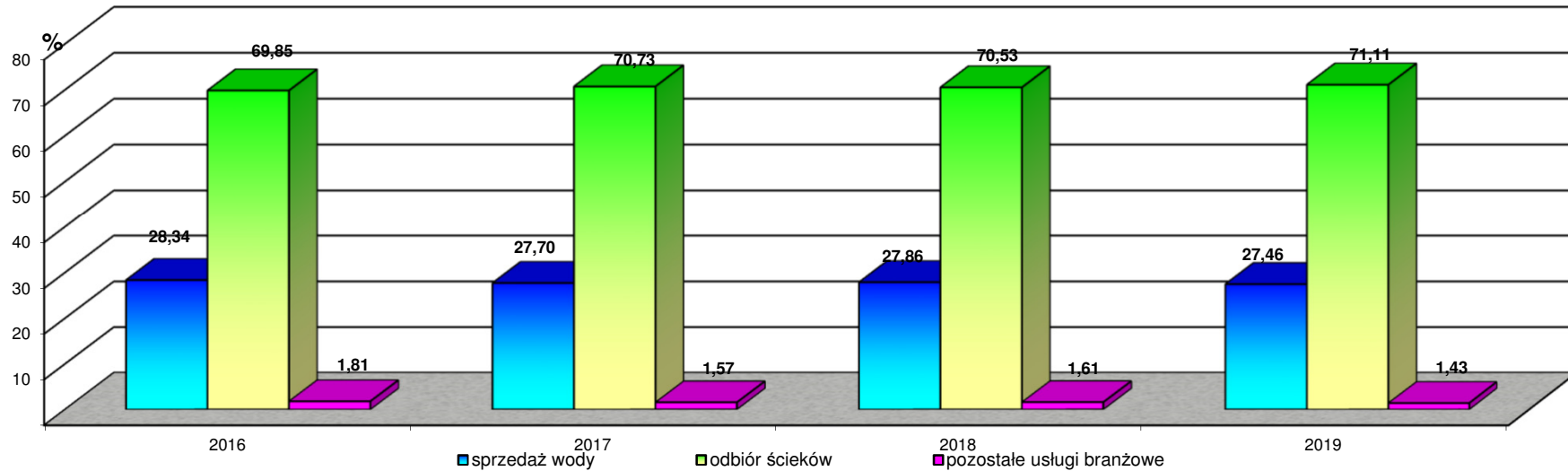
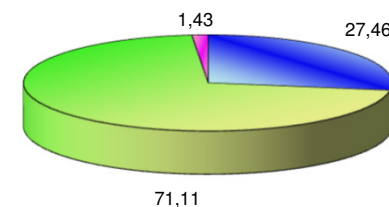
STRUKTURA SPRZEDAŻY 2017

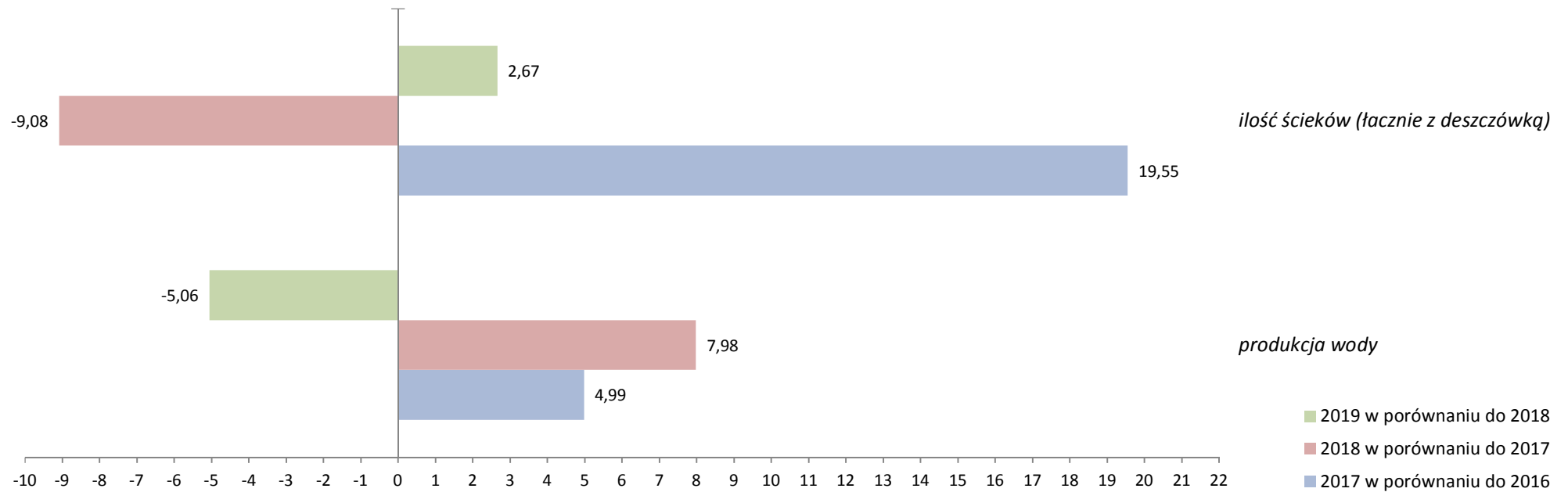
STRUKTURA SPRZEDAŻY 2018

STRUKTURA SPRZEDAŻY 2019

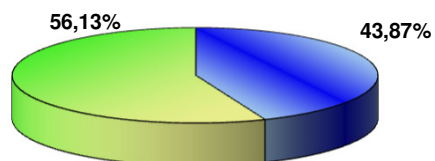
DYNAMIKA PRODUKCJI												
Wyszczególnienie	2016	2017	przyrost 2017-2016		2017	2018	przyrost 2018-2017		2018	2019	przyrost 2019-2018	
			(+) wzrost (-) spadek	%			(+) wzrost (-) spadek	%			(+) wzrost (-) spadek	%
			m ³				m ³				m ³	
produkcja wody	5 222 837,00	5 483 287,00	260 450,00	4,99	5 483 287,00	5 920 979,00	437 692,00	7,98	5 920 979,00	5 621 672,00	-299 307,00	-5,06
ilość ścieków (łącznie z deszczówką)	6 683 129,00	7 989 973,00	1 306 844,00	19,55	7 989 973,00	7 264 484,00	-725 489,00	-9,08	7 298 000,00	7 492 526,00	194 526,00	2,67
razem	11 905 966,00	13 473 260,00	1 567 294,00	13,16	13 473 260,00	13 185 463,00	-287 797,00	-2,14	13 218 979,00	13 114 198,00	-104 781,00	-0,79

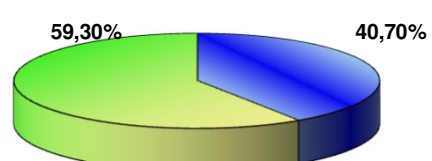
STRUKTURA PRODUKCJI

Wyszczególnienie	2016		2017		2018		2019		odchylenie bezwzględne 2019-2018 m ³	dynamika % 2019-2018 %
	Ilość m ³	Udział ogółem %	Ilość m ³	Udział ogółem %	Ilość m ³	Udział ogółem %	Ilość m ³	Udział ogółem %		
produkcja wody	5 222 837,00	43,87	5 483 287,00	40,70	5 920 979,00	44,91	5 621 672,00	42,87	-299 307,00	94,94
ilość ścieków (łącznie z deszczówką)	6 683 129,00	56,13	7 989 973,00	59,30	7 264 484,00	55,09	7 492 526,00	57,13	228 042,00	103,14
razem	11 905 966,00	100,00	13 473 260,00	100,00	13 185 463,00	100,00	13 114 198,00	100,00	-71 265,00	99,46

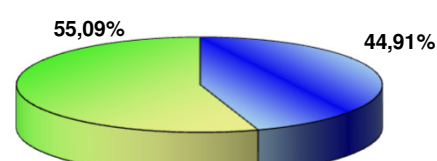
STRUKTURA PRODUKCJI 2016

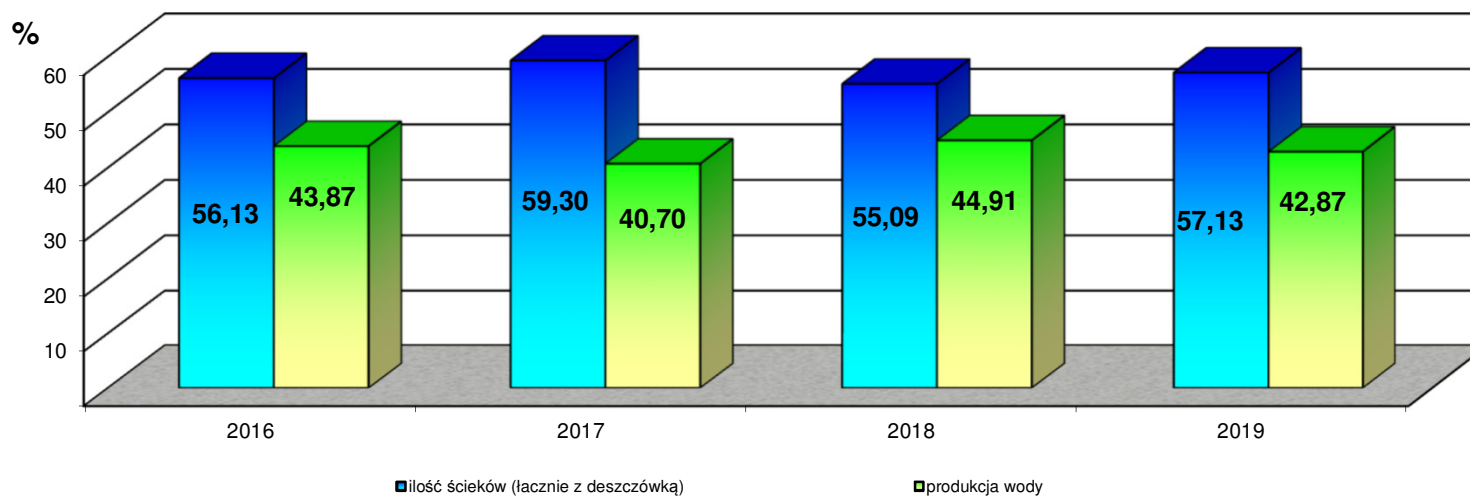
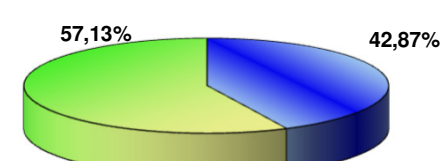
STRUKTURA PRODUKCJI 2017

STRUKTURA PRODUKCJI 2018

STRUKTURA PRODUKCJI 2019

INFORMACJA DODATKOWA

za okres 01.01.2019-31.12.2019

Sporządzona na podstawie art. 45 ust. 2 pkt 3, oraz art.48-
według załącznika nr 1 do ustawy z dnia 29 września 1994r. o
rachunkowości (t. j.: Dz. U. z 2019 r., poz.351, ze zm.)

1. Nazwa jednostki, adres siedziby, numer w rejestrze przedsiębiorców, udziałowcy przedmiot działalności.

„Wodociągi Słupsk” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Słupsku, przy ul. E. Orzeszkowej 1, wpisana do KRS pod numerem 0000078635 w Sądzie Rejonowym w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy KRS.

Miasto Słupsk na prawach powiatu **posiada 147.157** udziałów o wartości **73.578.500 zł (81,43%)**, z tego udziałom w liczbie 86.175 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają trzy głosy. **Gmina Kobylnica posiada 33.556** udziałów o wartości **16.778.000 zł (18,57%)**. Udziałom w liczbie 10.900 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają dwa głosy. Struktura posiadanych uprawnień w zakresie prawa głosu przedstawia się następująco:

- Miasto Słupsk 87,79 %,

-Gmina Kobylnica 12,21 %

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- 1) pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody – 36.00.Z,
- 2) odprowadzanie i oczyszczanie ścieków – 37.00.Z,
- 3) zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne – 38.11.Z,
- 4) obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne – 38.21.Z
- 5) działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami – 39.00.Z,
- 6) roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych – 42.21.Z,
- 7) roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – 42.22.Z,
- 8) pozostałe badania i analizy techniczne 71.20.B
- 9) działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne – 71.12.Z
- 10) sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana – 46.90.Z,
- 11) wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi – 68.20.Z,
- 12) pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane – 85.59.B,
- 13) wytwarzanie energii elektrycznej – 35.11.Z,
- 14) przesyłanie energii elektrycznej – 35.12.Z,
- 15) dystrybucja energii elektrycznej – 35.13.Z,
- 16) handel energią elektryczną – 35.14.Z,
- 17) naprawa i konserwacja maszyn – 33.12.Z,
- 18) wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 35.30.Z,
- 19) wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych – 43.22.Z

- 20) kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek – 68.10.Z,
- 21) działalność taksówek osobowych – 49.32.Z,
- 22) wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek – 77.11.Z,
- 23) transport drogowy towarów – 49.41.Z,
- 24) wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych – 77.32.Z,
- 25) działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów – 82.30.Z,
- 26) pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane – 43.99.Z,
- 27) pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana – 74.90.Z,
- 28) pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana – 82.99.Z,
- 29) działalność rachunkowo - księgowa; doradztwo podatkowe - 69.20.Z,
- 30) pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania - 70.22.Z,-
- 31) działalność usługowa związana z obsługą biura - 82.11.Z,
- 32) realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków –41.10.Z,
- 33) działalność firm centralnych (head offices) i holdingów z wyłączeniem holdingów finansowych - 70.10.Z,
- 34) wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych - 43.22.Z,
- 35) pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane - 43.99.Z,
- 36) pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników - 78.30.Z,
- 37) działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni - 81.30.Z,
- 38) działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura - 82.11.Z,
- 39) wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura - 82.19.Z.

2. Czas działania jednostki określony w akcie założycielskim.

Czas działania spółki jest nieoznaczony.

3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym.

Roczne sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

4. Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

W 2019 roku w skład Zarządu wchodził:

Andrzej Wójtowicz- Prezes Zarządu

Alina Zimnicka- Członek Zarządu-Główna Księgowa.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Czesław Elzanowski

Andrzej Głodowski

Leszek Harasim- od dnia 25 czerwca 2019

Izabela Hubert

Jacek Kaźmierski- do 25 czerwca 2019

Aleksandra Rejmer -od dnia 04 grudnia 2019 r. Przewodnicząca Rady Nadzorczej

Marek Rutka- Przewodniczący Rady Nadzorczej -do dnia 7 listopada 2019 r.

5. Wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe.

Spółka jest jednooddziałową jednostką organizacyjną.

6. Wskazanie, czy jednostka jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza sprawozdanie skonsolidowane.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała udziałów ani akcji w innych jednostkach.

7. Założenie kontynuacji działalności.

Roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją zagrożenia dla kontynuowania działalności.

8. Wskazanie, czy w okresie, za który sporządzono sprawozdanie finansowe nastąpiło połączenie spółek.

W okresie obejmującym sprawozdanie nie nastąpiło połączenie z inną spółką.

9. Stwierdzenie, czy sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych, a zestawienie i objaśnienie różnic będących wynikiem korekt z tytułu zmian zasad (polityki rachunkowości lub korekt błędów podstawowych, zostało zamieszczone w dodatkowej nocy objaśniającej.

Sprawozdania finansowe nie podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych.

10. Omówienie przyjętych zasad (polityki rachunkowości), w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzania sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru oraz przedstawiania przyczyn i skutków ich ewentualnych zmian w stosunku do roku poprzedzającego.

10.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasady wynikające z przepisów Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości .

Opisane zasady zastosowane zostały do okresu obejmującego sprawozdanie finansowe tj. od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.

Poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się z zachowaniem zasady ostrożności.

Rachunek zysków i strat sporządza się w wariantcie porównawczym.

Rachunek przepływów pieniężnych sporządza się metodą porównawczą.

Wynik finansowy obejmuje wszystkie osiągnięte i przypadające na rzecz jednostki przychody oraz związane z tymi przychodami koszty, zgodnie z zasadą memoriału, współmierności przychodów i kosztów oraz ostrożnej wyceny.

10.2. Zasady wyceny aktywów i pasywów.

10.2.1. Rzeczowe aktywa trwałe.

Środki trwałe zostały wycenione według ceny nabycia bądź kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt a ustawy o rachunkowości.

Składniki majątku o przewidywanym okresie użytkowania nie przekraczającym jednego roku oraz wartości początkowej nie przekraczającej 10 tys. zł są jednorazowo odpisywane w ciężar kosztów w dacie przekazania do użytkowania. Środki trwałe umarzane są od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia do eksploatacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności.

Dla amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych jednostka stosuje stawki przewidziane w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych, stanowiącym załącznik do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, z wyłączeniem środków trwałych współfinansowanych z Funduszu Spójności, dla których zastosowano obniżone stawki amortyzacji: z 4,5% do 2%; z 14% i z 10% do 7% dla środków trwałych zlokalizowanych na terenie Miasta Słupska i Gminy Kobylnica oraz z 4,5% do 1% dla środków trwałych zlokalizowanych na terenie Gminy Słupsk. Dla środków trwałych współfinansowanych przez Fundusz Spójności, a dotyczących oczyszczalni ścieków zastosowano stawki maksymalne przewidziane w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych. Majątek wniesiony przez Gminę Kobylnica w zamian za objęcie udziałów amortyzowany jest stawką 1%. Dla środków trwałych dofinansowanych z POIiŚ stawki amortyzacji z 4,5 % obniżono do 2,5%.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne amortyzowane są metodą liniową.

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem.

10.2.2. Wartości niematerialne i prawne.

Wartości niematerialne i prawne wyceniane są według cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są metodą liniową przez okres trzyletni.

10.2.3. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Dotyczą zobowiązań z tytułu umieszczenia urządzeń przesyłowych w pasach drogowych, na podstawie wydanych decyzji.

10.2.4. Rzeczowe składniki aktywów obrotowych.

Rzeczowe składniki aktywów obrotowych wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, nie wyższych od ceny ich sprzedaży netto na dzień bilansowy.

Wycenę i ewidencję materiałów, towarów i produktów prowadzi się w następujący sposób:

- materiały podstawowe – w cenach nabycia

- pozostałe materiały – w cenach zakupu
- towary – w cenach zakupu
- produkty – w cenie sprzedaży.

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników majątku obrotowego dokonane w związku z trwałą utratą ich wartości pomniejszają wartość pozycji w bilansie.

Stosowana metoda rozchodu rzeczowych składników aktywów obrotowych jest metoda FIFO (metoda ceny najwcześniejszej). Jest to metoda wyceny zapasów i ich rozchodu polegającą na księgowaniu rozchodu począwszy od tej jednostki towaru, która została przyjęta do magazynu najwcześnieżej.

10.2.5. Należności.

Należności wycenia się w kwotach wymaganej zapłaty. W zależności od terminu wymagalności należności wykazywane są w bilansie jako krótkoterminowe (do 12 miesięcy od dnia bilansowego) lub długoterminowe (powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego).

W celu urealnienia wartości należności aktualizuje się je uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny. Należności wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty. Wycena różnic kursowych prowadzona jest metoda podatkową.

10.2.6. Środki pieniężne.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej.

Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy według średniego kursu ustalonego przez NBP na ten dzień.

10.2.7. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne dokonywane są, jeżeli poniesione koszty dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

10.2.8. Kapitały własne.

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej, wynikającej z umowy spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy obejmuje kapitał utworzony z podziału zysków wypracowanych w latach poprzednich oraz z wniesienia aportów majątku i wkładów finansowych ponad wartość nominalną udziałów (*aggio*).

Kapitał rezerwowy został utworzony z zysku w latach poprzednich.

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wartość majątku podlegającego aktualizacji w roku 1995. Jego zmniejszenia związane są z e zbyciem lub fizyczną likwidacją majątku objętego aktualizacją wartości.

10.2.9. Rezerwy.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku wymaganej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych tj. różnic, które spowodują zwiększenie podstawy do obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Wysokość tej rezerwy ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego w roku powstania zobowiązania podatkowego.

Nie tworzy się rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze.

10.2.10. Zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe

Kredyty i inne zobowiązania wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymagalnej zapłaty kapitału.

Zobowiązania w walutach obcych wycenia się po średnim kursie NBP na dany dzień. Różnice kursowe dotyczące zobowiązań wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień wyceny zalicza się odpowiednio do kosztów finansowych lub przychodów finansowych.

W zależności od terminu wymagalności zobowiązania wykazywane są jako krótkoterminowe (do 12 miesięcy od dnia bilansowego) lub długoterminowe (powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego).

Fundusze specjalne obejmują zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, fundusz załogi tworzony z zysku do podziału, fundusz celowy z podziału zysku, przeznaczony na działalność promocyjną i charytatywną oraz fundusz celowy z podziału zysku na świadczenia pracownicze (w przypadku wystąpienia II etapu prywatyzacji).

10.2.11. Rozliczenia międzyokresowe.

Rozliczenia międzyokresowe obejmują wartość otrzymanej dotacji na sfinansowanie wytworzenia środków trwałych . Rozliczane są równolegle do odpisów amortyzacyjnych proporcjonalnie do wartości tej części majątku, która została sfinansowana dotacją. Obejmują również wartość prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz wartość praw majątkowych do energii odnawialnej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii. Prawa majątkowe do energii wytworzonej z odnawialnych źródeł wycenia się na dzień bilansowy według ceny uzyskanej ze sprzedaży. W przypadku nie przeprowadzenia transakcji sprzedaży prawa majątkowe wycenia się według minimalnej ceny giełdowej z ostatniego dnia sesji giełdowej w roku.

10.2.12. Przychody ze sprzedaży.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów wykazywane są w wartościach netto (bez podatku od towarów i usług) wynikających z transakcji sprzedaży.

10.2.13. Koszty działalności operacyjnej.

Koszty działalności operacyjnej ujmowane są w księgach wspólnie do przychodów ze sprzedaży i związane są z przychodami tego okresu.

10.2.14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne nie są związane bezpośrednio z działalnością gospodarczą jednostki i nie dotyczą podstawowego zakresu jej działania, ale występują jako pośredni efekt podejmowanych czynności. Ich cechą charakterystyczną jest znaczna różnorodność ze względu na szeroki wachlarz możliwości ich powstawania.

10.2.15. Przychody finansowe i koszty finansowe.

Przychody finansowe obejmują głównie przypadające na okres sprawozdawczy odsetki oraz różnice kursowe, a także zarachowane odsetki od krótkoterminowych inwestycji.

Koszty finansowe obejmują przypadające na bieżący okres koszty z tytułu zapłaconych odsetek, różnic kursowych.

10.2.16. Podatek dochodowy.

Podatek dochodowy wykazany w rzis stanowi wartość podatku wyliczoną od podstawy opodatkowania z uwzględnieniem części odroczonej podatku będącej różnicą pomiędzy stanem odpisów aktualizujących rozrachunki na początek i na koniec okresu sprawozdawczego.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1.

1) Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego- podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia.

Zakres zmian zaprezentowano odpowiednio w tabelach 1 i 2.

2) Kwota dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych.

W trakcie roku obrotowego nie dokonano odpisów aktualizujących dla wymienionej grupy majątku.

3) Kwota kosztów zakończonych prac rozwojowych oraz kwota wartości firmy a także wyjaśnienie okresu ich odpisywania, określonego odpowiednio w art.33 ust 3 oraz art.44b ust.10.

Nie prowadzono prac rozwojowych.

4) Wartość gruntów użytkowanych wieczyście.

	stan na dzień 31.12.2018	stan na dzień 31.12.2019
powierzchnia	219.086 m ²	219.086 m ²
wartość	1.521.007,36 zł	1.521.007,36 zł

5) Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu.

Spółka użytkuje obce środki trwałe na podstawie umowy nieodpłatnego używania zawartej z Gminą Słupsk. Wartość brutto użytkowanych nieodpłatnie środków trwałych wynosi 22.889.967,50 zł, wartość netto 13.522.877,44 zł. Spółka użytkuje również odpłatnie majątek trwały służący odprowadzaniu ścieków z terenu Gminy Słupsk. oraz z terenu Gminy Kobylnica. Wartość brutto majątku Gminy Słupsk wynosi 9.763.588,57 zł. Wartość brutto majątku Gminy Kobylnica wynosi 3.565.187,74 zł. Od majątku użytkowanego nieodpłatnie oraz użytkowanego odpłatnie nie nalicza się odpisów amortyzacyjnych.

Przychód z tytułu nieodpłatnego używania majątku korzysta ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych na mocy art. 12 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych [tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. , poz.865, z późn. zm.]. Środki trwale użytkowane odpłatnie oraz nieodpłatnie zostały wykazane w bilansie: w aktywach- w pozycji A.II.1. rzeczowe aktywa trwałe - środki trwałe; w pasywach w pozycji B.II.2.d. zobowiązania długoterminowe wobec pozostałych jednostek- inne.

Spółka nie użytkuje innych środków trwałych na podstawie umów najmu, dzierżawy i leasingu, oprócz wymienionych w punkcie 4 i 5.

6) Liczba oraz wartość posiadanych papierów wartościowych lub praw, w tym świadectw udziałowych, zamiennych dłużnych papierów wartościowych, warrantów lub opcji, ze wskazaniem praw jakie przyznają.

Spółka nie posiada papierów wartościowych, ani innych praw.

7) Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego.

Odpisy aktualizujące należności:

a) stan na 01.01.2019 r.	233.558,20
w tym:	
MAT S.A. Grudziądz	922,89,
ZASTA sp. z o.o. Słupsk	3.108,16
Kamel sp. z o.o.	495,85
Polscan sp. z o.o.	4.016,57
Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe	190,16
TOMSAN	2.766,65
TRIGONELLA sp. z o. o.	4.286,71
Odpis aktualizujący należności-zbiorczo	169.507,48

W roku 2019 rozwiązano odpis aktualizujący należności w kwocie 217.771,21 zł utworzony w roku 2018.

W 2019 r. utworzono odpis aktualizujący rozrachunki w kwocie brutto 169.507,48 zł. Wysokość odpisu aktualizującego rozrachunki na dz.31.12.2018 r. wynosi 185.294,47 zł.

8) Dane o strukturze własności kapitału podstawowego oraz liczbie i wartości nominalnej subskrybowanych akcji, w tym uprzywilejowanych.

Miasto Słupsk na prawach powiatu posiada 147.157 udziałów o wartości 73.578.500 zł (81,43%), z tego udziałom w liczbie 86.175 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu tak, że na jeden udział przypadają trzy głosy. Gmina Kobylnica posiada 33.556 udziałów o wartości 16.778.000 zł

(18,57%). Udziałom w liczbie 10.900 nadano szczególne uprawnienie w zakresie prawa głosu, tak że na jeden udział przypadają dwa głosy. Struktura posiadanych uprawnień w zakresie prawa głosu przedstawia się następująco:

- Miasto Słupsk 87,79 %,
- Gmina Kobylnica 12,21 %.

9) Stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i wykorzystanie oraz stan końcowy kapitałów (funduszy), o ile jednostka nie sporządza zestawienia zmian w kapitale (funduszu własnym).

Zestawienie zmian w kapitałach (funduszach) przedstawiono w sprawozdaniu ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.

10) Propozycja do sposobu podziału zysku lub pokrycia straty a rok obrotowy:

Propozycja podziału zysku netto w wysokości 4.752.167,89 zł

Przeznaczenie na:	
1. Zasilenie funduszu zapasowego	2.804.641,65
2. Zasilenie funduszu celowego z przeznaczeniem na darowizny	100.000,00
3. Zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	350.000,00
4. Zasilenie funduszu rozwoju	1.497.526,24

11) Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym.

Spółka nie tworzyła rezerw.

12) Podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego przewidywanym umów, okresu spłaty:

a) do 1 roku –zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 3.616.000,00 zł

b) powyżej 1 roku do 3 lat 5.020.000,00 zł

c) powyżej 3 do 5 lat 1.625.000,00 zł

Podział zobowiązań spółki:

- * zobowiązania Spółki z tytułu działalności operacyjnej mieszczą się w przedziale czasowym do jednego roku, za wyjątkiem zobowiązań z tytułu umieszczenia urządzeń w pasach drogowych.

Wartość zobowiązań długoterminowych:

*zobowiązania długoterminowe z tytułu umieszczenia urządzeń w pasach drogowych obejmują okres do 2030 roku -zgodnie z otrzymanymi decyzjami.

Dla decyzji, w których nie określono okresu obowiązywania opłat, do celów bilansowych przyjęto dziesięcioletni okres zobowiązań.

* zobowiązania z tytułu pożyczki WFOŚ/P/PO li Ś/5/2015 obejmują okres spłaty do 2025 roku- do spłaty pozostaje kwota 6.825.000 zł.

* zobowiązania z tytułu pożyczki WFOŚ/29/2017 z dnia 19.07.2017 r.(umowa pożyczki na kwotę 2.400.000 zł) obejmują okres spłaty do 2022 r. Na dzień 31.12.2019 r. do spłaty pozostaje kwota 1.680.000 zł

13) Łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń.

Zabezpieczenia z tytułu podpisanych umów kredytowych i pożyczek:

* pożyczka inwestycyjna z NFOŚ i GW Nr 237/2007/Wn9/Ow-ki-IS/P na kwotę 19.337.078 zł:

- oświadczenie pożyczkobiorcy w formie aktu notarialnego o poddaniu się rygorowi egzekucji,

* pożyczka WFOŚ/P/POliŚ/5/2015 na kwotę 12.000.000,00 zł:

- weksel własny in blanco.

* pożyczka WFOŚ/29/2017 na kwotę 2.400.000 zł

- weksel własny in blanco

14) Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów, a zobowiązaniem zapłaty za nie.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe w aktywach bilansu obejmują następujące pozycje dotyczące roku 2020:

1. koszty usług obcych oraz zakupu prasy i wydawnictw	6.800,77
2. koszty usług ubezpieczenia majątku	49.873,50
3.zobowiązania krótkoterminowe z tytułu umieszczenia urządzeń w pasie drogowym	416.269,04
4. licencje na oprogramowanie	22.475,75
5. znaki sądowe	51,00
6. weksle	300,00
7. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – odpis aktualizujący rozrachunki w kwocie 156.860,83 bez należnego podatku VAT,	29.804,00
razem	525.574,06

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe w kwocie **1.581.963,87 zł** dotyczą długoterminowych decyzji za umieszczenie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w pasach drogowych.

Rozliczenia międzyokresowe w pasywach bilansu obejmują następujące pozycje:

*** rozliczenia krótkoterminowe :**

1. prawa majątkowe do energii wytworzonej w odnawialnych źródłach	253.291,76
2. amortyzacja od majątku sfinansowanego ze środków zewnętrznych	2.473.320,50
3. amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntów	75.795,36
	2.802.407,62

*** rozliczenia długoterminowe**

1. dotacja na sfinansowanie majątku trwałego	63.628.464,38
2. prawo wieczystego użytkowania gruntów	114.633,51

razem 63.628.464,38

15) W przypadku gdy składnik aktywów lub pasywów jest wykazywany w więcej niż jednej pozycji bilansu, jego powiązanie między tymi pozycjami; dotyczy to w szczególności podziału należności i zobowiązań na część długoterminową i krótkoterminową.

Zestawienie do wybranych pozycji bilansu za rok 2019		
Aktywa B.II. 2a	Wartość	Uwagi
konto "211"	3 179 961,43	
nal.od jedn.powiąz.- wg zest.	- 90 591,57	
rezerwa- wg zestawienia	- 169 507,48	
wartość w bilansie	2 919 862,38	
Aktywa B.II. 2b		
konto "221"	913 782,05	
konto "223"	183 404,74	
konto "225"	356 881,83	
konto "229"	237 044,00	
wartość w bilansie	1 691 112,62	
Aktywa B.II. 2c		
konto "214"	237,00	
konto "233"	605 425,72	
konto "235"	4 380,20	
konto "249"	12 585,85	
wartość w bilansie	622 628,77	

Pasywa B.II.1		
konto "201-06140"	508 060,32	w korespondencji z kontem "641-87-02"
wartość w bilansie	508 060,32	
Pasywa B.II.2a		
konta "252-1-xx"	6 645 000,00	
Pasywa B.II.2d		
konto "249-51-F1	13 522 877,44	
konto " 249-51-M6"	9 763 588,87	
konto "249-52-M6	3 565 187,74	
wartość w bilansie	26 851 654,05	
Pasywa B.III.1a		
konto "201-00003"	1 667,20	
konto "201-07543"	1 827,17	
konto "201-00050"	2 913,23	
konto "201-06140"-różnica	334 482,76	
konto "249-52-B2"	363 200,00	
konto 249-16-46"	399 000,00	
wartość w bilansie	1 103 090,36	
Pasywa B.III.2a		
konta 252-2-xx	3 616 000,00	
Pasywa B.III.2d		
konto "201"	3 905 540,02	
minus	- 508 060,32	
minus	- 334 482,76	
minus	- 2 913,23	
minus	- 1 827,17	
minus	- 1 667,20	
konto "202"	1 095 490,78	
konto "208"	1 702 997,82	
konto "20A"	206 580,38	
wartość w bilansie	6 061 658,32	

Pasywa B.III.2g		
konto "222"	14 261,85	
konto "228"	707 359,48	per saldo
konto "229"	362 291,43	
wartość w bilansie	1 083 912,76	
Pasywa B.III.2h		
konto "231"	367 702,03	
Pasywa B.III.2h		
konto "214"	398,00	
konto "235"	1 997,90	
		minus 26.851.654,05;
		minus 363200,00; minus
konto "249"	243 828,58	399.000,00
wartość w bilansie	246 224,48	

Pasywa B.III.3		
konto "851"	894 779,04	
konto "848"	650 000,00	
konto "839"	763,78	
konto "838"	199 672,83	
wartość w bilansie	1 745 215,65	

16) Łączna kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń; odrębnie należy wykazać informacje dotyczące zobowiązań warunkowych w zakresie emerytur i podobnych świadczeń oraz wobec jednostek powiązanych lub stowarzyszonych.

Nie występują zobowiązania warunkowe w zakresie emerytur i podobnych świadczeń oraz wobec jednostek powiązanych lub stowarzyszonych.

Inne zobowiązania warunkowe zostały wymienione w pozycji 13.

17) W przypadku gdy składniki aktywów niebędące instrumentami finansowymi są wyceniane według wartości godziwej:

a) istotne założenia przyjęte do ustalenia wartości godziwej, w przypadku gdy dane przyjęte do ustalenia tej wartości nie pochodzą z aktywnego rynku,

b) dla każdej kategorii składnika aktywów niebędącego instrumentem finansowym - wartość godziwą wykazaną w bilansie, jak również odpowiednio skutki przeszacowania zaliczone do przychodów lub kosztów finansowych lub odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny w okresie sprawozdawczym,

c) tabelę zmian w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny obejmującą stan kapitału (funduszu) na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz jego zwiększenia i zmniejszenia w ciągu roku obrotowego.

Nie dokonano wyceny aktywów według wartości godziwej.

Zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny zostały wykazane w sprawozdaniu ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.

2.

1) Struktura rzeczowa (rodzaje działalności) i terytorialna (rynki geograficzne) przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów, w zakresie, w jakim te rodzaje i rynki istotnie różnią się od siebie, z uwzględnieniem zasad organizacji sprzedaży produktów i świadczenia usług.

Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży (na kraj).

	Wartość przychodów	Struktura %
a) sprzedaż wody	13.070.904,38	26,13
b) odbiór ścieków	33.183.047,99	66,32
c) przychody z opłaty abonamentowej	997.038,02	1,99
c) pozostałe usługi, sprzedaż energii, sprzedaż towarów i materiałów, sprzedaż praw majątkowych (zielone świadectwa)	2.780.899,18	5,56
razem	50.031.889,57	100

2) W przypadku jednostek, które sporządzają rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym, dane o kosztach wytworzenia produktów na własne potrzeby oraz o kosztach rodzajowych.

a) amortyzacji,

b) zużycia materiałów i energii,

c) usług obcych,

d) podatków i opłat,

e) wynagrodzeń,

f) ubezpieczeń i innych świadczeń, w tym emerytalnych,

g) pozostałych kosztach rodzajowych;

Dane o kosztach rodzajowych zawiera rachunek zysków i strat sporządzony w wariantcie porównawczym.

3) Wysokość i wyjaśnienie przyczyn odpisów aktualizujących środki trwałe.

Nie dokonano odpisów aktualizujących środki trwałe.

4) Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Nie dokonano odpisów aktualizujących wartość zapasów.

5) Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w roku następnym.

Nie wystąpiła działalność zaniechana.

6) Rozliczenie różnicy pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym a wynikiem finansowym (zyskiem, stratą) brutto.

Różnica pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym a wynikiem finansowym brutto za rok 2019							
Wyszczególnienie	Rok bieżący						
	Wartość			Podstawa prawna (obowiązkowa dla wartości większych bądź równych 20 000zł)			
	łącznie	z zysków kapitałowych	z innych źródeł przychodów	art.	ust.	pkt	lit.
A. Zysk (strata) brutto za dany rok	6 071 537,89		6 071 537,89	18	1		
B. Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych), w tym:	2 451 912,30		2 451 912,30				
Amortyzacja środków trwałych sfinansowanych dotacją	2 376 116,94		2 376 116,94	17	1	21	
Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntów	75 795,36		75 795,36	16c		1	
C. Przychody niepodlegające opodatkowaniu w roku bieżącym, w tym:	395 454,10		395 454,10				
Dopłaty do ceny za rok 2019, otrzymane w 2020	177 190,39		177 190,39	12	1	1	
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności z 2018r. -nie stanowiącego w 2018 kosztów uzyskania przychodu	217 771,21		217 771,21	12	4	6	a

odsetki od lokat zarachowane w 2018r. otrzymane w 2019 r.	492,50		492,50				
D. Przychody podlegające opodatkowaniu w roku bieżącym, ujęte w księgach rachunkowych lat ubiegłych, w tym:	172 364,19		193 051,63				
dopłaty do ceny za rok 2018, otrzymane w 2019 r.	171 597,28		192 284,72	12	1	1	
odsetki od lokat zarachowane w 2018r., otrzymane w 2019 r.	766,91		766,91				
E. Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych), w tym:							
F. Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodów w bieżącym roku, w tym:	3 525 788,65		3 525 788,65				
Amortyzacja od środków trwałych w części sfinansowanej z zewnętrznych środków finansowych-dotacji	2 729 101,29		2 729 101,29	16	1	48	
amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntów	75 795,36		75 795,36	16		c	
Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej za XII.2018, wypłacone w I.2019	5 181,08		5 181,08				
Wynagrodzenie z umowy o zarządzanie za XII.2019, wypłacone w I.2020	34 043,55		34 043,55	16	1	57	
Składka na rzecz Izby Gospodarczej	1 582,43		1 582,43				
Amortyzacja budynku mieszkalnego	2 213,24		2 213,24				
Odpisane należności	14 841,47		14 841,47				
Wypłacone odszkodowanie	593,00		593,00				
Składka na rzecz SiPH	3 240,00		3 240,00				
Opłata za wpis do KRS	1 050,00		1 050,00				
Zakup wieńca, kwiatów i upominków	2 303,00		2 303,00				
Składka na rzecz organizacji	1 000,00		1 000,00				
amortyzacja zlikwidowanych środków trwałych sfinansowanych z dotacji	34 425,73		34 425,73	16	1	48	
Swiadczenia rzeczowe na rzecz emerytów	3 000,00		3 000,00				
Podatek VAT należny od wydanych towarów, nieodpł. świadczeń usług	7 662,17		7 662,17				
Odsetki od zobowiązań budżetowych	164,69		164,69				

Koszty sadowe- niedefinitywne	7 540,00		7 540,00				
Koszty napraw powypadkowych	375,09		375,09				
koszty ogłoszenie,nadruku na koszulkach	846,50		846,50				
Amortyzacja środków trwałych otrzymanych w formie darowizny	70 898,08		70 898,08	16	1	48	
Amortyzacja środków trwałych od kosztów poniesionych na finansowanie n.k.u.p.	22 681,43		22 681,43	16	1	48	
Amortyzacja srodkow trwałychch otrzymanych nieodpłatnie	797,52		797,52				
Koszty nieodpłatne świadczenia usług	10 400,60		10 400,60				
Koszty ubezpieczenia organów spółki	7 200,00		7 200,00				
Oplata za numieszczenie urzędzeń w pasach drogowych	229 674,80		229 674,80	16	1	22	
Oplata za czynnosci notarialne	1 494,00		1 494,00				
Koszty usługi obcej							
Koszty zużycia materiałów	131,40		131,40				
Koszty podróży sł.czył. RN	748,88		748,88				
Koszty reprezentacji	23 751,00		23 751,00	16	1	28	
Koszty poniesione na rzecz RN	3 510,00		3 510,00				
Podatek VAT nie podlegający odliczeniu	985,38		985,38				
Składki na rzecz PFRON	33 375,00		33 375,00	16	1	37	
Koszty składek ZUS za rok 2019, zapłaconych w 2020 r.	192 765,67		-	16	1	57	a
koszty usługi obcej	411,08		411,08				
Koszty prowadzenia rachunku KZP	2 005,21		2 005,21				
G. Koszty uznawane za koszty uzyskania przychodów w roku bieżącym ujęte w księgach lat ubiegłych, w tym:	200 209,38		200 209,38				
Koszty składek ZUS za rok 2017, zapłaconych w roku 2018	200 209,38		200 209,38	16	1	57	a
H. Strata z lat ubiegłych, w tym:			-				
I. Inne zmiany podstawy opodatkowania, w tym:	177 244,03		177 244,03				
Wartość wkładu finansowego przeniesiona na kapitał zapasowy	200,00		200,00				
Odpis aktualizujący rozrachunki w 2019 r. n.k.u.p.	169 507,48		169 507,48	16	1	26	a
Nieodpłatne świadczenie z tytułu wkładu finansowego na objęcie udziałów- do czasu podjęcia uchwały ZW	7 536,55		7 536,55				
J. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	6 899 358,98						
K. Podatek dochodowy	1 310 878						

Wyjaśnienie różnicy wartości podatku dochodowego od osób prawnych wynikającej z wartości wyliczonego podatku w stosunku do wartości podatku wykazanego w rachunku zysków i strat:

1. podatek dochodowy za rok 2019	1.310.878,00
2. aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2018	+ 38.296,00
3. aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2019	-29.804,00
4. podatek wykazany w rachunku zysków i strat	1.319.370,00

7) Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym.

NAZWA ZADANIA	KWOTA[zł]
Zakupy Inwestycyjne	2 611 740,95
Zakup urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych od inwestorów	333 312,27
Przepompownia ścieków ENGIE ul. Słoneczna	-5 176,86
Rozbudowa automatyki agregatów SUW Westerplatte	-956,79
Spinka wodociągu ul. Portowa	-8 248,35
Sieć wodociągowa ul. Dmowskiego Słupsk	8 485,30
Budowa studni głębinowej na ujęciu Głębino-Zachód	198 951,48
Wymiana sieci wodociągowej w ul. Przemysłowej	2 973,50
Otwór studzienny - Zagórki	500,00
Otwór studzienny - Płaszewo	600,00
Instalacja fotowoltaiczna	150 000,00
Punkt pomiarowy studzienek wodociągowych	477 144,71
Budowa sieci wodociągowej ul. Piłsudskiego i Z. Augusta	59,97
Sieć wodociągowej a terenie osiedle zach.	144,07
Sieć kanalizacyjnej na terenie Osiedla Zachód	2 737,39
Program badawczy -poprawa efekt. technolog. OŚ	-3 494,80
Kanalizacja SUW w Lubuniu gm. Kobylnica	55 385,25
Kanalizacja w ul. Niemena-Kaczmarzkiego	150 615,62
Kanalizacja w ul. L. Polskich - Riedla	17,00
Gospodarka cyrkulacyjna w OŚ	11 029,40
Sieć wodociągowa w ul. Poprzecznej	1 871,95
Sieć wodociągowa DN600 w ul. Legionów Polskich	238 652,46
Sieć wodociągowa Wrząca	130 137,18
Sieć kanalizacyjna Wrząca	145 062,67
Sieć wodociągowa w ul. Zaborowskiej - Legionów Polskich	137 098,73
Sieć kanalizacyjnej w ul. Zaborowskiej - Legionów Polskich	187 711,31
Budowa sieci wodociągowej w rejonie ulicy Długiej i Ogrodowej	1 242 179,27
Budowa sieci wodociągowej w ul. Mostnika w Słupsku	428 308,11
Budowa sieci wodociągowej w ul. Armii Krajowej i Szarych Szeregów	105,00
Projekt sieci kanalizacji sanitarnej tłocznej - etap II Bzowo	362,00

Budowa sieci wodociągowej - MPZP Zaborowskiej I	135 221,74
Budowa sieci wodociągowej DN150 w ul. Romera Słupsk	76 830,51
Modernizacja stacji zlewczej	3 183,26
Zakup i montaż pomp w przepompowni głównej	40,91
Zdalny monitoring Łosino-Modrzewiowa	8 621,04
Zdalny monitoring Łosino-Sosnowa	16 164,95
Zdalny monitoring Bolesławice-Śliwkowa	8 433,31
Centrala telefoniczna	3 000,00
Wymiana rur technologicznych w ul. Ks. Brzóska - Raclawicka	1 355,00
Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Słupsk-Bolesławice	1 000 686,96
Wymiana przyłącza wodociągowego ul. Kossaka 11	866,14
OŚ Słupsk montaż filtra biogazu SILOXA typ F	141 360,00
Wymiana przyłącza wodociągowego w ul. Deotymy	19 560,11
Rozbiórka OKF na OŚ	23,30
Wymiana przyłącza wodociągowego w ul. Żółkiewskiego 5	2 263,98
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej MPZP w ul. Zaborowskiej	153 395,77
Wymiana przyłącza wodociągowego w ul. Ks. Zofii 2	2 708,99
Wymiana studni i odcinka sieci kanalizacyjnej w OŚ	55 745,44
Budowa sieci wodociągowej w ul. Chełmońskiego w Słupsku	1 683,00
Budowa sieci wodociągowej w ul. Konarskiego	1 400,00
Budowa sieci wodociągowej w Płaszewie	56 034,90
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Płaszewie	171 051,74
Budowa wewnętrznej instalacji CO w przedszkolu w ul. Sobieskiego	139 966,47
Wymiana przyłącza wodociągowego w ul. Moniuszki 13	3 837,23
Budowa stacji podnoszenia ciśnienia - ul. Kaszubskiej	979,00
Budowa stacji podnoszenia ciśnienia - ul. Legionów Polskich	1 235,00
Budowa stacji podnoszenia ciśnienia- ul. Hubalczyków	1 339,00
Montaż klimatyzacji w budynku B	78 941,70
Budowa sieci wodociągowej w ul. Szpilewskiego	2 143,00
Rozbudowa stacji wirówek o pomieszczenie do zamontowania pompy	626,15
Wymiana przyłączy wodociągowego w ul. Raszyńskiej	121 243,25
Zakup ładowarki do pojazdów elektrycznych	6 250,70
Budowa drogi do ujęcia wody w Kończewie	5 430,00
Budowa sieci wodociągowej w ul. Leśnej	698,00
Rozbudowa zespołów kogeneratorów w OŚ	28 125,00
Budowa ciepłociągu z OŚ do Trzech Fal	23 650,00
Budowa kabla energetycznego i światłowodowego z OŚ na Trzy Fale	22 700,00
Zagospodarowanie wód opadowych - siedziba spółki- ul. E. Orzeszkowej	46 540,00
Wymiana przyłącza wodociągowego w ul. Gdyńskiej 13/a	29 612,36
Projekt INTERREG 2014-2020 "Ochrona Morza Bałtyckiego...NOAH	368 234,73
Środki trwałe w budowie. w ramach Projektu „Gosp. Cyrkulacyjna....”	8 125 210,55
Koszty finansowe realizacji inwestycji	60 867,53
Razem	17 424 569,51

Uwaga: kwoty wykazane ze znakiem „-” związane są z przeksięgowaniem wydatków na inne konto inwestycyjne

8) Odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów w roku obrotowym.

Ujemne różnice kursowe w wysokości 3.380.49 zł odniesione zostały w ciężar konta 751 -"Koszty finansowe", nie powiększyły ceny nabycia ani kosztu wytworzenia produktów w roku obrotowym. Dodatkowo różnice kursowe wyniosły 1,37 zł.

9) Poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na niefinansowe aktywa trwałe; odrębnie należy wykazać poniesione i planowane nakłady na ochronę środowiska.

Poniesione w roku 2019 nakłady na niefinansowe aktywa trwałe wykazano w punkcie 7. Poniesione nakłady na ochronę środowiska wyniosły 8.984.023,80 zł. W roku 2020 wydatki na ochronę środowiska planuje się na poziomie około 5.000.000 zł.

10) Kwota i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

W 2019 roku dokonano zbycia prawa majątkowego do energii odnawialnej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii. Wartość przychodu z tego tytułu wyniosła 2.038.522,63 zł netto.

3. Dla pozycji sprawozdania finansowego, wyrażonych w walutach obcych - kursy przyjęte do ich wyceny.

Na dzień bilansowy nie wystąpiły transakcje w walucie obcej.

4. Objasnienie struktury środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów pieniężnych, a w przypadku gdy rachunek przepływów pieniężnych sporządzony jest metodą bezpośrednią, dodatkowo należy przedstawić uzgodnienie przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej, sporządzone metodą pośrednią; w przypadku różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych, należy wyjaśnić ich przyczyny.

Objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych.

GRUPA

II.	1.	Amortyzacja-zgodnie z danymi z tabeli nr 2	10.551.148,11	„+”
II.	4.	Wynik na sprzedaży i likwidacji majątku trwałego (przeniesiono do grupy B)	307.322,10	„+”
II.	6.	Zmiana stanu zapasów		
		różnica z bilansu Aktywa B.I. 1. spadek o kwotę	1.730.483,61	„+”
II.	7.	Zmiana stanu należności		
		różnica z bilansu Aktywa B.II.2. wzrost o kwotę	256.692,18	„-”

II. 8.	Różnica z bilansu Pasywa B.III.2. skorygowano: a). b.z. o zobowiązania netto „in minus” z tytułu inwestycji. -przeniesiono do grupy B) 2.443.145,51 b).pożyczek krótkoterminowych b. o. o kwotę 3.616.000 , b.z. o kwotę 3.616.000,00 f). zobowiązania z tytułu wkładu gotówkowego w zamian za objęcie udziałów- b.z. o kwotę 762.200,00	1.932.374,34 „-,,
II. 9.	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych różnica z bilansu Aktywa wzrost o kwotę 399.198,72 ze znakiem „-,, różnica z bilansu Pasywa B IV wzrost o kwotę 1.060.083,78 ze znakiem „+”	660.884,96 „+”
II. 10.	Inne korekty: różnica z bilansu Pasywa B II bilansu Pasywa B II- skorygowano” in minus” o zobowiązania z tytułu pożyczek długoterminowych b. o. o kwotę 10.261.000; b.z. o kwotę 6.645.000, oraz skorygowano „in minus” o zobowiązania z tytułu odpłatnego użytkowania majątku : b. o. 19.879.690,02 , b.z. 26.851.654,05	315.641,69 „+,,

GRUPA B

I.1.	Wynik na sprzedaży i likwidacji majątku ,przeniesiono z grypy A	307.322,10 „-”
II.1.	Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych 17.424.569,51 skorygowano o rozrachunki netto z tytułu inwestycji na dz. 31.12.2019 2.443.145,51 .	14.981.424,00 ”-,,

GRUPA C

I.4.	Wpływy z tytułu wkładu gotówkowego na podwyższenie kapitału	762.200,00,,+”
II.3.	Wydatki z podziału zysku: wydatki z funduszu celowego 399.560,80 wydatki z zfśś 270.79361, wydatki z funduszu załogi 4.817,20	675.171,41,,-”
II.4.	Splata pożyczek inwestycyjnych	3.616.000,00 „-”

Środki pieniężne na koniec roku o ograniczonej możliwości dysponowania w wysokości 32.108,89 zł dotyczą środków zgromadzonych na rachunku *split payment*.

5. Informacje o:

1) Charakterze i celu gospodarczym zawartych przez jednostkę umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki.

Nie wystąpiły umowy nieuwzględnione w bilansie.

2) Transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez jednostkę na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się podmioty powiązane zdefiniowane w międzynarodowych standardach rachunkowości przyjętych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości, wraz z informacjami określającymi charakter związku ze stronami powiązanymi oraz innymi informacjami dotyczącymi transakcji niezbędnymi dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki. Informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki.

Nie zawarto z jednostkami powiązanymi transakcji na innych warunkach niż rynkowe.

3) Przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe;

Zatrudnienie w Spółce w 2019 roku w grupach zawodowych (w etatach) przedstawia się następująco.

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku poprzednim	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku bieżącym
Pracownicy ogółem	<u>202,87</u>	<u>202,89</u>
z tego:		
Zarząd Spółki	2,0	2,0*
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	117,50	117,69
Dozór techniczny +laboratorium	45,90	46,88
Administracja	40,55	38,32

* W dniu 28 sierpnia 2019 r. nastąpiła zmiana formy zatrudnienia członka zarządu-z umowy o pracę na umowę o świadczenie usług zarządzania .

4) Wynagrodzeniach, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących spółek

handlowych (dla każdej grupy osobno) za rok obrotowy oraz wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych członków tych organów lub zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu.

Wynagrodzenia ogółem w spółce	12.423.464,83
w tym:	
wynagrodzenia Rady Nadzorczej	71.966,89
wynagrodzenia bezosobowe	10.300,00
wynagrodzenie członków zarządu	526.182,54
odprawa emerytalna	49.544,25

5) kwotach zaliczek, kredytów, pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących i administrujących jednostki, ze wskazaniem ich głównych warunków, wysokości oprocentowania oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdego z tych organów.

Nie udzielono zaliczek, kredytów, pożyczek i innych świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących.

6) wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za.

a) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego,

b) inne usługi poświadczające,

c) usługi doradztwa podatkowego,

d) pozostałe usługi.

Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, za obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego za rok 2019 wynosi 9.000 zł netto. Nie zawarto z tym podmiotem innych umów na świadczenie usług.

6.

1) Informacje o przychodach i kosztach z tytułu błędów popełnionych w latach ubiegłych odnoszonych w roku obrotowym na kapitał (fundusz) własny z podaniem ich kwot i rodzaju.

Nie występują.

2) Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym oraz o ich wpływie na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy jednostki.

Nie dotyczy.

3) Przedstawienie dokonanych w roku obrotowym zmian zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki, ich przyczyny i spowodowaną zmianami kwotę wyniku finansowego oraz zmian w kapitale (funduszu) własnym, oraz przedstawienie zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z podaniem jej przyczyny.

Nie dokonywano zmian zasad (polityki) rachunkowości)

4) Informacje liczbowe, wraz z wyjaśnieniem, zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy.

Nie występują sytuacje mogące mieć wpływ na porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy.

7.

1) Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym:

- a) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia,**
- b) procentowym udziale,**
- c) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,**
- d) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub zakupu używanych rzeczowych składników aktywów trwałych,**
- e) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych,**
- f) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych,**
- g) zobowiązaniach warunkowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia.**

Nie wystąpiły wspólne przedsięwzięcia.

2) informacje o transakcjach z jednostkami powiązanymi.

Jednostki powiązane w rozumieniu art.11 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych:

1. Miasto Słupsk,
2. Gmina Kobylnica,
3. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. Słupsk,

4. Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. Słupsk,
5. Miejski Zakład Komunikacji sp. z o.o. Słupsk,
6. Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa sp. z o.o. Słupsk,
8. Słupskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o. o. Słupsk,
9. ENGIE EC Słupsk sp. z o.o.
10. Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Słupsk,
- 12.Trzy Fale sp. z o.o. Słupsk.

Wartość transakcji sprzedaży, zakupów w roku 2019 oraz salda rozrachunków z podmiotami powiązanymi

Jednostki powiązane	Wartość netto transakcji sprzedaży	Wartość brutto transakcji zakupów	Saldo należności na dz.31.12.2018	Saldo zobowiązań na dz.31.12.2018.
Urząd Miejski Słupsk	35.974,46		2.528,33	
Miasto Słupsk	925.985,13	26.291,90	5.179,39	
PGK sp. z o.o.	55.582,71	83.175,19	4.919,55	2.913,23
MZK sp. z o.o.	35.091,54		2.962,95	
ZNMR sp. z o.o.	22.377,76		1.955,71	
STBS sp. z o.o.	259.879,14		7.666,13	
PARR S.A.	17.361,23		618,49	
PGM sp. z o.o.	4.774,89			
ENGIE EC Słupsk	35.144,30	12.577,59	2.154,17	1.667,20
Gmina Kobylnica	24.699,26	720.827,06	-804,47	844.370,25
Trzy Fale sp. z o.o.	169.426,64		63.411,32	
Razem	1.586.297,06	842.871,74	90.591,57	848.950,68

3) Wykaz spółek (nazwa, siedziba), w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale lub 20% w ogólnej liczbie głosów w organie stanowiącym spółki; wykaz ten powinien zawierać także informacje o procencie posiadanego zaangażowania w kapitale oraz o kwocie kapitału własnego i zysku lub stracie netto tych spółek za ostatni rok obrotowy;

Nie dotyczy.

4) Jeżeli jednostka nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, korzystając ze zwolnienia lub wyłączeń, informacje o:

- a) podstawie prawnej wraz z danymi uzasadniającymi odstąpienie od konsolidacji,**
- b) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na wyższym szczeblu grupy kapitałowej oraz miejscu jego publikacji,**
- c) podstawowych wskaźnikach ekonomiczno-finansowych, charakteryzujących działalność jednostek powiązanych w danym i ubiegłym roku obrotowym, takich jak:**
 - przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz przychody finansowe,**
 - wynik finansowy netto oraz kwota kapitału (funduszu) własnego, z podziałem na grupy,**
 - wartość aktywów,**
 - przeciętne roczne zatrudnienie,**
- d) rodzaju stosowanych standardów rachunkowości (krajowych czy międzynarodowych) przez jednostki powiązane;**

5) informacje o:

- a) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy kapitałowej, w której skład wchodzi spółka jako jednostka zależna, oraz miejscu, w którym sprawozdanie to jest dostępne,**
- b) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najniższym szczeblu grupy kapitałowej, w skład której wchodzi spółka jako jednostka zależna, oraz miejscu, w którym sprawozdanie to jest dostępne.**

Pozycja nie dotyczy spółki.

6) nazwę, adres siedziby zarządu lub siedziby statutowej jednostki oraz formę prawną każdej z jednostek, których dana jednostka jest współnikiem ponoszącym nieograniczoną odpowiedzialność majątkową.

Nie dotyczy.

8. W przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie:

1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:

- a) firmę i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,**
- b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,**
- c) cenę przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji;**

2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:

a) firmy i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,

b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,

c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.

Nie wystąpiło połączenie.

9. W przypadku występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności, opis tych niepewności oraz stwierdzenie, że taka niepewność występuje, oraz wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zawiera korekty z tym związane; informacja powinna zawierać również opis podejmowanych bądź planowanych przez jednostkę działań mających na celu eliminację niepewności.

Nie występują niepewności, co do możliwości kontynuowania działalności.

10. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

Nie występują inne niż wymienione informacje, mogące w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Spółki. Wyjątek stanowi wartość amortyzacji od środków trwałych sfinansowanych z obcych źródeł finansowania (dotacja z programu operacyjnego POIiŚ 2014-2020) rozliczonej w roku 2019 w wysokości 212.626,91 zł, a obejmującej lata 2014-2018. Wartość amortyzacji wpływa na wynik finansowy, nie wpływa na wysokość podatku dochodowego od osób prawnych, gdyż wartość amortyzacji nie stanowi kosztu uzyskania przychodu, z kolei przychód z tego tytułu jest zwolniony z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych

Natomiast, w związku z obowiązkiem wynikającym z art.44 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne poniżej przedstawiono istotne informacje o kosztach i przychodach związanych z produkcją i sprzedażą energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Rodzaj paliwa: biogaz	Rodzaj paliwa: GZ-50
Produkcja energii elektrycznej zmierzona na zaciskach generatora	MWh	3.725,353	211,817
Koszty wytworzenia energii elektrycznej i ciepła z tego:	zł	483.265,89	207.806,51
koszt wytworzenia energii elektrycznej	zł	193.306,35	83.122,60
koszt wytworzenia ciepła	zł	289.959,54	124.683,91

Koszt jednostkowy wytworzenia energii elektrycznej	zł/MWh	51,89	392,43
Ilość sprzedanej energii elektrycznej	MWh	8,93	0,51
Przychody netto ze sprzedaży energii elektrycznej	zł	1.811,15	103,39
Cena jednostkowa sprzedaży energii elektrycznej	zł/MWh	202,82	202,73

Odnosząc się do sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się pandemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2 o problemie globalnym oraz jego potencjalnym wpływie na sytuację przedsiębiorstwa „Wodociągi Słupsk” sp. z o. o. Zarząd uznaje, że nie zaistniały przesłanki powodujące konieczność utworzenia rezerwy na przewidywane koszty dodatkowe, czy ewentualne utracone przychody. Sytuacja została zakwalifikowana jako zdarzenie nie powodujące korekt w sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r., lecz za zdarzenie po dacie bilansu. Na dzień podpisania sprawozdania finansowego nie odnotowano zauważalnego wpływu obecnej sytuacji na realizowane transakcje, jednak nie można przewidzieć jej dalszych przyszłych skutków. Zarząd Spółki nadal będzie monitorować potencjalny wpływ pandemii i podejmować wszelkie działania, aby złagodzić negatywne skutki mogące mieć wpływ na dalszą bezpieczną i efektywną działalność przedsiębiorstwa.

Alina
Zimnicka;
"Wodocią
gi Słupsk"
Spółka z
o.o.

Elektronicznie
podpisany
przez Alina
Zimnicka;
"Wodociągi
Słupsk" Spółka z
o.o.
Data:
2020.05.27
12:16:44 +02'00'

Andrzej
Wójtowi
CZ

Elektronicznie
podpisany przez
Andrzej
Wójtowicz
Data: 2020.05.27
12:22:12 +02'00'

Tabela nr 1

Ruch środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w 2019 roku według wartości nabycia

Grupa środków trwałych	Stan na 01.01.2019r.	Przychody						Rozchody						Stan na 31.12.2019r.
		nakłady inwestycyjne	wyodrębienie	dzierżawa	odpłatne przyjęcia	zakup gruntów	razem przychody	likwidacja fizyczna	sprzedaż	przekazanie	odłączenie	wyodrębnienie	razem rozchody	
„0”	7 332 407,78	-	-	-	-	37 154,00	37 154,00	-	-	28 086,32	-	-	28 086,32	7 341 475,46
„1”	30 966 459,06	363 890,09	-	-	-	-	363 890,09	-	-	-	86 079,38	-	86 079,38	31 244 269,77
„2”	287 696 413,05	8 677 181,82	-	4 784 179,66	343 377,27	-	13 804 738,75	39 866,40	-	-	170 200,16	216 800,00	426 866,56	301 074 285,24
Suma „1,2”	318 662 872,11	9 041 071,91	0,00	4 784 179,66	343 377,27	0,00	14 168 628,84	39 866,40	0,00	0,00	256 279,54	216 800,00	512 945,94	332 318 555,01
„3”	5 539 873,70	-	-	-	-	-	0,00	-	-	-	-	-	0,00	5 539 873,70
„4”	12 652 480,22	1 533 561,57	216 800,00	-	-	-	1 750 361,57	74 435,85	370 159,10	-	-	-	444 594,95	13 958 246,84
„5”	4 000 004,62	871 436,00	-	-	-	-	871 436,00	-	-	-	-	-	0,00	4 871 440,62
„6”	33 803 491,02	274 935,98	-	2 187 784,37	-	-	2 462 720,35	34 419,13	-	-	-	-	34 419,13	36 231 792,24
Suma „3,4,5,6”	55 995 849,56	2 679 933,55	216 800,00	2 187 784,37	0,00	0,00	5 084 517,92	108 854,98	370 159,10	0,00	0,00	0,00	479 014,08	60 601 353,40
„7”	6 998 112,07	865 166,36	-	-	-	-	865 166,36	-	198 143,98	-	-	-	198 143,98	7 665 134,45
„8”	3 748 746,39	779 898,20	-	-	-	-	779 898,20	-	-	-	-	-	0,00	4 528 644,59
ogółem	392 737 987,91	13 366 070,02	216 800,00	6 971 964,03	343 377,27	37 154,00	20 935 365,32	148 721,38	568 303,08	28 086,32	256 279,54	216 800,00	1 218 190,32	412 455 162,91
WNiP	3 918 535,07	29 655,00	-	-	-	-	29 655,00	-	-	-	-	-	0,00	3 948 190,07
Razem	396 656 522,98	13 395 725,02	216 800,00	6 971 964,03	343 377,27	37 154,00	20 965 020,32	148 721,38	568 303,08	28 086,32	256 279,54	216 800,00	1 218 190,32	416 403 352,98

Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w 2019 roku

Grupa środków trwałych	Umorzenie na 01.01.2019r.	Umorzenie naliczone w trakcie roku	Umorzenie od zlikwidowanych śr. trwałych	Umorzenie środków trwałych na 31.12.2019r.
„0”	1 251 107,74	76 050,36	0,00	1 327 158,10
„1”	9 771 136,27	728 844,19	6 599,40	10 493 381,06
„2”	105 944 609,41	6 846 369,37	65 321,36	112 725 657,42
Suma „1,2”	115 715 745,68	7 575 213,56	71 920,76	123 219 038,48
„3”	4 149 987,46	241 280,24	0,00	4 391 267,70
„4”	10 395 047,94	536 163,58	323 537,35	10 607 674,17
„5”	3 194 433,32	433 041,68	0,00	3 627 475,00
„6”	23 302 501,98	1 125 902,31	34 419,13	24 393 985,16
Suma „3,4,5,6”	41 041 970,70	2 336 387,81	357 956,48	43 020 402,03
„7”	5 880 970,36	429 841,44	198 143,98	6 112 667,82
„8”	3 490 734,85	98 225,03	0,00	3 588 959,88
ogółem	167 380 529,33	10 515 718,20	628 021,22	177 268 226,31
WNIP	3 888 882,36	35 429,91	0,00	3 924 312,27
Razem	171 269 411,69	10 551 148,11	628 021,22	181 192 538,58

AKTYWA	Stan na	Stan na	PASYWA	Stan na	Stan na
	31.12.2018	31.12.2019		31.12.2018	31.12.2019
A. Aktywa trwałe	238 810 976,55	252 633 458,78	A. Kapitał (fundusz) własny	160 128 025,93	161 067 084,48
I. Wartości niematerialne i prawne	29 652,71	23 877,80	I. Kapitał (fundusz) podstawowy	90 356 500,00	90 356 500,00
1 Koszty zakończonych prac rozwojowych			II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)		
2 Wartość firmy			III. Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)		
3 Inne wartości niematerialne i prawne	29 652,71	23 877,80	IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	33 155 922,86	35 626 236,07
4 Zaliczki na wartości niematerialne i prawne			V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	8 114 880,53	8 104 990,75
II. Rzeczowe aktywa trwałe	#####	251 027 617,11	VI. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	22 227 189,77	22 227 189,77
1 Środki trwałe	225 357 458,58	235 186 936,60	VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	0,00
a grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	6 081 300,04	6 014 317,36	VIII. Zysk (strata) netto	6 273 532,77	4 752 167,89
b budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	202 947 126,43	209 099 516,53	IX. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		
c urządzenia techniczne i maszyny	14 953 878,86	17 580 951,37	B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	108 769 362,81	114 774 023,48
d środki transportu	1 117 141,71	1 552 466,63	I. Rezerwy na zobowiązania		
e inne środki trwałe	258 011,54	939 684,71	1 Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
2 Środki trwałe w budowie	12 193 826,70	15 840 680,51	2 Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne		
3 Zaliczki na środki trwałe w budowie			- długoterminowa		
III. Należności długoterminowe			- krótkoterminowa		
1 Od jednostek powiązanych			3 Pozostałe rezerwy		
2 Od pozostałych jednostek			- długoterminowe		
IV. Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	- krótkoterminowe		
1 Nieruchomości			II. Zobowiązania długoterminowe	30 333 108,65	34 004 714,37
2 Wartości niematerialne i prawne			1 Wobec jednostek powiązanych	192 418,63	508 060,32
3 Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	2 Wobec pozostałych jednostek	30 140 690,02	33 496 654,05
a w jednostkach powiązanych			a kredyty i pożyczki	10 261 000,00	6 645 000,00
- udziały lub akcje			b z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
- inne papiery wartościowe			c inne zobowiązania finansowe		
- udzielone pożyczki			d inne	19 879 690,02	26 851 654,05
- inne długoterminowe aktywa finansowe			III. Zobowiązania krótkoterminowe	12 950 832,43	14 223 803,60
b w pozostałych jednostkach	0,00	0,00	1 Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	100 958,73	1 103 090,36
- udziały lub akcje	0,00	0,00	a z tytułu dostaw i usług w okresie wymagalności	100 958,73	1 103 090,36
- inne papiery wartościowe			- do 12 miesięcy	100 958,73	1 103 090,36
- udzielone pożyczki			- powyżej 12 miesięcy		
- inne długoterminowe aktywa finansowe			b inne	0,00	0,00
4 Inne inwestycje długoterminowe			2 Wobec pozostałych jednostek	11 246 483,36	11 375 497,59
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 230 038,56	1 581 963,87	a kredyty i pożyczki	3 616 000,00	3 616 000,00
1 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00	b z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
2 Inne rozliczenia międzyokresowe	1 230 038,56	1 581 963,87	c inne zobowiązania finansowe		
B. Aktywa obrotowe	30 086 412,19	23 207 649,18	d z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	5 509 088,43	6 061 658,32
I. Zapasy	3 399 503,33	1 669 019,72	- do 12 miesięcy	5 509 088,43	6 061 658,32
1 Materiały	1 403 011,01	1 356 937,48	- powyżej 12 miesięcy		
2 Półprodukty i produkty w toku		0,00	e zaliczki otrzymane na dostawy		
3 Produkty gotowe	84 000,00	56 700,00	f zobowiązania wekslowe		
4 Towary	1 912 209,42	253 291,76	g z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	1 432 429,69	1 083 912,76
5 Zaliczki na dostawy	282,90	2 090,48	h z tytułu wynagrodzeń	328 339,46	367 702,03
II. Należności krótkoterminowe	5 067 503,16	5 324 195,34	i inne	360 625,78	246 224,48
1 Należności od jednostek powiązanych	179 047,79	90 591,57	3 Fundusze specjalne	1 603 390,34	1 745 215,65
a z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	179 047,79	90 591,57	IV. Rozliczenia międzyokresowe	65 485 421,73	66 545 505,51
- do 12 miesięcy	179 047,79	90 591,57	1 Ujemna wartość firmy		
- powyżej 12 miesięcy			2 Inne rozliczenia międzyokresowe	65 485 421,73	66 545 505,51
b inne	0,00	0,00	- długoterminowe	61 230 747,35	63 743 097,89
2 Należności od pozostałych jednostek	4 888 455,37	5 233 603,77	- krótkoterminowe	4 254 674,38	2 802 407,62
a z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	2 553 209,96	2 919 862,38			
- do 12 miesięcy	2 553 209,96	2 919 862,38			
- powyżej 12 miesięcy					
b z tytułu podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	1 688 981,63	1 691 112,62			
c inne	646 263,78	622 628,77			
d dochodzone na drodze sądowej					
III. Inwestycje krótkoterminowe	21 141 105,07	15 688 860,06			
1 Krótkoterminowe aktywa finansowe	21 141 105,07	15 688 860,06			
a w jednostkach powiązanych					
- udziały lub akcje					
- inne papiery wartościowe					
- udzielone pożyczki					
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe					
b w pozostałych jednostkach					
- udziały lub akcje					
- inne papiery wartościowe					
- udzielone pożyczki					
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe					
c środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	21 141 105,07	15 688 860,06			
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	21 141 105,07	15 688 860,06			
- inne środki pieniężne					
- inne aktywa pieniężne					
2 Inne inwestycje krótkoterminowe					
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	478 300,63	525 574,06			
Aktywa razem	268 897 388,74	275 841 107,96	Pasywa razem	268 897 388,74	275 841 107,96

Sporządzono

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.

(miejscowość, data)

(nazwisko i imię, podpis osoby sporządzającej)

Alina
Zimmnicka;
"Wodociągi
Słupsk"
Spółka z o.o.

Elektronicznie
podpisany przez
Alina Zimmnicka;
"Wodociągi
Słupsk" Spółka z
o.o.
Data: 2020.05.27
12:15:16 +02'00'

Andrzej
Wójtowicz
Z

Elektronicznie
podpisany przez
Andrzej Wójtowicz
Data: 2020.05.27
12:21:20 +02'00'

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.

(miejscowość, data)

(nazwisko i imię, podpis kierownika jednostki)

"Wodociągi Słupsk" sp. z o.o.
ul. E. Orzeszkowej 1
76-200 Słupsk
NIP: 8390005592

Rachunek zysków i strat
sporządzony na dzień 31.12.2019
(wariant porównawczy)

		2018	2019
		Ubiegły rok obrotowy	Bieżący rok obrotowy
A.	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	47 176 178,05	50 480 319,21
	- od jednostek powiązanych	3 903 879,97	1 586 297,06
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	46 753 217,34	49 977 776,66
II.	Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)	245 443,97	265 602,74
III.	Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	125 888,62	182 826,90
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	51 628,12	54 112,91
B.	Koszty działalności operacyjnej	44 494 647,38	46 587 770,41
I.	Amortyzacja	10 235 253,22	10 548 934,87
II.	Zużycie materiałów i energii	7 310 129,67	7 769 160,28
III.	Usługi obce	6 214 842,46	6 879 216,28
IV.	Podatki i opłaty, w tym:	5 884 236,58	5 744 995,93
	- podatek akcyzowy	213 272,00	53 267,00
V.	Wynagrodzenia	11 842 337,52	12 423 464,83
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 678 143,18	2 865 735,54
	w tym emerytalne	1 075 106,42	1 132 313,43
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	298 868,62	324 000,35
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	30 836,13	32 262,33
C.	Zysk/Strata ze sprzedaży (A-B)	2 681 530,67	3 892 548,80
D.	Pozostałe przychody operacyjne	5 400 297,67	3 109 966,99
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 072 929,07	
II.	Dotacje	0,00	43 688,00
III.	Inne przychody operacyjne	3 327 368,60	3 066 278,99
E.	Pozostałe koszty operacyjne	318 213,55	891 140,85
I.	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	307 322,10
II.	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III.	Inne koszty operacyjne	318 213,55	583 818,75
F.	Zysk/Strata z działalności operacyjnej (C+D-E)	7 763 614,79	6 111 374,94
G.	Przychody finansowe	389 512,79	305 133,39
I.	Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		
	- od jednostek powiązanych		
II	Odsetk,i w tym:	389 512,79	305 133,36
	- od jednostek powiązanych	69,04	0,00
III.	Zysk ze zbycia inwestycji		
IV.	Aktualizacja wartości inwestycji		
V.	Inne	0,00	0,03
H.	Koszty finansowe	419 492,81	344 970,44
I.	Odsetki, w tym:	417 592,75	341 548,30
	- dla jednostek powiązanych		15,15
II.	Strata ze zbycia inwestycji		
III.	Aktualizacja wartości inwestycji		
IV.	Straty z tytułu różnic kursowych	1 899,72	3 379,12
V.	Inne	0,34	43,02
I.	Zysk/Strata z działalności gospodarczej (F+G-H)	7 733 634,77	6 071 537,89
J.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I.-J.II.)	0,00	0,00
I.	Zyski nadzwyczajne		
II.	Straty nadzwyczajne		
K.	Zysk/Strata brutto (I+J)	7 733 634,77	6 071 537,89
L.	Podatek dochodowy	1 460 102	1 319 370
M.	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		
N.	Zysk/Strata netto (K-L-M)	6 273 532,77	4 752 167,89

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.
(miejscowość, data)

.....
(nazwisko i imię, podpis osoby sporządzającej)

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.
(miejscowość, data)

.....
(nazwisko i imię, podpis kierownika jednostki)

Alina Zimnicka;
"Wodociągi
Słupsk" Spółka
z o.o.

Elektronicznie
podpisany przez Alina
Zimnicka; "Wodociągi
Słupsk" Spółka z o.o.
Data: 2020.05.27
12:18:11 +02'00'

Andrzej
Wójtowi
cz

Elektronicznie
podpisany przez
Andrzej
Wójtowicz
Data: 2020.05.27
12:23:42 +02'00'

	2018	2019
	ubiegły rok obrotowy	bieżący rok obrotowy
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) netto	6 273 532,77	4 752 167,89
II. Korekty razem	10 124 651,22	11 376 413,95
1. Amortyzacja	10 237 466,46	10 551 148,11
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-2 072 929,07	307 322,10
5. Zmiana stanu rezerw		
6. Zmiana stanu zapasów	-1 498 371,26	1 730 483,61
7. Zmiana stanu należności	-772 221,12	-256 692,18
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-86 832,68	-1 932 374,34
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	4 141 906,13	660 884,96
10. Inne korekty z działalności operacyjnej	175 632,76	315 641,69
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I +/- II)	16 398 183,99	16 128 581,84
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	2 072 929,07	-307 322,10
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 072 929,07	-307 322,10
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3. Z aktywów finansowych, w tym:		
a) w jednostkach powiązanych		
b) w pozostałych jednostkach		
- zbycie aktywów finansowych		
- dywidendy i udziały w zyskach		
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych		
- inne wpływy z aktywów finansowych		
4. Inne wpływy inwestycyjne		
II. Wydatki	15 040 503,78	14 981 424,00
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	15 040 503,78	14 981 424,00
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3. Na aktywa finansowe, w tym:		
a) w jednostkach powiązanych		
b) w pozostałych jednostkach		
- nabycie aktywów finansowych		
- udzielone pożyczki długoterminowe		
4. Inne wydatki inwestycyjne		
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-12 967 574,71	-15 288 746,10
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	2 562 200,00	762 200,00
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		
2. Kredyty i pożyczki	1 800 000,00	0,00
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych		
4. Inne wpływy finansowe	762 200,00	762 200,00
II. Wydatki	4 001 241,90	7 054 280,75
1. Nabycie udziałów (akcji) własnych		
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	0,00	2 763 109,34
3. Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli wydatki z tytułu podziału zysku	785 241,90	675 171,41
4. Spłata Kredytów i pożyczek	3 216 000,00	3 616 000,00
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych		
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych		
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		
8. Odsetki		
9. Inne wydatki finansowe		
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-1 439 041,90	-6 292 080,75
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III +/- B.III +/- C.III)	1 991 567,38	-5 452 245,01
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	1 991 567,38	-5 452 245,01
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		
F. Środki pieniężne na początek okresu	19 149 537,69	21 141 105,07
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	21 141 105,07	15 688 860,06
- o ograniczonej możliwości dysponowania	68 048,70	32 108,89

Alina
Zimnicka;
"Wodociągi Słupsk"
Spółka z
o.o.

Elektronicznie
podpisany przez
Alina Zimnicka;
"Wodociągi Słupsk" Spółka z
o.o.
Data: 2020.05.27
12:17:38 +02'00'

Andrzej
Wójtowicz

Elektronicznie
podpisany
przez Andrzej
Wójtowicz
Data:
2020.05.27
12:23:02 +02'00'

**ZESTAWIENIE ZMIAN
W KAPITALE (FUNDUSZU) WŁASNYM**
sporządzone na dzień 31.12.2019

	2018	2019
	ubiegły rok obrotowy	bieżący rok obrotowy
I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)	151 409 088,64	160 128 025,93
- korekty błędów podstawowych		
I.a. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach		
1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	88 832 500,00	90 356 500,00
1.1. Zmiany kapitał (funduszu) podstawowego		
a) zwiększenie (z tytułu) wniesionego aportu		
a) zwiększenia z tytułu:		
- objęcia udziałów	1 524 000,00	
b) zmniejszenia (z tytułu)		
- umorzenia udziałów		
1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	90 356 500,00	90 356 500,00
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu		
2.1. Zmiana należności wpłat na kapitał podstawowy		
a) zwiększenie (z tytułu)		
b) zmniejszenie (z tytułu)		
2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu		
3. Udziały (akcje) własne na początek okresu		
a) zwiększenie		
b) zmniejszenie		
3.1. Udziały (akcje) własne na koniec okresu		
4. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	31 073 410,89	33 155 922,86
4.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego	2 082 511,87	2 470 313,21
a) zwiększenie (z tytułu) przesunięcia z kapitału aktualizacji wyceny	1 609,35	9 889,78
b) zwiększenia z tytułu przesunięcia wartości aportu / wkładu finansowego ponad wartość nominalną udziałów	400,00	0,00
- z podziału zysku (ustawowo)		
- z podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	2 080 502,52	2 460 423,43
b) zmniejszenie (z tytułu)		
- pokrycia straty		
4.2. Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu	33 155 922,86	35 626 236,07
5. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu	8 116 489,88	8 114 880,53
5.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny	1 609,35	9 889,78
a) zwiększenie (z tytułu)		
b) zmniejszenie (z tytułu)	1 609,35	9 889,78
- zbycia / likwidacji środków trwałych	1 609,35	9 889,78
5.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	8 114 880,53	8 104 990,75
6. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	22 227 189,77	22 227 189,77
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych	0,00	0,00
a) zwiększenie (z tytułu) podziału zysku		

b) zmniejszenie (z tytułu)		
6.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	22 227 189,77	22 227 189,77
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu		
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu		6 273 532,77
- korekty błędów podstawowych		
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach		6 273 532,77
a) zwiększenie (z tytułu)		
- podziału zysku z lat ubiegłych		
b) zmniejszenie (z tytułu) podziału zysku		6 273 532,77
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu		
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu		
- korekty błędów podstawowych		
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach		
a) zwiększenie (z tytułu)		
- przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia		
b) zmniejszenie (z tytułu)		
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu		
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu		
8. Wynik netto	6 273 532,77	4 752 167,89
a) zysk netto	6 273 532,77	4 752 167,89
b) strata netto		
c) odpisy z zysku		
II. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	160 128 025,93	161 067 084,48
III. Kapitał (fundusz) własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	156 671 928,93	160 617 084,48

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.

Słupsk, dn. 27.05.2020 r.

.....
(nazwisko i imię, podpis osoby sporządzającej)

.....
(nazwisko i imię, podpis kierownika jednostki)

Alina
Zimnicka;
"Wodociąg
gi Słupsk"
Spółka z
o.o.
Elektronicznie
podpisany
przez Alina
Zimnicka;
"Wodociąg
gi Słupsk" Spółka z
o.o.
Data:
2020.05.27
12:19:26 +02'00'

Andrzej
Wójtow
icz
Elektronicznie
podpisany przez
Andrzej
Wójtowicz
Data: 2020.05.27
12:25:04 +02'00'

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Z BADANIA

ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

„WODOCIĄGI SŁUPSK” SPÓŁKA Z O. O.

ZA ROK OBROTOWY OD 01.01.2019 DO 31.12.2019

**SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA
ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
dla
Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej
„Wodociągi Słupsk” Spółka z o.o.**

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego „Wodociągi Słupsk” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Słupsku ul. Elizy Orzeszkowej 1 na które składa się:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31.12.2019 r. który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą: **275 841 107,96 zł**
- rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wykazujący zysk netto w wysokości: **4 752 167,89 zł**
- zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę: **939 058,55 zł**
- rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę: **5 452 245,01 zł**
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Opinia z badania

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2019r. oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości, w strukturze logicznej oraz formacie udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- jest zgodne co do treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz umową Spółki.

Objaśnienia

Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego sprawozdania finansowego zwracamy uwagę na fakt, iż zostało ono sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w roku następnym po badanym na niezmienionym istotnie poziomie.

Ponieważ zdarzenia wywołane wybuchem pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 są już problemem globalnym a jego negatywny wpływ nabiera dynamiki Zarząd Spółki, w złożonym biegłemu rewidentowi oświadczeniu, uznał że nie zaistniały przesłanki powodujące konieczność utworzenia rezerwy na przewidywane koszty dodatkowe czy ewentualnie utracone przychody. Zakwalifikował tą sytuację jako zdarzenie nie powodujące korekt w sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r., lecz za zdarzenie po dacie bilansu. W złożonym biegłemu rewidentowi oświadczeniu Zarząd Spółki potwierdził zasadność przyjętego przy sporządzaniu sprawozdania finansowego założenia dotyczącego kontynuacji działalności na nie zmienionym istotnie poziomie.

Podstawa opinii

1. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
 - a. Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1421 z późn. zm. - dalej „*Ustawa o biegłych rewidentach*”),
 - b. Krajowych Standardów Badania („KSB”) przyjętych uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3430/52a/2019 z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania. Nasza odpowiedzialność wynikająca z tych standardów została opisana niżej w sekcji *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego*,
 - c. Kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3431/52a/2019 z dnia 25 marca 2019r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz innych wymogów etycznych, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce.
2. Dowody badania, które uzyskaliśmy w trakcie przeprowadzania badania. Uważamy, że są one wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Sprawozdanie finansowe za rok ubiegły

Sprawozdanie finansowe Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzone w wersji elektronicznej, zostało zbadane przez biegłego rewidenta, który wyraził opinię bez zastrzeżeń.

Sprawozdanie to zostało podpisane przez osobę sporządzającą i kierownika jednostki podpisem elektronicznym i zostało złożone w formie elektronicznej do KRS w dniu 02.07.2019r. Sprawozdanie to jest tożsame ze sprawozdaniem, które zostało zaopiniowane przez biegłego rewidenta.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe.

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za:

- sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki, zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa i umową,
- kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem,
- ocenę zdolności kontynuacji działalności przyjętą dla potrzeb sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego oraz ujawnienie (jeżeli to ma zastosowanie) spraw związanych z zagrożeniem kontynuacji działalności.

Zarząd Spółki oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni także za nadzór procesu sprawozdawczości finansowej Spółki.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszym zadaniem było uzyskanie racjonalnej pewności o tym, czy sprawozdanie finansowe, jako całość, nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego opinię. Racjonalna pewność to pewność na wysokim poziomie lecz i ona nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje wszystkie istniejące istotne zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmował zapewnienia przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności i skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Badanie polegało na przeprowadzeniu określonych procedur służących uzyskaniu dowodów badania, kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Doboru procedur badania dokonano zgodnie z osądem biegłego rewidenta z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania. Koncepcja istotności zastosowana została przez biegłego rewidenta, zarówno na etapie: planowania, przeprowadzania badania, oceny wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń na sprawozdanie finansowe, formułowania opinii.

Wszystkie stwierdzenia i osądy zawarte w sprawozdaniu z badania są więc wyrażane z uwzględnieniem przyjętego poziomu istotności.

Podczas badania, zgodnego z KSB, zachowując zawodowy osąd i sceptycyzm, dokonaliśmy także:

- identyfikacji i oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem stąd zaprojektowaliśmy i przeprowadziliśmy procedury badania odpowiadające rozpoznanyemu ryzyku oraz pozyskaliśmy dowody badania, które stanowią podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- zrozumienia działania kontroli wewnętrznej, stosownej do badania, w celu zaprojektowania odpowiednich procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki,
- ogólnej oceny prezentacji, struktury i zawartości sprawozdania finansowego, w tym ujawnień, oraz to czy sprawozdanie finansowe przedstawia ujęte w nim transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający ich rzetelną prezentację,
- oceny odpowiedniości zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków ujętych w księgach oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki;

- oceny odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Spółki zasady kontynuacji działalności jako podstawy dokonanej wyceny. Na podstawie uzyskanych dowodów badania sprawdziliśmy czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Spółki do kontynuacji działalności. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania a więc nie uwzględniają wpływu przyszłych zdarzeń lub warunków na ocenę kontynuacji działalności Spółki.

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska byli niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach i Kodeksie etyki zawodowej IFAC.

Inne informacje

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Spółki za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019r. - („Sprawozdanie z działalności”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa. Zarząd oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie to spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Sprawozdania z działalności.

Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było:

- zapoznanie się ze Sprawozdaniem z działalności, i czyniąc to, rozpatrzenie czy nie jest istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub w inny sposób wydaje się istotnie zniekształcone,
- złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o jednostce i jej otoczeniu, uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie,
- wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Naszym zdaniem Sprawozdanie z działalności Spółki:

- zostało sporządzone w istotnych aspektach zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości;
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności zniekształceń.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta jest Mirosław Lejk działający w imieniu Agencji Usługowej „PROPOL” Spółka z o.o. 76-200 Słupsk, ul. Kowalska 2/6 wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 869 w imieniu której kluczowy biegły rewident zbadał sprawozdanie finansowe.

Kluczowy biegły rewident:

Lejk Mirosław

Nr rej. 10666

**Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym**

**MIROSŁAW
LEJK**

Elektronicznie podpisany
przez MIROSŁAW LEJK
Data: 2020.06.02 08:08:47
+02'00'

Lębork, dnia 02.06.2020